100 DE ORE, PLUS ...
Irak: jurnal de război

EDITURA ZIUA
București, 2003

Editura ZIUA, Colecţia „Biblioteca Ziua", Bucureşti, 2003
Coordonatorul colecţiei: Sorin Roşca Stănescu

CUPRINS

Nota editorului
Cuvânt înainte

Ziua 1 – RĂZBOIUL LUMILOR

Războiul politic

Ultimatumul lui George W. Bush.
„Avem autoritatea suverană de a folosi forţa"
„Saddam Hussein şi fiii săi trebuie să părăsească Irakul în termen de 48 de ore"
„Nu distrugeţi puţurile de petrol!"
„Întreaga forţă militară a SUA, în scopul scurtării războiului"
„Riscurile lipsei de acţiune sunt mult mai mari"
Saddam a respins ultima şansă
Statele lumii reacţionează
Franţa: demersul american este ilegitim
China cere evitarea conflictului
Rusia se teme de bombele nucleare

Teatrul de război

Colosul militar american se pune în mişcare
Trupele speciale
Aviaţia
Portavioane
Alianţa împotriva lui Saddam .

Războiul mediatic

The New York Times atacă „doctrina Bush"
Pentru britanici, războiul este perfect legal
După Saddam ar putea urma Arafat

România în război

CSAŢ sprijină ultimatumul SUA
Bush îi mulţumeşte lui Iliescu .
Protecţia populaţiei, mai mult pe hârtie

Războiul economic

Nota de plată. Un conflict de 2 000 milioane de dolari ...
Bursele vor un război scurt
Prețul petrolului scade ....

Ziua a 2-a – POCHER CU MICROFOANE

Războiul politic

Europenii ar fi fost ascultați de serviciile speciale americane
Rusia – marea necunoscută a noii ordini mondiale .....
Turcia – aliatul infidel
Izolarea Franței .....
Blair a câștigat pariul cu Parlamentul

Teatrul de război

Blocați de furtunile de nisip .....
Misiune imposibilă: găsirea armelor chimice
Subunități militare din Europa de Est .....
Bagdad, fortăreața lui Saddam .....

Războiul mediatic

Le Monde: Industria americană de armament își extinde dominația globală .....
„Caii troieni" ai Statelor Unite .....
Israelienii au transmis fuga și moartea lui Tarik Aziz ....

România în război

CSAT a dispus măsuri speciale .....
Radu Timofte: există riscul atacurilor teroriste .
Mircea Geoană: „Riscurile nu sunt deosebit de serioase" .....

Războiul economic

Pieţele financiare trec de la optimism la prudenţă .....
Dolarul câştigă teren .....
Contribuabilul american chemat să susţină războiul .....
OPEC promite petrol .....

Ziua a 3-a – DECAPITAREA RATATĂ

Războiul politic

Atacul SUA înseamnă moartea clinică a ONU şi NATO
Armata Europei prinde contur .....
Uniunea Europeană oferă 121 milioane
de euro victimelor din Irak .....
UE: „Un moment foarte trist şi decepţionant" .....
Prodi: Europa trebuie să se unească .....
Saddam cheamă la Jihad .....
Bush a inaugurat la TV primul atac .....
Ankara a acceptat survolul avioanelor americane .....
Comunitatea internaţională a sărit în aer .....
„Războiul este o calamitate" .....
Pârvanov respinge războiul, Simeon îl sprijină .....

Teatrul de război

Lansarea primelor rachete .....
... şi primele victime civile, primii refugiaţi .....
În Israel, un milion de copii cu măşti de gaze .....
Saddam sau sosia? .....
Decapitarea ratată .....
CIA a eşuat încă o dată .....
Ofensiva militară .....
Filmul primelor 12 ore ale războiului .....

Războiul mediatic

ZIUA citată de *Le Monde*: „Alinierea Bucureştiului de partea
Washingtonului pune pe gânduri" .....
Bush „sabotat" de *EuroNews* .....
Presa germană atacă la baionetă .....
Libération: Bush şi ciudata sa coaliţie ....
Financial Times: un *blitz-krieg* de durată? .

România în război

Invitaţie la normalitate .....
MIG-urile de la Feteşti, gata de decolare ..
Geoană susţine că România joacă un rol
de pre-poziţionare .....
SRI: situaţia este sub control .....
Kogălniceanu, o haltă în drumul spre Irak .

Războiul economic

Economia lumii în alertă .....
Dinu Patriciu: războiul fluctuează prețul petrolului .....
OPEC: există suficient petrol pe piață .....
Cât au costat războaiele Americii .....

Zilele a 4-a și a 5-a – PRĂPĂDUL

Războiul politic

Operațiunea „Șoc și groază" .....
Britanicii luptă „în aer, pe pământ și pe mare" .....
Saddam dă 16 500 $ recompensă pe cap de inamic ....
Liderii UE se angajează să respecte supremația ONU ..
Extinderea europeană, pe muchie de cuțit .....
Criza irakiană întărește identitatea militară a Europei ..

Teatrul de război

Ținta ofensivei terestre este Bagdadul .....
Prăpădul .....
Centrul Bagdadului a fost cuprins de flăcări .
Americanii au înaintat 150 km într-o noapte
Războiul din Irak va fi foarte scurt .....
Irakul ar putea adopta tactica „inundării" ...
Cronologia evenimentelor de pe front .....

Războiul mediatic

Europa își linge rănile .....
O nouă ciocnire Blair-Chirac, împiedicată
de premierul Simitis .....

România în război

SUA cer închiderea Ambasadei Irakului .....
Primarii spun lucruri trăsnite .....
Stolojan: România participă „de fapt" la război
Un război lung va afecta România .....
Patriarhul și Papa se roagă pentru pace .....

Războiul economic

Bush solicită confiscarea activelor irakiene ...

Europa se apără de efectele războiului .....
Petrolul s-a ieftinit cu peste 25% în ultimele
şapte zile .....

Dosare ultrasecrete

Strategia irakiană .....
Armata irakiană are două obiective strategice .
Forţele irakiene şi desfăşurările de trupe .....
Refugiaţi în faţa Bagdadului .....
„Planul Reduta" .....

Ziua a 6-a – IATĂ RĂZBOIUL!

Războiul politic

Papa: Războiul ameninţă umanitatea .....
Mitingurile în sprijinul păcii .....
Războaiele de „dezarmare" s-ar putea înmulţi .
„Buldozerul" Chirac continuă opera de demolare
a NATO şi ONU .....
George W. Bush promite ajutoare pentru Israel .....

Teatrul de război

Americanii n-au habar de soarta lui Saddam
Britanicii, mai informaţi .....
Australia ştie că Saddam este rănit .....
Saddam, din nou la televizor ..
Pentagonul renunţă la Turcia ..
Marşul spre Bagdad .....
Cele opt obiective ale războiului .....
Umm Qasr rezistă .....
Tommy Franks este „foarte mulţumit". O întreagă divizie
irakiană s-a predat .....

Războiul mediatic

Marea Britanie prinsă la mijloc ..
Ziariştii francezi nu părăsesc Irakul .....
Libération chestionează specularea predărilor

România în război

Trei aeroporturi sub paza armatei

„România s-a grăbit: trebuia să consulte UE" .....
Ioan Mircea Paşcu gata să trimită militari români în Golf .....
Specialiştii NBC nu au primit încă nici o misiune ....
Îndemnaţi de Patriarh, românii se roagă totuşi pentru pace

Războiul economic

Firmele occidentale sunt interesate de petrolul irakian .
Preţul petrolului a scăzut .....
Creştere semnificativă a dolarului american .....

Ziua a 7-a – CONFLICT SUA-RUSIA

Războiul politic

Declaraţia de Independenţă a Europei .....
Rusia a înarmat Irakul .....
Damascul îşi recheamă ambasadorii de la Washington şi Londra .....
Germania şi Belgia avertizează Turcia .....

Teatrul de război

Irakienii îi tratează bine pe prizonierii americani .....
Bătălia pentru Eufrat .....
Lupte grele la Basra, Nassiriya şi Najaf .....
Britanicii, atacaţi de civili irakieni .....

Războiul mediatic

Marş triumfal sau marş funerar?
„God bless America" .....

România în război

Adelin Petrişor, singurul corespondent român la Bagdad ..
Şansele recuperării celor 1,7 miliarde de dolari sunt foarte mici ..
Un ambasador în plus

Războiul economic

Războiul „mişcă" bursele .....
Elveţia transferă activele irakiene în SUA .....

Ziua a 8-a – REVOLTA ARABĂ

Războiul politic

Revolta arabă .....
Se profilează o criză umanitară? .....
Din nou bombe cu fragmentaţie .....
Aliatele SUA au livrat Iranului armament nuclear .
Următoarea ţintă: Iranul .....
Italia, împotriva tandemului franco-german .....

Teatrul de război

Comandouri israeliene în Irak? .....
20 de americani ucişi şi 14 capturaţi sau pierduţi ..
Coaliţia are mari probleme din cauza vremii .....
Revizuirea planurilor de război .....
Puşcaşii marini americani au trecut Eufratul .....
Basra este „ţintă militară legitimă" .....

Războiul mediatic

„Saddam este fiul CIA" .....
Presa arabă laudă rezistenţa irakiană .....
Pentagonul vrea să-i gonească pe jurnaliştii străini
Un război care nu este ca-n filme .....

România în război

Carburanţii româneşti nu ţin cont de război .....
BNR caută conturile irakiene .....
Rezerviştii vor bază NATO la Caracal .....

Războiul economic

Bush cere Congresului 75 miliarde de dolari .....

Ziua a 9-a – S-AU ÎMPOTMOLIT

Războiul politic

Rusia ironizează Statele Unite .....
Sute de mii de tone de alimente trimise
de Washington .....
Bush şi Blair ajustează strategia politică .....
UE vrea un loc la ONU .....
Optimismul americanilor faţă de război scade .....

Coreea de Nord atenţionează Japonia
că „se autodistruge“ .....

Teatrul de război

Cele cinci strategii ale SUA .....
Britanicii au desfăşurat trupe la graniţa cu Iranul ....
Aliaţii schimbă strategia .....
Pentagonul recunoaşte: „Şoc şi groază“, un fiasco ...
Martirii lui Saddam, coşmarul aliaţilor .....

Războiul mediatic

SUA încearcă distrugerea televiziunii irakiene .....
Apel pentru libertatea presei de război .....
Al-Jazira, scoasă de la Bursa din New York .....
„Bagdadul devine o capcană“ .....

România în război

Americanii nu-şi tratează rănile în România .....
Specialiştii NBC ar putea rămâne acasă .....
Primii refugiaţi .....
Alţi doi afacerişti irakieni declaraţi indezirabili ....
SPP pe picior de război .....

Războiul economic

Operaţiunea „*Miliarde pentru aliaţi*“ .....
Incertitudinea domină bursele .....
Investitorii rămân reticenţi .....
Fosta companie a lui Cheney a primit un contract
„gras“ în Irak .....

Ziua a 10-a – AMENINŢAREA SIRIANĂ

Războiul politic

Siria „nu va aştepta să devină următoarea ţintă“ ..
ONU caută bani pentru civilii irakieni .....
Anunţul creării statului Palestina tulbură Israelul ..
Laureaţi Nobel, arestaţi la Casa Albă .....
Divizare extremă în Parlamentul European .....

Teatrul de război

Irakienii din sud sunt ostili americanilor şi englezilor ..
Voluntarii antrenaţi în Ungaria au ajuns în Irak .....
Cât va dura războiul?
Frontul nordic .....
Divizia 4 Infanterie contra Gărzii Republicane .....
Trupele lui Saddam au încercat să spargă încercuirea ..

Războiul mediatic

Ce au mai descoperit trupele SUA
Alţi cinci ziarişti dispăruţi în Irak .
Nezavisimaia gazeta: „Ricoşeul războiului irakian" ...
Bagdadul – Stalingradul secolului al XXI-lea? .....

România în război

Bush: Trupele române, pregătite să răspundă .....
Kasianov vrea să înscrie Bucureştiul pe axa anti-război
Fundaţia „Horia Rusu" cheamă toţi bucureştenii .....
Greul pentru integrarea în NATO abia începe .....

Războiul economic

FMI: „Războiul poate provoca recesiune"
Irakul ar putea exporta petrol în trei luni .

SENSUL ACESTUI RĂZBOI

Note, interviuri, editoriale ..

Newsweek citează ziarul *ZIUA*
Ambasadorul Moscovei la Bucureşti ne lasă cu gura căscată
Ambasadorul SUA la Bucureşti: „Dictatorii nu se schimbă"
Sensul acestui război (*Victor Roncea*)
Drept şi dreptate (*Adrian Severin*) ..
Războiul din Irak – consecinţe economice
(*Varujan Vosganian*) .....
Între viitor şi trecut (*Zoe Petre*)
Conduce CIA România? (*Dan Pavel*) .....
Războiul Europei pentru Bagdad (*Sorin Roşca Stănescu*) ..

Nota editorului

100 de ore, plus ... este cronica conflictului din Irak, așa cum a fost reflectat de unul dintre cele mai dinamice ziare din România – cotidianul *ZIUA* – în zece numere consecutive. Transformat în jurnal de război de către directorul acestuia, Sorin Roșca Stănescu, ziarul *ZIUA* a acumulat în zece zile material documentar, informație, comentariu și analiză unice prin diversitate, promptitudine și acoperire de presă.

Cantitatea și calitatea informațiilor au creat oportunitatea colectării acestora între coperțile unei cărți. Un document jurnalistic, a cărui viabilitate se măsoară în ore și zile, a trecut astfel într-o carte, a cărei utilitate se prelungește peste ani. Un jurnal de război nu s-a mai scris în Romania de la mijlocul anilor '40, din al doilea război mondial. Este, în același timp, foarte probabil primul jurnal despre războiul din Irak publicat în lume.

Procedeul folosit pentru editarea acestui jurnal de război a presupus prezentarea secvențelor succesive de război în funcție de relevanța lor pentru derularea evenimentelor. Filmul conflictului a impus această manieră de lucru. Secvențele au fost surprinse simultan în capitalele lumii, acolo unde se derulează **războiul politic** dintre Washington, Bruxelles și Bagdad, în deșertul irakian, transformat în **teatru de război**, în paginile ziarelor și pe ecranele televiziunilor implicate în **războiul mediatic**, în birourile politicienilor de la București, participanți de nevoie la război (**România în război**), și nu mai puțin la bursele financiare importante, acolo unde se pare că se află unul dintre răspunsurile războiului din Irak (**războiul economic**). Un set de 16 imagini color (**hărți și foto**) dintre cele mai reprezentative, surprinse de marile agenții internaționale, întregesc jurnalul *100 de ore, plus*... În sfârșit, au fost incluse și o parte din **editorialele** din această perioadă care, datorită subtilității unor cunoscuți analiști, furnizează o primă formă de înțelegere a acestor evenimente dramatice.

Echipele de jurnaliști, care au urmărit 24 de ore din 24 evoluția războiului (printre care Adrian Pătrușcă, George Coman, Marius Bâtcă, Victor Roncea, Radu Tudor, Petre Nițeanu, Ana Dinescu, Miruna Munteanu, Vladimir Alexe), corespondenții de la Paris (Gina Dinu), Londra (Harry Baranga) și Tel Aviv (Teșu Solomovici) sunt adevărații autori ai acestui jurnal. Editorul nu a făcut decât să dea formă unui material care se impune de la sine: primul jurnal despre războiul din Irak.

ÎNCEPUTUL SFÂRŞITULUI SAU SFÂRŞITUL ÎNCEPUTULUI?

Războiul asimetric împotriva terorismului, declanşat la 11 septembrie 2001, se transformă, peste câteva ore, într-un clasic război local, cu implicaţii globale, fără precedent în istorie. Statele Unite împreună cu un număr mic de aliaţi, între care şi România, au atacat statul irakian, ultimatumul preşedintelui Bush definindu-l ca fiind de tip preventiv. Împotriva Bagdadului este desfăşurată o forţă colosală, atât sub aspect cantitativ cât şi din punct de vedere tehnologic. Cu un număr restrâns de militari, ultraspecializaţi, va participa şi România. De la cel de-al doilea război mondial, Armata Română nu a mai fost niciodată, până azi, implicată, în mod direct, în declanşarea unor acţiuni militare împotriva altui stat. Războiul cu Irakul se anunţă a fi unul scurt. Consecinţele acestuia vor fi însă de lungă durată, vor avea cuprindere mondială şi implicaţii în multiple domenii.

Înfrângerea Bagdadului, printr-o campanie programată de iniţiatori doar de o sută de ore, poate declanşa schimbări majore şi de lungă durată în configuraţia politică a planetei. Faptul că dintr-o ţară va dispărea un dictator, faptul că în Irak ar putea fi instaurată democraţia şi chiar prosperitatea, aşa cum făgăduiesc promotorii războiului, şi, în fine, faptul că s-ar putea astfel să fie slăbită una dintre bazele terorismului internaţional este de natură să definească acest eveniment drept război local şi moral. Operaţiunile militare propriu-zise se vor înscrie, indiscutabil, într-un perimetru restrâns. Şi, totuşi, în momentul în care diplomaţia eşuează şi încep să vorbească ar-

mele, alte războaie simultane și nu colaterale transformă cucerirea Bagdadului într-un multirăzboi.

O dată cu declarația ultimatum a președintelui Bush împotriva Bagdadului, asistăm și la declanșarea altor războaie care, nefiind militare, pot deveni la fel de violente și costisitoare. Și, atenție, ele nu vor fi războaie-fulger. Un război politic și diplomatic va opune o parte a civilizației occidentale celeilalte părți. O parte a civilizației creștine, unei civilizații islamice pe cale de a renaște. Va fi un război mediatic fără precedent al cărui prolog nu a fost până azi decât ușor neliniștitul cântec de lebădă al păcii. Va fi un război pe piețele financiare din care va curge, desigur la figurat, mult mai mult sânge decât în Irak. Va fi un război al dezinformării în comparație cu care debarcarea din Normandia nu va rămâne în istorie decât ca o simplă telenovelă. Va fi un război absolut nou în materie de telecomunicații și, înainte de toate, pe liniile de Internet.

Întregul fundament pe care se sprijină sistemul relațiilor internaționale și principiile de drept internațional se va cutremura și se poate schimba în mod decisiv. Va fi un război al definițiilor. O vreme vor exista definiții diferite, diametral opuse pentru termeni ca război legitim, autoapărare, război preventiv, agresiune, consens, unanimitate, legitimitate. Drepturile statelor și ale națiunilor vor fi puse în termeni contradictorii. Cât despre drepturile fundamentale ale omului, ele vor fi cântărite în raport cu interesele atât de divergente ale celuilalt război atipic și global. Ele vor fi vulnerabilizate și violate în materie de corespondență, Internet, comunicații telefonice, conturi bancare, cărți de credit, vize, libertate de mișcare. În final, cine știe când, va rezulta o altă lume. Total diferită de cea de azi.

Ceasul istoriei nu mai poate fi dat înapoi. Fiecare parte, oricât de mică, a planetei vii va trebui să aleagă. Va fi un război al fiecăruia cu ceilalți și în același timp cu el însuși.

România ca stat suveran a ales în funcție de interesele sale de securitate. Decizia este a oamenilor politici și ea nu a întâmpinat o rezistență populară. Semn fie că românul acceptă, fie că românul doarme. Dar ce se întâmplă în profunzimea României tăcute? În subconștientul colectiv? Ce se va întâmpla

cu cetățeanul pentru care alții au ales într-un mod diferit sau chiar diametral opus de convingerea sa intimă? Cum vor reacționa, în multitudinea de războaie atipice declanșate, indivizii și diversele segmente de populație? Se vor consuma, cu certitudine, drame individuale și drame colective. Nu mai există război local. În acest mileniu războaiele sunt globale. Și atotcuprinzătoare. Iar acesta e primul. Și atunci este inevitabilă întrebarea: Vom asista la un început al sfârșitului sau la un sfârșit al începutului?

Sorin ROȘCA STĂNESCU

Ziua 1

Miercuri, 19 martie 2003

Războiul lumilor

Ciocnirea din Irak va schimba faţa planetei • ONU este în pericol • Statele lumii, împărţite deja de intenţia unui război, se vor diviza abrupt • Alianţele politice, militare şi economice se vor reconfigura • O nouă ordine mondială este pe cale să se nască • Romania a ales războiul dintre două variante la fel de riscante.

RĂZBOIUL POLITIC

Ultimatumul lui George W. Bush

Preşedintele SUA, George W. Bush, a susţinut, în noaptea de 17 spre 18 martie, un discurs foarte dur adresat lui Saddam Hussein şi populaţiei irakiene, prin care a anunţat că atacul împotriva Irakului va fi lansat în aproximativ 48 de ore de la momentul discursului. În mesajul său, şeful Administraţiei de la Washington a cerut insistent populaţiei şi armatei Irakului să nu se împotrivească militarilor americani şi să nu apere un regim care nu îi reprezintă. Vă prezentăm textul integral al discursului susţinut de George W. Bush, remis de *RADOR* şi Ambasada SUA la Bucureşti. Intertitlurile aparţin redacţiei ziarului *ZIUA*.

„Dragi concetăţeni, evenimentele din Irak au ajuns acum în faza decizională finală. Vreme de peste un deceniu, Statele Unite şi alte naţiuni au depus eforturi onorabile şi răbdătoare pentru dezarmarea pe cale paşnică a regimului irakian. Acest regim a promis în 1991, ca o condiţie pentru încheierea războiului din Golf, să dezvăluie şi să distrugă toate armele de distrugere în masă pe care le deţine. De atunci, lumea s-a angajat în acţiuni diplomatice care au durat 12 ani. Consiliul de Securitate al ONU a adoptat peste 12 rezoluţii, a trimis sute de inspectori pentru dezarmare să supravegheze dezarmarea Irakului. Buna noastră credinţă nu a fost răsplătită. Regimul irakian a folosit diplomaţia ca pretext pentru a câştiga timp şi avantaje. A sfidat rezoluţiile

Consiliului de Securitate, care cereau dezarmarea sa totală. De-a lungul anilor, inspectorii ONU pentru dezarmare au fost amenințați de oficialii irakieni, au fost ascultați cu dispozitive electronice ascunse, au fost înșelați sistematic. Eforturile pașnice de dezarmare a regimului irakian au eșuat de fiecare dată, pentru că nu avem de-a face cu oameni pașnici. Informațiile culese de guvernul nostru și de cele anterioare arată fără putință de tăgadă că regimul irakian continuă să dețină și să ascundă unele dintre armele cele mai letale concepute vreodată. Acest regim a folosit deja arme de distrugere în masă împotriva vecinilor săi și împotriva propriului popor. Regimul are în Orientul Mijlociu o istorie de agresiune brutală. Nutrește o ură profundă împotriva Americii și a prietenilor săi. A ajutat, a antrenat și a găzduit teroriști, inclusiv agenți operativi ai rețelei Al-Qaeda. Pericolul este evident. Folosind arme chimice, biologice sau, într-o bună zi, arme nucleare obținute cu ajutorul Irakului, teroriștii își pot îndeplini ambițiile declarate, ucigând mii sau sute de mii de oameni nevinovați din țara noastră sau din oricare altă țară. Statele Unite și alte țări nu au făcut nimic pentru a atrage această amenințare, dar vom face tot ce ne stă în putință pentru a o anihila. În loc să ne îndreptăm către o tragedie, ne vom îndrepta către securitate. Înainte de a veni ziua groazei, înainte de a fi prea târziu pentru a acționa, acest pericol va fi îndepărtat.

„Avem autoritatea suverană de a folosi forța"

Statele Unite ale Americii au autoritatea suverană de a folosi forța pentru a-și asigura securitatea națională. Această sarcină îmi revine mie, în calitate de comandant suprem, în virtutea jurământului pe care l-am depus și pe care îl voi respecta. Recunoscând amenințarea la adresa țării noastre, Congresul SUA a votat anul trecut cu o majoritate covâr-

şitoare în favoarea folosirii forţei împotriva Irakului. America a încercat să coopereze cu Naţiunile Unite pentru a face faţă acestei ameninţări, pentru că am dorit să rezolvăm problema în mod paşnic. Credem în misiunea Naţiunilor Unite. Unul dintre motivele pentru care a fost creată ONU după al doilea război mondial a fost să se opună activ şi din timp dictatorilor agresivi, înainte ca aceştia să atace oameni nevinovaţi şi să distrugă pacea. În cazul Irakului, Consiliul de Securitate a luat atitudine la începutul anilor '90. Prin rezoluţiile 678 şi 687, încă în vigoare, Statele Unite şi aliaţii lor sunt autorizaţi să facă uz de forţă pentru a dezarma Irakul de armele sale de distrugere în masă. Nu se pune problema autorizării, ci a voinţei. În septembrie anul trecut, m-am adresat Adunării Generale a ONU şi am cerut statelor lumii să se unească şi să pună capăt acestui pericol. La 8 noiembrie, Consiliul de Securitate a adoptat în unanimitate Rezoluţia 1441, care constata că Irakul nu-şi respecta obligaţiile şi ameninţa cu „grave consecinţe" în cazul în care Irakul nu se dezarmează imediat şi total. Astăzi, nici o ţară nu poate spune că Irakul s-a dezarmat. Şi nu se va dezarma atâta vreme cât Saddam Hussein se află la putere. În ultimele patru luni şi jumătate, Statele Unite şi aliaţii lor au acţionat în cadrul Consiliului de Securitate pentru a impune respectarea cerinţelor Consiliului. Dar unii membri permanenţi ai Consiliului de Securitate au anunţat public că se vor opune prin veto oricărei rezoluţii care impune dezarmarea obligatorie a Irakului. Guvernele lor au aceeaşi părere cu noi asupra pericolului, dar nu au şi hotărârea noastră de a-i face faţă. Multe ţări au însă hotărârea şi dârzenia de a acţiona împotriva acestei ameninţări la adresa păcii. O coaliţie amplă se creează acum, pentru a impune cerinţele juste ale lumii. Consiliul de Securitate al ONU nu s-a ridicat la nivelul răspunderilor ce îi revin, aşa că noi o vom face. În ultimele zile, unele guverne din Orientul Mijlociu au transmis mesaje publice sau private în care îi cereau dictatorului să

părăsească Irakul, astfel încât dezarmarea să se poată face în mod paşnic. Până acum, a refuzat. Toate deceniile de înşelăciune şi cruzime se apropie de sfârşit.

„Saddam Hussein şi fiii săi trebuie să părăsească Irakul în termen de 48 de ore"

Saddam Hussein şi fiii săi trebuie să părăsească Irakul în termen de 48 de ore. Refuzul lor de a o face va avea ca rezultat un conflict militar care va începe atunci când vom dori noi. Pentru siguranţa lor, toţi cetăţenii străini, inclusiv ziariştii şi inspectorii, trebuie să părăsească imediat Irakul. Mulţi irakieni mă pot auzi acum printr-o traducere radiodifuzată. Am un mesaj pentru ei: dacă trebuie să pornim o campanie militară, aceasta va fi îndreptată împotriva omului fărădelege care vă conduce ţara, nu împotriva voastră. După ce coaliţia noastră îl va îndepărta de la putere, vă vom da hrana şi medicamentele de care aveţi nevoie. Vom distruge aparatul terorii şi vă vom ajuta să clădiţi un nou Irak, prosper şi liber. Într-un Irak liber, nu vor mai exista războaie de agresiune împotriva vecinilor voştri, nu vor mai exista fabrici producătoare de otravă, execuţii ale disidenţilor, camere de tortură şi viol. Aceste vremuri vor fi curând apuse. Ziua eliberării voastre se apropie. Este prea târziu pentru Saddam Hussein *să rămână la putere. Nu este prea târziu pentru militarii* irakieni să acţioneze cu onoare şi să-şi apere ţara, permiţând intrarea fără luptă a forţelor coaliţiei, care să elimine armele de distrugere în masă. Forţele noastre vor da unităţilor armate irakiene instrucţiuni clare privind acţiunile pe care le pot desfăşura pentru a nu fi atacate şi distruse. Îi îndemn pe toţi militarii irakieni şi pe membrii serviciilor de informaţii ca, în caz de război, să nu lupte pentru un regim muribund, care nu merită sacrificiul propriei vieţi. Toţi militarii şi personalul

civil să fie atenţi la acest avertisment. În orice conflict, soarta voastră depinde de acţiunile voastre.

„Nu distrugeţi puţurile de petrol!“

Nu distrugeţi puţurile petroliere, o sursă de bogăţie care aparţine poporului irakian. Nu respectaţi nici un ordin de folosire a armelor de distrugere în masă împotriva nimănui, inclusiv a poporului irakian. Crimele de război vor fi judecate, criminalii de război vor fi pedepsiţi şi nu se vor putea apăra spunând că nu au făcut altceva decât să respecte ordinele. Dacă Saddam Hussein alege confruntarea, poporul american trebuie să ştie că s-au luat toate măsurile pentru a evita războiul, dar se vor lua toate măsurile pentru a-l câştiga. Americanii ştiu care este preţul conflictelor, pentru că l-au plătit în trecut. Nu este nici o siguranţă în război, exceptând-o pe cea a sacrificiului.

„Întreaga forţă militară a SUA, în scopul scurtării războiului“

Dar singura modalitate de a diminua răul şi a reduce durata războiului este folosirea întregii noastre forţe militare. Şi suntem gata să o facem! Dacă Saddam Hussein încearcă să se agaţe de putere, va rămâne duşmanul nostru de moarte până la sfârşit. La disperare, el şi grupările tero-riste ar putea încerca să întreprindă acţiuni teroriste împotriva poporului american şi a prietenilor săi. Aceste atacuri nu sunt inevitabile, dar sunt posibile. Iar aceasta explică de ce nu putem trăi sub ameninţarea şantajului. Ameninţarea teroristă la adresa Americii şi a lumii va scădea în momentul în care Saddam

Hussein va fi dezarmat. Guvernul nostru este în stare de alertă sporită față de acest pericol. În timp ce ne pregătim să ne asigurăm victoria în Irak, adoptăm noi măsuri de apărare a teritoriului nostru național. În ultimele zile, autoritățile americane au expulzat unii indivizi având legături cu serviciile irakiene de informații. Printre altele, am cerut măsuri suplimentare de securitate în aeroporturile noastre și sporirea numărului patrulelor Gărzii de Coastă în principalele porturi maritime. Departamentul Securității Naționale colaborează strâns cu guvernatorii statelor pentru sporirea pazei armate la instalațiile critice din întreaga Americă. Dacă dușmanii ne vor ataca țara, vor încerca să ne distragă atenția creând panică și să ne slăbească moralul prin teamă, nu vor reuși. Nici o acțiune de-a lor nu poate schimba cursul și nu poate slăbi dârzenia țării noastre. Suntem o națiune pașnică, dar nu suntem o națiune fragilă. Și nu ne vom lăsa intimidați de brute și asasini. Dacă dușmanii noștri îndrăznesc să ne atace, ei și toți cei care i-au ajutat vor suporta consecințe groaznice.

„Riscurile lipsei de acțiune sunt mult mai mari"

Acționăm acum pentru că riscurile lipsei de acțiune sunt mult mai mari. Într-un an sau în cinci, puterea Irakului de a face rău tuturor națiunilor libere se va înmulți de multe ori. Cu armele sale, Saddam Hussein și aliații săi teroriști pot alege momentul unui conflict mortal pe care să-l declanșeze când puterea lor este la apogeu. Preferăm să facem față acestei amenințări acum, înainte ca ea să ajungă la apogeu, înainte de a apărea pe neașteptate pe cerul și în orașele noastre. Cauza păcii cere tuturor națiunilor libere să recunoască realități noi și incontestabile. În secolul al XX-lea, unii au preferat să nu supere dictatori criminali, permițând ca amenințarea lor

să se transforme în genocid şi război mondial. În secolul acesta, când oameni răi pun la cale acte teroriste cu arme chimice, biologice şi nucleare, o astfel de politică ar putea atrage după sine o distrugere nemaivăzută pe acest pământ. Teroriştii şi statele teroriste nu avertizează asupra acestor ameninţări prin declaraţii oficiale, iar a răspunde acestor duşmani doar după ce au atacat ei primii nu este autoapărare, ci sinucidere. Securitatea lumii cere dezarmarea lui Saddam Hussein acum. În timp ce impunem cererile juste ale omenirii, onorăm angajamentele cele mai sacre ale ţării noastre. Spre deosebire de Saddam Hussein, credem că poporul irakian merită libertatea umană. Şi, după plecarea dictatorului, irakienii pot deveni pentru întregul Orient Mijlociu un exemplu de naţiune paşnică, plină de vitalitate, capabilă să se guverneze singură. Statele Unite, împreună cu alte ţări, vor ajuta la instituirea libertăţii şi a păcii în regiune. Scopul nostru nu poate fi atins peste noapte, ci în timp. Forţa şi tentaţia libertăţii individuale sunt resimţite de orice fiinţă din orice ţară. Şi cea mai mare putere a libertăţii este de a depăşi ura şi violenţa şi de a-i face pe oameni să-şi dedice eforturile creatoare căutării păcii. Acesta este viitorul pe care îl alegem. Naţiunile libere au datoria de a-şi apăra popoarele, unindu-se împotriva celor violenţi. Astăzi, aşa cum am făcut-o şi mai înainte, America şi aliaţii săi îşi acceptă responsabilităţile. Dumnezeu să binecuvânteze în continuare America!"

Saddam a respins ultima şansă

Preşedintele irakian, Saddam Hussein, a respins ultimatumul impus de Statele Unite liderului de la Bagdad, prin care Washingtonul îi solicita să renunţe la putere şi să părăsească Irakul. La câteva ore după discursul lui George W. Bush, preşedintele irakian a convocat o şedinţă a Consiliului

Comandamentului Revoluției și a conducerii Partidului Baas, reuniune prezentată de Televiziunea irakiană. Dictatorul de la Bagdad a prezidat ședința îmbrăcat în uniformă militară. „Această reuniune a confirmat că Irakul și toții fiii săi sunt pe deplin pregătiți pentru confruntarea cu agresorii invadatori și sunt pregătiți să îi respingă pe aceștia", se menționează în comunicatul dat publicității la finalul întrevederii. „Irakul nu își alege drumul la ordinele unui străin și nu își alege liderii după decretele Washingtonului, Londrei sau Tel Avivului", se precizează în documentul citat de *Reuters*. Mai mult, într-o ședință a guvernului irakian care a avut loc tot ieri, Saddam Hussein a promis victoria asupra Statelor Unite în „ultima bătălie a Irakului împotriva unui dușman arogant" și a amenințat că forțele americane care vor invada Irakul vor avea de înfruntat o rezistență „sângeroasă".

Fiul cel mai vârstnic al președintelui irakian a respins ultimatumul lansat de George W. Bush lui Saddam Hussein: „Această propunere [renunțarea la putere și autoexilarea, n.red.] vine de la o persoană complet incapabilă și nepotrivită", a declarat ieri Udai Hussein. Acesta i-a cerut chiar președintelui SUA „să renunțe la prerogativele sale în America, el și familia sa", relatează sursa citată. „Soțiile și mamele acelor americani care vor lupta împotriva noastră vor plânge cu sânge, nu cu lacrimi. Să nu își imagineze că se vor afla în siguranță pe teritoriul Irakului sau în afara teritoriului irakian", a avertizat Udai Hussein.

Și Liga Arabă a respins ieri ultimatumul impus de Washington. Organizația a acuzat SUA că prin acest ultimatum „acționează în afara legitimității internaționale". „Liga Arabă nu poate să accepte un astfel de avertisment definitiv. Regretăm decizia SUA de a acționa în afara Consiliului de Securitate și a legitimității internaționale. Se pare că SUA țin să pună capăt acțiunii diplomatice în pofida dorinței întregii

lumi, care consideră că există o posibilitate reală de a se ajunge la o *reglementare paşnică*", *se menţionează în declaraţia* emisă de Liga Arabă.

Statele lumii reacţionează
Franţa: demersul american este ilegitim

Purtătorul de cuvânt al MAE francez, François Rivasseau, a declarat la Paris că reuniunea Consiliului de Securitate ce se va desfăşura la New York (pe 19 martie – n.n.) va avea pe ordinea de zi evaluarea situaţiei create de ultimatumul adresat de George Bush Irakului. Chiar dacă oficial reuniunea este convocată pentru a dezbate „calendarul inspecţiilor", dezbaterea anunţată între miniştrii de externe se va concentra asupra legalităţii intervenţiei americane. Din punctul de vedere francez, exprimat într-o declaraţie destul de clară marţi dimineaţă de preşedintele Chirac, demersul american este „ilegitim"; până la „ilegal" nu mai este decât un pas, pe care Kofi Annan l-a făcut deja şi pe care Parisul – ca şi celelalte capitale care se opun războiului – pare pregătit să îl facă. În orice caz, reacţiile principalilor lideri mondiali au fost chiar mai dure decât era de aşteptat într-o situaţie pe care americanii o consideră deja „jucată".

Evoluţia dezbaterii de azi din Consiliul de Securitate ar putea demonstra însă că un nou capitol al disputei este pe cale să se deschidă şi referirile făcute de Jacques Chirac la rolul şi locul ONU dau de înţeles că bătălia s-a mutat asupra ilegalităţii demersului american, respectiv asupra supremaţiei pe care ONU trebuie să o aibă în gestionarea crizelor internaţionale. Referitor la legalitate, principalele întrebări din briefingul de la Quai d'Orsay s-au concentrat asupra dreptului Irakului de a se apăra, deci de a utiliza armele pe care le

are în dotare, respectiv asupra armamentului pe care SUA au dreptul să îl folosească în acest război.

China cere evitarea conflictului

China s-a declarat îngrijorată ieri de situaţia din Irak şi a cerut tuturor membrilor Consiliului de Securitate să coopereze pentru a evita declanşarea unui război, conform purtătorului de cuvânt al Ministerului chinez al Afacerilor Externe, citat de *Mediafax*. „China este foarte neliniştită din cauza evoluţiei situaţiei din Irak", a declarat purtătorul de cuvânt al Ministerului de Externe, Kong Quan. Un război pare a fi iminent şi toţi membrii Consiliului de Securitate trebuie să conlucreze pentru a-l evita", a precizat Kong, a cărui ţară se numără printre cei cinci membri permanenţi ai Consiliului de Securitate al ONU. „Am luat notă de discursul televizat al preşedintelui american George W. Bush, însă punctul de vedere al Chinei rămâne neschimbat. Trebuie găsită o soluţie politică a problemei irakiene în cadrul ONU", a subliniat responsabilul chinez. Preşedintele Chinei, Hu Jintao, a avut convorbiri pe tema Irakului cu omologii săi francez, Jacques Chirac, şi rus, Vladimir Putin.

Rusia se teme de bombele nucleare

Statele Unite ar putea folosi armament nuclear în războiul din Irak, a afirmat marţi, 18 martie, generalul rus Leonid Ivasov, vicepreşedintele Academiei ruse de Studii Geopolitice, citat de agenţia *RIA Novosti*, preluată de *Mediafax*. Dacă atacurile aeriene masive programate pentru prima fază a operaţiunilor nu vor reuşi să distrugă cea mai mare parte a forţelor terestre irakiene, Statele Unite ar putea

recurge la armamentul nuclear, a estimat generalul rus. „A pierde războiul cu Irakul este echivalent cu moartea pentru Administrația Bush. Statele Unite vor face, prin urmare, totul pentru a câștiga. Cu atât mai mult cu cât conceptul militar al acestei țări permite recurgerea la toate mijloacele disponibile pentru protejarea interesului național", a atenționat Ivasov. Generalul rus a susținut că Statele Unite au amplasat deja în Kuweit arme nucleare cu putere redusă de până la cinci kilotone. Recent, Statele Unite au realizat studii cu privire la folosirea muniției nucleare cu putere redusă, fapt care demonstrează că ar putea recurge la acest tip de armament în Irak, a conchis generalul rus.

Colosul militar american se pune în mişcare

Un număr impresionant de militari, avioane, elicoptere, nave, tancuri şi alte tipuri de tehnică de luptă se află pe poziţii de luptă în regiunea Golfului în aşteptarea ordinului de atacare a Irakului. Potrivit Pentagonului, forţele armate ale SUA, printre care 150 000 soldaţi staţionaţi în Kuweit, sunt subordonate unui număr de nouă comandamente centrale, dintre care cinci au competenţe geograficę – comandantele Central, Europa, Pacific, Sud şi Nord. Trupele de elită şi echipamentul sofisticat desfăşurat în zona Golfului şi în Orientul Mijlociu sunt plasate sub comanda CENTCOM (Comandamentul Central), cu baza la Tampa, Florida, condus de generalul Tommy Franks, care a comandat şi operaţiunile militare din 2001 din Afganistan. Zona de responsabilitate a CENTCOM cuprinde 25 de ţări din Cornul Africii până în Pakistan. România are detaşaţi la acest comandament 16 ofiţeri de stat major, 10 fiind dislocaţi în Cornul Africii, iar ceilalţi şase la Tampa (Florida, SUA).

Acest comandament nu are trupe permanente în subordine, însă în caz de urgenţă apelează la forţele navale, terestre sau aeriene. CENTCOM a stabilit în Qatar un cartier general separat ultramodern, conectat permanent la baza din Tampa pentru a coordona sosirea întăririlor şi declan-

şarea unui război în Golf. CENTCOM a fost creat în 1983 de către fostul preşedinte american Ronald Reagan, înlocuind *Rapid Deployement Joint Task Force*, o forţă de intervenţie temporară numită de un alt fost şef de stat american, Jimmy Carter, pentru protejarea trupelor SUA în Orientul Mijlociu şi în zona Africii.

Trupele speciale

Forţele speciale, din care sunt cunoscute şapte corpuri de câte 50 000 militari, sunt comandate de la Baza Centrală Aeriană MacDill (statul Florida), în timp ce forţele speciale ale trupelor terestre, respectiv 25 000 militari, au centrul de comandă la Fort Bragg (statul Carolina de Nord) şi sunt formate din *Beretele Verzi*, *Rangers*, *Delta Force* şi *Nightstalkers* (unităţi specializate în războiul psihologic). Marina militară americană are la rândul său unităţi de elită precum *SEAL*, capabile să opereze ca spioni în condiţii de mare dificultate.

Militarii din trupele speciale sunt cei mai buni în cazul unei intervenţii terestre. Un factor-cheie în reuşita operaţiunilor speciale este reprezentat de deţinerea unor informaţii cât mai exacte despre ţinte şi terenul în care acestea îşi desfăşoară activitatea.

Delta Force – Membrii acesteia sunt specialişti în antiterorism, acţionează în subunităţi foarte mici şi folosesc tehnici de infiltrare în spatele liniilor inamice. Mulţi dintre ei provin din batalioanele *Army Rangers* sau *Green Berets* şi au fost catalogaţi drept „militari de profesie care urăsc armata".

Army Rangers sunt experţi în deplasarea în terenul inamic, în echipe mici. Pot fi folosiţi şi în misiuni de recunoaştere sau pentru stabilirea unor posturi de observaţie fixe.

Green Berets (*Beretele Verzi*) şi-au câştigat renumele în războiul din Vietnam, fiind specialişti în colaborarea cu populaţia locală. Rolul lor este crucial în obţinerea unor informaţii decisive despre inamic. Subunităţi ale *Green Berets* se află în prezent în Irak, în teritoriile controlate de kurzi, unde pregătesc terenul pentru invazia terestră.

Naval Special Warfare Development Group (*DEVGRU, Dev Group* sau *SEAL Team 6*) este echivalentul *Delta Force*. *SEALS* sunt folosiţi în general în operaţiuni antiteroriste lansate dinspre mare. Cele mai recente acţiuni la care au participat au avut loc în Bosnia şi Afganistan.

Aviaţia

F-16 FIGHTING FALCON – avion compact, cu multe sisteme de luptă pentru diferite condiţii. Poate localiza ţintele în orice condiţii atmosferice şi avioane care zboară la altitudini foarte joase.

KC-10A EXTENDER – asigură combustibil pentru avioanele de atac direct în timpul zborului.

KC-135 STRATOTANKER – rol de aprovizionare cu combustibil direct în timpul zborului pentru avioanele de luptă.

F/A-18 HORNET – avion de atac şi vânătoare. În varianta de vânătoare este folosit pentru escorta altor avioane şi pentru apărarea de teritorii contra atacurilor aeriene. În varianta de atac, poate lansa bombe sau rachete asupra ţintelor vizate.

B-1B LANCER – avion de bombardament, unul dintre cele trei tipuri de aparate cu rază lungă de acţiune deţinute de aviaţia militară americană. Profilul aripilor poate fi schimbat în timpul zborului. Poate executa misiuni de zbor intercontinentale fără a fi necesară alimentarea cu combustibil.

B-52 STRATOFORTRESS – avion de bombardament, „veteran" al războiului din Vietnam. Altitudinea la care poate zbura este de peste 15 000 m. Poate fi folosit şi pentru acţiuni de supraveghere deasupra oceanului.

E-3 AWACS (SENTRY) – avion de avertizare şi control, furnizează informaţii despre condiţiile atmosferice, asigură comunicaţii între punctele de comandă şi control pentru forţele aeriene.

F-117A NIGHTHAWK – bombele de la bordul aparatului sunt dirijate spre ţintă cu laser. Nu poate fi localizat prin radar şi poate evita rachetele dirijate prin laser.

F-15 EAGLE – dotat cu sisteme electronice care pot detecta, urmări şi ataca avioanele inamice. O singură persoană poate efectua toate operaţiile necesare. În timpul confruntărilor aeriene din Golf, în 1991, nu a fost doborât nici un aparat de tipul F-15 Eagle. Greutate: 34 tone. Viteză: 1,875 mile pe oră. Echipaj: F- 15 A/C – un singur om, F-15B/D – doi oameni. Constructor: McDonnell Douglas Corp. Cost: 15 milioane de dolari.

A-10 THUNDERBOLT – este un bombardier specializat în lupta cu tancurile, de aceea a şi fost poreclit *Tank Killer* (distrugătorul de tancuri). Zboară la joasă înălţime şi atacă tancurile cu tunurile sale cal. 30 mm care trag proiectile cu uraniu, foarte eficiente în penetrarea blindajelor.

C-130 HERCULES – este un aparat de zbor de mare putere şi precizie, capabil să efectueze operaţiuni militare dificile în condiţii meteorologice nefavorabile, în mediul urban. Avionul dispune de un sistem de vizualizare pe bază de raze infraroşii şi radar, care poate identifica şi urmări ţinte la sol, putând face distincţie între forţa inamică şi cea aliată.

ELICOPTERUL AH-64 APACHE – principalul aparat de zbor de acest fel al trupelor terestre americane, este specializat în operaţiuni de distrugere a autovehiculelor blindate. Poate ataca în orice condiţii de vizibilitate şi este dotat cu tun

şi lansatoare de rachete. În timpul războiului din Golf din 1991, Apache a distrus peste 800 de tancuri irakiene. Prima variantă a acestui elicopter, AH-64A, a fost lansată în 1984.

Portavioane

La jumătatea lunii martie, portavioanele *USS Abraham Lincoln, USS Constellation* şi *USS Kitty Hawk* se vor afla şi ele în Golf, iar *USS Harry Truman* şi *USS Theodore Roosevelt* sunt deja poziţionate în Mediterana Orientală. Ultimul portavion aşteptat în zonă este *USS Nimitz*, cu propulsie nucleară, care va fi însoţit de crucişătorul *USS Princeton* şi de distrugătorul *USS Fitzgeralt.*

Alianţa împotriva lui Saddam

În perspectiva declanşării operaţiunilor militare împotriva Irakului, mai multe ţări, grupate în jurul Statelor Unite, au trimis efective militare combatante şi necombatante în zona Golfului Persic. Dintre acestea, se detaşează Marea Britanic, principalul aliat al SUA, care are desfăşuraţi în zona Golfului 45 000 de militari.

Din coaliţia statelor care au trimis militari în regiune fac parte şi Australia, Spania, Italia, Polonia, Danemarca. De asemenea, Bulgaria, Cehia, România, Slovacia şi Ucraina participă cu mici subunităţi necombatante specializate în decontaminare chimică, biologică şi nucleară.

Efectivele totale ale forţelor aliate numărau, la 17 martie, 280 000 soldaţi şi 600 avioane de atac, care vor înfrunta armata irakiană, estimată la 350 000 militari, inclusiv cei 15 000 ai forţelor speciale de securitate. Aviaţia irakiană este dotată cu 200 de avioane de luptă.

Portavionul *USS Theodore Roosevelt* a trecut la program de noapte, pentru a putea îndeplini eventuale misiuni de bombardament nocturn împotriva Irakului, a anunţat căpitanul vasului, Richard O'Hanlon, relatează *Mediafax*. Celălalt portavion american care se află în vestul Mării Mediterane, *USS Harry Truman*, va rămâne la programul de zi, pentru a executa atacurile din timpul zilei, în cazul declanşării conflictului. „Dacă războiul va începe, vom bombarda intens ţintele. De aceea, presiunea trebuie menţinută 24 de ore din 24, până când misiunea va fi îndeplinită. Acest lucru implică zboruri de zi şi de noapte. Pentru a se îndeplini acest lucru, portavioanele sunt împărţite în funcţie de orar", a explicat O'Hanlon.

Cele două portavioane s-au intersectat, pe 18 martie, în largul mării, cu o a treia navă, *USS John Lenthall*, care are misiunea de a asigura aprovizionarea cu carburant.

În acest timp, trupele americane şi britanice din deşertul Kuweit fac ultimele pregătiri pentru declanşarea acţiunii militare împotriva Irakului, în contextul în care preşedintele american George W. Bush i-a dat un termen de 48 de ore lui Saddam Hussein pentru a părăsi ţara, a menţionat ieri *Reuters* şi cotidianul *USA Today*.

Potrivit corespondenţilor *Reuters* la faţa locului, soldaţii treziţi de la ora locală 01.30 strângeau corturile şi echipamentele pentru a se poziţiona în aşteptarea unui asalt iminent. Militarii americani sunt încrezători şi nerăbdători după săptămâni de aşteptare în care au fost nevoiţi să locuiască în corturi la temperaturi foarte ridicate şi în bătaia furtunilor de nisip.

Potrivit experţilor de la Pentagon, atacarea Irakului din Kuweit, fără un al doilea front nordic, în Turcia, va duce la pierderea mai multor vieţi omeneşti, atât din rândul civililor, cât şi în rândul trupelor americane şi britanice. Oficialii americani consideră că un atac împotriva Irakului folosind terito-

riul Turciei ar fi „mai rapid, mai puțin dureros pentru toată lumea, inclusiv pentru civilii din Irak".

În timp ce războiul împotriva Irakului bate la ușă, temperaturile în deșertul kuweitian sunt în creștere și se așteaptă noi furtuni de nisip în următoarele zile, scrie în ediția sa de marți cotidianul american *The Washington Post*. Ca măsură de precauție, forța de reacție rapidă a Marii Britanii a decis luni punerea la adăpost a trupelor, care au fost repoziționate în apropierea zonelor portuare din Kuweit, pentru a evita orice fel de întreruperi în activitatea de pregătire a unei invazii.

„Ne așteptam la vreme proastă, așa că această decizie îmi lasă deschise toate opțiunile", a declarat, de la bordul vasului britanic *HMS Ark Royal*, comandorul Jamie Miller, comandant al forței de reacție rapidă.

Ultima furtună de nisip care a măturat Kuweitul s-a produs joia trecută (13 martie), „îngropând" trupele britanice și americane într-un praf dens, ca pentru a le aminti militarilor că vânturile deșertului pot reprezenta un obstacol în cazul unui atac asupra Irakului. Furtuna de joi a redus aproape la zero vizibilitatea, în timp ce mulți militari americani și britanici s-au plâns de dureri de gât și de ochi. Nisipul abraziv pătrunde în orice fel de echipament, de la arme și computere până în motoarele elicopterelor.

The New York Times atacă „doctrina Bush"

Influentul cotidian de peste ocean *The New York Times*, bastion al liberalismului american, atacă „doctrina Bush", potrivit căreia, în era dușmanilor invizibili care nu-și pierd vremea cu declarații de război, cei care sunt pentru o ripostă numai după ce inamicii Americii au atacat „nu pledează pentru legitimă apărare, ci pentru sinucidere".

Într-un comentariu pe marginea ultimului discurs al președintelui, cotidianul american atrage atenția că, anunțând declanșarea războiului, Bush a scurtcircuitat dezbaterile legate de cine anume este îndreptățit să execute rezoluțiile Națiunilor Unite.

„Cuvântarea președintelui marchează apogeul procesului de ruptură cu Națiunile Unite și cu doi dintre aliații cei mai apropiați ai Americii, Franța și Germania, proces care fermentează de luni de zile, confirmând totodată una din cele mai grave temeri legate de America lui George Bush, și anume: în momentul în care Națiunile Unite nu se vor pleca în fața voinței sale și când aliații îl vor contraria, Bush va evada din pluton și va apasă pe tragaci." *NYT* îl citează pe profesorul Stanley Hoffman, de la Harvard, potrivit căruia: „Reiese că deturul pe la Națiunile Unite a fost de ochii lumii și că președintele hotărâse din capul locului ce are de făcut. Doctrina Bush, a ripostei preventive în legitimă apărare, e incompatibilă cu Carta Națiunilor Unite." *NYT* conchide că

„în Europa mesajul preşedintelui va da apă la moară celor care consideră că Bush e un cowboy agresiv."

Nu aceasta pare a fi şi părerea lui George Friedman, analistul prestigioasei agenţii de analize geopolitice şi pronosticuri strategice *Stratfor Inc.*, care ajunge la concluzia că o majoritate covârşitoare de 21 de ţări europene sunt pentru război. În acest grup figurează două ţări care se înscriu pe locul 2 şi 4 în clasamentul economic, Marea Britanie şi Italia, două ţări în ascensiune, Spania şi Polonia, plus întregul bloc răsăritean. „Toate aceste ţări laolaltă, afirmă Friedman, ar putea alcătui o majoritate uriaşă în cadrul unei viitoare Uniuni Europene extinse."

Pentru britanici, războiul este perfect legal

Potrivit ministrului britanic de justiţie, Lordul Goldsmith, intrarea Marii Britanii în război constituie un act legal în baza „efectului cumulativ" al Rezoluţiilor 678, 687 şi 1441. Toate cele trei rezoluţii au adoptat Capitolul VII din Carta Naţiunilor Unite care prevede recurgerea la forţă. Lordul Goldsmith argumentează că efectul combinat al rezoluţiilor privitoare la Irak, adoptate de la invazia Kuweitului în 1990, îngăduie „folosirea forţei în vederea restaurării păcii şi securităţii internaţionale".

Demn de menţionat că adversarii invaziei, în frunte cu Franţa, evită să califice războiul drept ilegal, mărginindu-se să declare ce este ilegitim.

Argumentele cele mai puternice în favorarea războiului nu vin însă din partea avocaţilor. Ele se desprind din cadrul mărturiilor zguduitoare culese în Irak şi publicate în paginile cotidianului *The Times* de o deputată laburistă de stânga, Ann Clwyd.

„Era această maşină de tocat materiale plastice în care erau aruncaţi oamenii. Unii erau aruncaţi cu capul înainte şi mureau repede. Uneori unii nimereau înăutru cu picioarele înainte şi urlau de durere. Am asistat la 30 de astfel de «execuţii». Mi s-a explicat că rămăşiţele umane, băgate în saci de plastic, erau folosite ca hrană pentru peşti. L-am putut vedea o dată pe Qusai, fiul preşedintelui Saddam Husscin, supraveghind personal aceste asasinate."

O fracţiune a Partidului Laburist britanic, alcătuită din peste 100 de deputaţi, este pornită împotriva războiului. Ea a fost puternic întărită de demisia din guvern a lui Robin Cook, Preşedintele Camerei Comunelor, care a rostit luni seara în Parlament un discurs de demisie de o ferocitate nimicitoare, în urma căruia membrii cabinetului Blair ar fi suferit, potrivit corespondentului parlamentar al ziarului *The Times*, „un atac de asurzire colectivă".

„Este pentru prima dată de la alegerea lui Blair că atât de mulţi deputaţi au ovaţionat în picioare declaraţiile unui deputat. De data aceasta, aplauzele au fost pentru unul din cei mai leali locotenenţi care a întors armele şi l-a înjunghiat pe premier cu principiile sale înalte. Într-un discurs de o cursivitate devastatoare, Cook a expus nu numai dubiile sale cu privire la oportunitatea războiului dar şi cele ale majorităţii publicului britanic: îngrijorarea faţă de graba de a porni la război, costul uman şi financiar, viteza cu care coaliţia diplomatică împotriva terorismului s-a prăbuşit şi mai cu seamă sentimentul că ţara este târâtă în război de Statele Unite."

„Ironia face, a afirmat Robin Cook, că plănuim o invazie numai pentru că Irakul este atât de slab din punct de vedere militar. Cum putem baza o strategie militară pe presupunerea că Saddam este slab şi în acelaşi timp justificăm un atac preventiv pretinzând că el constituie o ameninţare? De ce este atât de urgent să dezarmăm o maşină militară care există de 20 de ani şi la a cărei consolidare am pus umărul? Cook

şi-a încheiat discursul din Camera Comunelor cu următoarea lovitură sub centura lui Blair: „În ultimele săptămâni am fost măcinat de bănuiala că, dacă votul din Florida ar fi avut un deznodământ diferit şi Al Gore ar fi fost ales preşedinte, noi nu ne-am afla acum în pragul războiului." Cu alte cuvinte, premierul Blair s-ar afla în zgarda preşedintelui Bush.

Potrivit unei alte şcoli de gândire, demisia lui Robin Cook este un act abject de trădare cu alibi ideologic. Domnia sa a fost demis de Blair din prestigiosul post de ministru de externe, retrogradare pe care se zice că Cook nu a reuşit s-o digere.

După Saddam ar putea urma Arafat

Partizan convins al războiului din Irak, guvernul israelian condus de Ariel Sharon se aşteaptă ca acest conflict să determine înlăturarea din funcţie a liderului palestinian Yasser Arafat şi să favorizeze impunerea unei noi conduceri palestiniene mult mai maleabile, relatează *Mediafax*, care citează o analiză a agenţiei *France Presse*. De asemenea, autorităţile israeliene mizează pe o reacţie în lanţ care ar determina o schimbare a situaţiei la nivel regional în favoarea Israelului. „Îndepărtarea de la putere a lui Saddam Hussein şi o schimbare de regim în Irak ar putea avea un efect de domino în întreaga lume arabă, din Africa de Nord până în Golf", scria recent analistul Gerald Steinberg, într-un articol intitulat „Schimbarea de regim molipsitoare: de la Bagdad la Ramallah". „După Irak, ar putea urma Autoritatea Palestiniană", a estimat analistul citat. Militarul ales de premierul Sharon pentru a fi principalul purtător de cuvânt în caz de război în Irak, generalul Amos Gilad, declara în februarie că îndepărtarea lui Saddam Hussein de la putere ar servi drept exemplu şi „altor dictatori care trăiesc în zonă, precum cel

care locuieşte la Ramallah". Şeful guvernului israelian a exprimat aceeaşi idee, dar într-o manieră mai puţin directă. De la declanşarea crizei irakiene, responsabilii israelieni îl prezintă pe Yasser Arafat ca fiind o replică a lui Saddam Hussein. După atentatele din 11 septembrie 2001 din Statele Unite, ei au încercat să îl compare pe preşedintele palestinian cu liderul terorist de origine saudită Osama ben Laden. Ariel Sharon a făcut din înlocuirea lui Arafat o condiţie *sine qua non* pentru reluarea negocierilor cu palestinienii, iar cea mai mare reuşită a sa a fost că l-a convins pe preşedintele american, George W. Bush, să adopte aceeaşi poziţie.

În plan practic, procesul de înlăturare din funcţie a preşedintelui Autorităţii Palestiniene nu depinde de un conflict în Irak, în condiţiile în care acesta a fost constrâns să accepte crearea unui post de premier, idee respinsă întotdeauna de Yasser Arafat. Liderul palestinian a încredinţat această funcţie „numărului doi" din ierarhia palestiniană, Mahmoud Abbas, principalul său rival.

Însă responsabilii palestinieni contestă această teorie a dominoului. „Care ar fi legătura? Cum ar putea determina înlăturarea lui Saddam o cădere a lui Arafat?", se întreabă ministrul palestinian al muncii, Ghassan al-Khatib. „Arafat nu poate fi înlăturat decât printr-o posibilă acţiune israeliană", a adăugat el.

Dar israelienii consideră că eliminarea lui Saddam Hussein va avea consecinţe asupra întregii zone, nu doar la Ramallah. O schimbare de regim la Bagdad „ar avea, fără îndoială, un efect pozitiv asupra zonei şi ar determina o mai mare moderaţie printre instigatorii la revoltă, precum Iranul şi Siria", a declarat directorul Centrului Begin-Sadat de la Universitatea Bar-Ilan, Ephraim Inbar.

În februarie, consilierul lui Ariel Sharon pentru probleme de securitate naţională, Ephraim Halevy, a prezis că înlăturarea lui Saddam Hussein va antrena nu doar eliminarea

lui Yasser Arafat, ci şi plecarea forţelor siriene care ocupă Libanul. Cei mai virulenţi critici ai lui Ariel Sharon sunt de părere însă că atitudinea premierului israelian, care a mizat totul pe un război în Irak, demonstrează incapacitatea sa de a rezolva conflictul cu palestinienii prin negocieri.

CSAŢ sprijină ultimatumul SUA

Aseară, 18 martie, la Palatul Cotroceni, a avut loc o şedinţă specială a Cosiliului Suprem de Apărare a Ţării, în care s-a discutat exclusiv despre situaţia din Irak şi iminenţa declanşării unei intervenţii militare în această ţară. Generalul-maior Viorel Bârloiu, secretarul CSAŢ, a declarat că membrii consiliului au reafirmat sprijinul României pentru decizia luată de preşedintele George Bush de a adresa un ultimatum regimului de la Bagdad. Cu puţin timp înainte de începerea şedinţei CSAŢ, preşedintele Iliescu a primit o scrisoare de la George Bush prin care acesta mulţumeşte României pentru poziţia consecventă de sprijin al acţiunilor SUA.

Generalul Bârloiu a anunţat că a fost activat Sistemul Naţional de Prevenire şi Combatere a Terorismului.

Preşedintele Ion Iliescu a declarat înainte de începerea şedinţei că membrii Consiliului Suprem de Apărare a Ţării vor reitera ceea ce România a convenit pe această temă şi a fost aprobat de Parlament. Şeful statului a ţinut să precizeze că situaţia trebuie privită cu realism, pentru că nu este vorba despre declanşarea unui război mondial şi nici despre intrarea României în război.

„Avem o decizie. Decizia pe care am luat-o este valabilă, este în putere, am răspuns unei solicitări, ceea ce nu înseamnă angajarea noastră în conflicte militare, ci un suport pe care îl dăm aliaţilor", a afirmat şeful statului.

Întrebat dacă declanşarea unui război în Irak va presupune convocarea unei alte şedinţe extraordinare a CSAŢ, preşedinele Iliescu a răspuns: „Nu, ceea ce am decis astă seară vom consemna."

Bush îi mulţumeşte lui Iliescu

Preşedintele SUA, George W. Bush, i-a trimis, ieri, o scrisoare preşedintelui Ion Iliescu în care exprima mulţumirile poporului american pentru sprijinul acordat de România în războiul global împotriva terorismului şi aprecierea pentru angajamentul în sprijinirea eforturilor actualei coaliţii. „Ne confruntăm acum cu ameninţarea pe care Saddam Hussein o lansează la adresa lumii. Apreciem în mod deosebit angajamentul dumneavoastră în sprijinirea eforturilor coaliţiei", se arată în scrisoarea preşedintelui american. George W. Bush precizează că lumea liberă trebuie să facă faţă în acest nou secol mai multor provocări reprezentate de proliferarea armelor de distrugere în masă, infiltrarea terorismului şi statele care sponsorizeaza terorismul. În scrisoare se afirma că România a arătat că împărtăşeşte acelcaşi idealuri şi că este gata să acţioneze ca atare, iar contribuţia României la aceste eforturi este extrem de importantă, George W. Bush şi toţi americanii preţuind în mod deosebit acest lucru. Preşedintele SUA apreciază că trupele române au servit cu distincţie în Afganistan. „Nu-i vom uita niciodată pe cei care ne-au fost alături şi au suferit alături de noi în acel război", se mai arată în scrisoarea semnată de George W. Bush.

Protecţia populaţiei, mai mult pe hârtie

Comandamentul Protecţiei Civile a dispus măsuri speciale de protecţie a populaţiei din România în contextul crizei

irakiene. Protecţia Civilă va intensifica „gradual" măsurile de siguranţă a populaţiei şi obiectivelor strategice. Astfel, vor fi reevaluate planurile de protecţie şi intervenţie în cazul contaminării cu substanţe periculoase şi va fi întărită paza la toate unităţile cu risc chimic, nuclear, bacteriologic sau cu un grad sporit de risc la explozii şi incendii de mari proporţii. În acest sens, toate cadrele Protecţiei Civile din localităţile şi unităţile cu risc chimic, bacteriologic, nuclear şi radiologic vor fi instruite special.

În acelaşi timp, specialiştii Protecţiei Civile vor inventaria materialele, echipamentele, accesoriile şi mijloacele tehnice de protecţie şi intervenţie în situaţii de contaminare cu agenţi nucleari, biologici şi chimici (NBC), precum şi substanţele necesare pentru decontaminare. Ei vor identifica şi locurile care ar putea fi folosite pentru preluarea temporară a persoanelor afectate în acţiuni teroriste (altele decât cele deja prevăzute în planurile de evacuare) până când acestea vor fi în siguranţă în casele lor. Cadrele Protecţiei Civile vor identifica şi locurile, spaţiile de adăpostire, cele de spitalizare şi acordare a primului ajutor medical, în paralel specialiştii fiind pregătiţi pentru a interveni medical în cazul persoanelor afectate. Totodată, la laboratoarele de igienă a radiaţiilor se va organiza serviciu permanent. Directorii instituţiilor de învăţământ vor fi pregătiţi pentru a-i instrui, la rândul lor, pe copii să se protejeze. Pentru a sprijini această acţiune de pregătire, şefii inspectoratelor de Protecţie Civilă vor pune la dispoziţia directorilor materiale de specialitate, iar în unele instituţii de învăţământ instructajele vor fi coordonate chiar de specialişti. Specialiştii Protecţici Civile vor distribui în locurile aglomerate (pieţe, şcoli, magazine mari, gări) tipărituri, broşuri, foi volante sau fluturaşi, prin care cei care le primesc vor fi învăţaţi cum să se protejeze în cazul unui atac.

Nota de plată: un conflict de 2 000 miliarde de dolari

Războiul din Irak ar putea costa SUA între 490 şi 1 900 miliarde de dolari în funcţie de durata conflictului, potrivit analiştilor economici şi militari. Principalele două studii realizate pe această temă, unul de economistul William Nordhaus, de la Universitatea Yale, şi altul de Andrew Stoeckel (preşedintele Centrului pentru Studii Economice Internaţionale) şi Warwick McKibbin (funcţionar la Banca Centrală Australiană) sugerează că totul va depinde de durata războiului şi de eventualele complicaţii ale acestuia.

Diversele scenarii ale unui război în Irak generează costuri diferite. Nordhaus se referă la o sumă cuprinsă între 99 şi 1 024 miliarde dolari pe o perioadă de zece ani, în timp ce McKibbin-Stoeckel prognozează cheltuieli de 491-1 470 miliarde dolari pentru opt ani. Nici unul dintre studii nu are la bază scenarii catastrofale.

Singura certitudine, recunoscută chiar de oficialii americani, este că SUA vor plăti o „factură" totală mult mai mare decât cea suportată de aliaţi în 1991. Numai cheltuielile militare s-ar ridica la 50-140 miliarde de dolari, potrivit lui Nordhaus. După conflict, SUA ar mai trebui să cheltuiască 100-600 miliarde de dolari, din care 75-500 miliarde de dolari pentru regimul de ocupaţie şi pentru menţinerea păcii, 30-105 miliarde pentru reconstrucţie şi 1-10 miliarde pentru ajutoare umanitare. Conform aceleiaşi surse, costurile macro-

economice ar urma să atingă circa 1 200 miliarde de dolari în cazul cel mai grav, luând în calcul inclusiv repercusiunile războiului asupra pieței petrolului.

Guvernul american nu a furnizat nici un fel de informații privind posibilele cheltuieli în caz de război. Singurele previziuni, cunoscute prin scurgerile de informații apărute în presă, demonstrează că Administrația americană are în vedere un război-fulger, cu costuri între 60-95 miliarde de dolari, fără a include cheltuielile legate de reconstrucția sau de o ocupație militară îndelungată în Irak. Acest procent reprezintă mai puțin de 1% din Produsul Intern Brut al SUA. Totuși, Biroul pentru Buget al Congresului a publicat, la 8 martie, o situație conform căreia o intervenție militară americană în Irak s-ar ridica la 24 miliarde de dolari la sfârșitul primei luni de conflict.

Pe de altă parte, analiștii economici apreciază că războiul va avea efecte conjugate asupra cheltuielilor bugetare, prețului petrolului și climatului economic. În aceste condiții, este previzibilă o scădere a investițiilor cu 8-14 % în funcție de amploarea războiului, ceea ce ar costa PIB-ul american 1-2 %, iar piața bursieră 9-16%. Economistul George Perry apreciază, în studiul „Războiul împotriva terorismului, piața petrolieră mondială și economia americană", că o gravă întrerupere a aprovizionării cu petrol ar putea împinge prețul barilului de țiței, de aproape 40 de dolari în prezent, până la 75-161 de dolari, iar „probleme economice devastatoare" vor apărea nu numai pentru SUA, ci și pentru întreaga lume.

Bursele vor un război scurt

Unii analiști avertizează că disensiunile politice cu privire la mijloacele de dezarmare a Irakului ar putea influența negativ piețele financiare. Dolarul s-a apreciat ieri în

raport cu moneda europeană, impulsionat de perspectiva unui război scurt în Irak, încheiat cu o victorie a aliaților. Banca Centrală Europeană a anunțat ieri un curs de schimb al euro de 1,0586 dolari, în scădere față de cotația de luni de 1,0801 dolari pentru un euro. În ultimele șase luni, moneda americană a scăzut cu aproape zece procente față de euro, până la cea mai redusă paritate din ultimii patru ani. Cotația s-a redresat cu peste două procente în a doua parte a ședinței bursiere de luni, pe fondul speranțelor că un conflict în Irak nu va fi de lungă durată, iar impactul asupra economiei americane va fi minor. Ascensiunea monedei americane s-a oprit, în prima parte a ședinței de ieri piețele fiind influențate de aluziile lui George W. Bush cu privire la eventuale „operațiuni teroriste" care ar putea fi comise împotriva SUA după lansarea unui atac împotriva Irakului.

„Dacă un eventual război se va încheia în curând, iar perioada următoare se va dovedi benefică pentru bursele americane, ne putem aștepta la o apreciere considerabilă a dolarului până la o paritate de 0,95/1 față de euro, respectiv de 130 de yeni pe unitate", a apreciat analistul Toru Umemoto, de la Morgan Stanley. Atenția investitorilor este îndreptată acum către bursele americane, a căror evoluție condiționează cursul de schimb. Piețele din Statele Unite au încheiat ședința de luni în creștere pentru a patra zi consecutiv. Indicele industrial Dow Jones a crescut cu 5,59%, în timp ce Standard & Poor's 500 a urcat cu 3,54%. Confirmând tendința piețelor americane, indicele european FTSE Eurotop 300 a crescut ieri cu 2,4%, continuând ascensiunea din ultimele zile. Săptămâna trecută, indicele menționat a coborât la cel mai mic nivel din ultimii șase ani, dar a recuperat de atunci 15% din valoare. La rândul său, indicele DJ Euro Stoxx 50 a urcat cu 2,8%.

Cele mai mari câștiguri au fost consemnate de companiile din industria de produse chimice, pe locul întâi plasân-

du-se grupul BASF, principalul producător european de profil, care a anunţat rezultate financiare peste aşteptări. De asemenea, industria de produse cosmetice a înregistrat fluctuaţii semnificative, ca reacţie la anunţul privind preluarea Wella de grupul american Procter & Gamble. La bursa din New York, aurul s-a ieftinit de la 336,75 dolari la 336,25 dolari pe uncie. Săptămâna trecută, cotaţia a coborât la cea mai mică valoare din ultimele trei luni, respectiv de 331,30 dolari. O serie de analişti şi-au manifestat prudenţa faţă de acest entuziasm bursier, apreciind că disensiunile politice existente pe plan mondial cu privire la mijloacele de dezarmare a Irakului pot influenţa în continuare pieţele financiare.

Preţul petrolului scade

Pieţele petroliere internaţionale se aşteaptau ieri la oprirea exporturilor irakiene ca urmare a retragerii personalului Naţiunilor Unite care monitoriza programul „petrol contra hrană". Potrivit *Financial Times*, oficialii de la Washington şi Paris erau pregătiţi să apeleze la rezervele strategice, în timp ce Arabia Saudită şi-a sporit producţia, fiind gata să livreze pe piaţă, suplimentar, un milion de barili pe zi până în aprilie. La New York preţul contractelor futures a coborât la 36,45 dolari/baril, în scădere cu 73 de cenţi, în timp ce la Londra preţul ţiţeiului Brent a coborât cu 78 de cenţi, la 29,35 dolari/baril, după ce un grup de manifestanţi anti-război au întrerupt tranzacţiile timp de două ore. Preţul petrolului pe piaţa americană crescuse luna trecută cu 60%, până la aproape 40 de dolari barilul, pe fondul incertitudinii privind declanşarea războiului. Ieri însă traderii se grăbeau să iasă din piaţă înainte de prăbuşirea totală a preţurilor. Mulţi dintre ei se aşteaptă ca războiul să fie scurt şi îşi amintesc că preţurile au coborât până la 10,56 dolari/baril atunci când

Statele Unite au anunţat că vor apela la rezervele strategice, cu puţin înainte de atacarea Irakului în ianuarie 1991, comentează *Financial Times*. În prezent, SUA dispun de o rezervă de 600 milioane de barili cu care pot contracara o eventuală reducere a livrărilor.

Ziua a 2-a

Joi, 20 martie 2003

POCHER CU MICROFOANE

Purtătorul de cuvânt al Consiliului European a anunţat, cu o zi înaintea summitului de la Bruxelles, că delegaţiilor Franţei şi Germaniei le-au fost interceptate telefoanele • Bizara coincidenţă: după ce s-a făcut anunţul, în sala de conferinţe s-a stins lumina • *Microfoanele au fost găsite în 28 februarie*, dar descoperirea a fost ţinută sub tăcere pentru a fi scoasă la bătaie abia miercuri, la prânz, când americanii au început marşul spre Bagdad • SUA n-au avut oficial nici o reacţie imediată, confirmând prin tăcere acuzele că s-ar afla în spatele acestei operaţiuni de spionaj • La fel au tăcut şi cancelariile Franţei şi Germaniei, lăsând să vuiască presa • Agenţiile de ştiri, ca şi posturile de televiziune europene au anunţat incredibilul eveniment • În schimb, *CNN* – postul oficial al războiului din Irak – a păstrat o tăcere suspectă • Lista statelor spionate s-a mărit: Anglia, Spania, Italia, Austria • Primele două sunt aliate declarate ale SUA, iar al treilea începuse chiar ieri să-şi renegocieze poziţia • Rămâne de văzut dacă acţiunea de deconspirare, în spatele căreia se bănuieşte că se ascund strategi politici franco-germani, va avea succes • Tot la sfârşitul lui februarie, americanii au mai fost acuzaţi că au ascultat convorbirile membrilor Consiliului de Securitate al ONU.

RĂZBOIUL POLITIC

Europenii ar fi fost ascultaţi de serviciile speciale americane

Delegaţiile la Consiliul European de la Bruxelles ale mai multor ţări europene, printre care Franţa şi Germania, au fost spionate prin intermediul interceptărilor telefonice. Scandalul a fost declanşat de o ştire apărută miercuri în cotidianul francez *Le Figaro*, care făcea iniţial referire doar la delegaţiile Franţei şi Germaniei, şi este făcut public cu o zi înainte de reuniunea de două zile a Consiliului European de la Bruxelles, care are drept subiect principal criza irakiană. Ştirea a fost publicată, potrivit *Reuters*, la rubrica de *Bârfe diplomatice*. *Le Figaro*, citat de *BBC* şi *Reuters*, susţinea că în spatele acestor interceptări ar sta Washingtonul. Ulterior, printre ţările interceptate au fost incluse Marea Britanie şi Spania, aliate ale SUA în războiul din Irak, potrivit unor „surse diplomatice concordante", citate de *AFP* şi preluate de *Mediafax*. Apoi, listei i-au fost adăugate Austria şi Italia, dar informaţia nu a fost confirmată la UE decât în cazul Franţei şi Germaniei.

Oficiali ai Uniunii au anunţat că este vorba de o descoperire făcută pe 28 februarie în urma unui control de rutină, în acest moment defăşurându-se verificări ale „serviciilor specializate". Purtătorul de cuvânt al Consiliului a precizat, citat de *BBC*, că este „imposibil" în acest stadiu să se afirme clar cine a comandat interceptarea telefoanelor. „Nu ştiu cine era la celălalt capăt al liniei", a declarat el, preluat de sursa citată.

Postul american de televiziune *CNN* nu a dat informaţii pe această temă, în timp ce *EuroNews* a inclus ştirea în buletinele difuzate din jumătate în jumătate de oră. Franţa şi Germania, deşi primele vizate direct, nu au dat publicităţii nici o reacţie la nivel înalt pe această temă. Aceeaşi lipsă de reacţie a fost şi la Casa Albă, care nu a făcut nici un comentariu sau vreo declaraţie oficială. Rămâne de văzut în ce măsură această tăcere nu ascunde, de fapt, negocieri de ultimă oră între Paris şi Berlin, pe de o parte, şi Washington, pe de altă parte, evitându-se astfel orice reacţie ce ar putea impiedica obţinerea unor rezultate de ultimă oră, fie la ONU, fie în cadrul reuniunii UE care începe astăzi. „Informaţia este oficială, confirmată, în prezent se desfăşoară verificări", a declarat ieri, în exclusivitate pentru *ZIUA*, Lois Amorim, reprezentant al Biroului de Presă al Consiliului European de la Bruxelles. „Este vorba de intruziunea în sistemul electronic digital care făcea conexiunea cu liniile telefonice. Nu este vorba de microfoane montate în perete, plafon, ca în anii '60, ci de interceptarea unui sistem informatic", a subliniat oficialul. Aceste conexiuni, a precizat el, „făceau legătura cu sălile de lucru ale unor delegaţii ale ţărilor membre, din care pot confirma doar Franţa şi Germania". În cursul zilei de ieri, *BBC* informase că descoperirea a fost făcută la clădirea Justus Lipsius, unde se desfăşoară multe reuniuni ale miniştrilor UE, precizând că, printre birourile vizate, se număra şi cel al şefului politicii externe a UE, Javier Solana.

Rusia – marea necunoscută a noii ordini mondiale

Fostul preşedinte american George Bush, tatăl actualului lider de la Casa Albă, George Bush Jr, i-ar fi închis telefonul preşedintelui sovietic Mihail Gorbaciov, care ar fi

încercat să-l convingă în anul 1991 să nu lanseze războiul din Golf împotriva Irakului. Dezvăluirea a fost făcută de Viktor Kuvaldin, fost consilier al liderului sovietic, potrivit căruia Mihail Gorbaciov ar fi încercat de două ori să oprească primul război din Irak în timpul unor convorbiri telefonice cu George Bush tatăl. „A doua conversaţie s-a terminat după ce Bush a închis telefonul", a afirmat Viktor Kuvaldin, preluat de *Mediafax*, în cadrul unei reuniuni la care participă experţi ruşi care dezbat maniera în care Rusia ar putea acţiona la războiul declanşat de SUA.

Astăzi, liderul actual de la Kremlin, Vladimir Putin, a calificat drept „o mare greşeală" un război în Irak lansat fără aprobarea Consiliului de Securitate al Naţiunilor Unite. Rusia a prevenit, alături de Franţa, că va recurge la dreptul său de veto în Consiliul de Securitate al ONU în cazul în care s-ar supune la vot rezoluţia americano-britanică ce autoriza utilizarea automată a forţei împotriva Irakului. De data aceasta, cei doi noi lideri ai vechilor imperii, George Walker Jr şi Vladimir Vladimirovici, au stat, marţi, de vorbă. A sunat Bush. Oficial, Putin şi-a exprimat regretul pentru acţiunea Casei Albe. Conţinutul real al convorbirii rămâne însă un mister. Rusia de azi, ca şi URSS în timpul celui de-al doilea război mondial, joacă marea carte a reconfigurării geopolitice şi geostrategice planetare. În funcţie de propriile interese, Rusia poate inversa complet raporturile mondiale prezente, ca un adevărat Hopa-Mitică al *realpolitikului*.

Starea de tensiune din jurul Irakului se amplifică de la o oră la alta, conturându-se din ce în ce mai precis acele forţe care au decis să sfideze Statele Unite ale Americii şi, în acest fel, să se pronunţe în mod deschis pentru o alternativă privind ordinea mondială, şi anume o lume multipolară, după cum afirma şi preşedintele mişcării ruse „Eurasia", Aleksandr Dughin, într-un articol apărut ieri în cotidianul *Izvestia* şi preluat de *Rompres*.

Potrivit sursei citate, noua criză irakiană revigorează scenariul geopolitic care a dus, în secolul al XX-lea, la două războaie mondiale. Singura deosebire constă în faptul că polul atlantismului s-a mutat peste ocean şi în locul Europei Centrale există deja „factorul franco-german". La fel ca altădată, Rusia se află în faţa unei alegeri cruciale, între Germania – respectiv Germania plus Franţa – şi anglo-saxoni, care înlocuiesc astăzi Antanta primului război mondial şi „aliaţii" din cel de-al doilea.

Turcia – aliatul infidel

Noua falie geopolitică a marcat nu doar ţările europene. Extrem de reprezentative sunt şi evenimentele care au loc, la ora actuală, în Turcia, deja fost partener fidel al SUA. Lovitura dată armatei americane de clasa politică de la Ankara va provoca o fractură gravă în relaţiile turco-americane. Această „nesupunere" de care a dat dovadă „satelitul din Orientul Mijlociu" este una fără precedent după cel de-al doilea război mondial.

Fără îndoială, Ankara înţelege că după doborârea lui Saddam Hussein în Irak nu se va stabili nici un fel de „democraţie" şi că, dimpotrivă, ar fi probabil ca acolo să se impună fundamentalismul islamic, după cum apreciază *Izvestia*.

În al doilea rând, lichidarea regimului lui Saddam Hussein va duce în mod automat la proclamarea, de către kurzii irakieni, a unei formaţiuni statale independente, ceea ce va funcţiona ca stimul pentru separatiştii kurzi din Turcia.

Caracterul euroasiatic îi obligă pe turci să adopte o atitudine nouă faţă de Rusia, ea însăşi, din punct de vedere geopolitic, parte şi reprezentantă a Eurasiei. Strategii ruşi sunt, de altfel, autorii unui nou concept geopolitic care inversează raporturile actuale. Numele său: Asiropa. La ora actu-

ală, după un scurt viraj atlantic, Rusia revine la obişnuita sa poziţie geopolitică, o poziţie „predestinată". Ea sprijină coaliţia franco-germană, coaliţie deschisă unei noi apropieri de Asia. Momentan. De felul în care Rusia va juca această poziţie depinde însă redesenarea sferelor de influenţă în noua lume care se naşte o dată cu sfidarea de către SUA a ONU şi a actualei ordini mondiale.

Izolarea Franţei

Alexandre Adler, editorialist şi membru al Comitetului editorial al prestigiosului cotidian francez *Le Figaro*, a susţinut ieri o conferinţă de presă, în cursul căreia a încercat să analizeze consecinţele crizei irakiene asupra relaţiilor franco-americane. Jurnalistul francez crede că situaţia va rămâne tensionată o perioadă mai îndelungată, însă pagubele nu sunt ireparabile. Pe de altă parte, Adler a identificat o intenţie, din partea SUA şi a Marii Britanii, de a compromite poziţia Franţei în UE:

„Cred că relaţiile franco-americane vor rămâne tensionate pentru o perioadă mai lungă de timp, în primul rând pentru următorul motiv: înfruntarea care s-a derulat în Consiliul de Securitate va avea o prelungire inevitabilă pe care o va determina această afacere în UE. Manifestul pus în practică de Aznar şi Blair, cu susţinerea lui Berlusconi şi a unora dintre ţările candidate la UE, nu este decât o avanpremiera a ceea ce se pregăteşte. Este o tentativă de izolare a Franţei, care ar putea atinge punctul culminant dacă guvernul Schröder se va prăbuşi din motive economice; să ne imaginăm un guvern al unei mari coaliţii, cu un cancelar creştin-democrat aproximativ neutru şi un vicecancelar social-democrat; o corecţie a politicii externe germane ar lăsa Franţa singură cu Belgia pe banca celor acuzaţi de SUA. Pe de altă

parte, dacă războiul se derulează de o manieră care nu este prea dezastruoasă pentru SUA, este evident că toată demonstrația franceză asupra pericolului unei reacții în lanț va fi puțin alterată. Evocând această ipoteză posibilă, sunt totuși optimist dintr-un motiv paradoxal: întoarcerea englezilor în Europa. De fapt, Tony Blair în aceste ultime săptămâni a trecut o probă extrem de dificilă; a ieșit ca prin urechea acului datorită votului de marți din Parlament, care l-a ajutat să rămână la suprafață. Mi se pare însă că amărăciunea britanică față de Franța nu este singura și că, în realitate, englezii au putut să vadă că merg într-un marș războinic alături de SUA, pentru care Tony Blair nu este de fapt partenerul strategic care spera să fie la începutul crizei. Este motivul pentru care o politică britanică supraactivă în Europa, vizând să creeze o majoritate de idei pentru concepțiile europene ale lui Tony Blair și ale majorității sale, este foarte posibilă. Într-o primă etapă aceasta ar putea pune probleme serioase Franței, într-o a doua etapă există cu siguranță mijlocul unui compromis politic, căci englezii au, cu siguranță, mai multă nevoie aici de Franța decât SUA de ei în Orientul Mijlociu.

Iată motivele pentru care Franța nu și-a epuizat toate cărțile. Franța are un rol foarte important în Europa, pe care îl poate negocia cu englezii, iar, ieșind din izolarea sa europeană, Franța devine mult mai ușor de atacat de Statele Unite, care în Pakistan sau în Coreea de Nord, de exemplu, vor avea alte scopuri decât să se răzbune pe discursurile lui Dominique de Villepin. Este motivul pentru care, indiferent de imensa bulversare care a avut loc, nu cred că va exista o contraofensivă americană foarte violentă asupra instituțiilor sau guvernului francez; dar aceasta, cu siguranță, dacă Franța va încerca să detensioneze situația. Detensionarea nu este o chestiune de fond, pentru că pozițiile franceze nu au nici un motiv să se schimbe, ci o chestiune de formă."

Blair a câştigat pariul cu Parlamentul

După cuvântarea istorică a premierului Blair şi după dezbateri furtunoase, Camera Comunelor s-a pronunţat marţi în favoarea declanşării războiului împotriva Irakului cu 396 de voturi pentru şi 217 împotrivă.

Potrivit corespondentului diplomatic al cotidianului *The Times*, Ben Macintyre, Tony Blair a rostit marţi în Parlament „cea mai importantă, dificilă şi magistrală cuvântare din cariera sa; un discurs-făgăduinţă, pledoaric şi avertisment în care şi-a pus capul pe butuc avertizând fără echivoc că o decizie a Parlamentului de a retrage trupele britanice din zona conflictului va atrage automat după sine retragerea sa din postul de prim-ministru". La sfârşitul cuvântării Blair a pus textul deoparte pentru a declara cu patetism: „A sosit momentul ca Parlamentul şi nu numai guvernul şi primul său ministru să ofere o pildă, să demonstreze că este în stare să combată tirania şi dictatura şi că în momente cruciale avem curajul să facem ce ne dictează conştiinţa."

Un Blair fără poleială care a recunoscut cu luciditate că actul de la 11 septembrie 2001 „a afectat nu numai psihologia Americii, ci şi pe cea a Parlamentului britanic".

TEATRUL DE RĂZBOI

Blocaţi de furtunile de nisip

Concomitent cu oprirea motoarelor pe frontul din sudul Irakului ca urmare a furtunii de nisip care a lovit un larg perimetru pe direcţia Kuweit-Bagdad, comandanţii aliaţi au intensificat mişcările pe frontul din nord. În ciuda protestelor vehemente venite din partea Turciei, surse avizate au confirmat că această ţară a deschis spaţiul aerian pentru avioanele de transport şi bombardament americane. Astfel, americanii au fost capabili să trimită în Turcia militarii Diviziei 4 Aeriene. Se pare că o parte dintre militarii acestei divizii a fost deplasată mai întâi în bazele din Bulgaria şi România pentru ca apoi să tranziteze Turcia cu destinaţia nordul Irakului. Acelcaşi sursc afimă că, în cursul zilei de marţi, navelc americane au putut intra în portul Eskenderun, unde au descărcat Divizia 4 Blindate grele. Acest moment a fost crucial pentru efortul de război american, permiţând strategilor să adopte planuri de atac luând în considerare disponibilitatea unei divizii dc tancuri grele în nordul frontului irakian.

Pe de altă parte, SUA, Turcia şi liderii kurzi au încheiat un acord care permite trupelor turceşti accesul în nordul Irakului. Concomitent, Ankara a aprobat deplasarea a cinci brigăzi ale miliţiei kurde în oraşul Kirkuk alături de forţele americane.

Misiune imposibilă: găsirea armelor chimice

Trupele americane vor trebui să acţioneze fulgerător de la primul moment al declanşării operaţiunilor militare. Potrivit unor surse de la Pentagon, una din primele misiuni ce se vor desfăşura concomitent cu bombardamente masive şi atacuri aeriene va fi accea a identificării ascunzătorilor de arme chimice şi biologice. Americanii au creat grupe speciale, numite „Echipe Mobile de Exploatare", din care fac parte agenţi CIA, specialişti în dezarmare şi agenţi ai spionajului militar. Acestea vor intra printre primele pe teritoriul irakian şi vor avea laboratoare mobile pentru detectarea substanţelor chimice şi biologice cu destinaţie militară. Ele vor avea de îndeplinit o „misiune imposibilă": verificarea a peste 600 de locuri unde Saddam Hussein ar putea ascunde arme chimice, pe care le-ar putea folosi împotriva trupelor americane. Găsirea şi neutralizarea acestora este considerată la Pentagon drept una din cele mai periculoase misiuni şi este o prioritate absolută pentru factorii militari de decizie.

Subunităţi militare din Europa de Est

Mai multe ţări din Est au decis trimiterea de subunităţi de susţinere a coaliţiei antiirakiene, dar nici una nu a anunţat dacă aceste unităţi vor fi angajate în Irak.

Republica Cehă şi Slovacia au în prezent în Kuweit un batalion comun specializat în decontaminarea nucleară, biologică şi chimică, format din 358 de cehi şi 69 de slovaci. Dar desfăşurarea lor în cadrul unei posibile operaţiuni împotriva Irakului este foarte improbabilă deoarece Praga şi Bratislava solicită în acest sens mandat din partea Naţiunilor Unite.

Bulgaria va acorda sprijin logistic Washingtonului, dar „fără participare directă" la război. O unitate NBC din 150 de

militari va fi trimisă în țările vecine Irakului, după cum a indicat, marți, Ministerul bulgar de Externe, citat de BTA. Membru nepermanent al Consiliului de Securitate al ONU, Bulgaria a autorizat deja utilizarea de către SUA a bazei sale militare de la Sarafovo, situată la țărmul Mării Negre, care primește avioane americane de alimentare în aer.

Polonia va pune la dispoziția Washingtonului o unitate NBC din 74 de soldați, precum și o navă de aprovizionare ce așteaptă deja în Golf cu 53 de marinari la bord și o unitate de elită GROM din 54 de persoane pentru a fi lansată în operațiunile speciale din Irak. Varșovia nu a precizat însă în cel fel de operațiune va fi angajată această unitate.

România va contribui în egală măsură cu o unitate NBC din 70 de militari, un pluton de poliție militară din 25 de oameni, un detașament de geniu din 149 de persoane, un detașament medical din 30 de persoane și patru ofițeri de stat-major ce vor face parte din comandamentul coaliției antiirakiene, deci în total 278 de militari. Bucureștiul, notează Mediafax, nu a anunțat însă unde vor fi angajate forțele sale.

Ungaria, stat candidat la Uniunea Europeană, a autorizat SUA să formeze circa 3 000 de agenți de legătură de origine irakiană la baza aeriană de la Taszar (sud) și un prim grup de astfel de agenți va fi desfășurat în Golf. Dar guvernul de la Budapesta, care afișează o susținere fermă față de Washington, refuză să trimită trupe în Irak, ca și Franța și Germania, două țări ce se opun declanșării războiului împotriva Bagdadului fără un mandat în acest sens din partea Națiunilor Unite.

Letonia ar putea trimite mai multe zeci de soldați, printre care specialiști în deminare, Riga precizând că aceștia nu vor participa la etapa militară a operațiunii americane din Irak.

Dacă Slovenia a indicat că nu va participa la un război în Irak, Lituania a refuzat să trimită trupe, preferând să desfășoare la fața locului numai medici și specialiști în logistică.

Bagdad, fortăreaţa lui Saddam

Cea mai slabă verigă a sistemului defensiv irakian este armata „Ierusalim", un contingent de miliţie slab antrenat şi echipat, dintre care aproximativ 80-90% sunt musulmani şiiti şi ostili lui Saddam. Se aşteaptă ca aceştia şi armata irakiană regulată să nu lupte, dar chiar şi capitularea a 100 000 de soldaţi va crea probleme forţelor armate americano-britanice.

Spre deosebire de armata „Ierusalim", infanteria irakiană regulată ar putea întârzia avansul trupelor americano-britanice cu o zi sau două, luptând în locuri sau zone închise. Dar moralul acestora este scăzut şi se estimează o rată a dezertării de 20%.

Diviziile de tancuri ale armatei regulate sunt mai disciplinate în comparaţie cu divizia de infanterie, dar majoritatea tancurilor sunt de fabricaţie rusească şi învechite. Lipsiţi de acoperire aeriană, cea mai bună opţiune pentru comandanţii de tancuri irakieni este aceea de a lupta în oraşe şi sate, având drept acoperire clădirile, determinând astfel armata americană să facă victime în rândul civililor. Se aşteaptă ca oraşele şi localităţile din sud – Basra, Nassiriya şi Samawa – să fie cucerite uşor sau să fie ocolite de forţele americane şi britanice, la fel ca cele din nord, Mosul şi Kirkuk. În războiul din Golf din 1991 populaţia din nord şi din sud s-a răsculat, iar armata s-a răzvrătit şi nu există nici un motiv ca lucrurile să nu se repete şi de această dată.

Potrivit serviciilor secrete occidentale, Irakul are cinci corpuri de armată, fiecare dintre acestea fiind răspunzător de apărarea unei anumite regiuni. În mod normal, principala sarcină a corpurilor este apărarea graniţelor, dar, în ultima vreme, s-a observat o repliere a forţelor către centrul ţării, în special spre Bagdad. De asemenea, a fost întărit flancul sudic, de unde, în mod sigur va porni principala ofensivă aliată.

Se estimează că cea mai mare parte a forţelor desemnate să apere Bagdadul este formată din unităţi ale Gărzii Republicane Speciale (GRS), Gărzii Republicane (GR) şi forţelor speciale. Rolul principal este protejarea regimului de ameninţările venite din interior şi exterior, dar motivul folosirii lor în zonă îl constituie faptul că membrii Gărzii sunt experţi în războiul de gherilă şi gherilă urbană, un factor esenţial în oprirea oricărei forţe invadatoare.

Majoritatea comandanţilor GRS şi GR, precum şi ai armatei regulate este alcătuită din locuitori ai Tikritului, oraşul natal al lui Saddam Hussein. La jumătatea drumului dintre frontiera de nord şi Bagdad se află Tikrit, locul de naştere al lui Saddam Hussein şi al majorităţii ofiţerilor din armată şi serviciile de securitate, dar şi acest oraş ar putea fi ocolit.

Pericolul îl constituie Bagdadul, locul unde se află cei aproximativ 60 000-70 000 de membri ai Gărzii Republicane – mai bine echipaţi, mai bine plătiţi şi mai bine antrenaţi decât armata regulată – şi cei aproximativ 20 000-25 000 de membri ai Gărzii Republicane Speciale, care şi-au petrecut ultimii 25 de ani antrenându-se în luptele urbane pentru apărarea capitalei. Garda Republicană este constituită din trei divizii blindate, plus o divizie mecanizată şi două de infanterie. În prezent, acestea se află la aproximativ 15-20 de mile de Bagdad, dar mai mult ca sigur că se vor retrage în perimetrul cel mai îndepărtat al oraşului. Există şi gărzile de corp ale lui Saddam – Organizaţia de Securitate Specială – estimate la aproximativ 1 000-1 500 de militari.

RĂZBOIUL MEDIATIC

Le Monde: Industria americană de armament îşi extinde dominaţia globală

Beneficiind de comenzi ale Pentagonului şi Diviziei strategiilor europene, companiile americane Lockheed Martin, Boeing, Raytheon şi Northrop Grunman încearcă să obţină un avantaj decisiv asupra concurenţilor lor europeni, războiul din Irak putând să le sporească avansul în faţa acestora, relatează cotidianul francez *Le Monde*, citat de *Rompres*. În condiţiile în care guvernul american şi-a sporit considerabil bugetul de apărare la 355 miliarde de dolari în 2003 (333,5 miliarde de euro), faţă de mai puţin de 150 miliarde de dolari pentru ansamblul ţărilor europene, giganţii Lockheed Martin, Boeing, Raytheon şi Northrop Grunman au lansat o veritabilă ofensivă comercială asupra pieţelor din „bătrâna Europă" şi din celelalte ţări ale lumii. Exemplul cel mai spectaculos este cel al avionului de lupta F-35. Acest program de mai multe mii de aparate a reuşit să ralieze opt ţări, dintre care cinci europene. Industria europeană propune totuşi două modele de avioane concurente – Eurofighter şi Rafale. Încă din stadiul de fabricaţie a aparatului F-35, Lockheed Martin s-a asociat cu industriaşii ţărilor clientc. Această strategie este adoptată, de asemenea, de grupurile americane în domeniul avioanelor fără pilot: avionul Predator, al companiei General Atomic, caută deja parteneri europeni pentru a se asocia proiectelor Sagem-Dassault sau celor ale EADS. „Apărarea europeană este în curs de a se dezagrega", aprecia recent Henri Martre,

fost preşedinte al Companiei Aérospatiale, cu prilejul prezentării rezultatelor anuale ale industrici aeronautice şi spaţiale franceze.

Industriaşii europeni sunt divizaţi în legătură cu atitudinea ce trebuie adoptată în faţa omologilor lor americani. *Unii sunt tentaţi să facă o asociere, în speranţa de a primi o* parte din activitate. Britanicii joacă cu succes această carte de mai mulţi ani. BAE Systems cooperează cu Lockheed Martin pentru fabricarea noului avion de luptă american F-35 şi negociază în prezent o alianţă transatlantică majoră. Numeroase zvonuri au circulat recent în legătură cu unele discuţii cu Boeing. Dar convorbiri serioase ar fi angajate de fapt cu Raytheon. În Europa continentală, grupul EADS este tentat de opţiunea britanică. Philipe Camus refuza practic ca Europa să se organizeze ca o fortăreaţă. „Nu este posibil să pedalăm pe preferinţa europeană, căci trebuie să fie lăsate deschise cele două paşte pe fiecare mal al Atlanticului", a precizat Camus. Dar poziţiile franco-germane asupra Irakului au schimbat distribuirea cărţilor de joc. „În mod sigur, penetrarea pieţei militare americane ar putea deveni mai dificilă", recunoaşte Rainer Hertrich, celălalt copreşedinte-director general al EADS. Charles Edelstenne, preşedinte-director general la Dassault Aviation, este de părere că trebuie să se adopte o atitudine mai energică. „Trebuie pedalat pe preferinţa europeană, căci, dacă îi lăsăm pe americani să intre, în curând nu vom mai avea nimic de negociat cu ei. Dacă suntem fermi, americanii vor cere să coopereze", consideră Charles Edelstenne.

„Caii troieni" ai Statelor Unite

Mai multe ţări europene (Belgia, Danemarca, Italia, Grecia, Norvegia, Olanda) sunt deja dotate cu avionul de atac

american F-16. De asemenea, Polonia l-a ales recent pentru înlocuirea aparatelor sale MIG ruseşti învechite, preferându-l aparatului anglo-suedez Grippen şi celui francez Miraje 2000-5. Aparatul F-35, viitorul avion american cu armament multiplu, a reuşit să ralieze în favoarea lui opt ţări, dintre care cinci europene (Marea Britanie, Danemarca, Olanda, Norvegia şi Italia), încă din stadiul de fabricaţie şi demonstraţie, o premieră pentru acest tip de programe. În plus, atrăgând industriaşii europeni în programul de apărare antirachetă, în valoare de 100 miliarde de dolari (94 miliarde de euro), chemat să răspundă la proliferarea balistică, americanii doresc să îi ralieze pe europeni la viziunea lor strategică asupra raporturilor de forţe din lume.

Israelienii au transmis fuga şi moartea lui Tarik Aziz

Miercuri, 18 martie, la ora 15.00, ora Israelului, agenţia de informaţii *Debka*, apropiată serviciilor secrete israeliene, dădea o ştire scurtă în care afirma că surse militare colportau zvonul că doi înalţi demnitari irakieni au încercat să defecteze regimul de la Bagdad: viceprim-ministrul Tarik Aziz şi vicepreşedintele Taha Yassin Ramadan s-ar ascunde în zona kurdă din nordul Irakului.

La scurt timp, postul de radio *Europa Liberă* citat de agenţia bulgară de ştiri *BTA* şi de *Rompres*, difuza o declaraţie a lui Ismail Zayer, reprezentant al opoziţiei irakiene din exil: „Există motive să se creadă că vicepremierul irakian Tarik Aziz ar fi încercat să fugă din ţară prin regiunea kurdă din nordul Irakului", dar a fost asasinat, adaugând, însă, că informaţia trebuie confirmată şi de alte surse.

„Nu am primit confirmarea unei astfel de informaţii", a declarat însărcinatul cu afaceri al Ambasadei Irakului la

Sofia, Yahya Mahdi, apreciind că este vorba de un act de propagandă al opoziţiei, care încearcă să-i încurajeze pe oficialii irakieni să îl abandoneze pe preşedintele Saddam Hussein. „Nu este adevărat, Tarik Aziz este un veritabil patriot. El va rămâne în Irak până în ultimul moment", a continuat oficialul irakian, într-o declaraţie pentru postul bulgar de radio *NET*.

La 15.30, ora României, *Debka* revine cu detalii: conform surselor sale din serviciile secrete, ştirea ar fi confirmată, deşi într-o altă variantă. Conform acesteia, Aziz se aflase în Turcia, după care decisese să se întoarcă la Bagdad prin Kurdistan, unde se află acum sub protecţia kurzilor, fiind interogat de ofiţeri de informaţii americani. Vicepreşedintele Taha, care nu a mai fost văzut de trei zile, s-ar putea de asemenea să fi părăsit ţara. Ambii sunt consideraţi printre cei mai de încredere locotenenţi ai lui Saddam.

La 16.30, postul *EuroNews* furnizează ştirea menţinându-şi rezerva. „Există rapoarte neconfirmate potrivit cărora vicepremierul irakian Tarik Aziz ar fi fost împuşcat, fiind mort sau rănit. Vom reveni cu detalii", suna ştirea *EuroNews*, completând că informaţia provine de la *Radio Kohl Israel*, postul de stat israelian. Încă de marţi, oficiali americani, citaţi „sub protecţia anonimatului", afirmau că importanţi membri ai regimului irakian sunt pe cale să părăsească ţara.

La 17.29 (ora României) agenţia de ştiri *Reuters* transmitea că, potrivit unor oficiali ai SUA, zvonurile legate de viaţa vicepremierului irakian sunt false. „Aceste zvonuri sunt pur şi simplu neadevărate", a declarat pentru *Reuters* un oficial american. Agenţia mai informează că zvonurile au afectat la New York bursa petrolului şi piaţa financiară. Scăderea bruscă a preţului petrolului a putut genera câteva speculaţii extrem de reuşite.

ROMÂNIA ÎN RĂZBOI

CSAŢ a dispus măsuri speciale

CSAŢ a decis activarea celulei comune a instituţiilor cu atribuţii în domeniul apărării, ordinii publice, siguranţei naţionale şi a dispus ca la nivel central şi în teritoriu să se întărească paza şi protecţia în cazul declanşării unui conflict în Irak, a declarat miercuri preşedintele Ion Iliescu. De asemenea, CSAŢ a dispus conlucrarea Jandarmeriei şi Poliţiei cu populaţia în eventualitatea unui război în Irak, a precizat Iliescu.

Iliescu a declarat că nu trebuie exagerat şi a făcut un apel la calm, deoarece „isterizarea" nu serveşte nimănui. Şeful statului a menţionat că toate instituţiile statului sunt preocupate de asigurarea ordinii publice şi siguranţei naţionale în situaţia declanşării unui conflict militar în Irak, eveniment care „probabil că va fi inevitabil în următoarele zile". El a reafirmat că România nu intră în război, iar evenimentele se vor desfăşura departe de ţara noastră. „Din punct de vedere al situaţiei din ţară, aceasta nu ar trebui să creeze probleme deosebite decât prin ricoşeu şi trebuie să fim pregătiţi", a mai spus Ion Iliescu.

Radu Timofte: există riscul atacurilor teroriste

Directorul SRI, Radu Timofte, a răspuns miercuri invitaţiei membrilor Comisiei parlamentare de control al activităţii SRI de a discuta pe tema asigurării siguranţei naţionale în

caz de război în Golf. Timofte a solicitat, cu această ocazie, amendarea actualei Legi a siguranţei naţionale din cauza situaţiei internaţionale privind criza din Golf. „Aceasta ar trebui modificată în procedură de urgenţă pentru că, în forma actuală, ea nu cuprinde prevederi referitoare la noile ameninţări ale siguranţei naţionale", a menţionat directorul SRI, care a precizat că „este vorba de criminalitatea transfrontalieră, despre care nu am putut bănui în anii '90 că va lua cotaţii alarmante, România fiind ţară de tranzit. Problema este cu atât mai complexă cu cât ţara noastră va constitui graniţa de est a Uniunii Europene şi a ţărilor membre NATO. Alte riscuri pentru siguranţa naţională rezidă din simpla prezenţă a trupelor americane pe teritoriul ţării noastre şi mă refer la potenţiale atacuri teroriste", a declarat Timofte, la finalul şedinţei. El a subliniat că o implicare a SRI în astfel de situaţii nu este reglementată în prezenta Lege a siguranţei naţionale decât tangenţial. Întrebat ce va face SRI în situaţii precum cele menţionate din cauza vidului legislativ, Timofte a precizat că „SRI are totuşi posibilitatea de a acţiona imediat prin transmiterea informaţiilor necesare". „Nu ne este indiferentă situaţia de pe plan mondial, dar nici nu suntem în stare de alertă", a spus Timofte. El a menţionat că pe teritoriul „României mai erau aseară (marţi) în jur de 2 840 de irakieni. Astăzi probabil sunt mai puţini." Întrebat dacă se va decreta stare de necesitate sau de urgenţă în eventualitatea unui război în Irak, Timofte a ţinut să precizeze că „războiul ar fi departe de graniţele ţării şi nu s-ar justifica o astfel de măsură".

Mircea Geoană: „Riscurile nu sunt deosebit de serioase"

„Riscurile la adresa securităţii României şi a cetăţenilor români nu sunt deosebit de serioase", a afirmat miercuri mi-

nistrul român de externe, Mircea Geoană, citat de *Rompres*. Această declarație are în vedere faptul că țara noastră nu ia parte din punct de vedere tehnic sau politic la o eventuală acțiune militară în Irak, a mai declarat Mircea Geoană. Șeful diplomației a făcut apel, în acest context, la mijloacele de informare în masă și la formatorii de opinie să evite senzaționalul din prezentările lor pe această temă. „Din prezentarea făcută de serviciile noastre și de Ministerul de Interne, lucrurile par să fie sub control și de aceea încurajăm și pe această cale mai ales mijloacele de informare în masă, formatorii de opinie, să încerce să evite și să limiteze pe cât este cu putință senzaționalul din prezentările lor. Nu sunt elemente și indicii clare care să permită riscuri serioase la adresa securității României. România a oferit, așa cum a aprobat Parlamentul țării noastre, infrastructura și logistica pentru sprijinirea unei eventuale intervenții militare, dar România nu ia parte din punct de vedere tehnic sau politic la acțiunea militară propriu-zisă. Este o nuanță importantă și cred că ea trebuie să fie reflectată și în modul în care prezentăm publicului nostru evoluțiile din următoarele zile."

RĂZBOIUL ECONOMIC

Pieţele financiare trec de la optimism la prudenţă

Anunţul că trupele americane au intrat în zona demilitarizată de la graniţa dintre Kuweit şi Irak a determinat ieri creşterea pieţelor bursiere şi căderea preţurilor la obligaţiuni, informează Reuters. „Conflictul este aproape, deci acţiunile cresc şi obligaţiunile scad. Această reacţie se bazează pe convingerea că războiul se va termina rapid", a declarat David Page, economist în cadrul firmei Investec. Anticipând ce s-ar putea întâmpla o dată cu începerea războiului, câteva burse din Europa au crescut cu mai mult de două procente, iar randamentul obligaţiunilor guvernamentale a atins cel mai înalt nivel din ultimele două luni, după ce surse kuweitiene au anunţat mişcările de trupe. Indicele londonez FTSE Eurotop 300 a crescut cu 2,16%, revenindu-şi astfel după scăderi moderate şi înregistrând o creştere cu 14% de la minimumul pentru ultimii şase ani atins miercurea trecută. În schimb, indicele european DJ Euro Stoxx 50 a crescut cu 2,7%. Indicatorul nipon Nikkei a consemnat o creştere de 1,2% în urma unui val de achiziţii declanşat de o informaţie potrivit căreia un membru marcant al partidului aflat la putere va îndemna guvernul să susţină piaţa.

Dolarul câştigă teren

Dolarul a atins cea mai mare valoare din ultima lună faţă de yenul japonez, ajungând la 118,90 yeni/unitate, iar cotaţia faţă de euro pe piaţa bursieră s-a stabilit la 1,0635 unităţi. În ultima săptămână, dolarul s-a apreciat cu patru procente faţă de euro şi de francul elveţian, o redresare spectaculoasă după ce a ajuns recent la cele mai reduse niveluri din ultimii patru ani, redresare stimulată de ipoteza unui război cu final rapid. Banca Centrală Europeană a stabilit ieri un curs de schimb de 1,057 dolari/euro, în scădere faţă de şedinţa precedentă, când a fost de 1,0586 dolari/ euro. În acelaşi timp, preţul petrolului a rămas ieri neschimbat după patru zile de scăderi uşoare, care au „tăiat" 15% din preţul barilului de ţiţei. La mijlocul şedinţei bursiere de ieri de la Londra, petrolul Brent era cotat la 27,90 dolari/baril, iar ţiţeiul de referinţă din SUA se tranzacţiona la 32,02 dolari/baril. Aurul a fost cotat ieri la 338,75-339,50 dolari/uncie, comparativ cu 337,50-38,25 dolari/uncie la închiderea şedinţei de marţi a pieţei din New York.

Deşi investitorii s-au arătat optimişti în ultimele săptămâni din cauza risipirii incertitudinilor legate de război, fiind încrezători că acesta se va încheia repede miercuri, ei au trecut la o atitudine prudentă în privinţa duratei unui conflict militar în Golf şi au evidenţiat o serie de riscuri, printre care un asediu sângeros la Bagdad, incendierea exploatărilor petroliere, un atac irakian asupra Israelului sau atentate teroriste împotriva SUA sau a Marii Britanii. „Toată lumea crede că va fi un război rapid, curat, dar mă îndoiesc într-o oarecare măsură", a declarat un trader, exprimând temerile multora în privinţa riscurilor.

Contribuabilul american, chemat să susţină războiul

Potrivit *Financial Times*, republicanii din Congresul american s-au declarat împotriva reducerilor de impozite anunţate de preşedintele George Bush pe fondul creşterii costurilor războiului şi al îngrijorării privind deficitul. În acest mod, republicanii i-au încurajat pe moderaţii care doresc renunţarea la planul de reducere a fiscalităţii. În contextul în care Casa Albă se pregăteşte să ceară Congresului fonduri suplimentare pentru conflictul din Irak, majoritatea democraţilor şi o parte dintre republicani susţin că Statele Unite nu-şi pot permite pe timp de război aplicarea planului prezidenţial de reducere a impozitelor în valoare de 726 miliarde de dolari. Creşterea numărului celor care sunt favorabili unor reduceri de taxe mai puţin semnificative (în jur de 350 miliarde de dolari) a accentuat conflictele din Congresul SUA pe marginea propunerii lui Bush de a diminua fiscalitatea în timp ce SUA sunt în război, comentează *Financial Times*. Detaliile în ceea ce priveşte fondurile suplimentare, care vor include şi ajutorul pentru Israel, vor fi cunoscute numai după începerea operaţiunilor militare. Potrivit cotidianului britanic, care citează surse din Congres, este de aşteptat ca fondurile suplimentare să nu includă şi costurile reconstrucţiei în Irak, în acest sens fiind aşteptată o a doua cerere de suplimentare de fonduri, care se va produce mai târziu. Congresmenii americani au prevăzut pentru 2004 un deficit bugetar în valoare de peste 320 miliarde de dolari. Luna trecută, oficialii Pentagonului au arătat că au nevoie de o sumă cuprinsă între 60 şi 85 miliarde de dolari pentru a acoperi costurile militare din Irak şi pentru lupta împotriva terorismului. Până acum, Congresul a aprobat 376 miliarde de dolari pentru apărare în 2003, precizează cotidianul britanic. În 1991, războiul din Golf a costat Statele Unite 61 miliarde de dolari sau 80 mili-

arde, dacă ne raportăm la valoarea de astăzi a dolarului. Aliaţii au restituit Statelor Unite aproximativ şapte miliarde de dolari din aceste costuri.

OPEC promite petrol

Preşedintele Organizaţiei Producătorilor şi Exportatorilor de Petrol (OPEC), Abdullah al-Attiyah, a anunţat că organizaţia garantează că va exista suficient petrol pe piaţă în cazul unui atac declanşat de Statele Unite ale Americii împotriva Irakului, informează *Rompres*. „Statele membre ale organizaţiei vor face tot posibilul pentru a garanta asigurarea necesarului de petrol pentru satisfacerea cererii consumatorilor şi a face faţă oricărei întreruperi ca urmare a producerii unor evenimente neaşteptate într-o serie de arii de producţie", a spus Attiyah, care este şi ministru al petrolului în Qatar. „OPEC va lupta mereu pentru a obţine o cooperare totală între producători şi consumatori, pentru a garanta aprovizionarea indiferent de circumstanţe", a spus Attiyah.

Decapitarea ratată

SUA au lansat atacul asupra Bagdadului în baza unor „informaţii care au fost considerate precise" • Ţinta a fost Saddam • 40 de rachete de croazieră Tomahawk şi două bombe de 900 kg au fost redirecţionate în zbor la cererea expresă a lui George Tenet • Directorul CIA era convins că ştia unde se afla dictatorul irakian • La câteva ore după lovituri, Saddam Hussein a apărut într-un discurs transmis de televiziunea de stat irakiană • Spionajul american spune că nu era dictatorul, ci una din sosiile sale • *CNN* confirmă că înregistrarea era autentică • După ratarea operaţiunii „Decapitarea" este de aşteptat ca SUA să atace „masiv", susţin analiştii politici.

Motto: „Inamicul nu trebuie să știe unde am de gând să dau bătălia. Căci, dacă nu știe, va trebui să fie pregătit în mai multe puncte. Și, dacă este pregătit în mai multe puncte, adversarii pe care îi voi găsi în vreunul din aceste puncte nu vor fi numeroși."

Sun Tzî, *Arta războiului*

RĂZBOIUL POLITIC

Atacul SUA înseamnă moartea clinică a ONU şi NATO

Comisarul european pentru relaţii externe, Chris Patten, a declarat ieri, în cadrul unei reuniuni speciale a Parlamentului European: „Nu putem nega că este vorba de un moment dificil pentru politica externă şi de securitate comună a UE, un moment dificil pentru Uniune în ansamblul său, un moment dificil pentru autoritatea Naţiunilor Unite, pentru NATO şi pentru relaţiile transatlantice." Chris Patten a apreciat că este timpul ca UE să se întrebe cum se va comporta după acest conflict.

Oficialul UE şi-a exprimat speranţa că ajutoarele umanitare vor putea fi distribuite fără întârziere populaţiei afectate şi că reconstrucţia Irakului va putea să înceapă rapid. Chris Patten a insistat asupra faptului că operaţiunile militare trebuie să se desfăşoare sub auspiciile comunităţii internaţionale. De asemenea, el şi-a exprimat speranţa că războiul din Irak va da o lovitură terorismului internaţional şi nu un impuls.

Reuniunea Parlamentului European a avut loc cu câteva ore înainte de reuniunea şefilor de stat şi de guvern ai UE programată să înceapă în cursul serii de joi şi unde majoritatea ţărilor europene urmau să critice foarte dur războiul şi ţările care susţin SUA. Preşedinţia elenă a UE a prevăzut chiar o „criză" a relaţiilor dintre SUA şi UE, potrivit *Reuters*. Astăzi, are loc o reuniune a reprezentanţilor statelor membre

alc UE cu cei ai viitoarelor membre şi ai statelor candidate, unde România este reprezentată de preşedintele Ion Iliescu.

Surse de la Bruxelles ne-au comunicat că poziţiile României şi Bulgariei vor fi aspru criticate de artizanii Europei reunificate. Cele două ţări ar putea fi plasate pe o „listă neagră" a UE.

Armata Europei prinde contur

Preşedintele Franţei, Jacques Chirac, „a regretat" joi acţiunea militară declanşată în Irak fără sprijinul ONU şi a pledat pentru crearea unei apărării europene într-o alocuţiune TV, transcrisă pe site-ul preşedinţiei franceze (*www.elysee.fr*). „Până în ultimul moment, Franţa, împreună cu alte ţări, a încercat să convingă asupra necesităţii dezarmării Irakului doar pe cale paşnică", a declarat Chirac în intervenţia televizată. „Împreună cu aliaţii noştri, cu întreaga comunitate internaţională, trebuie să facem faţă sfidărilor care ne aşteaptă", a subliniat şeful statului francez. În acest sens, Europa – care nu trebuie să rămână incompletă, potrivit punctului de vedere francez – „are nevoie să conştientizeze necesitatea exprimării propriei sale viziuni asupra problemelor lumii şi să susţină această viziune printr-o apărare comună credibilă". „Pentru realizarea acestei ambiţii, în slujba păcii şi prosperităţii, Franţa îi cheamă pe partenerii săi din UE ca şi pe cei care vor să adere la această iniţiativă", a subliniat şeful statului francez. Acum două zile, şeful diplomaţiei franceze, Dominique de Villepin, afirmase că actuala criză din Irak face necesară constituirea mai rapidă a unei armate europene.

Uniunea Europeană oferă 121 milioane de euro victimelor din Irak

Preşedintele Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, Peter Schieder, critică atacul lansat de SUA „şi aliaţii lor" împotriva Irakului, informează un comunicat al acestui for remis joi redacţiei. „Suntem foarte îngrijoraţi de începerea atacurilor militare în Irak. Sperăm că acestea vor fi încheiate în scurt timp şi că vor fi evitate victimele din rândul populaţiei civile", a declarat el. „Răspunsul guvernului SUA şi al aliaţilor lor este disproporţionat faţă de ameninţarea reprezentată de regimul irakian", a arătat Schieder, care a precizat că „nu este nici o îndoială că lumea fără Saddam va fi un loc mai bun şi mai sigur". „Nici o ţară, indiferent de întinderea sau de puterea sa militară, nu are dreptul de a încălca în mod grosolan autoritatea Naţiunilor Unite." La rândul său, secretarul general al Consiliului Europei, Walter Schwimmer, a făcut ieri apel la „protejarea populaţiei civile şi respectarea legilor umanitare". „Războiul provoacă întotdeauna suferinţe enorme populaţiei, războiul demonstrează întotdeauna un eşec", a afirmat Schwimmer, care a adăugat că procesul de reconstrucţie a Irakului trebuie să se desfăşoare sub autoritatea ONU.

Comisia Europeană le-a cerut ieri celor 15 miniştrii de externe ai statelor UE să deblocheze cât mai repede posibil încă 100 milioane de euro pentru a acorda un ajutor umanitar de urgenţă victimelor războiului din Irak, informează *Rompres*. Acestea ar urma să se adauge celor 21 milioane de euro prevăzute deja pentru eventualele victime ale conflictului din Irak. În cursul unei conferinţe de presă, comisarul european pentru dezvoltare şi ajutor umanitar, Poul Nielson, a cerut o reacţie „imediată" în acest sens a şefilor de stat şi de guvern din ţările UE, care se întrunesc începând de joi la Bruxelles. El a cerut statelor membre ale Uniunii şi Parlamentului European să accepte deblocarea acestei sume pe baza „rezervei de urgenţă" a bugetului comunitar.

UE: „Un moment foarte trist şi decepţionant"

Lumea trăieşte „un moment foarte trist şi decepţionant", dată fiind declanşarea operaţiunilor militare împotriva Irakului, a afirmat joi, în faţa Parlamentului European, ministrul grec de externe, Georgios Papandreu, a cărui ţară deţine preşedinţia semestrială a UE, relatează *Rompres*. „Când diplomaţia se sfârşeşte şi războiul începe, este un moment foarte trist şi decepţionant", a afirmat şeful diplomaţiei elene, în deschiderea unei sesiuni speciale a legislativului comunitar. Georgios Papandreu a recunoscut că relaţiile transatlantice trec printr-o „criză importantă" şi a exprimat dorinţa ca europenii şi americanii să vorbească despre aceasta „cu sinceritate". „Conflictul din Irak nu trebuie să dea loc unui conflict al civilizaţiilor şi al religiilor", a mai spus Georgios Papandreu.

La rândul său, comisarul european pentru reformă instituţională, Michel Barnier, a apreciat ieri că actuala criză este probabil cea mai gravă prin care a trecut proiectul european.

Prodi: Europa trebuie să se unească

Preşedintele Comisiei Europene, Romano Prodi, le-a cerut ieri „Celor 15" să tragă învăţăminte din criza irakiană şi a estimat că UE nu poate contribui în mod „eficient" la pace în lume decât unindu-se, relatează *Rompres*. „Este vremea să tragem învăţăminte din această criză", a spus Romano Prodi, într-o primă reacţie la loviturile americano-britanice împotriva Irakului. „Europa nu poate aduce o contribuţie eficientă la pace în lume decât dacă naţiunile sale se unesc în cadrul Uniunii."

Saddam cheamă la Jihad

La aproximativ trei ore după declanşarea raidurilor americane şi ca răspuns la discursul lui George W. Bush, postul de televiziune irakian a transmis o alocuţiune a şefului regimului de la Bagdad, Saddam Hussein. Îmbrăcat în uniforma militară de şef suprem al Armatei, preşedintele irakian a cerut poporului să „ridice săbiile pentru Allah pentru a-i pedepsi pe necredincioşi".

„La rugăciunile de dimineaţă, micul Bush, acest periculos criminal, a comis crima cu care ne ameninţa, crimă împotriva Irakului şi a umanităţii. (...) Este începutul altor crime. Tuturor irakienilor le voi spune: este de datoria tuturor să facă totul pentru a apăra naţiunea şi valorile ei sfinte. Tuturor celor care cred că au fost trataţi nedrept le spun că trebuie să ne amintim ce am jurat şi că aceste zile se vor scurge după voia lui Allah. Aceste zile se vor adăuga nenorocirilor voastre, oameni demni. Aceasta va fi partea voastră de demnitate şi victorie.

Şi toţi cei care veţi ridica sabia întru Allah şi îi veţi pedepsi pe necredincioşi, pe duşmanii omenirii şi ai lui Dumnezeu, veţi fi victorioşi! Victoria va fi a voastră, fii ai naţiunii! Veţi triumfa, cu voia lui Allah! Pentru duşmani va fi umilinţă şi înfrângere, cu voia lui Allah! Scoateţi-vă săbiile, cu nu mă tem! Scoateţi-vă săbiile şi duşmanul nu va izbândi! Să pornească furtuna cu tunete şi fulgere şi îngerul va apărea să ne îndrume, iar nedreptatea va dispărea! Aveţi curajul şi voinţa să vă opuneţi tuturor celor răi! Scoateţi-vă săbiile! Pacea fie cu cei care luptă împotriva răului din lume! (...) Irakul va fi victorios! Vom învinge! Trăiască Irakul şi Palestina! Allah este mare! Trăiască Jihadul!"

Bush a inaugurat la TV primul atac

Preşedintele american, George W. Bush, a anunţat la ora 5.15 (ora României) începutul operaţiunilor militare împotriva Irakului, cu ocazia unui discurs susţinut la Casa Albă. Pe un ton grav, liderul Administraţiei de la Washington a făcut acest anunţ la aproximativ 40 de minute după declanşarea primului raid aerian american asupra Irakului, iar discursul a fost transmis în direct de posturile internaţionale de televiziunile. Bush a apreciat că există posibilitatea ca durata războiului să depăşească estimările iniţiale.

„La această oră, forţele americane şi ale coaliţiei se află în primele etape ale operaţiunilor militare de dezarmare a Irakului, de eliberare a poporului irakian şi de apărare a omenirii de un mare pericol. La ordinul meu, forţele de coaliţie au început să lovească ţinte de importanţă militară selectate, pentru a submina posibilitatea lui Saddam Hussein de a purta război. (...)

Nu avem nici o ambiţie în Irak, cu excepţia îndepărtării unei ameninţări şi redării controlului acestei ţări către propriul ei popor. Militarii noştri se vor întoarce de îndată ce treaba va fi terminată.

Acum, că a început conflictul, singura modalitate de a-l scurta este să folosim forţa decisivă, iar eu vă asigur că nu va fi o campanie cu jumătăţi de măsură şi nu vom accepta alt rezultat decât victoria. Vom aduce libertate altora şi vom învinge."

Ankara a acceptat survolul avioanelor americane

Parlamentul de la Ankara a aprobat joi seară moţiunea care autorizează aviaţia SUA să utilizeze spaţiul aerian al Turciei, relatează agenţiile internaţionale de presă. Documen-

tul aprobat de Legislativul turc permite astfel avioanelor americane să traverseze spaţiul aerian al Turciei pentru a participa la raiduri aeriene asupra Irakului şi pentru a transporta trupe în nordul Irakului, unde Pentagonul intenţionează să deschidă un nou front. Avioanele americane care vor ataca Irakul nu pot însă ateriza pe teritoriul Turciei pentru realimentare. Într-o întâlnire avută miercuri seara cu ambasadorii ţărilor arabe la Bucureşti, ministrul român de externe, Mircea Geoană, a fost informat că SUA au ameninţat Turcia cu represalii armate dacă forţele turceşti vor interveni asupra kurzilor.

Alianţa Nord-Atlantică este decisă să apere Turcia în cazul unui atac irakian, a declarat ieri secretarul general al NATO, George Robertson, la finalul unor consultări urgente între statele aliate, după declanşarea războiului din Irak, relatează *Mediafax*. „Dacă Turcia ar fi atacată, NATO îşi va respecta obligaţiile în virtutea tratatului" Alianţei, a precizat Robertson, într-un comunicat dat publicităţii la finalul unei reuniuni a ambasadorilor din cele 19 ţări membre NATO. Comitetul pentru Planificare Militară al NATO, reunit joi dimineaţă în absenţa Franţei, care s-a retras din acest for în 1967, a decis „să consolideze regulile de angajare" a forţelor Alianţei în Turcia, precizând condiţiile în care ar putea ripposta la un atac irakian. „Operaţiunile forţelor NATO sunt, bineînţeles, pur defensive şi delimitate strict de celelalte operaţiuni militare din regiune", a subliniat Lordul Robertson.

Comunitatea internaţională a sărit în aer

Statele comunităţii internaţionale au reacţionat diferit în urma atacului american efectuat ieri asupra Irakului, însă cele mai multe dintre acestea au criticat operaţiunea şi au solicitat ferm rezolvarea crizei irakiene exclusiv prin intermediul Organizaţiei Naţiunilor Unite.

Japonia a fost primul stat care a reacţionat în urma raidului efectuat de SUA, premierul Junichiro Koizumi exprimându-şi rapid sprijinul moral faţă de Statele Unite în urma atacului, relatează *Reuters*. „În acest moment, înţeleg şi sprijin utilizarea forţei de Statele Unite", a declarat joi dimineaţă şeful guvernului de la Tokyo. La scurt timp, statul Filipine a salutat şi el atacul SUA.

Primul stat care a reacţionat negativ în urma declanşării loviturilor militare în Irak a fost Germania, guvernul de la Berlin declarându-se „consternat" de lansarea raidurilor americane. „Vestea începerii războiului în Irak a provocat mari îngrijorări şi consternare în guvernul federal", se menţionează într-un comunicat dat publicităţii la Berlin. „Acum trebuie făcut totul pentru evitarea unui dezastru umanitar pentru populaţia civilă irakiană."

China a fost cea de-a doua ţară care a condamnat atacul american, utilizând un ton destul de dur faţă de Washington în comparaţie cu celelalte state. China cere încetarea imediată a atacului SUA împotriva Irakului şi revenirea la eforturile diplomatice pentru soluţionarea crizei irakiene pe cale paşnică, a afirmat ieri purtătorul de cuvânt al Ministerului de Externe chinez, Kong Quan, citat de *Rompres*. Războiul declanşat împotriva Irakului reprezintă o încălcare a Cartei ONU şi a dreptului internaţional, a apreciat demnitarul chinez. China acuză SUA de „încălcarea normelor internaţionale în ceea ce priveşte acţiunea pe plan internaţional", a afirmat Kong Quan, adăugând că atacul împotriva Irakului a avut loc „fără să se ţină cont de opoziţia comunităţii internaţionale".

Şi Rusia a criticat dur operaţiunea armatei americane. Prima reacţie a aparţinut şefului guvernului moscovit, Mihail Kasianov. Conducerea Rusiei „îşi exprimă regretul că actuala criză irakiană este rezolvată pe cale militară, fără o decizie a Consiliului de Securitate al ONU", a declarat ieri dimineaţă

premierul rus. Un comentariu mai dur a făcut Vladimir Putin, care a precizat că „utilizarea forţei nu poate fi justificată în nici un fel. Acţiunea militară este o mare eroare politică. Dacă întreaga lume ar respecta dreptul celui mai tare, nici un stat nu ar mai fi în siguranţă. Pentru aceste motive Rusia insistă pentru încheierea cât mai rapidă a acţiunii militare."

„Războiul este o calamitate"

Premierul belgian Guy Verhofstadt a deplâns lansarea operaţiunilor de război din Irak şi a condamnat „renunţarea la ordinea juridică internaţională" într-o scurtă conferinţă de presă organizată joi dimineaţă la Bruxelles, transmite *Mediafax*. „Continuăm să credem că renunţarea la ordinea juridică internaţională constituie un preţ prea ridicat plătit pentru dezarmarea oricum dorită de regimul de la Bagdad." „Ar fi fost suficient ca inspectorii ONU să fie lăsaţi să lucreze în Irak. Războiul este o calamitate", a completat ministrul belgian al afacerilor externe, Louis Michel.

Şeful diplomaţiei spaniole – Ana Palacio – s-a declarat joi dimineaţă „foarte frustrată" de declanşarea războiului din Irak, afirmând că spera ca dezarmarea Irakului să se facă fără utilizarea forţei. De remarcat că Spania este unul din statele europene care susţine intenţia SUA de a rezolva pe cale militară criza irakiană.

Preşedintele turc Ahmet Necdet Sezer şi-a exprimat regretul faţă de „acţiunea unilaterală" a Statelor Unite împotriva Irakului. „Nu cred că o acţiune unilaterală este corectă", a precizat Sezer, adăugând că nu şi-a schimbat părerea în legătură cu necesitatea unui temei legal internaţional pentru utilizarea forţei împotriva Irakului.

Pârvanov respinge războiul, Simeon îl sprijină

Reprezentanţii Bulgariei au păreri diferite în ceea ce priveşte războiul din Irak. Preşedintele ţării, Gheorghi Pârvanov, a declarat ieri, în Parlament, preluat de agenţia locală *BTA* şi *RADOR*: „Nu accept acest război care a început, deoarece consider că mijloacele militare sunt inacceptabile, nu pot nici să sprijin un război care se declanşează fără o rezoluţie a Consiliului de Securitate al ONU." La rândul său, ministrul de externe, Solomon Passy, a apreciat că „Saddam Hussein a obligat comunitatea internaţională să recurgă la forţă". Pe poziţii opuse preşedintelui se situează premierul Simeon de Saxa-Coburg, care îşi exprimă sprijinul total faţă de acţiunea americană. Bulgaria a pus la dispoziţia trupelor americane baza militară şi aeroportul de la Sarafovo, pe coasta Mării Negre, care vor fi folosite de avioanele americane de alimentare cu combustibil.

TEATRUL DE RĂZBOI

Lansarea primelor rachete

În cursul nopţii de joi, rachetele Tomahawk lansate de pe patru nave de suprafaţă şi două submarine au marcat începerea celui de-al doilea război din Golf. Nu a fost un uriaş bombardament, aşa cum opinau experţii militari, dar liniile de foc ale rachetelor care se îndreptau spre Bagdad i-au impresionat puternic pe militarii care se aflau la bordul celei mai mari flote adunate vreodată în Golful Persic. „A fost un moment destul de tensionat pe punte. Toată lumea se uita pur şi simplu. A fost o linişte neobişnuită", a declarat locotenentul Nick Palethorpe, ofiţer pe portavionul *HMS Ark Royal*, citat de agenţia *Reuters*. La rândul lui, un pilot american îmbarcat pe portavionul *USS Abraham Lincoln*, Eric Doyle, a recunoscut că, după lansarea rachetelor, a fost „un pic şocat".

În prima noapte de război, crucişătoarele *Bunker Hill* şi *Cowpens*, distrugătoarele *Milius* şi *Donald Cook*, precum şi submarinele *Montpelier* şi *Cheyenne* au lansat asupra Irakului 40 de rachete Tomahawk.

... şi primele victime civile, primii refugiaţi

Primele atacuri aeriene ale SUA în Irak s-au soldat cu un mort şi mai mulţi răniţi din rândul civililor, a anunţat mi-

nistrul irakian al informaţiilor, Mohamed Said al-Sahhaf, citat de *Rompres*. Sursa citată precizează că civilul a fost ucis în apropierea postului de frontieră cu Iordania, Rotba, în vestul Irakului. Mai mulţi civili au fost răniţi în clădirea ocupată de televiziunea irakiană din provincia Al-Anbar, la 100 km vest de Bagdad, iar bombardamentele din apropierea Bagdadului au vizat cartierul mărginaş Daura. „Conform informaţiilor preliminare, există un mare număr de răniţi în urma bombardării obiectivelor civile din regiunea Al-Dora", situată în sud-vestul Bagdadului, a declarat directorul general al Ministerului Informaţiilor, Udai Al-Tai.

„A fost iniţiată o anchetă în acest caz", a adăugat el. Incidentul este un motiv de îngrijorare pentru oficialii militari americani, care se tem că Irakul a transformat avioane de dimensiuni reduse în aparate de zbor fără pilot, care ar putea dispersa arme biologice.

Un prim grup de refugiaţi din faţa războiului, îmbarcaţi în trei autobuze, a sosit într-o tabără organizată la graniţa Iordaniei. Oficialii Semilunei Roşii iordaniene au declarat că acest grup este format din 276 de sudanezi care locuiau în Bagdad. Dintre aceşti primi refugiaţi, 26 vor rămâne în tabără, restul fiind trimişi în Sudan. Tabăra de la graniţa Iordaniei are o capacitate de 5 000 de locuri. O a doua tabără este în construcţie sub controlul UNHCR, fiind destinată exclusiv refugiaţilor de origine irakiană. Cele două tabere vor trebui să se extindă până la o capacitate de 20 000 de persoane.

Oficiali iranieni au declarat ieri că se aşteaptă la peste 1,2 milioane de refugiaţi din Irak, informează *Reuters*. Ministrul adjunct de interne iranian, Ahmad Hosseini, a declarat că nici un refugiat irakian nu a trecut până acum graniţa Iranului, însă a avertizat că un val imens de refugiaţi vor forţa graniţele în momentul în care americanii vor declanşa ofensiva cu întreaga forţă. Înaltul comisariat ONU pentru refugiaţi (UNHCR) a declarat că evaluările ONU avansează cifra de

600 000 de eventuali refugiaţi în Iran. Ahmad Hosseini a mai declarat că Iranul are nevoie de 20 de milioane de dolari pentru a face faţă primului val de refugiaţi, însă acest ajutor nu a sosit până acum.

Secretarul general al ONU, Kofi Annan, a chemat ieri „toate părţile implicate" în conflictul din Irak „să respecte cu scrupulozitate prevederile dreptului umanitar internaţional" şi „să facă tot ce le stă în putere pentru a proteja populaţia civilă de sinistrele consecinţe ale războiului", informează şi *Reuters*.

Anterior şi Înaltul Comisar al ONU pentru drepturile omului, Sergio Vieira de Mello, îşi exprimase „îngrijorarea pentru siguranţa şi protecţia civililor irakieni", precum şi pentru modul în care vor decurge în timpul conflictului operaţiunile umanitare şi furnizarea de alimente şi medicamente către populaţia irakiană.

Statele vecine cu Irakul se tem că alte câteva milioane de irakieni se vor refugia pe teritoriul lor, aşa cum s-a întâmplat în 1991, în timpul primului război din Golf.

În Israel, un milion de copii cu măşti de gaze

De ieri dimineaţă, oraşele israeliene au ceva insolit. Pe străzi vezi o mulţime de copii cu ghiozdane pe umeri şi cu măştile de gaze în mâini. Comandamentul Spatelui Frontului a emis miercuri noaptea ordinul ca, începând de joi ora trei dimineaţă, toţi cetăţenii ţării să nu se mai despartă de masca de gaze. Imaginea miilor de copii îndreptându-se spre şcoli cu ghiozdane şi măşti de gaze este tristă şi şocantă. La prima oră, învăţătorii au controlat mai întâi dacă copiii ştiu să desfacă cutiile şi să-şi pună cât mai repede măştile pe faţă. Totul trebuie să dureze 30 de secunde.

Mâini neîndemânatice nu reuşesc să facă acest lucru nici în 30 de minute. Ordinul a fost emis noaptea târziu, când majoritatea copiilor dormeau. Purtătorul de cuvânt al armatei israeliene a încercat să explice, dar părinţii sunt furioşi. Foarte mulţi nu şi-au trimis copiii la şcoală. Este adevărat că preşedintele Bush i-a promis prim-ministrului Sharon că îl va încunoştiinţa cu 72 sau cel puţin 48 de ore înainte de izbucnirea războiului. Practic, Ierusalimul a fost încunoştiinţat doar cu o oră şi jumătate înainte de declanşarea atacului asupra buncărului în care se bănuia că se află Saddam Hussein. Deşi războiul se poartă la 1 000 km depărtare de graniţele Israelului, acest lucru nu îi scuteşte pe evrei de acuta senzaţie că viaţa le este primejduită. Exact în urmă cu 12 ani, 42 de rachete irakiene SCUD au fost lansate asupra Israelului. Au fost mulţi răniţi, a fost ucis un om, multe case au fost distruse, dar mai grave au fost traumatismele psihice provocate de exploziile rachetelor şi de frica morţii, când nu se putea şti de unde şi cum se va lovi. Cele 42 de rachete au fost lansate numai noaptea. Oamenii erau treziţi din somn de sunetele sinistre ale sirenelor şi se refugiau în adăposturile blocurilor sau în camerele etanşe. Şi acum, iată, filmul acesta de groază revine. Este adevărat, inspectorii ONU ai lui Blix n-au descoperit rachete, iar Saddam a declarat că după „războiul din Golful Persic" a distrus tot armamentul balistic. Că nu va mai ataca Israelul. Dar cine poate să-l creadă? Şeful politicii externe americane, generalul Colin Powell, a declarat la Consiliul de Securitate că Irakul posedă asemenea rachete balistice care, spre deosebire de cele din 1991, au încărcături chimice.

Saddam sau sosia?

Prima parte a războiului din Irak pare să confere un rol fundamental serviciilor secrete. În operaţiunea „Decapita-

rea", CIA s-a implicat foarte serios în depistarea exactă a locului unde se afla Saddam Hussein. Dar dictatorul irakian are câteva sosii şi se pare că una dintre ele ar fi citit chiar mesajul către naţiune. Dilema este mare, misiunea spionajului american este foarte dificilă. În plus, se pare că mesajul nici măcar nu era transmis în direct, ci era o înregistrare pregătită de Saddam Hussein din timp. Care este adevărul?

Cel care a rostit ieri dimineaţă discursul către poporul irakian, la puţin timp după bombardamentele americane asupra unor ţinte din Bagdad, a fost nu însuşi liderul irakian Saddam Hussein, ci una dintre sosiile sale, afirmă experţi israelieni din domeniul securităţii, care au analizat minuţios înregistrarea cu alocuţiunea liderului de la Bagdad, transmite agenţia *MigNews*, citată de *Rompres*.

În sprijinul tezei lor, aceştia invocă mai mulţi factori importanţi: Saddam Hussein nu poartă niciodată ochelari, niciodată până acum nu şi-a citit discursurile de pe hârtie. În plus, ei atrag atenţia asupra faptului că nici unul din discursurile sale anterioare nu a fost atât de scurt şi de lipsit de emoţii.

Analizând textul declaraţiei, specialiştii apreciază că înregistrarea nu a fost făcută înaintea bombardamentelor, cu toate că nu conţine detalii referitoare la acestea şi pare cam „dezlânată".

Se pare că Saddam Hussein ar suferi de „sindromul Stalin". După cum se ştie, în primele ore de la declanşarea intervenţiei Germaniei naziste împotriva fostei URSS, Stalin nu a fost capabil să rostească un discurs public, încredinţându-i această misiune ministrului său de externe, Viaceslav Molotov. Unii dintre experţi estimează că acest sindrom este caracteristic mai tuturor dictatorilor.

Astfel, faptul că Saddam Hussein a fost substituit de o sosie a sa confirmă indirect suspiciunile potrivit cărora, de la declanşarea campaniei împotriva Irakului, conducerea iraki-

ană, în frunte cu liderul său, ar fi părăsit țara sau s-ar ascunde într-un loc sigur. Mai ales că Saddam nu duce lipsă de buncăre.

CIA suspectează că televiziunea irakiană nu a transmis în direct ultimul discurs adresat poporului irakian de către liderul Saddam Hussein, ci a difuzat o casetă înregistrată anterior, transmite *Sky News*, recepționat de *Rompres*.

La fel ca unii experți israelieni, nici serviciile secrete americane nu exclud că cel care a rostit discursul a fost o sosie a lui Saddam Hussein. Se știe că liderul de la Bagdad are mai multe sosii, după unele informații, vreo zece, care îl înlocuiesc în diferite ocazii.

Discursul președintelui irakian a fost transmis de televiziunea de la Bagdad la trei ore după atacul cu rachete asupra unor obiective de la periferia capitalei irakiene. În discurs, Saddam Hussein a acuzat guvernele SUA și Marii Britanii de comiterea unei „crime abominabile" împotriva poporului irakian, chemând la apărarea țării de agresor.

Atacul american ar fi vizat un buncăr al lui Saddam Hussein, unde s-ar fi găsit acesta și alți patru locotenenți ai săi.

Potrivit *Sky News*, la întâlnirea pe care a avut-o în ajunul acestor bombardamente cu președintele SUA, George W. Bush, directorul CIA, George Tenet, ar fi declarat că deține informații privind locul în care s-ar adăposti conducerea irakiană.

Potrivit *CNN*, mesajul liderului de la Bagdad, difuzat de televiziunea irakiană la trei ore de la atacul american asupra Irakului, a fost original. Această concluzie a venit în urma analizării de către experți a discursului naționalist al lui Saddam, despre care existau semne de întrebare că ar fi fost înregistrat înaintea loviturilor americane. Suspiciunile au fost legate de întreruperea discursului lui Saddam, precum și de lipsa oricărei referiri la atacul ce tocmai lovise Bagdadul și una dintre suburbiile acestuia. Experții au fost de părere că înregistrarea este autentică, după ce au analizat modul în care a intervenit traducătorul de arabă, precum și „timpii" casetei.

Decapitarea ratată

SUA au lansat atacul asupra Bagdadului în baza unor „informaţii care au fost considerate precise". Ţinta a fost Saddam. 40 de rachete de croazieră Tomahawk şi două bombe de 900 kg au fost redirecţionate din zbor la cererea expresă a lui George Tenet. Directorul CIA era convins că ştia unde se afla dictatorul irakian. La câteva ore după lovituri, Saddam Hussein a apărut într-un discurs transmis de televizunea de stat irakiană.

După ratarea operaţiunii „Decapitarea" este de aşteptat ca SUA să atace „masiv", susţin analiştii politici. SUA au lansat atacul împotriva Irakului – limitat, cu ţinte extrem de precise – în baza unor „anumite informaţii care au fost crezute ca fiind precise", a apreciat ieri Jonathan Eyal, director la Institutul de Studii al Armatei Britanice, citat de *BBC* şi *RADOR*. „Dacă reuşeşa, această campanie schimba, transforma complet tot războiul din Irak", a afirmat el. „Dacă, într-adevăr, cum spun americanii, ar fi decapitat guvernul lui Saddam Hussein, ne-am fi aflat azi dimineaţă într-o altă situaţie, complet diferită", a completat Eyal. „Faptul că primul atac a fost foarte personal în direcţia dictatorului irakian este încă o indicaţie mai mult, să zicem, propagandistică, dar foarte importantă, din partea Washingtonului că acest război este un război împotriva unei singure persoane, a unui dictator cu anumite ambiţii de dominaţie regională, şi nu împotriva naţiunii irakiene", a susţinut analistul. În opinia sa, „poate chiar în viitoarele ore" vom asista „la un atac destul de serios din partea Statelor Unite", „masiv". „Încercarea va fi de a tăia şira spinării, cum spun comandanţii irakieni, la toată structura de guvernământ din Irak", a explicat analistul.

CIA a eşuat încă o dată

Aceeaşi teorie este luată în considerare şi peste ocean. Observatorii militari, care se aşteptau la un atac iniţial de mare anvergură, au fost oarecum dezamăgiţi de uvertura militară anemică din zorii zilei de ieri. O explicaţie plauzibilă este oferită de *Washington Post*, care susţine că atacul cu rachete de croazieră a avut loc la intervenţia de ultim moment a directorului CIA, George J. Tenet, care l-ar fi convins pe preşedinte că s-ar afla în posesia unor informaţii cu privire la locul în care se aflau Saddam Hussein şi oamenii săi.

„Vârfurile conducerii irakiene, scrie *Washington Post*, s-ar fi aflat sub supravegherea americanilor. Informaţiile respective au parvenit pe neaşteptate, oferind, potrivit unui oficial american, o ocazie unică care s-ar putea să nu se mai repete. CIA a pretins că ştia unde este situat bârlogul lui Saddam Hussein şi că acesta, împreună cu anturajul său, se va afla acolo timp de mai multe ore."

„Ca urmare a intervenţiei de ultim moment a şefului spionajului american, ofiţerii de la bordul navelor de război din Golful Persic şi Marea Roşie au fost obligaţi să reprogrameze rachetele de croazieră Tomahawk, aflate în plin zbor, cu datele numerice transmise direct de CIA de la sediul său din Langley. Piloţii unui escadron de bombardiere Stealth F-117A, dotate cu rachete dirijate prin satelit şi bombe «antibuncăr» de peste 900 kg, au primit în ultimul moment noi instrucţiuni de zbor. La trei ore de la ordinul lui Bush, respectiv 05.33 ora locală, suburbia de sud a Bagdadului a fost puternic zguduită de explozia bombelor."

Trei ore mai târziu, Saddam apărea la televiziune teafăr şi nevătămat pentru a-i acuza pe americani de crime de război.

Washington Post aminteşte că „în 1991, preşedintele George H. W. Bush, tatăl actualului preşedinte american, şi consilierii acestuia au recunoscut că au încercat de zeci de ori

să depisteze ascunzătoarea lui Saddam fără succes. „Lucrurile au avansat între timp, scrie *Washington Post*. În prezent, rachetele Tomahawak sunt dirijate prin satelit şi traiectoria lor poate fi modificată în plin zbor de la Direcţia de Informaţii a Comandamentului Central.

„Antenele" lui Saddam, ca de altfel şi cele ale lui ben Laden, par ceva mai sofisticate decât cele americane. Începutul invaziei nu pare deloc promiţător. Şi, parcă pentru a complica şi mai mult lucrurile, preşedintele Putin a cerut mai nou să se pună capăt „agresiunii" americane în Irak, în timp ce noii aliaţi ai Rusiei, francezii, continuă duelul verbal cu foştii lor aliaţi de peste Canalul Mânecii.

Ofensiva militară

Bombe de mare precizie şi 40 de rachete de croazieră Tomahawk au fost lansate în cursul nopţii de joi de la bordul unor nave aflate în zona de conflict, precum şi de avioane F-117 asupra mai multor ţinte din Bagdad. Rachetele de croazieră au fost trase de pe patru nave de război şi două submarine aflate în Golful Persic şi în Marea Roşie, a declarat amiralul John Carew, aflat pe portavionul *USS Abraham Lincoln*. Potrivit acestuia, rachetele şi-au atins ţintele. Oficiali americani au declarat că atacurile de joi dimineaţă nu reprezintă principala campanie aeriană din Irak, limitându-se să afirme că ele au vizat „decapitarea" unor membri ai conducerii militare irakiene.

Trei dintre rachetele Tomahawk au fost lansate de pe distrugătorul *USS Donald Cook*, aflat în Marea Roşie. Fotografii ale acestor rachete au fost furnizate de puşcaşii marini la numai câteva ore după lansare atacului. Se estimează că forţele navale americane desfăşurate în Golf dispun de 1 000

de astfel de rachete, a căror detectare prin radiolocaţie este extrem de dificilă.

În atacul lansat asupra Bagdadului au fost implicate şi cel puţin două avioane de vânătoare F-117A, „invizibile" pentru sistemele radar, care au lansat fiecare câte două bombe de 900 kg, dirijate prin satelit. Ţinta lor a fost un „mic complex de clădiri", conform responsabilului american obiectivul fiind uciderea lui Saddam Hussein, însă nu există nici o informaţie privitoare la rezultatul acestei misiuni.

Avionul F-117A Nighthawk, ce reuneşte atât caracteristicile unui avion de vânătoare, cât şi pe cele ale unui bombardier, este primul aparat de luptă operaţional ce nu poate fi reperat de aparatele radar, învelişul exterior fiind realizat dintr-un aliaj ce absoarbe undele electromagnetice emise de sistemele radar inamice. În jurul orei locale 07.40, de pe *USS Abraham Lincoln* au decolat şi alte avioane F-14 Tomcats şi F/A-18 Super Hornets, care au participat la operaţiunea „Iraqi Freedom" (eliberarea irakienilor).

Şase nave ale SUA au fost implicate în atacurile maresol de ieri dimineaţă: distrugătoarele *USS Milius*, *USS Donald Cook*, crucişătoarele *USS Bunker Hill*, *USS Cowpens* şi submarinele *USS Montpelier*, *USS Cheyenne*.

Într-o conferinţă de presă desfăşurată la Pentagon, colonelul Gary Crowder a anunţat că, în primele 48 de ore ale atacului, în jur de 3 000 de bombe dirijate vor lovi ţinte precise din Irak, în aşa fel încât să dea un semnal ferm armatei irakiene. Dar aceasta va fi numai o cortină de bombe, care a fost descrisă de comandanţi drept de durată şi laborioasă. „Ţintim porturi, aeroporturi, depozite. Ştim foarte bine unde sunt situate şi cum funcţionează şi avem metode de bombardare foarte precise", a spus un oficial al armatei americane din Qatar.

Filmul primelor 12 ore ale războiului

00.05 (ora României) – Avioane americane şi britanice atacă ţinte din sudul Irakului în cadrul „activităţilor obişnuite" de patrulare în zona de excludere aeriană. „Au loc lovituri multiple asupra artileriei, apărării antiaeriene şi bateriilor de rachete sol-sol din sud." „Survolăm sudul Irakului. În această noapte, vizăm sisteme ce sunt o ameninţare pentru forţele noastre", afirmă reprezentanţi ai Pentagonului şi Ministerului britanic al Apărării.

03.00 – Ultimatumul fixat de Statele Unite preşedintelui irakian Saddam Hussein pentru a se exila expiră. Nu se înregistrează nici un atac asupra capitalei irakiene.

03.30 – La Bagdad erau aprinse toate luminile, în ciuda ameninţării care plana asupra oraşului prin refuzul preşedintelui Saddam Hussein de a părăsi puterea. Marile artere erau goale, însă toate iluminate, precum şi palatele prezidenţiale, ministerele şi podurile. Nici o măsură de interdicţie de circulaţie nu a fost anunţată de autorităţile irakiene, care au dat însă asigurări că sunt pregătite pentru orice eventualitate.

04.35 – Sirenele de alarmă se aud la Bagdad. Prima rachetă loveşte un obiectiv aflat la periferia capitalei. După explozie, tiruri puternice sunt imediat auzite la Bagdad, care, surprinzător, rămâne iluminat.

05.00 – Tirul rachetelor aliate se intensifică. Apărarea antiaeriană din jurul capitalei irakiene răspunde atacului.

05.15 – Preşedintele american George W. Bush anunţă începutul operaţiunilor militare contra Irakului în timpul unei alocuţiuni la Casa Albă. „În acest moment, forţele americane şi ale coaliţiei sunt în primele etape ale operaţiunilor militare pentru dezarmarea Irakului." Bush susţine că liderul irakian Saddam Hussein a plasat trupe şi material militar în zone civile, în scopul de a se servi de oameni ca scuturi umane. „Singurul mod

de a câştiga conflictul este de a utiliza o forţă decisivă", adaugă preşedintele american, în alocuţiunea ce a durat patru minute.

05.20 – Un al doilea raid aliat vizează sud-estul capitalei irakiene. Corespondenţii din zonă relatează că în Bagdad s-au auzit tiruri de baterii antiaeriene, după care un imens nor de fum putea fi văzut în zonă.

05.35 – Un al treilea raid loveşte Bagdadul.

06.55 – Sirenele de alarmă de la Bagdad sună din nou, de data aceasta pentru terminarea alertei aeriene. Televiziunea publică din Irak anunţă că Saddam Hussein va adresa un „important" discurs naţiunii, fără a preciza ora la care acesta va apărea pe post.

07.02 – Noi explozii se aud la periferia capitalei. Concomitent, *Radio Bagdad* transmite un mesaj al lui Udai Hussein care precizează că Irakul declară Jihadul împotriva „agresorilor" americani.

07.20 – Transmisia prin satelit a televiziunii irakiene este întreruptă cu puţin timp înainte de difuzarea discursului rostit de preşedintele irakian Saddam Hussein.

07.30 – Preşedintele irakian apare la televiziunea publică, spunând că „micul" Bush a comis crime împotriva umanităţii. „Trăiască Jihadul, trăiască Irakul, înfrângere invadatorilor", îşi încheie Saddam discursul.

07.45 – Sirenele de alarmă antiaeriană sunt declanşate în oraşul Mosul din nordul Irakului.

10.00 – Două rachete lansate de forţele irakiene cad în nordul Kuweitului, fără a face victime.

10.00 – Forţele americano-britanice aflate la graniţa dintre Kuweit şi Irak ripostează la un atac al artileriei irakiene, în zona exploatării petroliere Rutqa. Anterior au fost semnalate circa 20 de salve de artilerie pe teritoriul irakian, în apropierea graniţei cu Kuweitul.

10.20 – La Mutalaa, în nordul Kuweitului, se aud explozii. Soldaţii kuweitieni şi americani primesc ordin să îşi pună măştile de gaze şi îmbrăcămintea de protecţie antichimică.

12.20 – Sirenele sună în capitala Kuweitului, unde locuitorii, speriaţi de cele două rachete irakiene căzute în deşert, încep să-şi pună măştile de gaze. Postul de televiziune kuweitian îşi întrerupe programele pentru a avertiza populaţia, apreciind că situaţia este foarte periculoasă, şi le cere să nu-şi părăsească locuinţele. Ministerul de Interne interzice navigarea turistică în apele teritoriale kuweitiene, iar Ministerul Educaţiei anunţă închiderea unităţilor de învăţământ.

12.30 – O rachetă SCUD irakiană este interceptată de o rachetă americană Patriot în nordul Kuweitului. O sursă din securitatea kuweitiană precizează că tirul rachetei irakiene s-a aflat la originea alarmei declanşate în capitală.

RĂZBOIUL MEDIATIC

ZIUA citată de *Le Monde*: „Alinierea Bucureştiului de partea Washingtonului pune pe gânduri"

„Alinierea Bucureştiului de partea Washingtonului pune pe gânduri *ZIUA*", începe un articol publicat în numărul de astăzi al cotidianului francez *Le Monde*, difuzat ascară în ediţie electronică. Articolul, intitulat „Militarii americani se instalează pe plajele româneşti", preia informaţiile apărute în *ZIUA* din 22 februarie 2003 sub titlul „Plouă cu americani". Cotidianul francez reafirmă că la Constanţa au sosit „mii de soldaţi americani provenind de la bazele din Germania". „Românii, care timp de cinci decenii au aşteptat să fie eliberaţi de dictatura comunistă, par mulţumiţi. Militarii americani, adevăraţi Rambo, au pus piciorul în sfârşit pe pământ românesc", scrie corespondentul *Le Monde* în România, Mirel Bran. „Cu siguranţă, obiectivul lor nu este de a elibera România, ci de a antrena această ţară într-un război împotriva Irakului", notează articolul. „Obiectiv atins, afirmă Bran, din moment ce preşedintele Iliescu a declarat jurnaliştilor din ţara sa că România este gata de «a urma Statele Unite, fie şi fără acordul ONU»." Această opinie, punctează autorul, nu este împărtăşită de editorialistul *ZIUA*, Adrian Severin, care, în editorialul „A opta fără să optezi" din 4 martie, scria: „Ralierea mecanică la politica celui mai tare într-o anumită conjunctură nu reprezintă o veritabilă opţiune, ci relevă lipsă de caracter. O asemenea raliere nu va convinge pe nimeni niciodată... America nu reprezintă o compensaţie pentru ceea

ce Europa ne refuză. Relaţiile cu cele două puteri nu sunt interşanjabile, ci complementare. A abandona una din cele două opţiuni nu reprezintă un succes, ci o pierdere. Ambiguitatea şi conformismul nu ne vor duce nicăieri."

Bush, „sabotat" de *EuroNews*

Discursul preşedintelui SUA de la 05.15, ora României, prin care anunţa începutul războiului, a fost „sabotat" de *EuroNews*, televiziunea sponsorizată de UE, cu sediul la Paris. Cu câteva minute înainte a intra oficial pe *CNN*, Bush a fost transmis în direct de canalul european în timp ce îşi aranja mimica, îşi curăţa dinţii, zâmbea fericit de parcă Saddam fusese deja învins. Tot *show*-ul a durat două minute, ca la „No comment", timp în care liderul american a fost periat şi aranjat de colaboratori, iar transmisia a fost bruiată, decolorată, dar nu şi întreruptă. Imaginile nu au mai fost reluate de *EuroNews*, spre disperarea televiziunilor care nu au reuşit să înregistreze momentul oferit de europeni.

Presa germană atacă la baionetă

„America este o greşeală" titrează *Suddeutsche Zeitung*: un comentariu care analizează un sondaj din ale cărui rezultate au reînviat clişee antiamericane vechi de 170 de ani. „Din fericire, nu există în Germania un partid extremist care să beneficieze de această atitudine." *Berliner Zeitung* – sub titlul „Apt pentru serviciu militar pe timp de pace şi război" – chestionează situaţia armatei germane, care are ca misiune de bază menţinerea păcii şi care se găseşte totuşi atât de aproape de zona de conflict: tancuri Fuchs la graniţa irakiană, specialişti germani în AWACS în Turcia, gărzi germane la bazele

americane din Germania. *Frankfurter Allgemeine Zeitung* redă declarația oficială a guvernului german: militarii germani implicați într-o formă sau alta în conflictul din Irak îndeplinesc îndatoririle NATO, nu este vorba de o participare activă la război. Cotidianul austriac *Die Standard* titrează „Turcia va rămâne șase luni în nordul Irakului – kurzii se opun", articol în care se afirmă dorința kurzilor irakieni de a încheia un parteneriat cu SUA în regiunea petroliferă. *Die Presse* din Austria anunță „Kurzii pentru prima dată de partea învingătorilor". Ediția on-line a cotidianului rus *Pravda* anunță, prin „Cuba spune că diplomații americani sunt provocatori", un complot regizat de reprezentanții americani în insulă împotriva regimului Castro. Tot în *Pravda* analistul TV rus Vladimir Poznr prevede mari probleme pentru SUA în urma conflictului din Irak. Cotidianul rusesc *Vremea Novostii* relatează despre mulțumirile adresate personal de președintele american George W. Bush șefilor statelor care l-au ajutat în campania diplomatică antiirakiană. În *Japan Today* apar explicațiile premierului japonez Junichiro Koizumi pentru atitudinea pro-americană – „Japonia are nevoie de ajutorul SUA în ceea ce privește amenințările Coreii de Nord".

Peoples Daily, cotidian oficial chinez, publică declarația președintelui chinez, Hu Jintao, care a afirmat intenția țării sale de a asigura „o dezvoltare sănătoasă și durabilă" a relațiilor sino-americane. Dar China cere cu tărie stoparea imediată a acțiunilor militare împotriva Irakului și revenirea la o soluție politică în criza irakiană, se afirmă în publicația chineză.

Libération: Bush și ciudata sa coaliție

Cel mai interesant comentariu referitor la lista lui Bush este, fără îndoială, articolul lui Jacques Amalric din *Libération*: „Statele Unite nu doresc o Europă puternică". Europa va reuși oare să repare stricăciunile provocate în sânul său de

criza irakiană? Iată întrebarea care planează asupra lucrărilor Consiliului European care se desfăşoară la Bruxelles. Autorul îndrăzneşte şi acuză America de a fi manipulat statele Europei în încercarea, poate paradoxală pentru unii, de a împiedica unificarea vechiului continent. „După ce a apărat cu ardoare, până la începutul anilor '60, construcţia europeană, Washingtonul priveşte aventura în care s-a lansat vechiul continent cu mai multă circumspecţie ... Câţiva strategi neoconservatori sunt deja la lucru, pregătind scenarii pentru distrugerea unei Europe care nu există încă, preconizând crearea unei vaste zone de liber schimb deschisă celor care doresc să dezerteze din uniune sau celor care nu doresc să intre şi unor coaliţii, în funcţie de misiunile ce urmează a fi îndeplinite." Jacques Amalric ne îndeamnă să privim cu atenţie harta coaliţiei americane: „Statele Unite au exploatat fără ruşine sentimentul de insecuritate al ţărilor candidate, încă traumatizate de experienţa sovietică, pentru a le înrola într-un NATO cu vocaţie, evident, mai mult politică decât militară şi raliind unele dintre ele la cruciada contra Curţii Penale Internaţionale."

Presa franceză continuă să fie obsedată de valul de francofobie de peste ocean. Statele Unite îşi acuză fostul aliat pentru eşecul diplomatic, stârnind un val de ură şi îndemnând americanii să respingă tot ceea ce este francez. *Le Monde* publică un articol semnat de Marion Van Renterghem, care, din Kansas, comentează un *talk-show* foarte popular, o emisiune matinală pe care americanul de rând o ascultă atunci când se bărbiereşte în faţa oglinzii sau prepară micul dejun. „În fiecare emisiune, Jim Cates dă o listă de produse franceze ce trebuie boicotate: apa minerală Evian, iaurtul Yoplait, Club Med. În general, un ascultător sau altul sună pentru a adăuga ceva la listă." Tot în această emisiune se fac publice ultimele glume, ca aceea aparţinând generalului Schwartzkopf: „Să pleci la război fără Franţa este ca şi cum ai pleca la vânătoare de cerbi fără să-ţi iei acordeonul." Tot în *Libération* însă, scriitorul american Norman Spinrad, stabilit la Paris, comentează

într-un interviu: „Statele Unite au favorizat resentimentele antifranceze într-o manieră mai puţin sofisticată decât distincţia care se face în Franţa între guvernul american şi poporul american." Întrebat însă dacă se regăseşte în poziţia francezâ, Spinrad a declarat: „Nu o împărtăşesc. Chirac şi mai ales Villepin au jucat într-un mod prea puţin subtil, arogant şi manipulator: nu aveau nici un motiv să-şi anunţe recurgerea la veto înainte ca cea de-a doua rezoluţie să fie supusă la vot ... Cu siguranţă îl detest pe George Bush mai mult decât pe Chirac, dar ar fi trebuit să i se lase o portiţă de scăpare."

Financial Times: un *blitz-krieg* de durată?

De la Londra, cunoscutul ziarist Harry Baranga face revista presei de limbă engleză

Într-un articol publicat în *Financial Times*, Sir Lawrance Freedman, profesor la catedra de studii militare de la *King's College* din Londra, avansează teoria că războiul din Irak ar putea ţine mai mult decât suntem tentaţi să credem.

„În primul război din Golful Persic, din 1991, americanii au supraestimat puterea irakienilor. Saddam promisese o aşa-numită «mamă a tuturor bătăliilor», iar forţele sale, despre care se spunea că sunt pe locul patru în lume, ar fi numărat în rândurile lor veterani încercaţi, dotaţi cu arme chimice. În cele din urmă, liderul irakian a comis toate greşelile posibile din abecedarul oricărei academii militare şi, în momentul în care au început luptele terestre, singura decizie rămasă la îndemâna armatei sale a fost s-o rupă la sănătoasa sau să se predea."

Profesorul Freedman susţine că în prezent soarta armatei irakiene pare pecetluită din capul locului. „Virtualmente nu dispune de o forţă aeriană, apărarea antiaeriană a fost practic neutralizată de aviaţia anglo-americană, arma-

mentul este demodat, moralul armatei este la pământ. Singura strategie plauzibilă a irakienilor ar fi retragerea în Bagdad şi în alte câteva redute unde să opună o ultimă rezistenţă. N-ar fi exclus ca Hussein să le rezerve aliaţilor câteva surprize neplăcute: puţuri de petrol incendiate sau un atac cu arme chimice."

„Comandanţii aliaţi mizează pe faptul că trupele irakiene vor abandona regimul, că şefii locali şi comandanţii se vor preda sau vor dezerta, că irakienii vor profita de situaţie pentru a-l înlătura pe tiran şi că la un moment dat Saddam Hussein şi ciracii săi vor da bir cu fugiţii."

Marea îngrijorare este că aliaţii vor repurta „un succes catastrofal" care să le încetinească avansul. Profesorul Freedman întrevede următorul scenariu: „Aliaţii intră în Irak, sunt covârşiţi de cohortele de soldaţi irakieni care se predau şi de puhoiul de refugiaţi disperaţi. Să presupunem că izbucneşte şi o insurecţie şi sunt semnalate mari vărsări de sânge. Se vor face auzite voci puternice care vor cere restaurarea legii şi ordinii în vederea prevenirii unui dezastru umanitar. Înainte de a ajunge la porţile Bagdadului, aliaţii vor trebui să umple vidul creat de prăbuşirea guvernului central. Asemenea complicaţii logistice pot lesne bloca trupele combatante şi perturba liniile lor de aprovizionare."

ROMÂNIA ÎN RĂZBOI

Invitaţie la normalitate

Preşedintele Ion Iliescu adresează din nou un apel la echilibru şi normalitate, asigurându-i pe cetăţenii ţării că România nu se află în stare de război cu Irakul, ci îşi îndeplineşte angajamentele luate în privinţa combaterii terorismului internaţional, a precizat purtătorul de cuvânt al şefului statului. „Nu este raţional şi benefic să supraestimăm importanţa unor măsuri fireşti într-un moment de tensiune în relaţiile internaţionale, să creăm temeri nejustificate, stări de teamă sau de panică."

MIG-urile de la Feteşti, gata de decolare

În momentul de faţă, nu se poate vorbi de o stare de alarmă la nivelul tuturor unităţilor Armatei României, dar toate unităţile din cadrul Forţelor de Supraveghere şi Avertizare Timpurie sunt în alarmă de luptă. Aceste forţe cuprind structuri specializate, subunităţi de cercetare, război electronic, apărare NBC, geniu, transmisiuni, precum şi unităţi luptătoare. Aceste forţe funcţionează în serviciul de luptă permanent. Prin intermediul celor cinci radare FPS-117 instalate pe teritoriul României sunt supravegheate permanent spaţiul aerian al României şi zonele adiacente până la

câteva sute de kilometri. Mai multe escadrile de aeronave MIG-21 Lancer sunt în stare de alarmă, fiind gata să decoleze în mai puţin de 2-3 minute. Baza Aeriană 86 de la Feteşti este prima unitate declarată operaţională, aici fiind operaţionale mai multe escadrile de MIG 21 Lancer.

Cei 55 de militari ai Brigăzii Mecanizate de la Bistriţa, specializaţi în apărare nucleară, bacteriologică şi chimică, aşteaptă, la baza aeriană din Timişoara, să plece la Camp Doha în Kuweit.

Militarii bistriţeni se află, de miercuri, la baza din Timişoara, unde urmăresc informaţiile şi transmisiile din zonă. La această oră nu se ştie când vor sosi avioanele închiriate de Pentagon care să-i preia atât pe ei, cât şi tehnica militară depozitată la Timişoara, a afirmat maiorul Gelaledin Nezir, purtătorul de cuvânt al Statului Major General, declarând că totul depinde de evoluţia evenimentelor.

Geoană susţine că România joacă un rol de pre-poziţionare

La rândul său, ministrul afacerilor externe a amintit că România a susţinut constant necesitatea soluţionării acestui conflict în mod paşnic, considerând însă, în acelaşi timp, că ameninţarea armelor de distrugere în masă trebuie „combătută" prin acţiuni hotărâte de menţinere a securităţii internaţionale. „Regretăm diviziunea apărută în ultima perioadă în Consiliul de Securitate", a precizat Geoană. El a subliniat că România are în acest conflict un rol de „pre-poziţionare şi suport logistic". „Dorim să fim implicaţi atât în faza post-conflict, de asistenţă umanitară, cât şi în procesul de democratizare şi reconstrucţie economică a Irakului", a spus Geoană. El a precizat că atmosfera din cadrul comunităţilor româneşti din statele aflate în apropierea Irakului este calmă.

SRI: situaţia este sub control

„Este foarte puţin probabil ca în perioada următoare să se întâmple ceva ce poate îngrijora populaţia pe teritoriul României. De altfel, şedinţa CSAŢ de marţi seară a analizat şi astfel de posibilităţi ce ar putea fi generate de începerea conflictului din Irak. Cu acelaşi prilej au fost dispuse şi măsuri pentru prevenirea oricăror astfel de acţiuni de natură să afecteze atât interesele cetăţenilor români, dar şi a celor străini aflaţi în România", a declarat Radu Timofte, directorul SRI, într-o intervenţie la *Radio România Actualităţi*. Timofte a precizat că „până la ora la care vorbim, putem aprecia şi putem afirma că este foarte puţin probabil ca pe teritoriul României sau teritoriul României să constituie o ţintă pentru eventuale atacuri teroriste".

În legătură cu starea de spirit a comunităţii arabe de pe teritoriul României, directorul SRI a spus că „în rândul acestei comunităţi sunt persoane pretabile la a trece în astfel de situaţii de partea lui Saddam Hussein şi a executa ordinele pe care acesta le transmite prin diverşi interpuşi". „Vă pot aduce la cunoştinţă că şi interpuşii, şi persoanele din rândul comunităţii arabe din România, predispuse unor astfel de acţiuni, sunt sub controlul nostru şi credem noi că vor putea fi temperaţi atunci când au de gând să desfăşoare acţiuni neconforme cu normalitatea."

Radu Timofte a spus că în perioada următoare ar mai putea fi expulzate unele persoane. „Este posibil să nu ne oprim aici în legătură cu declararea sau propunerile de declarare de persoană *non grata* sau de cetăţeni care urmează să fie expulzaţi ca urmare a unor acte îndreptate împotriva intereselor României. Mai avem în atenţie câteva persoane, care este posibil ca în perioada următoare să facă obiectul unor astfel de acţiuni."

Apa Nova Bucureşti a luat măsuri speciale în urmă cu câteva zile pentru protejarea staţiilor de tratare a apei Roşu şi

Arcuda, care alimentează reţeaua de distribuţie a Bucureştiului. „La aceste staţii a fost întărită paza cu gardieni publici înarmaţi, fiind limitat şi accesul în incintă", a declarat ieri Radu State, şef serviciu la staţia Arcuda. Deşi nu a precizat numărul persoanelor care se ocupă de paza şi protecţia staţiei Arcuda din motive de securitate, Radu State a subliniat că, dacă va fi nevoie, va fi suplimentată în orice moment paza acestui important obiectiv al Capitalei.

Kogălniceanu, o haltă în drumul spre Irak

Numărul americanilor aflaţi pe teritoriul judeţului Constanţa a crescut simţitor în ultimele zile. Soldaţi înarmaţi se aflau ieri, ca de obicei, postaţi în faţa hotelurilor Central, Perla, Savoy, Majestic, Caraiman, Dorna, Palm Beach, Rex din Mamaia. Ieri dimineaţă, căile de acces din faţa acestor hoteluri au fost blocate de nişte cilindri de beton asemănători ghizdurilor de fântână, care urmau să fie umpluţi cu saci de nisip.

În dreptul bifurcaţiei care duce spre localitatea Nazarcea, vechea unitate de radare denumită în trecut „Culmea" a fost repusă în funcţiune. Noaptea trecută la orele 03.00, cu puţin timp înaintea declanşării războiului în Irak, Constanţa a fost survolată timp de mai multe zeci de minute de avioane de transport americane care se îndreptau către sud. Ieri, la biroul de presă al americanilor de la hotelul Iaki din Mamaia, ne-am interesat de existenţa posibilităţii ca România, în speţă Constanţa sau Kogălniceanu, să fie ţinte ale rachetelor irakiene. Potrivit oficialilor americani, irakienii nu deţin rachete cu rază lungă de acţiune.

Trupele americane cantonate în cele nouă hoteluri din staţiunea Mamaia şi la Baza Aeriană 57 de la Aeroportul Mihail Kogălniceanu au petrecut o noapte albă în preajma

declanşării loviturilor cu rachete împotriva Irakului. Deşi în preajma locurilor de cazare a fost linişte şi transportul militarilor către baza aeriană a fost reluat dimineaţa, la prima oră, conform programului obişnuit, martori oculari au declarat că, pe parcursul nopţii, lumina nu s-a stins în nici o cameră de hotel. În acelaşi timp, aeronavele cargo americane ce transportă echipamente militare de la bazele din Europa au menţinut ritmul alert al decolărilor şi aterizărilor de noapte.

În cursul zilei de ieri, şeful Biroului de presă al Forţelor Armate ale SUA din România, maiorul Robert Gowan III, i-a declarat corespondentului *Rompres* că misiunea militarilor americani dislocaţi la Constanţa a rămas neschimbată. „Soldaţii noştri şi aviatorii continuă susţinerea podului aerian pe care l-am stabilit între Europa şi Comandamentul Central din zona Orientului Mijlociu, pentru transferul de echipamente şi aprovizionarea trupelor din teatrul operaţional, susţinând prin aceste acţiuni efortul întregii coaliţii internaţionale ce a declanşat operaţiunea cu numele de cod «Eliberarea Irakului»."

În ceea ce priveşte măsurile de securitate luate pentru protejarea efectivelor americane din România şi a operaţiunii desfăşurate în Baza Aeriană de la Mihail Kogălniceanu, maiorul Robert Gowan a precizat că planul măsurilor de protecţie, întocmit în colaborare cu partea română, are în vedere toate eventualităţile posibile de agresiune. El a spus că militarii americani sunt deosebit de mulţumiţi şi recunoscători pentru sprijinul acordat de cetăţeni şi autorităţi pentru punerea la punct şi derularea acestei operaţiuni.

RĂZBOIUL ECONOMIC

Economia lumii în alertă

Cele mai bogate naţiuni ale lumii au intrat ieri în alertă, îngrijorate de impactul pe care războiul l-ar putea avea asupra economiilor lor, însă menţinerea preţului petrolului pe un trend descendent a mai temperat această reacţie, comentează *Reuters*. Japonia a solicitat cooperare internaţională pentru a identifica valoarea pierderilor suferite de economii în urma războiului. În acelaşi timp, oficialii europeni au anunţat o relaxare a regulilor bugetare stricte, care să permită guvernelor să facă faţă costurilor suplimentare care ar putea fi generate de conflictul din Golf. Potrivit *Reuters*, scăderea preţului petrolului este benefică în special pentru economiile din Europa şi Asia care importă o mare parte din combustibilul necesar. Reprezentanţii Băncii Centrale Europene (BCE) au arătat, la Frankfurt, că monitorizează pieţele monetare, dar nu au precizat ce măsuri au în vedere. Jucătorii de pe piaţă apreciază că nu există semnale de scădere a lichidităţii pe piaţa interbancară, ceea ce ar putea grăbi o reacţie din partea BCE.

Ministrul japonez de finanţe, Masajuro Shiokawa, s-a arătat îngrijorat de efectele pe care războiul le-ar putea avea asupra economiei japoneze şi a anunţat că îi va contacta pe membrii G7 (statele cele mai puternic industrializate) în eventualitatea unui dezechilibru major în ordinea economică modială. „Opiniile sunt diferite în rândul ţărilor G7", a precizat Shiokawa, citat de *Reuters*. Pe de altă parte, liderii

europeni reuniți la Bruxelles au decis să lucreze împreună, însă au refuzat să confirme că ar avea un anumit plan de acțiune în derulare, arată sursa citată. Ministrul economiei din Germania, Wolfgang Clement, a precizat că este prea devreme să estimeze impactul pe care îl va avea războiul asupra creșterii economice.

Și comisarul european pentru economie, Pedro Solbes, spune că se așteaptă ca pagubele să nu fie foarte serioase, pe fondul unei campanii de scurtă durată împotriva Irakului. Analiștii economici ai institutului german de analiză Ifo apreciază că zona euro va înregistra în acest an o creștere economică de 1,1%. Pe de altă parte însă *Reuters* îl citează pe guvernatorul danez Nout Wellink, care afirmă că un război care s-ar întinde pe o perioadă mai mare de trei luni poate diminua creșterea economică globală cu două procente. Acest fapt ar putea pune în pericol reglementările Uniunii Europene, potrivit cărora deficitele bugetare nu trebuie să depășească 3% din PIB. De fapt, cele mai mari economii din zona euro, Franța și Germania, se află deja în dificultate, înregistrând deficite bugetare mari. În acest context, Solbes a menționat că UE nu va risca înrăutățirea situației, forțând Berlinul și Parisul să-și consolideze și pe viitor politica fiscală, din cauza efectelor războiului asupra creșterii economice. Pactul de Stabilitate a fost convenit de UE pentru a impune disciplina fiscală țărilor membre în vederea introducerii monedei unice europene în 1999. Comentariile lui Pedro Solbes survin după afirmațiile președintelui Comisiei Europene, Romano Prodi, care le-a cerut liderilor europeni să adopte măsuri urgente pentru a face față crizei din Irak. Prodi a arătat că, în măsura în care este necesar, măsurile economice vor fi coordonate. Până acum, toți miniștrii de finanțe au lăsat să se înțeleagă că țările nu vor subvenționa unilateral prețurile mari la petrol.

Piețele financiare internaționale au reacționat diferit ieri după declanșarea conflictului militar împotriva Irakului,

în condițiile în care președintele George Bush a declarat că atacurile vizează numai obiectivele militare, dar a avertizat că durata acestui conflict ar putea fi mai mare decât apreciază unii observatori, se arată într-o analiză apărută, joi, în *Financial Times*. Perspectiva unui război prelungit este exact ceea ce ar putea să îi sperie pe investitori. Potrivit cotidianului britanic, în Europa creșterile bursiere au fost ieri modeste, având în vedere că jucătorii din piață au avut mai mult timp la dispoziție să „digere" implicațiile unui conflict prelungit. Un efect negativ asupra piețelor europene l-a avut și apariția unor vești mai puțin îmbucurătoare din sectorul asigurărilor. Societatea germană de asigurări Allianz a scăzut ieri cu 5,6% în urma anunțării intenției de a atrage noi fonduri în valoare până la 5 miliarde de euro. În același timp, compania a precizat că își va reduce participația la reasiguratorul Munich Re de la 20% la 15%. În Franța, indicele CAC 40 a crescut doar cu 0,1%, agenția de rating Moody's anunțând retrogradarea firmei de asigurări Axa. Indicele bursier de la Londra FTSE 100 a rămas aproape neschimbat, pierderile înregistrate la sfârșitul ședinței fiind recuperate până la sfârșitul acesteia. Piețele bursiere asiatice au înregistrat câștiguri semnificative imediat după anunțul președintelui american de declanșare a conflictului. Bursele din Tokyo, Australia, Hong Kong și Coreea de Sud au închis în creștere. Potrivit unui analist australian, creșterile înregistrate pe piețele bursiere arată că investitorii sunt convinși că atacul american asupra Irakului se va încheia rapid. Potrivit *Financial Times*, la Tokyo, indicele Nikkei a închis ședința cu o creștere de 1,8%, în timp ce indicele Topix a crescut cu 2,3%. Câștiguri importante au fost înregistrate la companii din toate cele 33 de sectoare industriale. Acțiunile Toyota, compania cu cea mai mare capitalizare bursieră, a crescut ieri cu 2,7%. La bursa din Coreea de Sud cotația acțiunilor a crescut rapid, indicele Kospi încheind ședința cu 5% peste valoarea din ziua precedentă.

După ce a deschis în scădere, Bursa din New York a crescut la jumătatea şedinţei de tranzacţionare de joi, pe fondul intensificării atacurilor militare americane din Irak şi a speranţei investitorilor într-o evoluţie rapidă a conflictului, care este favorabilă Statelor Unite, informează *Reuters*. Indicele Standard and Poor's 500 a crescut cu 0,37%, la 877 puncte, Dow Jones Industrial Average a câştigat 0,45%, ajungând la 8 302 puncte, iar Nasdaq Composite a crescut cu 0,71%, la 1 407 puncte.

„Piaţa va reacţiona la orice ştire cu privire la situaţia din Irak", a apreciat Harry Michas, trader la *manmarketmonitor.com*. Participanţii la tranzacţiile din New York au păstrat două minute de reculegere ca manifestare de sprijin pentru trupele americane şi pentru cele aliate implicate în atacul asupra Irakului.

Dolarul, care în ultimele zile a atins cel mai înalt nivel din ultimele două luni faţă de euro şi francul elveţian, a dat puţin înapoi joi, pierzând teren şi în faţa yenului japonez. La jumătatea şedinţei de tranzacţionare pe piaţa americană, euro se afla peste nivelul de 1,06 dolari, cu 0,5% mai mult faţă de închiderea din ziua precedentă. Faţă de yen, dolarul pierduse 0,3%, coborând la nivelul de 120,04 yeni.

Aurul nu a reuşit să atragă investitori, astfel că preţul unciei de aur a scăzut cu 70 de cenţi, situându-se la 335,10 dolari. De asemenea, randamentul obligaţiunilor guvernamentale a scăzut uşor, se mai arată în *Financial Times*.

Dinu Patriciu: războiul fluctuează preţul petrolului

Preţul petrolului pe plan internaţional ar putea să ajungă la 80-85 de dolari pe baril, în cazul în care războiul din Irak va dura mai mult de şase luni, a declarat ieri, pentru

Mediafax, Dinu Patriciu, președintele grupului Rompetrol. „Dacă războiul va fi foarte scurt, de câteva zile, creșterea s-ar putea să fie cel mult până la 40-45 de dolari pe baril, pentru o foarte scurtă perioadă de timp. În cazul în care războiul va dura mai mult de două săptămâni, atunci sunt posibile creșteri ceva mai mari, până la 50-55 de dolari, iar dacă războiul va dura șase luni scenariile cele mai pesimiste prevăd o creștere până la 80-85 de dolari a barilului de țiței." Prețurile petrolului au scăzut însă joi cu mai mult de un dolar, atingând cele mai mici niveluri din ultimele trei luni. Cotația țițeiului de referință din SUA a coborât cu 1,35 dolari, la 28,53 dolari/baril, în timp ce țițeiul Brent era cotat la Londra la un preț de 25,73 dolari/baril, în scădere cu 1,02 dolari. „Prețurile au coborât datorită risipirii nesiguranței. Începerea războiului înseamnă doar că sfârșitul său este mai aproape", a afirmat David Thurtell, analist la *Commonwealth Bank* din Sydney. Geoff Pyne, consultant la *Sempra Energy*, a evidențiat însă unele riscuri, ce ar putea împinge din nou în sus prețul petrolului. „Există pericolul ca Saddam să arunce în aer exploatările petroliere irakiene, fie ca măsură defensivă, fie ca Statele Unite să nu le poată prelua. Chiar dacă nu se va întâmpla acest lucru, există riscul ca exporturile irakiene să lipsească de pe piață timp de cel puțin o lună."

Dinu Patriciu afirmă că prețul de comercializare a carburanților în România în ultimii ani a fost subvenționat, iar criza din Irak face evident faptul că această situație de susținere a prețurilor la pompă nu mai poate dura. „Prețul la pompă în ultimii ani a fost în România nerealist, mult mai scăzut decât în țările Uniunii Europene, deși nivelul de taxare este același. În prețul produselor petroliere la pompă peste 70% îl reprezintă impozitele și taxele. Faptul că românii plătesc cu 30% mai puțin decât ceilalți europeni s-a răsfrânt în mod negativ asupra sectorului de rafinare: pierderi uriașe generate de acest preț nerealist, subvenționat de fapt din cei

50% din consumul total de ţiţei care este scos din România" a precizat Patriciu. El consideră că preţul de vânzare a carburanţilor trebuie să ajungă în jur de un euro/litru, în condiţiile în care nivelul actual este de aproximativ 65-67 de eurocenţi, pentru a acoperi costurile de transport, prelucrare, depozitare şi distribuţie. „Asupra acestui preţ se vor răsfrânge toate efectele negative rezultate din actuala criză din Irak", a adăugat oficialul Rompetrol. El a precizat că valoarea preţului benzinei şi motorinei trebuie să scadă în condiţiile în care preţul ţiţeiului pe plan internaţional are acelaşi curs. Pe de altă parte, Dinu Patriciu a arătat că activităţile de explorare şi producţie nu sunt afectate negativ de conflictul din Irak. Mai mult, conflictul ar putea chiar să avantajeze aceste domenii, în condiţiile în care preţul ţiţeiului va creşte. „Noi avem lucrări de explorare şi producţie în Ecuador şi în Kazahstan. Piaţa românească, până acum, în ceea ce priveşte produsele petroliere, fiind dominată mulţi ani de un monopol de stat, a rămas suficient de liniară. Nu s-au răsfrânt asupra ei efectele variaţiilor internaţionale de preţ al resurselor sau ele au fost absorbite printr-o subvenţionare nesănătoasă a acestui domeniu", a mai spus Patriciu. Rompetrol este principala companie petrolieră privată din România, deţinând, conform oficialilor grupului, 32% din capacitatea de rafinare şi 28% din piaţa internă de *en gros* şi *en détail*.

OPEC: există suficient petrol pe piaţă

Organizaţia Ţărilor Exportatoare de Petrol (OPEC) nu consideră necesar să pompeze mai mult petrol pe o piaţă saturată, chiar dacă a izbucnit războiul în Irak, a declarat Abdullah al-Attiyah, preşedintele organizaţiei, citat de *Reuters*. Oficialul OPEC, care deţine şi funcţia de ministru al petrolului în Qatar, a precizat că organizaţia este pregătită să

intervină în cazul unei eventuale scăderi a ofertei pentru a stabiliza preţul petrolului. „Nu ne gândim la o majorare a producţiei. Preţul petrolului este în scădere, ceea ce arată că pe piaţă există mai mult petrol decât este necesar." Agenţia Internaţională a Energiei (IEA) s-a arătat încrezătoare în faptul că OPEC poate acoperi orice diminuare a ofertei. De asemenea, agenţia a precizat că nu este necesar să apeleze la rezerva strategică de petrol din cele 26 de ţări industrializate pe care le monitorizează. Irakul a oprit exportul de petrol, care ajungea la 1,7 milioane de barili pe zi, încă de luni, după ce ONU şi-a retras din Bagdad personalul care se ocupa se programul „petrol contra hrană". „Noi supraveghem foarte atent situaţia, iar piaţa nu dă semne că s-ar îngusta", a precizat preşedintele OPEC. Potrivit *Reuters*, Abdullah al-Attiyah a declarat recent că membrii cartelului petrolier au fost de acord să pună la dispoziţie capacităţile neutilizate pentru a produce mai mult petrol dacă va fi nevoie. „Numai Arabia Saudită, liderul OPEC în producţia de petrol, cu 10,5 milioane de barili pe zi, are posibilitatea să-şi majoreze producţia, ceilalţi membri ai organizaţiei producând deja aproape de limita maximă", comentează *Reuters*.

Ieri după-amiază, piaţa petrolului a înregistrat un salt de aproape un dolar la Londra, ca urmare a informaţiilor despre incendierea câtorva puţuri lângă Basra, în sudul Irakului, transmite *AFP*, citată de *Rompres*. Barilul Brent din Marea Nordului, cu livrarea pentru luna mai, ajunsese la 27,15 dolari, faţă de 26,35 dolari cât era la deschiderea bursei. „Piaţa bursieră a reacţionat la vederea unor anunţuri scrise cu litere mari pe ecranele reţelei de televiziune *Sky News*, care anunţau că armata irakiană ar incendia puţurile de petrol", explica un operator al bursei, precizând că toate cotaţiile au crescut progresiv într-o perioadă scurtă de timp.

Cât au costat războaiele Americii

Întrebarea firească apărută în urma lansării actualului conflict din Golf este care au fost costurile pe care Statele Unite le-au plătit atât în vieţi omeneşti cât şi în bani, în urma precedentelor intervenţii militare, comentează *Reuters*. Centrul american pentru studierea Războiului Civil, înfiinţat în 1993, a realizat o serie de estimări în acest sens, sumele anunţate fiind calculate atât la valoarea din momentul respectiv, cât şi la cea a dolarului din anii '90. Numărul victimelor este preluat din Biblioteca de război a SUA.

Cel mai scump conflict în care au fost implicate Statele Unite este cel de-al doilea război mondial, care a costat bugetul american 288 miliarde de dolari (la valoarea monedei americane din 1945), echivalentul a peste 2 000 miliarde de dolari din anii '90. Cele mai multe victime însă au fost consemnate în urma războiului civil din 1861-1865, când au murit peste 562 000 de oameni. Aproape la fel de dramatic a fost, pentru SUA, şi cel de-al doilea război mondial, americanii pierzând atunci peste 400 000 de vieţi. La polul opus se află războiul din Golf din 1991, care a produs 363 de victime în rândul trupelor americane. Cel mai ieftin război la care au participat SUA este războiul cu Mexicul (1846-1848), care a costat 0,7 miliarde de dolari la valoarea din 1990.

Zilele a 4-a şi a 5-a

Sâmbătă, 22 martie 2003
Duminică, 23 martie 2003

Prăpădul

19.50, ora României: armata SUA a declanşat operaţiunea „Foc şi groază" • În luptă au fost trimise avioanele invizibile F-117 şi bombardierele B-2 • Exploziile care s-au auzit în Bagdad au fost de o intensitate nemaiîntâlnită până acum în războiul din Irak • Postul de televiziune *Al-Jazira* din Qatar a anunţat că raiduri aeriene erau în curs de desfăşurare şi în oraşele Mossul, Kirkuk, Basra şi Nasiriya • Vineri a fost declarată „A-Day" (ziua asaltului).

RĂZBOIUL POLITIC

Operaţiunea „Şoc şi groază“

Amcricanii au pornit vineri seară la 19.50, ora României, campania de bombardamente denumită „Şoc şi groază“. În cadrul atacului masiv, care a început cu două zile în urmă, sunt prevăzute alte 24 de ore de bombardare asiduă a Bagdadului şi a principalelor oraşe din Irak. Avioanele invizibile F-117 şi bombardierele B-2 aruncă în prima seară a prăpădului american aproximativ 3 000 de bombe şi rachete. La ora 20.00, Bagdadul era în flăcări, imagini terifiante din timpul bombardamentelor fiind transmise de mai multe posturi de televiziune. Exploziile cele mai puternice au fost auzite mai ales în estul capitalei irakiene. Cu puţin timp înaintea raidurilor, sirenele au fost declanşate, iar apărarea antiaeriană a intrat imediat în acţiune. Ulterior, tirurile au devenit sporadice. De asemenea, postul de televiziune *Al-Jazira* din Qatar a anunţat că atacurile aeriene erau în curs de desfăşurare şi în oraşele Mossul, Kirkuk, Basra şi Nasiriya. „Aceasta este A-Day“ (ziua asaltului), transmitea ieri postul de televiziune *CNN*, citând surse de la Pentagon.

Britanicii luptă „în aer, pe pământ şi pe mare“

Premierul britanic Tony Blair a anunţat, într-un discurs susţinut în noaptea de joi spre vineri, implicarea efectivă în

războiul împotriva Irakului a militarilor britanici. „În această seara, forţele britanice – bărbaţi şi femei – s-au angajat în luptă, în aer, pe pământ şi pe mare. Misiunea lor – îndepărtarea de la putere a lui Saddam Hussein şi dezarmarea Irakului, prin eliminarea armelor sale de distrugere în masă", a declarat şeful guvernului de la Londra, citat de *Rador*. În primul său discurs public de la declanşarea atacului asupra Irakului, Tony Blair a mai afirmat că, după terminarea războiului, ONU va prelua veniturile rezultate din exportul petrolului irakian şi va utiliza aceşti bani în beneficiul Irakului, informează *Rompres*. Ieri, la Bruxelles, Tony Blair a apreciat că operaţiunile militare din Irak au început bine, însă aşteptările privind o victorie rapidă a trupelor americano-britanice sunt mult prea optimiste. „Campania din Irak nu îşi va atinge foarte rapid toate obiectivele", a precizat premierul britanic.

Saddam dă 16 500 $ recompensă pe cap de inamic

Preşedintele irakian Saddam Hussein a ordonat ieri acordarea de recompense băneşti oricărui militar irakian care doboară un avion „inamic" sau care capturează sau omoară militari americani şi britanici, transmite *Mediafax*, care citează informaţii publicate ieri de agenţia oficială irakiană, Ina. „Orice combatant curajos care va doborî un avion inamic va primi o recompensă de 100 milioane de dinari [33 333 dolari SUA, n.red.]", se menţionează în ordinul semnat ieri de liderul de la Bagdad. „Orice soldat care va captura un militar inamic va primi o recompensă de 50 milioane de dinari [aproximativ 16 500 dolari, n.red.] şi fiecare soldat care va ucide un combatant inamic va avea o recompensă de 25 mi-

lioane de dinari" (aproximativ 8 300 dolari, n.red.), a completat agenţia oficială irakiană.

Liderii UE se angajează să respecte supremaţia ONU

Divizările din cadrul UE pe tema războiului din Irak s-au adâncit ieri, la Consiliul European de la Bruxelles, după ce Belgia, Franţa şi Germania au decis să organizeze un summit fără Marea Britanie, informează *Reuters*. Reuniunea, programată pentru luna viitoare, este dedicată demersurilor de creare a unei armate europene şi se va desfăşura la nivel de miniştri ai apărării. Diviziunile au apărut la scurt timp după ce cei 15 lideri ai ţărilor membre au dat publicităţii o declaraţie comună în care sprijină ONU în acţiuni umanitare în Irak. Întrebat dacă regretă atacurile îndreptate împotriva Parisului, care au determinat protestul omologului său francez, ministrul de externe britanic, Jack Straw a declarat: „Nu-mi retrag cuvintele. Nu regret că am afirmat că suntem în dezacord cu poziţia franceză, pentru că aşa este." Lideri şi oficiali din cele 13 ţări candidate la UE s-au alăturat ieri summitului european de la Bruxelles pentru a participa la lucrările consacrate în special Irakului şi chestiunilor de strategie economică, relatează *Mediafax*. Potrivit surselor diplomatice, vor exista două reuniuni, una la nivelul şefilor de stat din cele 25 de ţări care vor alcătui Uniunea Europeană extinsă, alături de România şi Bulgaria, precum şi Turcia, cealaltă la nivel de miniştrii de externe.

Summitul UE de la Bruxelles a început într-o atmosferă mai tensionată ca niciodată. Dacă regula spune că summiturile de primăvară sunt consacrate chestiunilor sociale, de această dată vedeta a fost, desigur, războiul din Irak, deşi „nu este pentru prima dată când un summit european începe o

dată cu bombardamentele", după cum spunea un oficial francez, referindu-se la războiul împotriva Iugoslaviei.

Atenţia presei a fost concentrată asupra întâlnirii de gradul zero între Jacques Chirac şi Tony Blair, respectiv José Maria Aznar. A devenit astfel o chestiune crucială dacă aceştia s-au salutat sau dacă măcar s-au observat. După ce o agenţie de presă a consemnat că preşedintele francez şi premierul britanic s-au evitat cu stricteţe în deschiderea summitului, purtătorul de cuvânt de la Elysée, Catherine Colonna, a coborât special în sala de presă pentru a spune jurnaliştilor că, după adoptarea declaraţiei comune a şefilor de state, cei doi „şi-au strâns mâna". Pagubele provocate de criza irakiană sunt pe cale să fie limitate.

Extinderea europeană, pe muchie de cuţit

Fractura creată în sânul UE de criza irakiană a făcut să curgă multă cerneală din stilourile analiştilor. După ce comentatorul politic Alexandre Adler, director al prestigioasei reviste de politică externă *Courrier International*, a identificat o tentativă de izolare a Franţei, directorul Institutului Francez de Relaţii Internaţionale (IFRI), Thierry de Montbrial, a afirmat că aceste încercări sunt fără sens, pentru că „fără Franţa nu există UE". Berlusconi şi Aznar „ au opinia publică împotriva lor, iar Italia şi Spania nu au avut niciodată o adevărată politică pentru Orientul Mijlociu". „Chirac a avut meritul de a duce o politică consecventă. Dacă unii s-au hazardat să spună că Franţa bravează, ca până la urmă să se ralieze poziţiei americane, iată că s-au înşelat. Pe de altă parte, SUA au avut o adevărată problemă cu identificarea motivelor. Dacă la început le-am crezut, iar apoi ne-am prefăcut că le credem că este vorba despre dezarmare şi am acţionat ca atare, s-a demonstrat că adevăratele motive erau

cu totul altele". „Argumentele SUA nu au fost niciodată convingătoare", spune Thierry de Montbrial.

Adevărata problemă apare însă în chestiunea construcției europene și mai ales a extinderii UE. „De-a lungul acestei crize au existat derapaje; mai multe candidate au manifestat o concepție despre UE apropiată de cea a Marii Britanii: Europa este bună pentru economie și social, iar pentru securitate – SUA. Criza irakiană nu a făcut decât să reveleze aceste concepții. Aici se pune întrebarea dacă este rezonabil să continuăm extinderea dacă există concepții atât de diferite. Aceasta este adevărata problemă, pe care o pun nu în termenii izolării Franței, pentru că UE nu are sens fără Franța și Germania. Convenția Europeană va face acest test atunci când va dezbate politica externă și de securitate. Chestiunea este: în lipsa unui acord asupra acestei politici, putem urma calendarul stabilit, este oare rezonabil să continuăm extinderea care, fără instituții adecvate, poate duce la agravarea problemelor? Există o mare disimetrie a proceselor de ratificare a tratatelor de aderare: în țările candidate, fiecare votează pentru sine și, dacă referendumul este pozitiv, țara aderă la UE, dacă nu – nu, fără consecințe asupra altora. În țările membre însă tratatele trebuie aprobate în toate statele. Un singur NU și tot procesul de extindere cade. Cele mai multe țări au ales calea parlamentară; este posibil ca într-una din țări să se opteze pentru referendum. Dacă acest referendum se face în Franța, el va fi negativ. Lumea se întreabă: de ce să acceptăm țări care au concepții atât de diferite de ale noastre?"

De altfel, cu toate asigurările diplomatice pe care le dă Parisul că procesul de extindere va continua nestingherit, oficialii știu că există întotdeauna o cale de ieșire. Una dintre ele este cât se poate de vizibilă, pentru că anunțul este aproape oficial în ceea ce privește referendumul asupra Constituției Europene. Ce se va întâmpla concret în cazul unui vot nega-

tiv toată lumea se fereşte să dezvăluie pentru moment. În schimb, se fac multe speculaţii asupra „Europei cu mai multe viteze". Cu alte cuvinte, nimeni nu este obligat să urmeze Franţa şi Germania în integrarea pe care ele şi-o doresc. Cei care preferă o zonă de liber schimb, pot rămâne la periferie, în cercul exterior al UE.

Criza irakiană întăreşte identitatea militară a Europei

UE şi NATO au semnat în prima jumătate a lunii martie, în Grecia, un acord în domeniul securităţii, care le va permite schimbul reciproc de documente militare şi de informaţii confidenţiale. Secretarul general al NATO, Lordul George Robertson, a apreciat că documentul reprezintă un pas foarte important pentru dezvoltarea cooperării dintre cele două organizaţii, în perspectiva în care „Cei 15" membri ai Uniunii vor prelua responsabilitatea gestionării situaţiei din Macedonia. „Este mai mult decât un acord tehnic", a afirmat George Robertson după semnarea documentului. Înaltul reprezentant al UE pentru Politica Externă şi de Securitate Comună (PESC), Javier Solana, a subliniat că documentul „va facilita cooperarea dintre UE şi NATO pe baza schimburilor reciproce de informaţii confidenţiale".

„Cei 15" au înregistrat progrese în direcţia obiectivului lor global de a putea anunţa, până la sfârşitul acestui an, că dispun de capacitatea de a desfăşura în caz de nevoie o forţă de reacţie rapidă de 60 000 de militari. S-a înregistrat, de asemenea, un consens în privinţa reducerii perioadei de reacţie a forţei europene de la 60 de zile la „cinci până la 30 de zile".

TEATRUL DE RĂZBOI

Ţinta ofensivei terestre este Bagdadul

Majoritatea specialiştilor militari care comentează evoluţia conflictului din Irak pentru televiziunile occidentale sunt de părere că strategia americană s-a accelerat, nu s-a schimbat. Unele etape, cum a fost cea a bombardamentelor masive, au fost reduse substanţial. Acest lucru a fost posibil prin prisma faptului că sunt din ce în ce mai multe indicii potrivit cărora principalii conducători militari irakieni au pierdut controlul operaţional asupra armatei. Replica militară este anemică, trupele se predau în grupuri, iar tehnica militară sovietică din anii '80 face faţă cu greu ofensivei americane şi britanice. Tocmai de aceea, strategii de la Pentagon s-au gândit să ajungă cât mai repede la Bagdad, adevărata ţintă a acestui război, fapt ce îl deosebeşte fundamental de cel din 1991.

Spaţiul aerian turc continua să fie închis vineri dimineaţă pentru avioanele militare americane, în pofida autorizaţiei de survol acordate, joi, de Parlamentul de la Ankara, au informat surse diplomatice occidentale. Parlamentul turc a aprobat, joi după-amiază, deschiderea spaţiului aerian pentru aviaţia militară americană, în vederea atacării Irakului. Totuşi, cotidianul *Sabah* susţine că americanii şi turcii nu au ajuns la un acord în ceea ce priveşte condiţiile de utilizare a spaţiului aerian, în ciuda discuţiilor care au avut loc joi seara.

Prăpădul

Aproximativ 3 000 de bombe dirijate prin satelit şi rachete de croazieră au fost lansate de aparatele F-117 şi bombardierele B-2, transmite *Reuters*. La ora 20.00, Bagdadul era în flăcări, bombardamentele violente fiind transmise de mai multe posturi de televiziune. Exploziile cele mai puternice au fost auzite mai ales în estul capitalei irakiene. Cu puţin timp înaintea raidurilor, sirenele au fost declanşate, iar apărarea antiaeriană a intrat imediat în acţiune. Ulterior, tirurile au devenit sporadice. De asemenea, postul de televiziune *Al-Jazira* din Qatar a anunţat că raiduri aeriene erau în curs de desfăşurare şi în oraşele Mossul, Kirkuk, Basra şi Nasiriya. „Aceasta este A-Day" (ziua asaltului), a transmis postul de televiziune *CNN*, citând surse de la Pentagon. În jurul orei 21.40, americanii au declanşat al doilea atac asupra Bagdadului. Între cele două atacuri, străzile capitalei irakiene au fost pustii. În primul raid, Palatul Republicii, principalul palat al preşedintelui Saddam Hussein, a fost lovit de 12 rachete. Impozantul complex de clădiri a fost cuprins de flăcări. Concomitent cu declanşarea celui de-al doilea atac, la porţile oraşului Basra forţele terestre aliate purtau lupte cu combatanţii irakieni. O rafinărie din sud-vestul Iranului, situată în imediata apropiere a graniţei cu Irakul, a fost lovită de o rachetă, transmite *Reuters*, fără a preciza de cine a fost lansată.

Centrul Bagdadului a fost cuprins de flăcări

Referindu-se la avalanşa de bombe aruncate de avioanele F-117 şi de bombardierele B-2, corespondentul *Reuters* în Irak a declarat: „Pământul se mişcă în Bagdad." „Forţele aliate au atacat obiective militare şi guvernamentale pe tot teritoriul Irakului, inclusiv în Tikrit, oraşul natal al

preşedintelui irakian, Saddam Hussein", a mai transmis corespondentul de război. Atacurile aeriene au fost susţinute pe teren de forţele americano-britanice. În momentul declanşării atacului, acestea se aflau la porţile oraşului Basra, considerat un punct strategic în regiunea sudică a Irakului.

Ofensiva aeriană a survenit exact în momentul în care ministrul irakian al apărării, Sultan Hashem Ahmad, se întâlnea cu ziariştii. Intensitatea deflagraţiilor a făcut să vibreze clădirea în care oficialul irakian se adresa jurnaliştilor. Nori de fum se ridicau deasupra locurilor distruse în urma bombardamentelor, care au durat mai mult de 20 minute. Acesta este cel mai violent atac aerian asupra Bagdadului de la lansarea ofensivei americano-britanice, joi dimineaţă. La o jumătate de oră după bombardamente, mai multe obiective din centrul Bagdadului erau cuprinse de flăcări, focurile luminând cerul capitalei irakiene. Bombardierele au decolat de pe portavionul *USS Kitty Hawk* la câteva minute după declanşare atacului, pentru a efectua raiduri aeriene împotriva ţintelor irakiene, oferind sprijin trupelor terestre. Oficiali americani au declarat că speră ca armata irakiană să realizeze că este inutil să se opună unei invazii terestre. Ofensiva a vizat şi anihilarea trupelor speciale care îl apără pe Saddam. În cadrul atacului au fost folosite bombe cu penetrare care nu au mai fost utilizate până în prezent. Pe parcursul bombardamentului apărarea antiaeriană a încetat să reacţioneze. În jurul orei 21.40, americanii au declanşat al doilea atac asupra Bagdadului.

Americanii au înaintat 150 km într-o noapte

Trupele americane care au intrat joi seară din Kuweit în Irak ajunseseră ieri dimineaţă la circa 150 km în interiorul teritoriului irakian, urmând să se îndrepte spre nord, cu destinaţia Bagdad, informează *Reuters* şi *CNN*. Convoiul militar

cuprinde, printre altele, 2 000 de tancuri, autovehicule blindate de asalt Bradley şi autovehicule-cisternă pentru realimentare cu combustibil. Pe de altă parte, mai multe formaţiuni de infanterişti marini aflaţi deja la 40 km în interiorul teritoriului irakian, dintre cei care au plecat în zorii zilei de vineri din Kuweit, au întâmpinat o rezistenţă acerbă din partea forţelor irakiene la scurt timp după trecerea fronticrei. Americanii au fost atacaţi cu rachete antitanc Sagger şi cu mitraliere, însă deocamdată nu se cunoaşte dacă există victime în rândul militarilor forţelor antiirakiene.

Forţele americane au întâmpinat rezistenţă din partea forţelor irakiene în apropierea oraşului Nassiriya, situat pe fluviul Eufrat, ceea ce le-a blocat înaintarea spre Bagdad, transmite *Reuters*. Nassiriya este un oraş principal situat la aproximativ 375 km de Bagdad. De asemenea, trupele americane şi britanice au ocupat două aeroporturi din vestul Irakului şi rezervele strategice de petrol situate lângă oraşul Basra (sud), a transmis *CNN*, citând surse ale Pentagonului. Potrivit postului de televiziune american, unul din aceste aeroporturi ar ascunde arme de distrugere în masă.

Războiul din Irak va fi foarte scurt

Prezentarea imaginilor cu tancuri şi transportoare americane care străbat în viteză deşertul face ca invazia din Irak să pară floare la ureche. „Nu am văzut încă lupte de amploare la care iau parte un număr mare de trupe", susţine, citat de *Reuters*, Tim Ripley, de la Centrul de Studii ale Apărării al Universităţii Lancaster. „Până atunci, nu se poate aprecia care este dorinţa de luptă a irakienilor."

Un oficial militar american din Golf afirma vineri că războiul din Irak va fi foarte scurt, iar un omolog britanic susţinea că forţele aliate vor ajunge în Bagdad în trei-patru

zile. Declaraţiile celor doi par surprinzătoare, dacă ne gândim că CENTCOM a impus restricţii serioase privind furnizarea informaţiilor legate de viitorul ofensivei. Combinând optimismul opiniei publice cu câteva date despre câmpul de operaţii şi cu imagini ale trupelor care avansează rapid, aliaţii nu fac altceva decât să-i intimideze pe irakieni şi să-i facă să îşi piardă încrederea în propriile forţe.

În timp ce lumea întreagă urmăreşte cu sufletul la gură impresionantele coloane de blindate, departe de ochii opiniei publice în mod sigur au loc operaţiuni „necurate".

Nimeni nu se gândeşte că irakienii vor opune vreo rezistenţă în deşertul din vest, unde ar fi nişte ţinte mult prea uşoare. Chiar înainte de a se auzi vreun foc de armă, Irakul a anunţat că unităţile sale de elită, Garda Republicană, se vor retrage în oraşe şi îşi vor forţa inamicii să participe la un război de gherilă extrem de periculos şi imprevizibil. „Nu mă surprinde deloc că, până în prezent, s-a opus atât de puţină rezistenţă", afirmă analistul Jacques Beltran, de la Institutul Francez de Relaţii Internaţionale. Dar chiar şi aşa, în ciuda faptului că în sud au fost dispuse unităţi slab pregătite, cu tehnica de luptă distrusă constant în ultimele luni de aviaţia aliată, au apărut puncte de rezistenţă. În timp ce Divizia 3 Infanterie (SUA) a avansat 150 km, iar comandourile americano-britanice au preluat controlul asupra peninsulei Faw, trupele din *US Marines* au întâlnit o rezistenţă destul de dură în portul Umm Qasr. Adrian Croft, corespondentul *Reuters*, a transmis că militarii au fost blocaţi timp de două ore din cauza unei perdele de foc create de artileria şi infanteria irakiene. Ofensiva a fost reluată numai după intervenţia artileriei britanice.

Irakul ar putea adopta tactica „inundării"

Armata irakiană ar putea provoca ieşirea din matcă a râului Tigru, tactică folosită pentru a încetini înaintarea forţelor iraniene în timpul războiului dintre Irak şi Iran. Strategii militari americani pregătesc noi strategii de luptă în această eventualitate, a anunţat joi Pentagonul. Strategia irakiană ar putea include eliberarea unor cantităţi mici de apă din principalele baraje şi canale pentru a întrerupe marşul unităţilor terestre ale coaliţiei conduse de SUA, însă ar putea provoca şi inundaţii catastrofale în regiunile dintre râurile Tigru şi Eufrat, în special între Bagdad şi localitatea Kut, din sudul ţării, fie prin eliberarea unor cantităţi mari de apă din baraje, fie prin distrugerea lor, potrivit unui comunicat al Pentagonului dat publicităţii ieri. Dacă armata irakiană deschide rezervoarele de apă aflate în amontele fluviului Tigru, s-ar putea produce inundaţii de proporţii, situaţie în care mii de irakieni ar putea fi strămutaţi, ceea ce ar determina şi o congestionare a drumurilor şi ar necesita un sprijin umanitar extins.

Cronologia evenimentelor de pe front

00.37 GMT (02.37, ora României) – Un elicopter american de tip CH-64 Sea Knight s-a prăbuşit în Kuweit, provocând moartea militarilor americani şi britanici aflaţi la bord.

01.05 – Explozii puternice în oraşul Basra, situat în sudul Irakului.

04.45 – Trei explozii sunt auzite în oraşul Mossul, aflat în nordul Irakului.

05.20 – Trupele britanice întâmpină rezistenţă la intrarea în Irak dinspre Kuweit.

05.30 – Zeci de soldați irakieni se predau forțelor britanice în sudul Irakului.

06.30 – O coloană a trupelor americane ajunge la cel puțin 150 km în interiorul teritoriului irakian.

07.25 – Oficiali de la Londra confirmă moartea a opt britanici și patru americani în urma prăbușirii unui elicopter în Kuweit.

07.39 – Presa anunță activități intense ale forțelor speciale americane în zona orașului Kirkuk din nordul Irakului.

07.55 – Ministrul britanic al apărării, Geoffrey Hoon, anunță că forțele britanice au preluat controlul asupra peninsulei Al-Faw, dar se confruntă cu rezistență în zona Umm Qasr.

08.20 – Geoffrey Hoon declară că forțele irakiene au incendiat cel puțin 30 de puțuri petroliere în sudul Irakului.

09.30 – O serie de dispute întârzie deschiderea spațiului aerian al Turciei.

10.05 – Trei bombardiere B-52 americane decolează de la o bază militară britanică.

10.13 – Purtătorul de cuvânt al armatei irakiene anunță că președintele Saddam Hussein este în siguranță și dezminte informațiile privind predarea militarilor irakieni.

10.30 – Ministerul kuweitian al apărării anunță doborârea unor rachete irakiene în nordul țării.

10.45 – Un lider al opoziției irakiene declară că luptători ai opoziției s-au implicat în lupte cu forțele loiale președintelui Saddam Hussein la periferia orașului Kirkuk.

11.00 – Portul irakian Umm Qasr va fi preluat în curând sub controlul forțelor americane și britanice, afirmă Geoffrey Hoon.

11.15 – Președintele irakian anunță recompense financiare pentru orice irakian care capturează un militar inamic sau doboară un avion inamic.

11.45 – Oficiali americani confirmă uciderea unui infanterist marin în Irak.

RĂZBOIUL MEDIATIC

Europa își linge rănile

Imediat după declanșarea ostilităților, un subiect care ocupă un loc important în presa franceză este summitul european de la Bruxelles. *Libération* titrează: „Summitul dezbinat al Europei": „În lipsă de altceva, Cei 15 au reușit să afișeze un front unit privind... ajutorul umanitar pentru populația irakiană. Cu riscul de a alimenta în plus, în opinia publică, neplăcuta imagine vehiculată de vulturii americani a unei Europe numai bună să spele vesela după trecerea trupelor americane". Dar, după ce s-au discutat cifre concrete (în jur de 125 milioane de euro), au apărut dezacordurile: „Multe dintre țările europene, printre care Franța și Germania, refuză să-și deschidă portofelul dacă Statele Unite vor gira direct Irakul, așa cum deja și-au anunțat intenția." *Le Monde* găsește interesant faptul că summitul de la Bruxelles a fost precedat de descoperirea unei afaceri de spionaj, în care „suspiciunile se îndreaptă spre serviciile de informații israelian și american".

Un titlu inedit din același cotidian: „Colin Powell și Bush-tatăl în fața unei grave probleme: Belgia". Mica țară europeană a refuzat coaliției accesul în spațiul său aerian și s-a raliat axei Paris-Berlin. În plus, are o lege denumită „a competenței universale", pe baza căreia reprezentanții a șapte familii irakiene au depus o plângere pentru „grava violare a drepturilor omului" împotriva șefului Statului Major, a președintelui de atunci, George Bush, a secretarului de stat de

atunci şi a vicepreşedintelui de astăzi, Dick Cheney, ca şi împotriva lui Norman Schwartzkopf, comandantul trupelor americane din Golf în 1991. „Susţinuţi de un deputat socialist şi de o organizaţie nonguvernamentală, reclamanţii denunţă bombardamentul unui adăpost care a făcut 403 victime civile la Bagdad, în februarie 1991."

Le Figaro: „Summitul european care s-a deschis ieri la Bruxelles se va axa pe reconstrucţie şi pe ajutorul necesar viitoarelor autorităţi de la Bagdad". „Franţa şi Marea Britanic nu au spart abcesul diferendului asupra Irakului, dar Jacques Chirac şi Tony Blair au evitat să-şi regleze conturile în public... Cei 15 au adoptat o Declaraţie comună în care se angajează să strângă rândurile în siajul Naţiunilor Unite."

În ceea ce priveşte „un acord cu ţările periferice ce s-au aliat cu americanii", *Libération* citează un răspuns confuz al preşedintelui Romano Prodi: „Dacă suntem divizaţi, aceasta este în ceea ce priveşte mijloacele şi nu scopul şi sigur nu suntem [divizaţi] în ceea ce priveşte alianţele strategice ale Uniunii."

O nouă ciocnire Blair-Chirac, împiedicată de premierul Simitis

Războiul diplomatic dintre Marea Britanic şi Franţa ar fi putut atinge noi culmi la un dineu care a avut loc la sfârşitul summitului de la Bruxelles al Uniunii Europene, informează cotidianul *The Daily Telegraph*.

Downing Street şi-a manifestat fără ocol dezgustul faţă de comportamentul preşedintelui Franţei în urma insistenţelor acestuia să se scoată un paragraf din comunicatul final în care era exprimat regretul că Irakul nu a răspuns cererilor de dezarmare conţinute în Rezoluţia 1441 a Naţiunilor Unite. *The Daily Telegraph* relatează că dl Blair ar fi pus totuşi

piciorul în prag în momentul în care dl Chirac a încercat să elimine din comunicatul final al summitului declarația că Uniunea Europeană urmărește în continuare să obțină o dezarmare totală și eficace a Irakului. Dl Costas Simitis, premierul Greciei, țară care deține în prezent președinția Uniunii Europene, a fost nevoit să recunoască faptul că gravele divergențe nu vor dispărea ca prin minune, că criza irakiană a condus la o importantă criză în relațiile dintre Uniunea Europeană și Statele Unite și că relațiile transatlantice sunt marele semn de întrebare al viitorului. *The Guardian* precizează că, în încercarea de a evita o altercație gravă între premierul Blair și președintele Chirac, dl Simitis i-a așezat la cei doi poli opuși ai mesei dineului.

ROMÂNIA ÎN RĂZBOI

SUA cer închiderea Ambasadei Irakului

Reprezentanţii diplomaţiei române şi oficiali ai Ambasadei SUA la Bucureşti au avut discuţii în ultimele zile, la sediul Ministerului de Externe al României, referitoare la solicitarea SUA privind închiderea Ambasadei Irakului din România, a declarat ieri purtătorul de cuvânt al MAE, Cosmin Dobran. În prezent, autorităţile române analizează cererea Washingtonului, a declarat sursa citată. Oficialul MAE a apreciat că autorităţile române vor adopta un punct de vedere oficial cu privire la acest subiect în următoarele câteva zile. În prezent, în cadrul reprezentanţei diplomatice a Irakului la Bucureşti mai activează doar doi irakieni, a amintit purtătorul de cuvânt al Ministerului român de Externe, în cadrul briefingului convocat ieri dimineaţă de reprezentanţii guvernului de la Bucureşti pe problema Irakului. Ambasadorul Irakului la Bucureşti a părăsit România în cursul săptămânii trecute, fiind rechemat la Bagdad la câteva zile după ce a acuzat serviciile române de informaţii că ar fi încercat să îl racolezе.

Primarii spun lucruri trăsnite

Premierul Adrian Năstase a atenţionat autorităţile locale, referindu-se la criza din Irak, să nu aibă iniţiative sau

să prezinte măsuri care să creeze panică în rândul populaţiei, ci să-şi păstreze calmul şi să nu se pună în situaţii „ridicole". „Nu este cazul ca vreun reprezentant al administraţiei locale să prezinte măsuri decise într-un mod original, cu interpretări sau nejustificate", a spus Năstase la videoconferinţa cu prefecţii. El a afirmat că a văzut în ziare că la Braşov s-au luat măsuri ca, în situaţie de criză, să fie protejaţi primarii, viceprimarii, şefii serviciilor descentralizate, comandanţii garnizoanei Braşov, şefii societăţilor electrică şi de telecomunicaţii, directorii de spitale, arătând că acest lucru este „uşor extravagant". „Se creează un sentiment de panică pentru ceilalţi, care se vor gândi că nu au adăposturi de acest gen şi nu cred că acesta este un mesaj de responsabilitate pe care conducătorii din Braşov pot să-l dea locuitorilor", a adăugat Năstase. Adrian Năstase a spus că un alt exemplu este Constanţa, unde „se fac tot felul de scenarii de apărare civilă". Premierul a mai arătat că „dacă autorităţile locale au depozite de măşti de gaze care trebuie vândute în judeţe trebuie totuşi să evite să facă tot felul de demonstraţii cu măştile de gaze, în măsura în care această chestiune nu este decisă la nivel central". „Se creează o psihoză absolut inutilă", a spus premierul, care a arătat că autorităţile locale nu trebuie să aibă iniţiative în afara cadrului fixat la nivelul CSAŢ şi al guvernului.

Stolojan: România participă „de fapt" la război

Preşedintele PNL, Theodor Stolojan, susţine că prezenţa soldaţilor români în zona Golfului „înseamnă participarea de fapt a României la război". Liderul liberal a criticat, vineri, guvernul, pe motiv că nu îi informează corect pe români asupra situaţiei reale a războiului din Irak, cu toate că

„are un minister al propagandei" care ar putea face ceva în acest sens. În ceea ce privește conflictul propriu-zis, liberalii „doresc ca toți soldații români trimiși de guvernul Adrian Năstase în zona Golfului să se întoarcă nevătămați acasă. Ne exprimăm speranța ca acest război să se termine cât mai repede pentru ca economia României să nu fie influențată negativ de fluctuațiile prețului barilului de petrol și de celelalte consecințe ale crizei irakiene". PNL solicită guvernului să informeze periodic Parlamentul pentru a se cunoaște situația contingentului românesc deplasat în zona Golfului Persic și, ulterior, operațiunile în care urmează să fie angrenați soldații români după încheierea ostilităților.

Un război lung va afecta România

Un conflict de scurtă durată în Irak va avea efecte minime asupra economiei românești, dar aceasta va suferi efecte negative semnificative în cazul în care războiul se va prelungi, a declarat recent, pentru *Mediafax*, Joan Hoey, analist pentru România al *Economist Intelligence Unit* (*EIU*). Potrivit estimărilor *EIU*, conflictul va fi relativ scurt, de 3-4 săptămâni, existând chiar posibilitatea unui succes al forțelor conduse de Statele Unite într-o perioadă de 10 zile. Cu toate acestea, analiștii britanici nu exclud posibilitatea prelungirii confruntărilor armate pe o durată de trei luni, ceea ce ar putea determina proteste masive din partea statelor arabe, periclitând stabilitatea Orientului Mijlociu.

În ceea ce privește România, efectele benefice în cazul unui război scurt vor include aderarea la NATO și o relație favorabilă cu SUA. În plus, România ar putea beneficia de pe urma mutării bazelor armatei americane din Europa de Vest pe teritoriul său, spune Joan Hoey, care menționează posibila dezvoltare a economiei locale din Constanța ca urmare a

prezenţei unor trupe americane numeroase. Referindu-se la aspectele post-conflictuale, analistul *EIU* apreciază că şansele României de a participa la proiectele de reconstrucţie sunt reduse, întrucât acestea vor fi dominate de companiile americane. De asemenea, institutul britanic pune sub semnul întrebării şi posibilitatea ca România să îşi recupereze creanţele în valoare de 1,7 miliarde de dolari de la Irak, în contextul în care pretenţiile internaţionale asupra resurselor acestei ţări sunt foarte numeroase. Joan Hoey a menţionat că evoluţia procesului de aderare a României la Uniunea Europeană va depinde, în ultimă măsură, de relaţiile viitoare dintre Statele Unite şi Uniunea Europeană. „Franţa şi Germania ar putea să nu privească foarte favorabil candidatura României în cazul în care conflictul din Irak determină o ruptură accentuată a relaţiilor transatlantice. Pe de altă parte, ar fi greşit să se creadă că o ruptură atât de accentuată în relaţiile internaţionale de după războiul rece va fi uitată repede sau se va vindeca uşor."

În schimb, dacă războiul va fi de durată, exporturile şi rutele de transport al mărfurilor româneşti vor fi afectate negativ, arată *EIU*. Institutul britanic aminteşte de pierderile în valoare de câteva miliarde de dolari pe care România le-a înregistrat după embargoul internaţional impus Irakului după 1991, precum şi de situaţia similară provocată în 1994 şi 1995 de conflictul din fosta Iugoslavie. Potrivit *Mediafax*, Joan Hocy a indicat faptul că România este un importator de petrol şi produse petroliere, iar creşterea preţurilor acestor materii ameninţă deja să ducă la majorarea deficitului comercial şi al celui de cont curent al ţării. Analistul *EIU* a mai arătat că industria românească, care este un factor important pentru creşterea economică bazată pe exporturi, este puternic consumatoare de energie, astfel încât o întrerupere a furnizării ar însemna o lovitură puternică la adresa sectorului. O altă problemă cauzată de menţinerea la un nivel ridicat a preţurilor la ţiţei va fi întârzierea redresării economiei statelor membre

UE, care reprezintă destinația a circa 70% din exporturile românești. În plus, transferurile curente de valută efectuate de muncitorii străini se vor reduce substanțial, pentru că mulți dintre lucrători vor reveni în țară. *EIU* apreciază că peste 700 000 de români lucrează în străinătate, număr comparabil cu cel al șomerilor din țară. Un alt domeniu afectat de un conflict militar pe o perioadă îndelungată va fi turismul, pentru care se prevedea o creștere robustă.

Patriarhul și Papa se roagă pentru pace

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Preafericitul Teoctist, face un apel pentru toți credincioșii ca, în a doua duminică a Postului Sfintelor Paști și în zilele următoare „să facem rugăciuni stăruitoare pentru încetarea cât mai grabnică a războiului și apărarea darului sfânt al vieții umane prin pace și reconciliere", informează un comunicat remis redacției. „Biserica Ortodoxă Română urmărește cu îngrijorare evoluția evenimentelor din Golful Persic. În calitatea sa de păstrătoare a adevărurilor de credință care își au izvorul în Dumnezeu Cel Unic, Biserica se îngrijește în permanență de apărarea vieții omului, darul cel mai de preț cu care a fost înzestrat la creație."

Papa Ioan Paul al II-lea a petrecut ziua de joi rugându-se pentru Irak și pentru cetățenii irakieni, informează *Mediafax*. De asemenea, Suveranul Pontif a consacrat slujba de acum două zile poporului irakian, prima victimă a conflictului, a declarat emisarul pentru pace al Suveranului Pontif, cardinalul Pio Laghi, citat de *Rompres*. Vaticanul este profund îngrijorat de operațiunile militare împotriva Irakului, a precizat ieri serviciul de presă al Sfântului Scaun. Cardinalul Pio Laghi a caracterizat bombardarea Irakului drept „o tragedie și o catastrofă", iar cardinalul Roger Etchegaray a afirmat că Papa Ioan Paul al II-lea „este foarte îngrijorat și preocupat de situație".

RĂZBOIUL ECONOMIC

Bush solicită confiscarea activelor irakiene

Statele Unite au anunţat că ar putea confisca activele deţinute de guvernul irakian pe teritoriul Statelor Unite, în valoare de aproximativ 1,5 miliarde de dolari, care au fost deja „înghețate". Potrivit *Financial Times*, acţiunea Washingtonului de confiscare a fondurilor unui guvern ostil este prima de acest gen după cel de-al doilea război mondial. Administraţia Bush a anunţat, de asemenea, că „va vâna" şi banii „pătaţi cu sânge" ai lui Saddam Hussein, afirmând că regimul de la Bagdad a înstrăinat mai mult de 6 miliarde de dolari în conturi din Europa şi Orientul Mijlociu. Această acţiune ar putea cauza noi tensiuni între Statele Unite şi guvernele care s-au opus atacului din Irak, comentează *Financial Times*. Potrivit cotidianului britanic, Trezoreria americană a scris unui număr de 18 bănci în care se află fonduri ale guvernului irakian, cărora le-a cerut să transfere aceste fonduri într-un cont controlat de SUA, deschis la sediul din New York al băncii centrale. La rândul său, preşedintele George W. Bush arată, într-o scrisoare adresată Congresului american, că „interesul SUA este să aibă la dispoziţie aceste fonduri, care vor fi alocate pentru reconstrucţia şi dezvoltarea economică a Irakului". În 1990, o dată cu invadarea Kuweitului de Irak, Statele Unite au îngheţat fonduri guvernamentale irakiene în valoare de peste două miliarde de dolari, bani care sunt încă păstraţi în conturi. *Financial Times* precizează însă că nu vor

fi confiscate fonduri considerate a avea „imunitate diplomatică" şi nici cele 300 milioane de dolari reprezentând cheltuielile de judecată în cazuri în care cetăţenii SUA reclamă în justiţie abuzurile Irakului din perioada războiului din Golf.

Europa se apără de efectele războiului

Planul de măsuri pentru stoparea unei posibile recesiuni a economiei europene, cauzată de războiul din Irak, a fost finalizat joi noapte de miniştrii de Finanţe din Uniunea Europeană, după ce Banca Centrală Europeană (BCE) a semnalat că este gata să reducă dobânzile dacă va fi necesar, se arată într-un articol publicat de *Financial Times*. Conducerea BCE anunţase, după întâlnirea de la Frankfurt, că „este gata să acţioneze" şi a promis să alimenteze cu lichidităţi sistemul financiar în cazul înregistrării unor şocuri pe piaţă. Miniştrii de finanţe din ţările UE au convenit să transmită un mesaj comun prin care să reasigure pieţele financiare că războiul nu va fi folosit ca scuză pentru relaxarea disciplinei bugetare. Planul de măsuri a fost convenit de miniştrii de finanţe din ţările membre UE în cadrul summitului de la Bruxelles, în cooperare cu preşedintele BCE, Wim Duisenberg. Conflictul din Irak a generat, în debutul summitului european, numeroase temeri că discuţiile ar putea degenera în acuzaţii reciproce între liderii UE. Potrivit *Financial Times*, reprezentanţii Franţei şi Marii Britanii au afirmat în timpul întrunirii că speră ca discuţiile să fie constructive şi să se axeze pe rolul umanitar pe care îl va avea forul european după război. Însă ambele părţi au avertizat că îşi vor apăra cu fermitate poziţia referitoare la conflictul din Irak în cazul în care vor fi provocate. Cu toate acestea, participanţii la summit au convenit că este necesar ca ţările europene să-şi coordoneze activităţile economice pentru a face faţă oricărei unde de şoc. De asemenea, miniştrii europeni de finanţe au încercat să infirme spe-

culaţiile potrivit cărora pactul de stabilitate (regulile bugetare dure introduse în momentul adoptării euro) va fi suspendat din cauza unor „circumstanţe excepţionale", comentează cotidianul britanic. Această poziţie a fost susţinută şi într-o declaraţie a Ministerului de Finanţe din Germania, ţară care întâmpină dificultăţi în încadrarea în limita de deficit bugetar de 3% din PIB prevăzută de pactul de stabilitate. „Împreună cu partenerii noştri europeni, avem posibilitatea, în cadrul pactului, să reacţionăm la o cădere semnificativă a economiei mondiale, cauzată de evenimentele internaţionale. Nu există nici un motiv care să dea naştere la speculaţii privind devierea de la regulile pactului", precizează instituţia germană, citată de *Financial Times*.

Banca Centrală Europeană a asigurat pieţele financiare că deţine lichidităţi suficiente chiar în cazul înregistrării unor evenimente excepţionale. În ceea ce priveşte nivelul dobânzilor, instituţia a precizat că „nu poate face o evaluare exactă a implicaţiilor pe care le va avea războiul din Irak asupra zonei euro pe termen scurt şi mediu", însă a reafirmat că se va folosi de toate prerogativele mandatului pentru a asigura stabilitatea financiară. Analiştii spun însă că declaraţiile BCE realimentează aşteptările de reducere a dobânzilor în cazul în care se consideră că războiul afectează economia din zona euro. „Nu spun că vor reduce dobânzile cu siguranţă, dar nu există constrângeri care să-i oprească să facă asta în următoarele săptămâni – poate chiar mai devreme", a precizat un analist, citat de *Financial Times*.

Petrolul s-a ieftinit cu peste 25% în ultimele şapte zile

Preţul petrolului continuă să scadă, declinul înregistrat în ultimele şapte zile depăşind 25%, în contextul în care pieţele se tem de un surplus considerabil de ţiţei din partea

Organizației Țărilor Exportatoare de Petrol (OPEC), informează *Reuters*. La bursa din Londra, prețul de referință al țițeiului a scăzut cu 42 de cenți, în prima parte a ședinței de ieri la 25,08 dolari pe baril, după ce a coborât la cea mai mică valoare din ultimele luni, de 24,80 dolari. Un minimum similar a fost înregistrat și pe piața de mărfuri din New York, unde barilul de petrol s-a ieftinit cu 43 de cenți, la 27,69 dolari. În ultima săptămână, petrolul a pierdut 26-27% din valoare.

Majoritatea investitorilor sunt în continuare îngrijorați de o eventuală incendiere a câmpurilor petroliere, de posibile atacuri teroriste și chimice, dar și de avertismentul lansat de premierul britanic Tony Blair, potrivit căruia războiul din Irak nu va fi câștigat peste noapte. Succesele inițiale înregistrate de trupele aliate care vor să îl alunge pe președintele irakian Saddam Hussein au dominat piețele bursiere. „Lucrurile s-ar putea schimba dacă ne vom implica într-un război de stradă sângeros în Bagdad", a declarat un trader de la Bursa din Paris, citat de *Reuters*. Potrivit unui sondaj realizat de *Reuters*, investitorii se așteaptă ca războiul să se termine într-o lună. Prețul petrolului, care a scăzut cu un sfert în apropierea războiului, a crescut ușor o dată cu anunțul privind incendierea unor câmpuri petroliere, revenind însă ulterior pe un trend descendent. Traderii afirmă însă că îngrijorările cu privire la pagubele semnificative pe care le-ar putea suferi infrastructura petrolieră din Irak și la extinderea conflictului și în alte țări din Orientul Mijlociu determină vulnerabilitatea prețului la petrol. „Ieftinirea susținută a barilului de petrol este mai mult un efect al rezervelor existente decât al atacurilor americane asupra Irakului. OPEC produce în prezent mai mult petrol decât deficitul creat de întreruperea livrărilor irakiene", a arătat analistul Leo Drollas, de la Centrul de Studii Energetice Globale din Londra. Evoluția prețului țițeiului reprezintă un motiv de bucurie pentru economia mondială, dar poate afecta veniturile statelor OPEC, într-un

moment în care acestea au opinii diferite față de conflictul din Irak, comentează *Reuters*. Alvaro Silva, secretarul general al organizației petroliere, a declarat joi că țările OPEC au fost autorizate să opereze la capacitate maximă pentru a compensa întreruperea exporturilor din Irak. Pe de altă parte, analiștii au apreciat că, dacă regimul de la Bagdad va fi înlăturat din primele etape ale războiului, există posibilitatea ca petrolul să se scumpească din nou.

DOSARE ULTRASECRETE

Strategia irakiană

Spre deosebire de Statele Unite, Irakul are un singur obiectiv principal în război: supraviețuirea regimului. Obiectivul său secundar este păstrarea integrității teritoriale a Irakului; totuși, pierderea unor teritorii este considerată acceptabilă dacă permite supraviețuirea regimului. Din punctul de vedere al regimului de la Bagdad, un război în care anumite teritorii sunt pierdute, dar regimul supraviețuiește este în același timp preferabil și posibil. Irakul privește un război cu Statele Unite prin prisma strategică a istoriei recente a conflictelor dintre SUA și lumea islamică. Irakienii analizează patru cazuri: Beirut, Somalia, „Furtună în deșert" și Afganistan. Din punctul lor de vedere, în fiecare caz americanii au eșuat în a-și atinge obiectivele strategice din cauza incapacității de a-și asuma pierderile de vieți omenești. Din Beirut și Somalia, Statele Unite s-au retras după ce suferiseră pierderi relativ mici. În timpul operațiunii „Furtună în deșert", după eliberarea Kuweitului, Statele Unite au refuzat să continue ofensiva spre Bagdad de teama pierderilor din rândul propriilor soldați. În Afganistan, americanii au ocupat orașele și câteva alte baze, transformându-le în adevărate garnizoane, însă de la operațiunea „Anaconda" au evitat cu prudență orice angajare majoră a unităților lor, pentru a opri pierderile de vieți omenești. Deci, răspunsul Statelor Unite în fața pierderilor umane sau în fața amenințării cu astfel de pierderi a fost retragerea, încetarea focului sau adoptarea unor măsuri draconice de protecție a trupelor, care au limitat capacitatea forțelor americane de a controla terenul. Indi-

ferent dacă acest punct de vedere este sau nu corect, el stă la baza acţiunilor Irakului.

Irakul crede că o luptă prelungită va impune costuri politice Statelor Unite şi aliaţilor lor – atât din punct de vedere diplomatic, cât şi ca politică internă – costuri care vor forţa Statele Unite să accepte o încetare a focului şi poate chiar retragerea în favoarea forţelor ONU de menţinere a păcii, dacă războiul se prelungeşte şi dacă această întârziere este dublată de atacuri ale forţelor speciale irakiene sau ale unor organizaţii paramilitare aliate dincolo de graniţele Irakului. Acesta este raţionamentul care a făcut Bagdadul să aleagă războiul în locul păcii. Este extrem de important să înţelegem că regimul nu crede că înfrângerea lui este inevitabilă.

Armata irakiană are două obiective strategice:

1. Prelungirea războiului cât mai mult timp posibil.

2. Provocarea unui număr cât mai mare de pierderi inamicului, fără a genera astfel distrugerea rezistenţei irakiene.

În afara graniţelor Irakului, Bagdadul are un singur obiectiv: să provoace suficientă durere populaţiilor relativ neentuziaste din statele din regiune care adăpostesc trupe americane, astfel încât să genereze o presiune insuportabilă asupra guvernelor lor.

Conducătorii irakieni au acumulat o vastă experienţă în privinţa metodelor de luptă americane, atât în timpul războiului din 1990-1991, cât şi în cei 12 ani care au trecut de atunci.

Ei au tras următoarele învăţăminte:

1. Statele Unite vor obţine controlul calificat al spaţiului aerian într-un interval de 24 de ore de la declanşarea unui război aerian de mare intensitate, dacă nu va fi cumva pierdut înainte, prin lovituri de mai mică intensitate asupra apărării antiaeriene inamice.

2. Statele Unite vor distruge toate instalaţiile şi echipamentele pentru comunicaţii strategice încă din primele ore ale războiului şi vor deteriora de asemenea rapid şi comunicaţiile tactice.

3. Statele Unite vor distruge echipamentele şi instalaţiile pentru culegerea şi diseminarea informaţiilor strategice din primele zile ale războiului.

4. După izbucnirea războiului, Statele Unite vor detecta, ataca şi nimici orice formaţiune aflată la sol sau în repliere strategică. De asemenea, Statele Unite vor identifica, ataca şi nimici orice concentrare semnificativă de trupe irakiene desfăşurată pe teren plat, deschis, şi multe astfel de concentrări desfăşurate în zone muntoase.

5. Statele Unite vor înfrânge forţele terestre irakiene angajate în luptă în teren deschis, mai ales în deşert.

Pornind de la aceste concluzii, liderii irakieni au adoptat următoarele principii operaţionale: întârzie inamicul, provoacă-i pierderi cât mai repede, forţează-l să poarte bătăliile în zone urbane şi permite forţelor proprii deja desfăşurate pe poziţiile lor să lupte fără a avea nevoie de comandă şi control strategic sau de informaţii. Transformă războiul într-o încăierare. Bagdadul consideră că moralul trupelor coaliţiei poate fi afectat semnificativ. Liderii irakieni sunt de asemenea conştienţi că şi moralul propriilor forţe este discutabil.

Forţele irakiene şi desfăşurările de trupe

Infanteria este singurul element „activ" semnificativ de care dispune armata irakiană; nici aviaţia militară, nici marina nu vor avea vreun rol strategic în timpul războiului. Pe hârtie, Irakul dispune de o armată numeroasă. Armata regulată este formată din aproximativ 385 000 de oameni. Garda

Republicană, o forță superioară, dispune de 125 000 de luptători. Există și o a treia grupare, intitulată Garda Specială Republicană, formată din aproximativ 25 000 de membri, inclusiv rezerviști care au fost deja mobilizați. Acestea sunt forțele cele mai importante și cele mai motivate. Irakul dispune de asemenea de trupe de miliție și de formțiuni paramilitare, cu grade diferite de pregătire. Întrebarea fundamentală este dacă membrii acestora sunt suficient de motivați pentru a rezista și a muri apărând orașele irakiene. Armata irakiană dispune prin urmare de o forță totalizând 435 000 de oameni. Aceștia sunt atacați de o forță formată din 300 000 de militari.

Forțele irakiene sunt în prezent desfășurate în patru regiuni principale:

1. În nord, în apropiere de Mossul și Kirkuk, unde se află o forță multidivizională sau unități ale armatei regulare, întărite de trupe ale Gărzii Republicane.

2. Pe autostrăzile Mossul-Bagdad și Kirkuk-Bagdad, în poziții de blocare.

3. În regiunea Bagdadului, unde sunt mobilizate Gărzile Speciale Republicane. Acestea ar putea fi întărite prin aducerea unor unități suplimentare aparținând Gărzii Republicane, unități aflate în prezent la nord de capitală.

4. În regiunea sudică, unde sunt mobilizate două divizii ale Gărzii Republicane și o divizie de infanterie a armatei regulare.

Desfășurările de forțe coincid cu locațiile principalelor câmpuri petrolifere, cu excepția trupelor de blocare și a celor din jurul Bagdadului.

Refugiați în fața Bagdadului

Forțele coaliției vor avea de înfruntat două încercări pe măsură ce se vor apropia de Bagdad. Prima constă în barierele de apă (traversarea podurilor) din regiune; a doua este populația numeroasă. Așa cum au constatat polonezii în timpul celui de-al doilea război mondial, gestionarea refugiaților de către germani putea face imposibile manevrele. Capacitatea Irakului de a forța o mișcare bruscă și masivă de populație civilă ar putea transforma ultimii 150 km într-un coșmar, un marș lent și primejdios, cu gherilele irakiene amestecându-se în mulțime și atacând. Oficialitățile din Statele Unite au anunțat deja că nu vor lua prizonier nici un soldat irakian dacă acesta nu opune rezistență – un indiciu că armata americană este îngrozită de sarcina de a gestiona prizonierii de război în plin conflict militar. O criză a refugiaților ar fi încă și mai rea. O manevră de învăluire în regiunea lacurilor nu ar rezolva problema SUA.

Există toate indiciile că irakienii intenționează să ducă o bătălie decisivă, dacă nu chiar definitivă, în Bagdad. În acest moment, numai trei brigăzi irakiene sunt staționate chiar în interiorul Bagdadului; totuși, acestea aparțin unităților de elită ale Gărzii Republicane Speciale. Dacă conducerea irakiană decide, ele ar putea fi întărite de alte divizii ale Gărzii Republicane aflate în apropierea capitalei. Oricum, Garda Republicană Specială, având un efectiv de 25 000 de oameni, reprezintă singură o forță formidabilă. În cele din urmă, liderii irakieni nu cred că vor putea păstra controlul asupra Bagdadului, însă căderea capitalei poate costa coaliția pierderi substanțiale și inacceptabile sau/și întârzieri. Acesta este scopul. Dacă operațiunile din jurul Bagdadului vor costa coaliția 500 de vieți omenești și prelungirea cu o săptămână a războiului, acest fapt va servi scopului irakian. Din punctul de vedere al Irakului, acesta este momentul în care coaliția ar putea accepta sau ar putea fi obligată să accepte o încetare a focului.

„Planul Reduta"

În cazul căderii Bagdadului, credem că Irakul dispune de un plan final, pe care l-am intitulat „Planul Reduta". În ultimele zile ale celui de-al doilea război mondial exista teama că germanii, după căderea Berlinului, se vor regrupa în sud în munţii Bavarici şi vor încerca să perpetueze acolo regimul nazist, folosind munţii drept fortificaţii naturale împotriva atacurilor terestre şi aeriene. Planul nu s-a materializat: anticipând aceasta strategie, Statele Unite au desfăşurat forţe în Alpii germani.

În Irak, absenţa unui atac american din Turcia – şi fiind probabil că turcii îşi vor limita avansul în Irak – face din regiunea nordică o zona atrăgătoare pentru rezistenţă. Forţele coaliţiei, aprovizionate din Kuweit, vor opera la o distanţă extremă din punct de vedere logistic, ceea ce le va da posibilitatea irakienilor să creeze o adevărată „redută" de rezistenţă în nord. Dacă vor avea loc atacurile paramilitare împotriva unor obiective civile din state membre ale coaliţiei şi încrederea într-o victorie militară rapida se evaporă, sprijinul politic pentru un atac în nordul Irakului va dispărea.

În loc de concluzii, este limpede că irakienii au următoarele convingeri:

1. Că măcar o parte din trupele lor vor rezista cu un oarecare grad de profesionalism.

2. Că forţa coaliţiei are un prag foarte mic de rezistenţă la durere şi la timp (întârzieri).

3. Că poate fi conceput un plan care să forţeze coaliţia dincolo de pragul său de suportabilitate.

4. Că până şi căderea Bagdadului nu echivalează neapărat cu sfârşitul regimului.

Ziua a 6-a

Luni, 24 martie 2003

Iată războiul !

La sfârşitul săptămânii trecute, cealaltă faţă a războiului, aceea a cadavrelor decapitate, a răniţilor însângeraţi, a copiilor cu arsuri şi terorizaţi, a luat locul imaginilor spectaculoase, dar oarecum ireale, cu un Bagdad acoperit de flăcări şi nori uriaşi de fum, care au dominat primele zile ale conflictului.

RĂZBOIUL POLITIC

Papa: Războiul ameninţă umanitatea

Papa Ioan Paul al II-lea a denunţat sâmbătă războiul drept o ameninţare „a destinului umanităţii" în prima declaraţie publică de la declanşarea războiului din Irak, informează site-ul oficial al Vaticanului. „Violenţa şi armele nu pot rezolva niciodată problemele omului", a declarat capul Bisericii Catolice, într-o audienţă acordată ziariştilor de la postul catolic de televiziune din Italia şi familiilor acestora. „Atunci când războiul, ca acesta din Irak, ameninţă destinul umanităţii, este cu atât mai urgent să proclami, cu o voce puternică şi hotărâtă, că pacea este singurul mod de a construi o societate unită şi justă." La slujba de ieri din piaţa San Pietro, Suveranul Pontif s-a rugat pentru victimele războiului şi rudele lor.

Joi, după izbucnirea războiului, Vaticanul a acuzat ambele părţi aflate în conflict de escaladare. În ultimele luni, Biserica Catolică a întreprins o vastă campanie diplomatică pentru a opri războiul. Papa a primit în audienţă numeroase personalităţi politice, printre care premierul britanic, Tony Blair, cel italian, Silvio Berlusconi, vicepremierul irakian, Tarik Aziz, secretarul general al ONU, Kofi Annan, sfătuindu-i să aleagă o soluţie paşnică. În opinia Suveranului Pontif, conflictul va duce, în afară de pierderile semnificative de vieţi nevinovate, şi la creşterea tensiunilor dintre creştini şi musulmani.

Mitingurile în sprijinul păcii

Sâmbătă şi duminică au avut loc din nou în întreaga lume manifestaţii împotriva războiului din Irak. O manifestaţie critică faţă de campania militară americano-britanică din Irak s-a desfăşurat duminică în faţa sediului central al televiziunii care preia cele mai multe informaţii din zona de conflict, *CNN*, din oraşul american Atlanta. Câteva sute de persoane s-au adunat în faţa intrării principale a sediului *CNN*, pentru a-şi exprima indignarea faţă de implicarea Statelor Unite în acţiunea militară împotriva Irakului. Problemele interne nerezolvate ale SUA, cum ar fi şomajul, sunt mai importante decât terorismul, au fost de părere unii participanţi, în timp ce alţii au apreciat că americanii nu pot cere altor popoare să renunţe la armele de distrugere în masă atât timp cât ei înşişi au asemenea arme, transmite *Rador*. *CNN*, una dintre cele mai eficiente companii media care transmit în direct informaţiile în flux continuu, este contestată pentru contribuţia la susţinerea şi promovarea imaginii războiului.

Manifestaţiile înregistrate sâmbătă la New York au fost marcate de zeci de arestări operate de forţele de ordine în rândul demonstranţilor pacifişti, notează *Rompres*. La miting au luat parte câteva zeci de mii de persoane, câteva grupuri refuzând să se împrăştie la încheierea demonstraţiei. Mai multe mii de manifestanţi s-au adunat, sâmbătă, în apropierea Casei Albe pentru a protesta contra războiului în Irak, strigând „Ruşine lui Bush".

Mitinguri de proporţii împotriva războiului din Irak au avut loc sâmbătă şi duminică în Europa: Barcelona – aproximativ 650 000 de persoane, Madrid – 200 000, Copenhaga – 10 000, Londra – câteva mii, Bruxelles – 1 000, Lisabona – 60 000, Frankfurt – 6 000 de kurzi. Pacifiştii au ieşit şi pe străzile oraşelor din Canada (100 000 la Montreal), Australia, Noua Zeelandă, Indonezia, Thailanda, Coreea de Sud,

Taiwan sau Bangladesh. Şi în România, peste 200 de tineri au participat, la Baia Mare, sâmbătă, la un miting de protest împotriva războiului din Irak, organizat de Greenpeace România. Mitingul a avut loc în piaţa centrală a oraşului şi a durat cel puţin o oră. Pe lângă tineri au participat şi numeroşi cetăţeni care şi-au exprimat nemulţumirea faţă de războiul din Irak. La Cluj, organizaţia PATRIR organizează „Seri albe împotriva războiului".

Războaiele de „dezarmare" s-ar putea înmulţi

Ministrul german de externe, Joschka Fischer, a avertizat asupra riscului de declanşare a unei „serii noi de războaie de dezarmare", după cel purtat de Statele Unite împotriva Irakului, într-un interviu ce urmeazâ să apară în ediţia următoare a săptămânalului german *Der Spiegel*, preluat de *Rompres*. „Nu pot şi nu vreau să îmi imaginez că ne-am putea confrunta cu o serie întreagă de războaie de dezarmare. Ar trebui, în schimb, să ne preocupe consolidarea pârghiilor de soluţionare paşnică, în primul rând ONU." În opinia sa, dezarmarea completă a Irakului „ar fi putut fi cu siguranţă obţinută prin intermediul unei combinaţii de presiuni militare, inspecţii şi măsuri concrete". „Puterea reprezentată de SUA este un factor decisiv pentru pace şi stabilitatea lumii, însă ordinea mondială nu poate funcţiona prin stabilirea criteriilor de utilizare a forţei celui mai puternic pe baza interesului acestuia. În fond, regulile trebuie să fie aceleaşi pentru toţi, indiferent că este vorba de state mari, mijlocii sau mici."

„Buldozerul" Chirac continuă opera de demolare a NATO şi ONU

Chirac, zis şi „Buldozerul", a reuşit prin atitudinea sa de la summitul UE să anihileze eforturile făcute la Bruxelles în direcţia restaurării unei brume de bună-cuviinţă, după insultele schimbate peste Canalul Mânecii. Şi, pentru a administra o nouă palmă usturătoare lui Blair, care elaborase un proiect propriu de apărare europeană, care să permită Europei un dram de credibilitate militară, Chirac a folosit summitul pentru a-şi anunţa planurile legate de crearea unui aşa-zis „nucleu intern" militar alcătuit din Franţa, Germania, Belgia şi cine mai vrea să se alăture. Un soi de club cu intrare liberă, contrapondere la puterea militară a Statelor Unite. Rămâne de văzut cine se va îmbulzi să intre sub umbrela protectoare a lui Chirac.

În ceea ce priveşte ONU, una din consecinţele războiului rece transatlantic este şi o posibilă desprindere a Americii de Naţiunile Unite. Într-o scrisoare deschisă adresată preşedintelui Bush, intitulată „Nu te întoarce la Naţiunile Unite, domnule preşedinte", Charles Krauthamer, influentul comentator de la *Washington Post*, pledează pentru soluţia finală. „De ce i-am lăsa pe francezi să decidă soarta soluţionării postbelice? De ce le-am oferi pe tavă roadele unei victorii obţinute cu preţul sacrificiilor şi sângelui vărsat de americani şi britanici?"

El demască strategia străvezie a Rusici, Germanici şi Franţei, care au făcut tot ce le-a stat în putinţă pentru a sabota politica americană înaintea invaziei şi vor continua să pună beţe în roate Americii şi după război. Krauthamer ilustrează modul de gândire al troicii europene cu o relatare apărută în *Frankfurter Allgemeine Zeitung* la 21 februarie, potrivit căreia, într-o scrisoare adresată ministrului său de externe, ambasadorul Germaniei la Naţiunile Unite, Gunter Pleuger,

scria că America, izolată la Naţiunile Unite şi luptând în Irak de una singură, „va reveni spăşită la Consiliul de Securitate" pentru a căuta ajutor la refacerea Irakului. Aşadar, la această strâmtoare ar urma să aibă loc noua ambuscadă în care va fi atrasă America.

„Este clar că acesta e planul lor de bătaie", scrie Krauthamer. „De ce l-am lăsa pe Kofi Annan, care a avut tupeul să afirme că războiul este nelegitim pentru că este sprijinit doar de 17 rezoluţii şi nu de 18, să se erijeze din nou în arbitru?"

Potrivit editorialistului de la *Washington Post*, în urma dezastrului diplomatic de la ONU opinia publică americană priveşte acum cu totul diferit rolul Naţiunilor Unite. Sondajele de opinie publică vorbesc de la sine: în timp ce în decembrie majoritatea americanilor erau împotriva unui război fără sprijinul Naţiunilor Unite, acum ei sprijină în proporţie de 71% războiul şi s-au pronunţat în proporţie de 75% împotriva felului în care Naţiunile Unite au abordat criza irakiană.

Potrivit lui Krauthamer, americanii şi-ar fi pierdut încrederea în acest „club alcătuit din foste puteri imperiale, ca Rusia şi Franţa, care nu urmăresc decât atingerea propriilor lor interese naţionale". El îi reaminteşte preşedintelui avertismentul dat de el Naţiunilor Unite la 12 septembrie 2002: „Acţionează ca un instrument real de securitate colectivă sau vei dispărea ca Liga Naţiunilor."

„La ce am reînvia Naţiunile Unite, care s-au dovedit a fi distructive în cadrul crizei irakiene şi neputincioase în cazul Coreii de Nord?", scrie editorialistul de la *Washington Post*. „Pentru că Pekinul se opune până şi unei întruniri la Naţiunile Unite care să dezbată reluarea producţiei de arme nucleare în Coreea de Nord, Consiliul de Securitate cere Statelor Unite să-i abordeze unilateral pe nord-coreeni, asta în mijlocul vacarmului de critici zilnice la adresa «unilateralismului» americanilor."

După ce propune crearea, în locul Naţiunilor Unite, a unei noi coaliţii mondiale a libertăţii din care să facă parte America, Marea Britanie, împreună cu vreo 30 de naţiuni, inclusiv câteva state arabe moderate, Krauthamer îşi încheie scrisoarea deschisă adresată preşedintelui Bush cu următorul truism: „Nu-i nevoie să părăsiţi oficial organizaţia, domnule preşedinte. Ignoraţi-o doar. Fără noi se va ofili oricum."

Ferdinand Mound expune în paginile duminicalului *The Sunday Times* o contradicţie gravă din Carta Naţiunilor Unite, care a alimentat în bună măsură bulibăşeala generală de la ONU. Naţiunile Unite promit în carta lor să salveze omenirea de „blestemul războiului", dând totodată prioritate suveranităţii şi independenţei fiecărui stat, indiferent de cât de opresiv şi tiranic este regimul acestuia, pentru ca în fraza următoare să sprijine „reafirmarea credinţei în drepturile fundamentale ale omului".

„Interdicţia categorică de amestec în afacerile interne ale unei ţări", scrie Mound, „marchează apogeul a trei secole de consolidare a statului naţiune sacrosanct. Carta nu specifică nicăieri negru pe alb care pot fi remediile împotriva tiranilor sângeroşi decât dacă aceştia atacă o ţară străină. Aşa încât garanţia cu privire la sprijinirea drepturilor omului rămâne literă moartă."

Michael Howard, profesor emerit de istorie modernă la Oxford, trage un semnal de alarmă. El scrie că, în urma masacrului din 11 septembrie, America şi-a pierdut inocenţa. Preşedintele Bush a declarat fără ocol că cine nu e cu el este împotriva lui, dând de înţeles că e în stare să-şi răsplătească generos aliaţii şi să-i pedepsească crunt pe cei care i se împotrivesc.

„N-ar fi exclus ca puterea americană să reuşească să extindă cu succes frontierele libertăţii umane, inaugurând astfel o nouă eră de pace şi cooperare. Şi totuşi s-ar putea prea bine să fim martorii recrudescenţei anarhiei descrise de

Tucidide, în care cei puternici fac ce vor, iar cei slabi ce li se cere. Din nefericire, în zilele noastre cei slabi dispun de mijloace de răzbunare împotriva celor puternici. Nu trebuie uitat de asemenea că grecii au pierdut în cele din urmă."

George W. Bush promite ajutoare pentru Israel

Administrația de la Washington a anunțat că intenționează să acorde Egiptului, unul dintre cei mai importanți aliați ai SUA, un ajutor financiar de 2,3 miliarde de dolari drept compensație pentru impactul economic negativ resimțit în urma războiului din Irak, au declarat recent surse oficiale citate de *Reuters*, informează *Mediafax*. Egiptul este a doua țară ca importanță după Israel care beneficiază în mod tradițional de ajutor financiar american, fiind unul dintre principalii aliați ai SUA din rândul țărilor arabe. Cel mai populat stat din regiune resimte încă declinul economic început în anul 2000, situația deteriorându-se considerabil după atentatele teroriste de la 11 septembrie 2001.

Pe de altă parte, sursele oficiale israeliene au apreciat că George Bush va solicita pentru acest stat asistență militară în valoare de un miliard de dolari, precum și garanții de credit de nouă miliarde de dolari. Richard Boucher, purtătorul de cuvânt al Departamentului american al Apărării, a replicat însă că autoritățile de la Washington nu au luat o decizie finală în acest sens. Potrivit surselor citate, guvernul de la Cairo a solicitat SUA un sprijin total de 4,4 miliarde de dolari, în timp ce Israelul a cerut un ajutor militar direct în valoare de circa 4 miliarde de dolari. În cadrul aceluiași proiect, administrația americană ar putea acorda Iordaniei, stat vecin cu Irakul, un ajutor financiar de peste un miliard de dolari, care include și subvenții pentru achiziționarea de petrol.

În schimb, Casa Albă a renunţat la proiectul financiar masiv promis Turciei, care includea un ajutor direct de şase miliarde de dolari şi credite de până la 24 miliarde de dolari, după ce Parlamentul de la Ankara a refuzat să aprobe constituirea unui front american în nordul Irakului.

TEATRUL DE RĂZBOI

Americanii n-au habar de soarta lui Saddam

Situaţia dictatorului irakian Saddam Hussein este în prezent necunoscută, iar informaţiile referitoare la liderul regimului de la Bagdad sunt contradictorii. Astfel, informaţiile furnizate de partea irakiană acreditează ideea că Saddam a supravieţuit atacurilor executate până în prezent de forţele americano-britanice. În schimb, oficialii şi mass-media din SUA şi Marea Britanie au încercat să acrediteze ideea că preşedintele irakian a fost afectat de bombardamentele aliate şi că a pierdut controlul asupra conducerii Irakului. Sâmbătă însă, generalul Tommy Franks, şeful Comandamentului forţelor SUA din zona Golfului, a dat de înţeles că toate informaţiile oficialilor americani şi britanici referitoare la situaţia lui Saddam Hussein sunt simple speculaţii, precizând că Statele Unite nu deţin nici o informaţie despre locul în care se află preşedintele irakian. Nu avem „nici un indiciu" despre locul în care s-ar putea afla Saddam Hussein, a declarat generalul Tommy Franks, într-o conferinţă susţinută la baza As Saylya din Qatar. Şeful CENTCOM a insistat în schimb că scopul operaţiunilor militare împotriva Irakului nu îl vizează pe Saddam ca persoană, ci schimbarea regimului pe care el îl conduce. Generalul Franks a precizat că trupele americane desfăşoară „operaţiuni la nord, la vest, la sud, în şi împrejurul Bagdadului", fără a preciza dacă forţele speciale sunt angajate în acţiunile din capitala irakiană sau din împrejuri-

mile ei. „Modul în care conducem această operaţiune militară nu se va schimba, neavând importanţă localizarea sau prinderea lui Saddam, pentru că noi vizăm nu doar schimbarea lui, ci a regimului pe care îl conduce."

Britanicii, mai informaţi

Secretarul de stat din Ministerul de Externe al Marii Britanii, Mike O'Brien, a declarat însă duminică că preşedintele irakian a fost probabil uşor rănit şi că este în viaţă. „După evenimente (primele lovituri aeriene cu rachete de croazieră asupra Bagdadului), am primit informaţii conform cărora Saddam Hussein a părăsit locul cu ambulanţa. Unii au sugerat că el ar fi fost rănit şi chiar că ar fi murit", a afirmat oficialul britanic, estimând însă că acest lucru este puţin probabil.

Australia ştie că Saddam este rănit

Operaţiunile militare împotriva Irakului sunt realizate pornind de la ipoteza că Saddam Hussein este încă în viaţă, în pofida informaţiilor serviciilor speciale, potrivit cărora acesta ar fi mort sau rănit grav, a declarat ieri ministrul australian de externe, Alexander Downer. „Este foarte posibil să fie mort sau rănit grav ... dar trebuie să rămânem prudenţi şi să continuăm operaţiunile pe baza presupunerii că este în viaţă, chiar dacă nu mai este cazul." Ministrul australian a subliniat că datele obţinute de serviciile de informaţii, după primele tiruri de rachete de croazieră asupra Bagdadului împotriva liderilor irakieni, nu sunt certe, dar că există semnale că regimul irakian este dezorganizat. „Toate informaţiile privind Irakul de care dispunem arată că regimul este foarte dezorganizat, comandamentul şi controlul nu mai funcţionează efi-

cient. Sunt mult mai puțin organizați acum decât în momentul războiului din Golf din 1991."

Saddam, din nou la televizor

Pe de altă parte, postul de televiziune oficial al Irakului a transmis sâmbătă seara o nouă emisiune în care apărea liderul regimului de la Bagdad. Saddam Hussein a fost prezentat din nou în uniformă militară, în timp ce prezida două reuniuni privind situația militară din țară, în compania celor mai apropiați colaboratori ai săi, transmite *Rompres*. În prima reuniune, Saddam Hussein se afla în compania fiului său cel mic, Qusai, comandantul trupelor paramilitare Fedaiyn, însărcinat cu apărarea capitalei, și de ministrul apărării, Sultan Hashem Ahmad. La cea de-a doua reuniune, desfășurată în același loc, au participat Qusai, vicepremierul Tarik Aziz și vicepreședintele Taha Yassin Ramadan, precum și alți responsabili, având figuri zâmbitoare în fața camerei de luat vederi, menționează agențiile de presă internaționale. Duminică, într-o apariție televizată, vicepreședintele irakian a comentat situația lui Saddam: „Cred că în ultimele patru zile l-ați văzut pe președinte la televizor de mai multe ori."

Pentagonul renunță la Turcia

Ministerul Apărării din SUA a renunțat sâmbătă la planul de trimitere a unor importante forțe militare blindate americane în Turcia, care ar fi trebuit să participe la deschiderea unui front în nordul Irakului, transmit agențiile internaționale de presă. Astfel, după câteva săptămâni de așteptare în largul coastelor Turciei (estul Mării Mediterane), cele aproximativ 40 de nave care transportă echipamentul militar

greu al Diviziei 4 Infanterie a Armatei SUA au plecat la sfârşitul săptămânii trecute către Golful Persic, relatează *BBC*. După redirecţionare, navele americane urmează să ajungă în apropierea coastelor Kuweitului între 30 martie şi 10 aprilie, au dezvăluit doi oficiali ai Pentagonului, preluaţi de *Rompres*. Prin reconsiderarea planului american de invazie, cei aproximativ 40 000 de militari americani şi unităţi auxiliare aparţinând Diviziei 4 Infanterie, care în prezent se antrenează intens la baza de la Fort Hood (Texas, SUA) urmează să se îndrepte către Kuweit. Strategia iniţială prevedea ca întreaga divizie americană să fie desfăşurată în Turcia, de unde SUA intenţionau să lanseze o invazie din nord asupra Irakului, pentru a deschide un nou front de război. Planul a căzut deoarece până în prezent autorităţile de la Ankara nu au aprobat desfăşurarea contingentului american în Turcia. Guvernul şi Parlamentul Turciei au aprobat doar punerea la dispoziţia aviaţiei americane a spaţiului aerian turc, însă aeronavele *US Air Force* nu au fost autorizate să aterizeze pe pistele turceşti nici măcar pentru realimentare.

Ministrul de Externe al Irakului, Naji Sabri, a avertizat ieri autorităţile de la Ankara în legătură cu sprijinul oferit de Turcia campaniei militare americane împotriva Irakului. „Sperăm că vecinii noştri turci vor înţelege care este interesul lor... Cei care vor să facă rău Irakului vor avea de suferit foarte mult."

Marşul spre Bagdad

Unităţile Diviziei 3 Infanterie a armatei americane se aflau pe 23 martie la jumătatea drumului dintre oraşele Najaf şi Kerbala, adică la circa 100 km de Bagdad. Forţele americano-britanice şi-au continuat înaintarea spre Bagdad în cea de-a patra zi a războiului din Irak, ocolind oraşele Nassiriya şi Basra, pentru a ajunge în scurt timp în capitala irakiană. În

cadrul uneia din cele mai rapide penetrări în teritoriul inamic, aliaţii au străbătut 367 km în 40 de ore, preluând controlul asupra unor poziţii militare irakiene din sudul Irakului, la jumătatea distanţei spre Bagdad.

Peste 70 de tancuri Abrams şi maşini blindate Bradley au înaintat în viteză prin deşert, plasând brigada, cunoscută sub numele de „Spartanii", în fruntea forţelor americane care se îndreaptă spre capitala irakiană. Brigada americană a distrus mai multe autovehicule pe care se aflau mitraliere, a ucis aproximativ 100 de combatanţi irakieni şi a capturat 20 de prizonieri de război, potrivit *Rompres*, care citează agenţii de presă internaţionale.

Comandantul operaţiunilor militare americane „Libertate pentru Irak", generalul Tommy Franks, s-a declarat mulţumit de ritmul înaintării spre Bagdad, afirmând că forţele sale se înscriu „în timp".

Duminică forţe americano-britanice au trecut de fluviul Eufrat, după ce sâmbătă seara ajunseseră în împrejurimile oraşului Najaf (200 km sud de Bagdad), unde au avut loc lupte grele.

Cea mai mare parte a trupelor aliate se îndreaptă spre Bagdad, ocolind Nassiriya, important nod de cale ferată, pentru a evita eventualele confruntări cu forţe irakiene ce ar fi putut provoca victime în rândul civililor, conform directorului adjunct al operaţiunilor din cadrul Statului Major Interarme, generalul Stanley McChrystal.

Potrivit *Reuters*, luptele care se dau la periferia oraşului Nassiriya din sudul Irakului au blocat ieri înaintarea militarilor americani. Forţa de asalt a puşcaşilor marini a întâmpinat rezistenţă la intrarea în oraş, unde erau vizibile coloane de fum negru. „Suntem blocaţi. Nu putem înainta din cauza problemelor de securitate pe care le ridică această rezistenţă", afirma ieri corespondentul *Reuters*. În schimb, oficialii americani au anunţat că forţele coaliţiei au reuşit să captureze

principalele poduri din zonă care traversează Eufratul, precum şi baza aeriană Talil, aflată la 20 km sud de Nassiriya.

Un alt oraş pentru care se dau lupte grele este Basra, în sud. Aliaţii au bombardat sâmbătă, cu tancurile şi elicopterele, liniile de apărare de la marginea oraşului, până când au reuşit să creeze o breşă în partea vestică. Apoi, peste 100 de tancuri britanice din Brigada 7 Blindată au înaintat spre oraş, în cursul după-amiezii.

Până la căderea serii trupele americano-britanice au cucerit aeroportul aflat în nordul oraşului şi un pod, în timp ce elicoptere Cobra au continuat să bombardeze artileria irakiană. Un autovehicul auxiliar a fost lovit de un aruncător de grenade, trei infanterişti britanici fiind răniţi.

Potrivit estimărilor serviciilor de informaţii, majoritatea trupelor din armata regulată au părăsit oraşul, dar există încă rezistenţă din partea trupelor Fedayin (Martiri), grupare paramilitară loială fiului lui Saddam, Udai.

La Basra, trupele americane au avansat dincolo de oraş, spre nord, în timp ce britanicii au rămas „să negocieze" predarea cuiburilor de rezistenţă irakiene din oraş. Câteva sute de irakieni s-au predat în luptele din regiunea Basra. Potrivit ministrului irakian al informaţiei, 77 de civili irakieni şi-au pierdut viaţa şi încă 366 au fost răniţi în urma bombardamentelor din Basra. De asemenea, televiziunea *Al Jazira* a precizat că este vorba despre cel puţin 50 de morţi din rândul populaţiei.

Basra este important pentru aliaţi întrucât în acest oraş se află un terminal pentru petrolul din regiunea sudică a Irakului. Cel mai mare dintre câmpurile aflate în zonă, Rumeila, produce 1,3 milioane de barili zilnic, aproape jumătate din capacitatea Irakului.

Cele opt obiective ale războiului

Războiul din Irak are opt obiective precise, primul fiind răsturnarea de la putere a regimului lui Saddam Hussein, a declarat, vineri, secretarul american al apărării, Donald Rumsfeld, într-un moment în care Bagdadul era bombardat. Donald Rumsfeld, care s-a exprimat în timpul unei conferințe de presă, a precizat că respectivele obiective sunt:

1. răsturnarea regimului lui Saddam Hussein prin lovirea acestuia cu forță, amploare și pe o scară care să arate clar irakienilor că liderul de la Bagdad și regimul său sunt de domeniul trecutului;
2. identificarea, izolarea și, în cele din urmă, eliminarea din Irak a armelor de distrugere în masă;
3. căutarea și capturarea teroriștilor care s-au refugiat în Irak;
4. strângerea tuturor informațiilor referitoare la rețelele teroriste din Irak și din regiune;
5. colectarea de informații referitoare la rețelele internaționale de trafic de arme de distrugere în masă;
6. ridicarea sancțiunilor impuse Irakului și acordarea imediată a unui ajutor umanitar, furnizarea de alimente și medicamente persoanelor strămutate și celor care au nevoie;
7. asigurarea securității câmpurilor petroliere, care aparțin poporului irakian și de care acesta are nevoie pentru a-și dezvolta țara după zeci de ani în care a fost neglijată de regimul irakian;
8. ajutarea poporului irakian în vederea creării condițiilor necesare unei tranziții rapide spre un guvern reprezentativ, care să nu constituie o amenințare pentru statele vecine și să fie hotărât să asigure integritatea teritorială a Irakului.

Umm Qasr rezistă

Forţele coaliţiei nu reuşiseră duminică 23 martie să câştige controlul total al oraşului Umm Qasr. Irakieni înarmaţi continuau să reziste trupelor americano-britanice a patra zi consecutiv. Focurile artileriei răsunau în localitate şi în împrejurimi, de unde se degajau coloane de fum. O operaţiune de anihilare a unui obiectiv irakian a fost transmisă în direct de la faţa locului de o echipă britanică de televiziune şi preluată de câteva reţele de televiziune americane, printre care *CNN*.

Luptele au început în momentul în care un convoi de puşcaşi marini, care cercetau împrejurimile oraşului-port, a fost întâmpinat cu focuri de armă când a vrut să se apropie de o clădire situată la circa 500 m de şosea. Militarii americani au luat poziţie de tragere pe acostamentul şoselei, în timp ce mai multe tancuri s-au apropiat de clădire deschizând focul. Potrivit informaţiilor furnizate de un prizonier irakian, în jur de 100 de membri ai Gărzii Republicane se aflau ascunşi într-o zonă mai largă din împrejurimile oraşului Umm Qasr, unde existau barăci ale lucrătorilor din port şi utilaje abandonate.

În cursul dimineţii, patru puternice explozii au zguduit regiunea, undele de şoc resimţindu-se puternic în partea kuweitiană a oraşului. Aceste explozii au fost provocate în cadrul unei operaţiuni de neutralizare a câmpurile minate din jurul oraşului Umm Qasr, condusă de elicopterele britanice, a declarat un militar occidental, fără să facă mai multe precizări privind amploarea rezistenţei irakiene.

Britanicii au afirmat sâmbătă că deţin controlul asupra unei mari părţi a oraşului, dar că mai există cuiburi de rezistenţă. Exprimându-se în faţa presei, la Bagdad, ministrul irakian al informaţiilor, Mohamed Saod Al-Sahhaf, s-a declarat satisfăcut de rezistenţa irakiană în oraş, al cărui sector irakian nu este separat decât de o barieră de sectorul kuweitian.

Umm Qasr este singurul port irakian din Golf şi are importanţă strategică, pe aici fiind tranzitate importurile care se fac în cadrul programului ONU „petrol în schimbul hranei", iar forţele americano-britanice şi-au anunţat intenţia de a face din acest oraş capul de pod al unui „coridor umanitar".

La Bagdad, irakienii au incendiat, pe 22 martie, şanţuri umplute cu petrol, provocând degajarea unor nori masivi de fum. Iniţial, fumul a fost asociat cu exploziile produse după-amiază, după declanşarea sirenelor de alarmă antiaeriană. În acelaşi moment, deasupra Bagdadului au fost văzute mai multe avioane ale coaliţiei, iar ziariştii străini aflaţi în centrul de presă al Ministerului Informaţiilor au fost evacuaţi.

Petrolul incendiat a provocat degajarea unor nori groşi de fum negru, iar autorităţile nu au depus nici un efort pentru stingerea focului. Această măsură defensivă are drept scop îngreunarea reperării ţintelor de sateliţii americani care dirijează bombele „inteligente".

Tommy Franks este „foarte mulţumit". O întreagă divizie irakiană s-a predat

Forţele aliate care înaintează pe teritoriul Irakului se pregătesc să cucerească oraşul Basra, după ce 8 000 de militari din armata lui Saddam Hussein s-au predat soldaţilor americani şi britanici, relatează site-ul *Sky News*.

Oficialii de la Pentagon au informat că Divizia 51 irakiană s-a predat infanterici marine americane, care se deplasează spre interiorul deşertului irakian.

Această acţiune de predare, care a fost condusă de comandantul diviziei, este cea mai importantă, până acum, din cadrul operaţiunilor din Irak. Divizia 51 dispunea de 200 de tancuri înainte de război şi era una dintre cele mai bine echipate şi antrenate unităţi din armata irakiană, conform ofi-

cialilor americani. Cotidianul *The New York Times* a informat că Divizia 51 irakiană a dispărut practic, majoritatea militarilor acesteia dezertând din posturi. În ultimele săptămâni, avioanele americane au împrăştiat mii de manifeste care cereau armatei irakiene să se predea.

Armata irakiană repoziţionează rachete sol-sol în vederea unor noi atacuri împotriva trupelor americane care se îndreaptă către Bagdad, relatează *Reuters*. Oficiali din cadrul armatei americane au declarat că au fost bombardate mai multe lansatoare de rachete irakiene, în noaptea de vineri spre sâmbătă, iar avioanele militare fac eforturi susţinute pentru a anihila lansatoarele mobile de rachete ale Irakului, conform *The New York Times*.

Însă bateriile de rachete sol-sol irakiene sunt pe cale de a fi transferate mai la nord de Basra, oraş din sudul Irakului care se află sub control american. Această repoziţionare ar avea drept scop atacarea flancului drept al armatei americane care se îndreaptă către Bagdad. Responsabili americani cu rang înalt au declarat că rachetele lansate de Irak către Kuweit, în ultimele zile, au vizat în mod clar unităţile americane, susţine *The New York Times*.

Comandantul american al trupelor coaliţiei anti-irakiene, generalul Tommy Franks, a declarat sâmbătă, 22 martie, că este „foarte mulţumit" de modul în care se desfăşoară operaţiunea militară din Irak, la trei zile după lansarea acesteia. „Sunt foarte mulţumit de progresele pe care le-am înregistrat până în acest moment", a declarat Franks la cartierul general din Qatar, în cadrul primei conferinţe de presă organizate după declanşarea operaţiunii „Iraqi Freedom".

RĂZBOIUL MEDIATIC

Marea Britanie prinsă la mijloc

Săptămâna trecută, la summitul Uniunii Europene de la Bruxelles, preşedintele Jacques Chirac a pus capăt armistiţiului precar cu anglo-americanii. La numai câteva ore de la apelul lansat de premierul Blair la redactarea unei noi rezoluţii asupra refacerii Irakului, Chirac a afirmat că nu va accepta un rol dominant al Statelor Unite şi Marii Britanii în cadrul acestor eforturi.

„Franţa nu va accepta o nouă rezoluţie care să legalizeze acţiunea militară şi să dea beligeranţilor, americanilor şi englezilor, dreptul exclusiv de a administra Irakul. Nu putem vorbi de refacere când suntem încă în plin proces de distrugere."

„Cuvintele d-lui Chirac trădează jocul francezilor care, după ce au eşuat să oprească războiul, încearcă acum să impună condiţiile păcii prin intermediul Naţiunilor Unite", scrie *Financial Times*.

Ziariştii francezi nu părăsesc Irakul

Televiziunea şi presa scrisă franceză urmăresc cu sufletul la gură desfăşurarea operaţiunilor militare pe frontul irakian. *Le Monde* dedică reporterilor spaţiul editorial din

suplimentul TV, în articolul intitulat „În Bagdad, inima ţintei". În ciuda recomandării secretarului de stat Colin Powell, prin care sfătuia cetăţenii şi reprezentanţii mass-media să părăsească Irakul, „zeci de reporteri şi aproape totalitatea jurnaliştilor francezi au decis să rămână pe loc. Cu toţii erau preocupaţi să nu lase audiovizualul pe mâna mass-media anglo-saxone, aşa cum s-a întâmplat în precedentul război din Golf din 1991.

Reporterii se expun nu numai bombardamentelor, ci şi autorităţilor irakiene, atente să limiteze scurgerea necontrolată de informaţii de pe front. „Jurnaliştii trebuie să evite să-şi asume riscuri, dar să se afle în miezul acţiunii pentru a depune mărturie", iată consemnul redacţiilor din Paris. Lăsând la o parte concurenţa, reporterii au făcut stocuri de hrană, apă şi echipamente de protecţie: „precauţii ce nu sunt superflue căci în precedentul război din Golf patru jurnalişti au pierit, unul ucis de armata irakiană". De altfel, chiar în acest conflict, un jurnalist australian a fost ucis în nord şi alţii au fost daţi dispăruţi din prima zi în sud.

Libération chestionează specularea predărilor

Presa scrisă publică numeroase articole de la trimişii speciali. Din *Le Monde*: „Supravieţuirea sub bombardamente în oraşul terorizat", sau convorbirea telefonică avută cu Yves Endes, care însoţeşte armata americană: „Vineri, de cum am intrat în Irak, sute de blindate, desfăşurate în formaţiune de luptă, au avansat în mare viteză. Foarte curând au lăsat în urmă camioanele-cisternă, pentru combustibil sau apă ... s-a constatat că autovehiculele de transport nu puteau circula prin nisip, căci se împotmoleau întruna. Deseori coloana se întorcea pentru a încerca să le ajute... Toate camioanele au fost, într-un târziu, nevoite să caute drumurile, pentru a-şi

continua cursa. Hărţile de care dispuneau trupele s-au dovedit inexacte sau imprecise. Convoaie întregi s-au rătăcit". *Le Figaro* este la fel de sensibil la „războiul media" şi, în rubrica „Imaginea televizată a zilei", comentează secvenţa ce s-a difuzat fără încetare: irakieni predându-se. „Cine a filmat această scenă? Armata? Un jurnalist? Şi de ce a fost autorizată de cenzura militară? Evident pentru a fi văzută pretutindeni, inclusiv la Bagdad, astfel încât moralul trupelor irakiene să se prăbuşească asemeni palatelor lui Saddam Husscin". *Libération* titrează: „Prizonierii imaginilor". „Un bun irakian este un irakian care se predă. Dacă imaginile cu victime – civile sau militare – ale operaţiunii «Libertate pentru Irak» sunt rare, cele care arată soldaţii lui Saddam Hussein cu mâinile pe cap sau agitând un steag alb sunt din plin mediatizate." Articolul se referă la cameramanii sau fotografii „embedded" sau, aşa cum au tradus francezii, „integraţi" trupelor. Participând direct la operaţiuni, aceşti jurnalişti devin angajaţii armatei care, ulterior, utilizează materialele filmate în scopuri propagandistice. Imaginile cu prizonieri de război sunt interzise de Convenţia de la Geneva şi duminică, în fine, posturile de televiziune au încetat difuzarea lor. În articolul „Reporter şi militar, un cuplu ciudat?", acelaşi cotidian explică: „Ideea de a îmbarca jurnalişti în inima conflictului aparţine responsabilei cu comunicarea de la Pentagon, Victoria Clarke. Un mijloc ideal de a da satisfacţie reporterilor frustraţi de controlul exercitat de armată... dar şi unul ideal de a-i avea sub control."

ROMÂNIA ÎN RĂZBOI

Trei aeroporturi sub paza armatei

Ministerul Apărării Naţionale a preluat temporar, începând din 23 martie, misiunea de pază a aeroporturilor internaţionale Otopeni, Timişoara şi „Mihail Kogălniceanu" din Constanţa, conform HG nr. 300/2003, a anunţat, ieri, la briefingul de la Palatul Victoria, lt. col. George David, reprezentantul Biroului de presă al M.Ap.N. Aeroporturile menţionate rămân deschise traficului civil şi vor fi deservite, în continuare, de personalul existent. Măsura a fost luată din cauza faptului că trupele de jandarmi care se ocupau cu paza acestor aeroporturi au primit însărcinări suplimentare, astfel încât au fost degrevate de unele sarcini pe care le îndeplineau până la data punerii în practică a Hotărârii de Guvern privind întărirea pazei şi a apărării unor obiective importante, au declarat reprezentanţii celulei de criză.

„România s-a grăbit: trebuia să consulte UE"

Teodor Melcşcanu, vicepreşedintele PNL, a declarat, duminică, la Satu Mare, în cadrul unei conferinţe de presă, că cel mai grav lucru pe care îl reproşează guvernului Năstase este că implicarea României în războiul irakian s-a făcut într-un mod greşit. Liderul liberal consideră că România ar fi trebuit

mai întâi să consulte şi statele Uniunii Europene despre decizia de a sprijini guvernul american şi că acest lucru ar putea avea urmări grave asupra viitorului României, informează *RomNet*. „Noi am considerat că ar fi fost foarte necesară o consultare cu statele membre ale UE şi aceasta este cel mai grav lucru pe care îl reproşăm guvernului actual. Ar fi fost bine ca România să aibă o consultare foarte serioasă cu ţările membre ale Uniunii Europene, în primul rând cu cele care sunt împotriva unei astfel de acţiuni, astfel încât poziţia României să nu fie percepută, aşa cum din păcate a fost, ca o poziţie proamericană şi antieuropeană", a declarat Teodor Meleşcanu. Liderul liberal a motivat această declaraţie prin faptul că obiectivul fundamental al României este acela de integrare europeană şi euroatlantică şi, prin decizia guvernului Năstase, acest obiectiv este periclitat. „Pentru noi decizia care a fost adoptată de guvernul Năstase, modul în care ea a fost adoptată riscă să ne creeze probleme grave, consecinţe negative. România a fost invitată să devină membru al NATO, dar pentru ca să devină trebuie ca protocolul de aderare să fie ratificat de toate ţările membre, inclusiv de Franţa."

Ioan Mircea Paşcu gata să trimită militari români în Golf

Surse din Ministerul Apărării Naţionale au precizat că, în funcţie de evoluţia situaţiei din Irak, la sfârşitul acestei săptămâni ar putea pleca în zona Golfului şi celelalte forţe puse la dispoziţia coaliţiei pentru înlăturarea de la putere a lui Saddam Hussein. Este vorba de plutonul de poliţie militară şi de detaşamentul de geniu. Militarii români nu vor ajunge în zona Golfului decât în momentul în care va veni o solicitare din partea Comandamentului Forţelor Aliate din Qatar. Deocamdată, doar cei 55 de militari din compania NBC sunt

pe picior de plecare, aşteptând în Baza Aeriană de la Giarmata sosirea primelor avioane care să-i transporte în Kuweit.

Specialiştii NBC nu au primit încă nici o misiune

Cei 15 specialişti români NBC, aflaţi deja în Kuweit, nu au fost solicitaţi să participe la vreo misiune. Ei sunt în interiorul bazei de la Camp Doha şi au încheiat pregătirile pentru primirea colegilor lor de la Bistriţa şi a tehnicii NBC.

Surse neoficiale ne-au precizat că pentru asigurarea protecţiei militarilor americani aflaţi pe raza judeţului Constanţa au fost detaşaţi mai mulţi militari din diverse unităţi pentru executarea unor misiuni speciale. De remarcat că, în afara militarilor din unităţile de poliţie militară din zona Kogălniceanu şi nu numai, se află un număr important de militari aparţinând Direcţiei de Protecţie şi Siguranţă Militară, fosta Direcţie de Contraspionaj a M.Ap.N. Există informaţii că în zonă au fost observate unele persoane care, sub pretextul că reprezintă unele agenţii de presă, încercau să culcagă date despre acţiunile întreprinse de militarii americani în afara bazei.

Îndemnaţi de Patriarh, românii se roagă totuşi pentru pace

În Duminica a doua din Postul Paştelui, în bisericile ortodoxe din România, la îndemnul Patriarhului Teoctist, au fost făcute rugăciuni pentru pace. Părintele Patriarh s-a aflat în paraclisul Universităţii „Politehnica" din Bucureşti, unde s-a rugat pentru încetarea războiului din Irak.

„Războiul vine cu surprizele lui, cu necunoscutele lui, dar mai ales cu nimicirea omului, valoarea supremă. De aceea, şi în aceste vremuri, când în Irak îşi spun armele glasurile lor şi, de bună seamă, vieţi omeneşti nevinovate cad, Biserica noastră ne cheamă pe toţi la rugăciune, cum ne învaţă Biserica şi Sfinţii Părinţi. Şi mai ales în această duminică a doua a Sfântului şi Marelui Post, trebuie acum să ne rugăm cu căldură bunului Dumnezeu ca să dezlege toate energiile Sale cele dătătoare de viaţă ca războiul acesta cât mai curând să înceteze."

Doar 15 persoane au participat la mitingul anunţat şi organizat de Asociaţia Victimelor Mineriadelor '90-'91 şi de Asociaţia Refugiaţilor şi Rezidenţilor din România, în semn de protest faţă de războiul din Irak. Mitingul s-a desfăşurat în faţa Teatrului Naţional Bucureşti.

Viorel Enc, preşedintele celor două asociaţii, a declarat că membrii Asociaţiei Victimelor Mineriadelor '90-'91 şi ai Asociaţiei Refugiaţilor şi Rezidenţilor din România se opun, cu vehemenţă, intervenţiei armate din Irak. El a mai spus că a luat legătura cu foarte multe asociaţii nonguvernamentale din România în vederea organizării unui protest comun antirăzboi, însă apelul său a fost în zadar.

Pe parcursul mitingului a avut loc şi un mic incident, care a fost stins foarte repede de jandarmii din zonă. Un bărbat a încercat să agite spiritele în rândul protestatarilor, dar a fost imediat convins de forţele de ordine să părăsească zona.

În schimb, Greenpeace Romania a reuşit să strângă la Baia Mare peste 200 de tineri la un miting de protest împotriva războiului. Manifestaţia a avut loc sâmbătă în piaţa centrală a oraşului şi a durat aproximativ o oră. Ana Maria Bogdan, reprezentantul Greenpeace România, a declarat pentru *Rompres* că prin acţiunea ecologiştilor s-a dorit să se atragă lumii atenţia asupra consecinţelor războiului asupra populaţiei şi mediului. „Este de dorit ca războiul să se ter-

mine cât mai repede", a spus reprezentantul ecologiştilor. Pe platoul din Piaţa Libertăţii tinerii au scris cu candele aprinse cuvântul „Pace". Pe pancarte se puteau citi lozinci antirăzboi: „Nu sânge pentru petrol", „Stop războiului" şi „Pace, nu război". Pe un ecran au fost proiectate imagini cu războiul din Golf din anul 1991.

RĂZBOIUL ECONOMIC

Firmele occidentale sunt interesate de petrolul irakian

Ameninţarea declanşării unui război în Irak s-a dovedit benefică pentru companiile petroliere occidentale în acest an, dar analiştii avertizează că perioada de după conflict ar putea fi destul de dificilă, relatează *Reuters*, citată de *Mediafax*. Iminenţa războiului din Irak a impulsionat preţul petrolului, care a urcat la cele mai mari valori din ultimii doi ani. Exxon Mobil Corp, cea mai mare companie petrolieră din lumea occidentală, a obţinut zilnic un profit neimpozitat suplimentar de 2,5 milioane de dolari pentru fiecare dolar cu care s-a scumpit barilul de ţiţei în ultimele luni. În prezent petrolul se ieftineşte, reflectând evoluţia conflictului militar din Golf. Trupele americane şi britanice înaintează în teritoriul irakian, ocupând centrele petroliere cheie din acest stat şi protejându-le de posibilele tentative de incendiere anticipate din partea trupelor irakiene. Scăderea se reflectă deja şi în evoluţia acţiunilor companiilor petroliere, cotaţiile medii situându-se la cele mai mici valori din ultimii cinci ani. În pofida eforturilor depuse în ultimii ani, nici una dintre primele trei companii energetice din lume – Exxon Mobil, BP şi RoyalDutch/ Shell – nu au reuşit să îşi mărească producţia de petrol şi gaze naturale cu peste trei procente. În plus, companiile nu reuşesc să reducă semnificativ costurile de producţie, iar beneficiile financiare rezultate din diminuarea

cheltuielilor şi realizarea de fuziuni, la începutul mileniului trei, au fost deja asimilate.

„Nici una dintre companiile petroliere nu poate lansa un proiect pe bani puţini. Inaugurarea unor noi centre de activitate este costisitoare. Creşterea producţiei, în mod eficient din punct de vedere financiar, este un obiectiv dificil pentru întregul sector petrolier, mai puţin pentru ţările din Orientul Mijlociu", a apreciat analistul Peter Hitchens, de la firma franceză de brokeraj Cheuvreux. Concluzia este că marile companii sunt realmente interesate de rezervele irakiene de petrol, care ocupă locul al doilea în lume ca mărime şi unde există un potenţial de producţie la costuri mici. Dar tot mai mulţi analişti şi surse din cadrul industriei consideră că accesul grupurilor occidentale la aceste rezerve este puţin probabil în viitorul apropiat. „Nu am îndrăzni să ne aventurăm în acest stat după încheierea unui război care nu a primit sprijinul Organizaţiei Naţiunilor Unite", a apreciat un reprezentant al BP. Mai mult, principalele trei companii petroliere şi-au exprimat speranţa că relaţiile dintre autorităţile irakiene şi rivalul francez TotalFinaElf, al patrulea grup din lume, vor fi întrerupte, în eventualitatea schimbării regimului de la Bagdad. În acest fel, toţi rivalii vor fi pe picior de egalitate. Ţările din Orientul Mijlociu au avut întotdeauna o atitudine reţinută faţă de companiile occidentale, limitând accesul acestora la rezervele lor de petrol.

Preţul petrolului a scăzut

Pe fondul intensificării războiului din Irak, pieţele financiare internaţionale au devenit tot mai încrezătoare într-o finalizare rapidă a conflictului, astfel că investitorii s-au orientat tot mai mult spre acţiuni, crescând preţurile acestora, în timp ce preţurile la petrol au scăzut puternic, comentează

Reuters. Cu toate acestea, părerile investitorilor rămân împărţite. Pentru unii dintre aceştia perspectiva economiei globale rămâne încă sumbră, având în vedere că în Statele Unite inflaţia a crescut în februarie la cel mai înalt nivel din ultimii doi ani, în timp ce alţii sunt ceva mai optimişti. La sfârşitul săptămânii trecute, preţurile la petrol au scăzut la cel mai mic nivel din ultimele patru luni, după ce forţele americane şi britanice au asigurat protecţia câmpurilor petroliere irakiene şi a porturilor, acţiunile europene au închis la cele mai mari valori din ultimele două luni, iar cele americane au crescut pentru a opta zi consecutiv. Preţul petrolului a scăzut săptămâna trecută cu 25%, în contextul în care pieţele se tem de un surplus considerabil de ţiţei din partea ţărilor OPEC, preţul ţiţeiului Brent situându-se la sfârşitul săptămânii la puţin peste 25 dolari/baril. Dolarul a încheiat săptămâna trecută la 121,8 yeni, acesta fiind cel mai ridicat nivel de la jumătatea lunii decembrie, iar euro a fost cotat la 1,0502 dolari. În acelaşi timp, indicele american Dow Jones a înregistrat săptămâna trecută cea mai mare creştere săptămânală din ultimii 20 de ani. După câteva zile de stagnare, preţul aurului a scăzut la sfârşitul săptămânii la 325,8 dolar/uncie, cea mai scăzută valoare din decembrie.

Creştere semnificativă a dolarului american

Potrivit *Reuters*, mişcarea pozitivă a pieţelor şi creşterea semnificativă a dolarului american faţă de celelalate valute confirmă poziţia autorităţilor din întreaga lume, potrivit cărora, în ultimele luni, incertitudinile cu privire la războiul din Irak au restricţionat activitatea pieţelor, optimismul consumatorilor şi evoluţia economiilor. După luni de zile de

declaraţii diplomatice, se pare că primele succese ale campaniei împotriva Irakului şi bombardamentele de vineri asupra Bagdadului au îndepărtat dubiile investitorilor în ceea ce priveşte cursul acţiunilor, permiţându-le acestora să îşi facă planuri dincolo de sfârşitul războiului. Autorităţile însă încearcă să tempereze exuberanţa investitorilor, reamintindu-le că este posibilă apariţia unor factori care să limiteze dezvoltarea economică nu numai din cauza războiului, ci şi din cauza unor posibile atentate asupra Statelor Unite sau în alte părţi ale lumii. Reprezentanţii G7 – cele mai bogate ţări ale lumii – vor analiza astăzi, la Berlin, impactul războiului împotriva Irakului asupra economiei mondiale, informează *Reuters*.

Ziua a 7-a

Marți, 25 martie 2003

Conflict SUA – Rusia

Casa Albă acuză din nou Kremlinul de înarmarea Bagdadului • Rusia neagă că ar fi furnizat armament și propune ca ONU să intervină • Igor Ivanov declară că Washingtonul a declanșat războiul din Irak pentru a schimba ordinea mondială • Rușii îi suspectează pe americani că ar putea „regiza" descoperirea unor arme de distrugere în masă în Irak • Moscova nu îngheață conturi, nu expulzează irakieni • Bate un vânt de război rece.

RĂZBOIUL POLITIC

Declarația de Independență a Europei

Valery Giscard d'Estaing, președintele Convenției europene pentru reformă instituțională, a făcut bilanțul pagubelor provocate de criza irakiană asupra solidarității europene în emisiunea *France Europe Express* moderată de Cristine Okraint pe postul oficial al Franței, TV 5, canal dedicat francofoniei. Cu această ocazie, pentru prima dată într-un cadru public, Giscard d'Estaing a dezvăluit intenția de a formula o Declarație de Independență a Europei.

În emisiune, președintele Convenției a reluat observația președintelui Uniunii Forțelor Democratice, François Bayrou (Giscard d'Estaing aparține și el UFD), respectiv că statele membre ale Uniunii Europene au încălcat tratatele în vigoare prin care s-au angajat „să pună în practică o politică externă comună".

Tratatul de la Maastricht arată că „statele membre sprijină fără rezerve politica externă a Europei" și că „se vor abține de la orice acțiune" care ar putea aduce atingere acestei unități; statele semnatare se angajează să se consulte înaintea oricărei decizii care angajează politica externă a UE.

Giscard d'Estaing a exemplificat degradarea acestor concepte reamintind crizele mondiale anterioare – de exemplu invadarea Afganistanului de URSS – când el însuși era președintele Franței și când prima sa grijă a fost aceea de a

telefona omologilor săi europeni pentru a-i întreba care este poziţia comună pe care o vor adopta.

„În această criză, am aflat despre poziţiile unora sau altora din presă", a spus el. „Există trei cercuri de apartenenţă la UE; unul priveşte piaţa liberă, cu care toată lumea este de acord, altul priveşte apartenenţa la NATO şi, în sfârşit, cel de-al treilea vizează uniunea politică." „În cercul iniţial al ţărilor fondatoare există voinţa de a acţiona împreună", a mai spus Valery Giscard d'Estaing.

De asemenea, preşedintele Convenţiei a observat că, dacă liderii unor state europene au adoptat poziţii contrare, există o emergenţă a opiniei publice europene care în cazul crizei irakiene a fost în toate statele majoritar de aceeaşi părere, respectiv împotriva războiului. „Convenţia europeană îşi va baza concluziile pe opinia publică europeană. Am comandat sondaje de opinie care vor fi făcute în martie, aprilie şi mai, pentru a afla dacă opinia publică doreşte o politică de securitate comună în Europa", a afirmat Giscard d'Estaing, observând că uneori guvernele îşi fac politica fără să ţină seama de ceea ce doreşte populaţia sau chiar împotriva voinţei opiniei publice.

„Europei îi lipseşte o declaraţie de independenţă. Voi propune ca această declaraţie să facă parte din preambulul Constituţiei Europei", a încheiat Valery Giscard d'Estaing. Preşedintele Convenţiei a precizat că această declaraţie nu se adresează neapărat Statelor Unite, ci vrea să fie expresia dorinţei de a construi „o Europă europeană".

Rusia a înarmat Irakul

Conflictul din Irak este „un război pentru principiile viitoarei ordini mondiale", a apreciat ieri ministrul de externe al Rusiei, Igor Ivanov, citat de *Mediafax*. „Războiul din Irak

a pus întreaga comunitate internațională în fața necesității de a face o alegere crucială. Evident, evoluția ulterioară a evenimentelor va determina destinul ansamblului relațiilor internaționale pe termen lung, ca și destinul Irakului însuși", a susținut Ivanov într-un interviu publicat astăzi de ziarul *Rossiiskaia Gazeta*. „Din nefericire, războiul din Irak periclitează unitatea coaliției antiteroriste. Majoritatea covârșitoare a comunității internaționale a respins și va continua să respingă soluția militară a problemei dezarmării Irakului, atâta vreme cât este conștientă că aceasta este realizabilă prin mijloace politice", a menționat diplomatul rus. „În consecință, nu este o simplă coincidență faptul că asistăm la proteste împotriva războiului fără precedent prin amploarea politică și geografică." Igor Ivanov a ținut să sublinieze că Rezoluția 1441 nu autorizează, în mod automat, folosirea forței. „În privința evoluțiilor viitoare, vom continua să insistăm asupra faptului că rezolvarea problemei irakiene nu trebuie să iasă de sub autoritatea Consiliului de Securitate al ONU, organism care are principala responsabilitate pentru pacea și securitatea internațională."

În mod oficial, Rusia nu a făcut nici o declarație în urma recentelor dezvăluiri făcute de serviciile britanice cu privire la conversația înregistrată între înalți responsabili irakieni și o persoană apropiată puterii de la Moscova, în care primii solicitau de urgență un chirurg pentru tratarea unui „rănit – VIP". Acest detaliu este însă ultimul care îi preocupă pe aliați.

SUA au acuzat duminică Federația Rusă că mai multe firme ruse ar fi vândut Irakului rachete și sisteme de bruiaj, aparatură care prezintă un pericol pentru trupele americane, britanice și australiene care avansează către Bagdad. Moscova a respins ieri acuzațiile Washingtonului: „Rusia își respectă cu strictețe toate obligațiile internaționale și nu a livrat Irakului nici un fel de echipamente, inclusiv militare", a afirmat șeful diplomației ruse. „Nu au fost descoperite nici

un fel de fapte care să confirme bănuielile americane", a adăugat oficialul rus. „Federaţia Rusă nu livrează arme Irakului şi respectă cu stricteţe toate deciziile Consiliului de Securitate al ONU privind această ţară sau oricare alta", a declarat şi purtătorul de cuvânt al guvernului rus, Alexei Volin, citat de postul de radio moscovit *Eco*.

În ciuda acestor dezminţiri, oficialii Casei Albe au precizat ieri că Statele Unite deţin informaţii clare potrivit cărora societăţi ruseşti au vândut armament Irakului. Statele Unite au cerut ieri din nou guvernului de la Moscova să oprească imediat operaţiunile prin care firmele ruseşti au vândut Irakului rachete antitanc, dispozitive de observaţie pentru timp de noapte şi alte echipamente militare, relatează *Reuters*. „SUA deţin dovezi credibile potrivit cărora companii ruseşti au oferit asistenţă şi tehnologie interzisă regimului irakian, printre care rachete antitanc, dispozitive de observaţie pe timp de noapte şi sisteme de localizare prin satelit", a declarat purtătorul de cuvânt al Preşedinţiei SUA, Ari Fleischer. „Aceste acţiuni sunt stânjenitoare şi noi ne-am exprimat clar îngrijorarea către guvernul Rusiei. I-am solicitat acestuia ca astfel de măsuri de asistenţă să înceteze imediat", a încheiat Fleischer.

De cealaltă parte experţii ruşi au declarat că SUA ar putea „regiza" descoperirea unor arme de distrugere în masă în Irak sau ar putea „fabrica" dovezi că Irakul deţine armament interzis. „Războiul informatic" declanşat de SUA împotriva Irakului „este nu mai puţin intens decât operaţiunile militare", a spus un specialist citat de *RIA Novosti*. Presa din mai multe ţări a apreciat că înregistrările video care prezintă predarea în masă a soldaţilor irakieni sunt, cel mai probabil, falsificate, a mai declarat expertul rus.

Un alt punct discordant între SUA şi Rusia îl reprezintă refuzul Moscovei de a îngheţa conturile irakiene şi de a expulza ambasadorul, consilierul diplomatic şi ataşatul militar al Irakului la Moscova. „Apelul Washingtonului privind

înghețarea conturilor irakiene din băncile ruse nu poate fi satisfăcut", au declarat surse ruse, citate de *ITAR-Tass*. Șeful diplomației ruse, Igor Ivanov, a declarat săptămâna trecută că Moscova consideră lipsită de fundament o astfel de măsură. Diplomația rusă a încercat luni să-și mai adauge o „victorie" în lupta politică pe care o poartă cu Washingtonul, solicitând Consiliului de Securitate al ONU să fie făcută „o evaluare politică și legală" a operațiunii militare americane împotriva Irakului". Iuri Fedotov, adjunct al ministrului rus de externe, a declarat: „Rusia dorește ca problema irakiană să fie rezolvată de Consiliul de Securitate al ONU, deoarece acesta are puterea de a aprecia situația, din punct de vedere politic și legal, și de a adopta o decizie care să corespundă competențelor pe care le are. Statele care au promovat acțiunea militară împotriva Irakului, fără a ține cont de Consiliul de Securitate, trebuie să-și asume răspunderea pentru consecințele umanitare grave și inevitabile."

A existat și un aspect mai tensionat între cele două mari puteri: Rusia a acuzat SUA de încălcarea spațiului aerian și a denunțat zborurile de spionaj ale aviației americane deasupra teritoriului său. Pe 23 martie, Federația Rusă a acuzat că avioane de spionaj americane efectuează cu regularitate zboruri la frontiera cu Georgia, în misiuni de recunoaștere. O comisie a Ministerului rus al Apărării a declarat că a fost efectuată o analiză a zborurilor aparatelor U2 observate în spațiul rus și s-a ajuns la concluzia că avioanele urmează aceeași procedură. Aparatele au urmat același parcurs ca și ultimul avion interceptat sâmbătă, în timp ce zbura la o altitudine de 18 000 m. Avionul a pătruns în spațiul aerian rus, pe o distanță de 20 km, la frontiera rusă, potrivit comisiei, care a citat cartierul general din regiunea militară din Caucazul de Nord. Zboruri similare au fost observate pe 27 februarie și 7 martie.

În nota de protest, Rusia își exprimă îndoiala că aceste activități de spionaj ar putea servi într-adevăr luptei împotri-

va terorismului internaţional şi consideră că aceste acţiuni reprezintă „o practică ce aminteşte de perioada războiului rece". Potrivit Moscovei, aceste zboruri intervin într-un moment nepotrivit, în condiţiile în care situaţia internaţională este tensionată din cauza operaţiunii militare americane împotriva Irakului.

În cadrul unei convorbiri telefonice care a avut loc în seara zilei de 24 martie, liderul de la Kremlin, Vladimir Putin, l-a avertizat pe preşedintele american George W. Bush să evite o catastrofă umanitară în Irak, relatează un purtător de cuvânt al preşedinţiei ruse, citat de *Reuters*. „Vladimir Putin a confirmat poziţia Rusiei în problema Irakului şi a invocat necesitatea evitării unei catastrofe umanitare în regiune."

Ministrul saudit de externe, Saud al-Faisal, i-a cerut ieri Rusiei să intervină pentru stoparea războiului după ce, acum două zile, ceruse Statelor Unite şi Irakului să oprească războiul „ilegitim" care „riscă să alimenteze furia arabă". În Arabia Saudită se află locul cel mai sfânt al musulmanilor, Mecca. Tot ieri, Consiliul Shura al Arabiei Saudite, organism guvernamental cu rol consultativ, a cerut oprirea imediată a războiului împotriva Irakului, informează *Reuters*. „America, Marea Britanie şi aliaţii lor au decis declanşarea războiului în loc să urmărească soluţii diplomatice, ignorând cererile de legitimare internaţională şi strigătele a milioane de oameni de pe glob", se arată într-o declaraţie semnată de cei 120 de membri ai Shura.

Damascul îşi recheamă ambasadorii de la Washington şi Londra

Siria şi-a rechemat ambasadorii din SUA şi Marea Britanie în semn de protest, după ce o rachetă americană care a căzut ieri pe teritoriul său a ucis cinci sirieni, a anunţat agenţia siriană de presă *Sana*, preluată de *Rompres*. Racheta

americană a lovit un autobuz şi a rănit alte zece persoane, care au fost transportate la spital. Autorităţile siriene au calificat incidentul drept un „act criminal" din partea SUA. Imediat după moartea celor cinci sirieni, diplomaţia siriană a transmis un protest ambasadorilor SUA şi Marii Britanii la Damasc. Mai mult, ministrul sirian al informaţiilor, Adnan Omran, a acuzat cele două state că avioanele aliate au lovit în repetate rânduri obiective civile de pe teritoriul sirian, printre care locuinţe, staţii de benzină şi restaurante.

Germania şi Belgia avertizează Turcia

Germania şi Belgia au avertizat ieri cabinetul de la Ankara că îşi vor retrage echipajele care pilotează avioanele NATO care survolează Turcia, în cazul în care militarii turci vor interveni în nordul Irakului, relatează *Rompres*. Aeronavele de supraveghere AWACS aparţinând Alianţei Nord-Atlantice survolează în prezent Turcia, aceasta fiind una dintre măsurile preventive ordonate recent de NATO pentru asigurarea securităţii acestui stat în perspectiva unui război în Irak. Ambasadorii Germaniei şi Belgiei au făcut acest anunţ ieri, în cadrul unei reuniuni NATO desfăşurate la Bruxelles, argumentând că o eventuală operaţiune militară turcă în Irak ar reprezenta o denaturare a scopului defensiv al misiunii avioanelor AWACS.

Duminică, şeful Guvernului de la Ankara, Recep Tayyip Erdogan, a declarat că Turcia şi SUA au ajuns la un acord referitor la intenţia Ankarei de a trimite efective în nordul Irakului. „Desfăşurările militare la care vom recurge în zona tampon limitată de la frontiera turcă vizează controlarea unui posibil aflux de refugiaţi şi dejucarea provocărilor care ar viza securitatea noastră", a precizat Erdogan. Emisarul special amercian în Turcia, Zalmay Khalilzad, a continuat ieri discuţiile cu oficialităţile turce pe această temă.

TEATRUL DE RĂZBOI

Irakienii îi tratează bine pe prizonierii americani

Autorităţile americane au recunoscut că cel puţin 10 soldaţi au fost ucişi, iar alţi 12 au fost daţi dispăruţi în luptele extrem de violente din jurul oraşului Nassiriya. „Este o zi grea de confruntări pentru coaliţie, dar forţele noastre continuă să lupte", a declarat generalul Vince Brooks, un alt adjunct al generalului Franks. Şi preşedintele american George W. Bush a recunoscut că forţele coaliţiei se află la începutul unui conflict dur. Doisprezece soldaţi americani daţi dispăruţi, membri ai unei unităţi de logistică, au fost prinşi într-o ambuscadă. Fără îndoială, unii dintre ei au fost ucişi sau capturaţi. *Al-Jazira* a difuzat imagini şocante cu morţi şi prizonieri.

Membrii Marinei Statelor Unite au recuperat ieri cadavrele a doi soldaţi americani, aflate în carcasele camioanelor prinse într-o ambuscadă a trupelor irakiene, în apropiere de Nassiriya, în sudul Irakului. Preşedintele Bush a cerut ca prizonierii americani să fie „bine trataţi" şi a avertizat că cei care maltratează soldaţii capturaţi vor fi consideraţi criminali de război. La rândul lor, autorităţile irakiene au dat asigurări că îşi vor respecta obligaţiile în materie de drept de război. Imaginile difuzate de *Al-Jazira* şi obţinute de la televiziunea irakiană – prezentând cel puţin cinci soldaţi morţi, împuşcaţi în cap, şi cinci priznonieri, printre care şi o femeie – au suscitat polemici. Canalele de televiziune americane –

cu excepția *CBS* – au refuzat să le difuzeze. În schimb, posturile de televiziune europene au difuzat aceste imagini sau intenționează să le transmită, în pofida criticilor lansate de secretarul american al apărării, Donald Rumsfeld. Comitetul Internațional al Crucii Roșii a subliniat că expunerea în public a prizonierilor de război reprezintă o încălcare flagrantă a Convenției de la Geneva din 1949, iar Amnesty International a cerut Bagdadului să își respecte obligațiile.

Bătălia pentru Eufrat

Operațiunea americană „Iraqi Freedom" ajunge la cea mai importantă și dificilă fază: aceea a cuceririi Bagdadului, cea mai însemnată țintă a acestei campanii militare. Primele cadavre și primii prizonieri americani au creat o puternică emoție în lumea occidentală. „Șoc și groază", cum a fost denumită prima zi de bombardament masiv asupra capitalei Irakului, s-ar putea să fie o figură de stil tentantă pentru jurnaliști pentru a descrie ce se va petrece în Bagdad în momentul în care trupele americane și britanice vor lua cu asalt capitala. Grupul Special al CIA (*SOG*), Forțele speciale *Delta*, *Rangers* și *SAS* vor fi în prima linie. Cu misiuni riscante de recunoaștere, racolare a unor eventuali colaboratori, depistare a unor ținte importante și infiltrare pentru sprijin la asalt. „Urban Warfare" (război urban), conceptul ce definește intervenția militară în Bagdad, este o preocupare a Pentagonului de câțiva ani. Numeroase aplicații, exerciții și operațiuni precedente au inclus pregătirea trupelor americane în războiul urban. Va fi cea mai dificilă misiune din acest război și iată care sunt argumentele: mediul civil ostil, spațiul de manevră mic pentru tancuri și blindate, prezența masivă a trupelor Gărzii Republicane și a fanaticilor fedaini care îl păzesc personal pe Saddam, o concentrare militară de trupe și tehnică

mult mai serioasă decât în orice alt oraş irakian. În plus, Saddam şi acoliţii lui se ascund prin buncărele palatelor prezidenţiale, care sunt legate între ele de o reţea de canale secrete subterane. Prinderea sa ar putea deveni un adevărat coşmar. La toate acestea se adaugă capcanele pe care armata şi serviciile speciale le-au pregătit, cu siguranţă, inamicilor. Sperăm să nu fie o baie de sânge.

Lupte grele la Basra, Nassiriya şi Najaf

Bombardamentele au continuat zilnic asupra oraşului Basra. Canalul de televiziune arab *Al-Jazira* a difuzat imagini cu exploziile produse în regiune. Partea de vest a oraşului, în apropiere de podul Al Zubayr, a devenit o zonă de confruntări între forţele aliate terestre şi cele irakiene. *Al-Jazira* transmitea imagini cu înalte coloane de fum dens, care, conform corespondentului respectivului canal de televiziune, ar putea proveni de la puţuri de petrol incendiate. De asemenea, puşcaşii marini americani se aflau încă în afara oraşului Nassiriya, din sudul Irakului, care reprezintă unul din punctele strategice pentru deschiderea unei a doua rute către Bagdad, relatează *Reuters*. Conform sursei citate, duminică 23 martie, în aceeaşi zonă, forţele armate americane au suferit pierderi importante în luptele cu trupele de gherilă irakiene. Referindu-se la ciocnirile armate de la Nassiriya, ministrul irakian al informaţiilor, Mohamed Said al-Sahaf, a declarat, în aceeaşi zi, că „invadatorilor americani care încercau să pătrundă în oraşul Nassiriya li s-a dat o lecţie pe care n-au să o uite niciodată". „Duminică, SUA şi-au trimis «mercenarii» în Najaf (160 km sud de Bagdad), Kerbala (110 km sud-vest de Bagdad) şi lângă Kirkuk (250 km nord de Bagdad), însă aceştia au fost obligaţi să părăsească regiunile", a mai spus oficialul irakian. Potrivit *Rompres*, afirmaţia demnitarului s-a

referit, se pare, la elicopterele aliaţilor, nu la trupele terestre, care, conform corespondentului *Reuters*, au depăşit oraşul Najaf şi avansează din sudul ţării spre capitala Bagdad.

Britanicii, atacaţi de civili irakieni

Trupele Marii Britanii implicate în confruntările din Basra (sudul Irakului) au fost atacate de civili irakieni înarmaţi, au afirmat oficiali militari britanici, în cadrul unei conferinţe de presă organizate ieri în Irak. Conform unor ofiţeri superiori, numeroşi civili au folosit împotriva militarilor britanici armamentul părăsit pe teren de soldaţii irakieni, care au fugit ca urmare a înaintării forţelor aliate.

Situaţia militarilor aliaţi pe teren în Irak este foarte dificilă, deoarece „există ascunzători de arme pretutindeni şi fiecare civil irakian pare să posede propriul său stoc de armament", a declarat comandantul britanic Dougie Hay, în cadrul unei conferinţe de presă organizate în apropiere de Basra. „Orice persoană care atacă trupele britanice, indiferent că este civil sau militar, va fi luată drept ţintă", a avertizat ofiţerul britanic.

La rândul său, Irakul a anunţat că a doborât două elicoptere americane de tip Apache şi a precizat că poate difuza imagini ale piloţilor acestora, transmite *Mediafax*. „Un mic grup de ţărani a doborât două elicoptere Apache. Am difuzat imagini cu unul dintre aparate pe postul irakian de televiziune şi putem prezenta şi imagini cu piloţii elicopterelor", a declarat ministrul irakian al informaţiilor, Mohamed Said al-Sahaf.

Comandamentul central american (CENTCOM) din Qatar a confirmat că un elicopter de luptă Apache a fost dat dispărut în Irak.

Postul irakian de televiziune a difuzat imagini ale unui elicopter Apache căzut pe un câmp, afirmând că aparatul

american a fost doborât la Karbala, la circa 80 km sud de Bagdad. Postul irakian de televiziune nu a dat detalii referitoare la soarta celor doi membri ai echipajului.

Aparatele AH-64 Apache sunt cele mai moderne elicoptere de atac din dotarea armatei americane şi sunt specializate în distrugerea autovehiculelor blindate. Echipajele sunt alcătuite din pilot şi copilot, care se ocupă de sistemele de armament.

RĂZBOIUL MEDIATIC

Marş triumfal sau marş funerar?

O dată cu primele pierderi suferite de aliaţi în Irak şi cu parada prizonierilor americani la televiziunea irakiană, reflecţiile sumbre au luat subit locul optimismului din primele ore ale războiului. „Cu toate că imaginile umilitoare nu au apărut la televiziunea americană, opinia publică din Statele Unite a realizat totuşi că acest conflict nu va fi nici de scurtă durată şi nici fără vărsări de sânge", scrie *The Times*. Postul de televiziune arab *Al-Jazira* a avut grijă să prezinte non stop pierderile suferite de americani. *Al-Jazira* este singurul post de televiziune căruia Bagadadul i-a îngăduit să filmeze în Basra şi Mosul, indiciu clar că regimul irakian recunoaşte rolul propagandistic util jucat de acesta.

Americanii dau în schimb îngrijorătoare semne de timiditate în bătălia propagandistică cu arabii. Foste puternice însemne ale mândriei naţionale s-au transformat în simboluri ale vinovăţiei. Arborarea steagului american a devenit un act provocator şi inacceptabil. Comandanţii au ordonat pe loc soldaţilor care postaseră săptămâna trecută steagul american în portul Umm Qasar să-l coboare. Steagurile au fost scoase şi de pe tancuri. Fotografia militarilor americani înfigând în 1945 steagul cu dungi şi stele pe insula japoneză capturată Iwo Jima nu mai este corectă din punct de vedere politic.

Pentru a ilustra criza de identitate în care se zbate America, *The Times* menţionează un episod amuzant cu „ziua

lui Columb" din showul TV „The Sopranos". „Gangsterii din banda Soprano, care îl consideră pe Cristofor Columb erou italo-american, se ciocnesc cu «americanii-americani» pentru care celebrul navigator italian este un condotier ucigaş şi rasist. Mafiotul Tony Soprano, care se revoltă împotriva acestei interpretări strâmbe a istorici, descoperă cu stupefacţie în manualul de istorie al fiului său că Cristofor Columb a fost într-adevăr un colonialist exterminator." S-ar putea chiar să fi fluturat şi un steag pe caravela sa.

Daily Telegraph alege un dicton favorit al lui Stalin („Moartea unui om e o tragedie, moartea a milioane, statistică") pentru a evidenţia mediatizarea excesivă a regresului înregistrat de aliaţi: cinci americani luaţi prizonieri, un aparat britanic Tornado doborât de foc aliat, opt militari ucişi în ciocnirea a două elicoptere etc. „Aceste pierderi ies în relief tocmai pentru că sunt proiectate pe fundalul succeselor militare aliate. Pentru că s-a făcut atâta tevatură pe marginea hiperputerii americane, mass-media tind acum să prezinte orice regres ca pe o dovadă a eşecului planului strategic american." După cum sugerează Michael Smith, corespondentul militar al ziarului *Daily Telegraph*, „dictatorul irakian a regizat un spectacol «David contra lui Goliat» pentru arabii de la galerie, infiltrând o parte a trupelor sale de elită în mijlocul forţelor regulate formate din recruţi, pentru a crea iluzia unor mari stavile puse în calea înaintării aliaţilor".

Nu trebuie uitat că, în timp ce puterea militară a americanilor a sporit dramatic în ultimii zece ani, cea irakiană a cunoscut un declin în toate domeniile, cu excepţia poate a arsenalului războiului psihologic, conchide expertul american.

„God bless America"

În Franţa, *Libération* titrează: „Bush se visează braţul înarmat al lui Dumnezeu: de la 11 septembrie, credinţa îi

influenţează din ce în ce mai mult acţiunea". Cotidianul comentează în continuare: „George W. Bush vorbeşte din ce în ce mai des despre Dumnezeu. Şi, în timp ce vorbeşte, este clar că nu o face pentru a seduce un electorat religios. El este sincer." Paradoxal, majoritatea bisericilor din America au luat poziţie împotriva războiului, inclusiv confesiunea preşedintelui, iar Bush a refuzat să le primească trimişii, cu excepţia emisarului papal. „Trebuie să ştiţi că 40% dintre americani cred că lumea se va sfârşi ca în apocalipsa Sfântului Ioan, cu bătălia Armageddonului, între Iisus şi Anticrist. Milioane cred că Biblia a prezis întoarcerea poporului lui Israel la Ierusalim şi schimbarea regimului din Irak (prăbuşirea Babylonului)." Credinţă întărită şi de propaganda via Hollywood.

Dacă americanii cred că îndeplinesc dorinţa divină, francezii, în schimb, monitorizează de câteva zile reacţiile comunităţii musulmane din Hexagon. *Libération* publica pe 22 martie articolul: „O cruciadă scandaloasă: la moscheea Omar din Paris, credincioşii sunt indignaţi. Imamul predică pacea". Ziarul continua în ediţia de luni: „În Franţa, religiile fac la unison apel la calm: vineri a fost semnat un text ecumenic". *Le Figaro* scria în numărul din weekend: „În timp ce imamii evocă situaţia internaţională, autorităţile se mobilizează împotriva terorismului".

Articolul „Moscheile predică toleranţa şi calmul" comentează: „La Paris, imamul marii moschei a evitat să evoce războiul în predica sa, în timp ce, în strada Tanger, un loc de cult considerat ca radical, imamul a consacrat întreaga predică conflictului." Ediţia din 24 martie dedică o pagină întreagă acestui subiect: „La periferia Parisului, tensiunea dintre evrei şi musulmani, supuşi acelciaşi nelinişti, urmează intensitatea loviturilor americane". Rectorul moscheii din Paris, Dalil Boubakeur, se teme de recrudescenţa islamismului în Franţa.

Pentru Franţa, comunitatea musulmană poate fi un motiv serios pentru a evita implicarea într-un conflict în Irak. Statele Unite, care se lăudau că au învăţat democraţia împreună cu Lafayette şi care au interzis rugăciunea la începutul orelor de clasă din respect pentru diversitatea confesională, ar fi trebuit să se aştepte la atacul cu grenadă din noaptea de vineri, din tabăra din Kuweit.

ROMÂNIA ÎN RĂZBOI

Adelin Petrişor, singurul corespondent român la Bagdad

Trimişii *Antenei 1* la Bagdad, reporterul special Adelin Petrişor şi cameramanul Florin Dobre, se află în continuare în capitala irakiană, sub bombardamentele anglo-americane, de unde au reuşit să transmită materiale aproape zilnic, în ciuda faptului că legăturile telefonice sunt bruiate constant. Singurii ziarişti români din Irak sunt decişi să rămână „pe front" pentru a ne ţine la curent cu evoluţia războiului, mai ales acum, când – după cum glumesc ei – au condiţii mai bune. Ministerul Informaţiilor din Bagdad a pus la dispoziţia ziariştilor un teren aflat sub cerul liber, pentru ca aceştia să aibă un spaţiu pentru conferinţe, aflat în afara „obiectivului" guvernamental vizat de rachetele alianţei. Trusturile importante de presă au plasat rapid câte un cort în perimetrul respectiv, devenit „centru de presă" *ad-hoc*. După ce echipa *CNN* a fost expulzată de pe teritoriul Irakului, Adelin şi Florin au reuşit să se „cazeze" în cortul acesteia, abandonat, temporar, de cei de la *CNN*. Ieri ziariştii munceau de zor să dezlipească sigla *CNN* de pe „acoperiş". Alături de ei, se află şi Elena, o ziaristă bulgăroaică, care are un telefon performant prin intermediul căruia Adelin şi Florin ţin legătura cu redacţia *Observatorului*.

Şansele recuperării celor 1,7 miliarde de dolari sunt foarte mici

Fundaţia „Horia Rusu" a lansat în dezbatere, ieri, la Hotelul Intercontinental, chestiunea poziţionării ţării noastre faţă de cel mai arzător subiect al momentului. Timp de cinci ore, o serie de nume sonore ale vieţii publice româneşti au analizat modul în care se comportă sau cum ar trebui să acţioneze România, supusă acum complicatului „test irakian".

Din capul locului, majoritatea vorbitorilor a fost de acord că ţara noastră nu trebuie să se cramponeze de recuperarea banilor pe care Irakul ni-i datorează – aproximativ 1,7 miliarde de dolari, fără dobânzi – întrucât şansele de reuşită sunt foarte reduse. Preşedintele Rompetrol, Dinu Patriciu, a arătat că Irakul are de înapoiat, în total, aproximativ 300 miliarde de dolari, iar România se află printre ultimele pe lista de aşteptare. „Cine crede că vom recupera datoriile de la Irak se înşeală. Acestei ţări îi vor trebui zece ani pentru a-şi înapoia toate datoriile, iar noi nu cred că vom ajunge să recuperăm ceva." Analiştii politici Dan Pavel şi Dorel Şandor, precum şi cei economici Varujan Vosganian şi Daniel Dăianu au susţinut acelaşi punct de vedere.

Un ambasador în plus

Cu excepţia unor opinii izolate, nimeni nu a contestat faptul că România a adoptat o poziţie potrivită faţă de criza irakiană. Alăturarea la coaliţia care s-a format pentru înlăturarea lui Saddam putea fi făcută, însă, cu mai multă diplomaţie, fără a tensiona relaţiile României cu unii parteneri europeni, au subliniat mai mulţi invitaţi. „România a aşteptat cu o placiditate incredibilă, după tratatul referitor la Curtea Penală Internaţională, semnat în vară, să-i cadă în cap tavanul

european, fără să facă ceva pentru îndulcirea partenerilor din UE", a arătat fostul consilier prezidenţial Zoe Petre, adăugând că „am putea să plătim din cauza aroganţei şi ineficienţei diplomatice".

Pentru un plus de elocvenţă, Zoe Petre le-a relatat celor prezenţi conţinutul unei convorbiri pe care a purtat-o cu o cunoştinţă din Statele Unite: „Voi credeţi că aveţi un ministru de externe." „Nu aveţi! Noi avem un ambasador în plus", ar fi spus persoana citată de fostul consilier prezidenţial. După Zoe Petre a luat cuvântul purtătorul de cuvânt al preşedinţiei, Corina Creţu. Ea a afirmat că „România a încercat să-şi pună de acord interesele naţionale cu relaţiile cu partenerii din SUA şi cu UE". „În plan diplomatic, România a adoptat o poziţie corectă, ţinând cont de situaţia dată. În următoarea perioadă, ţara noastră trebuie să depună eforturi pentru intensificarea dialogurilor cu Franţa şi Germania." Analistul Valentin Stan a fost şi mai critic decât Zoe Petre. El a susţinut că modul în care ne tratează acum Franţa este o consecinţă a comportamentului „diplomatic" etalat de premierul român Adrian Năstase.

RĂZBOIUL ECONOMIC

Războiul „mişcă" bursele

După aproape o săptămână de creşteri semnificative, indicii europeni şi americani au scăzut ieri pe fondul temerilor privind prelungirea conflictului • Dolarul şi-a reluat declinul • Investitorii s-au reorientat către plasamentele sigure: aurul şi obligaţiunile guvernamentale.

Pe măsură ce speranţele într-un război de scurtă durată se diminuează, bursele au scăzut, preţurile la petrol au crescut cu mai mult de un dolar pe baril, iar investitorii s-au reorientat către obligaţiunile guvernamentale, relatează *Reuters*. Săptămâna trecută pieţele bursiere din întreaga lume au înregistrat creşteri spectaculoase, în timp ce obligaţiunile au fost defavorizate, iar preţurile la petrol au scăzut pe măsură ce trupele aliate păreau că înregistrează progrese în campania din deşert. Dar ieri a avut loc o răsturnare de situaţie având în vedere că pieţele au devenit „nervoase" în legătură cu durata şi intensitatea conflictului. „Pieţele au evoluat după regulile proprii, dar acum asistăm la o retragere la primele veşti proaste. În condiţiile în care războiul pare a fi mai lung şi mai dur decât se aştepta iniţial, pieţele reacţionează la orice decalaj în program sau veste proastă într-o manieră exagerată", a declarat Steven Pearson, analist în cadrul Serviciului Trezorerie de la Halifax Bank of Scotland, citat de *Reuters*.

Pieţele bursiere europene au scăzut ieri. Indicele FTSE Eurotop 300 a pierdut ieri 3,3%, iar DJ Euro Stoxx 50 a pier-

dut 3,8 procente. Analiştii spun că unele acţiuni au fost vândute după data de referinţă anunţată de companiile emitente pentru plata dividendelor, după ce au câştigat aproximativ 19% din data de 12 martie. Cu toate acestea, operatorii din piaţă şi-au exprimat îngrijorarea cu privire la durata războiului. „O prelungire a războiului până la două trei-luni ar fi un dezastru pentru piaţă şi pentru economie în general", a arătat un analist citat de *Reuters*.

Elveţia transferă activele irakiene în SUA

Gigantul sectorului bancar din Elveţia, UBS, a anunţat ieri că va transfera guvernului SUA activele irakiene îngheţate în 1990, informează *Associated Press*. Cea mai mare bancă elveţiană şi a doua din Europa, UBS a refuzat însă să precizeze care este suma pe care o va pune la dispoziţia autorităţilor americane din conturile blocate de subsidiarele băncii din SUA. „Fondurile provin din plăţile efectuate de companiile americane către cele irakiene pentru livrările de petrol care au avut loc înainte de sancţiunile impuse Irakului în 1990", a explicat purtătorul de cuvânt al UBS, Serge Steiner, citat de *AP*. Aproximativ 364 de milioane de dolari reprezentând active irakiene vor rămâne blocate în conturi aflate în băncile elveţiene. Decizia UBS survine la câteva zile după anunţul făcut de Statele Unite, potrivit căruia au fost confiscate active irakiene în valoare de 1,74 miliarde de dolari depozitate în băncile din Statele Unite. Administraţia Bush a anunţat, de asemenea, că va „vâna" şi banii „pătaţi cu sânge" ai lui Saddam Hussein, afirmând că regimul de la Bagdad a înstrăinat mai mult de 6 miliarde de dolari în conturi din Europa şi Orientul Mijlociu. Potrivit *Financial Times*, această acţiune ar putea cauza noi tensiuni între Statele Unite şi guvernele care s-au opus atacului din Irak. Trezoreria ame-

ricană a solicitat unui număr de 18 bănci în care se află fonduri ale guvernului irakian să transfere sumele respective într-un cont controlat de SUA deschis la sediul din New York al băncii centrale. Alte 11 guverne, printre care cele din Marea Britanic, Bahamas şi Insulele Cayman, au îngheţat active irakiene în valoare de 600 milioane de dolari. Cea mai mare parte din această sumă, respectiv 400 milioane de dolari, se află în Marea Britanie. Un raport american publicat în primăvara anului trecut arată că Irakul a obţinut 6,6 miliarde de dolari în urma încălcării sancţiunilor impuse de Naţiunile Unite în perioada 1997-2001, în special prin contrabanda cu petrol. Banii confiscaţi de la regimul lui Saddam Hussein urmează să fie utilizaţi în scopuri umanitare în Irak şi pentru a fi efectuate plăţi către persoanele persecutate de regimul lui Saddam Hussein.

Naţiunile Unite au dispus îngheţarea activelor irakiene după invadarea Kuweitului de către Irak. Embargoul a fost menţinut şi după ce armata lui Saddam Hussein a fost alungată din Kuweit în 1991 de coaliţia condusă de SUA pentru că Irakul nu a putut demonstra că s-a dezarmat. Potrivit *Associated Press*, în 1990 peste tot în lume au fost îngheţate active irakiene în valoare 5,5 miliarde de dolari. Cele mai mari fonduri irakiene s-au aflat în Statele Unite, Marea Britanie şi Elveţia, iar sume mai mici s-au găsit în Franţa, Belgia, Austria, Luxemburg şi Italia.

215

Ziua a 8-a

Miercuri, 26 martie 2003

Revolta arabă

Liga Arabă solicită retragerea imediată şi necondiţionată a trupelor americano-britanice din Irak • Într-o rezoluţie adoptată de toate cele 22 de state membre intervenţia aliată este denumită „agresiune împotriva teritoriului irakian" • Doar Kuweitul a votat cu rezerve • Grupul arab de la ONU este însărcinat să ceară reuniunea de urgenţă a Consiliului de Securitate şi chiar a Adunării Generale • Vicepreşedintele irakian Taha Yassine Ramadan a denunţat poziţia Ligii Arabe ca fiind tardivă • Bagdadul a cerut declanşarea unui val de presiuni asupra Americii pentru a stopa războiul • „Ţările arabe pot şi dispun de capacităţi enorme pentru a împiedica şi opri această agresiune", a declarat şeful diplomaţiei de la Bagdad, Naji Sabri.

RĂZBOIUL POLITIC

Revolta arabă

Statele Ligii Arabe, cu excepţia Kuweitului, au oferit sprijin diplomatic Irakului, condamnând printr-o rezoluţie intervenţia americano-britanică, pe care au numit-o „agresiune împotriva teritoriului irakian", şi solicitând retragerea imediată şi necondiţionată a forţelor americano-britanice din zonă. Documentul adoptat de Liga Arabă susţine că războiul împotriva Irakului reprezintă o încălcare a Cartei ONU şi o sfidare la adresa comunităţii internaţionale, relatează *Mediafax*. Rezoluţia a fost adoptată de toate cele 22 de state membre ale Ligii Arabe, însă „Kuweitul şi-a exprimat anumite rezerve", a declarat secretarul general al Ligii, Amr Mousa. Ministrul de externe irakian, Naji Sabri, care a participat la reuniunea de la Cairo, a criticat Kuweitul că nu a acceptat rezoluţia Ligii Arabe, declarând că această ţară a „acordat facilităţi agresiunii americano-britanice" şi a „oferit două treimi din teritoriul său forţelor de invazie", relatează *Rompres*. Delegatul kuweitian Ahmed al-Kulaib a explicat că ţara sa şi-a exprimat rezervele deoarece rezoluţia nu este echilibrată şi nu menţionează agresiunile Irakului împotriva Kuweitului. Ieri, vicepreşedintele irakian, Taha Yassine Ramadan, a denunţat poziţia Ligii Arabe ca fiind adoptată tardiv. Mesajul de condamnare exprimat „nu mai are nici o valoare" şi „nu este suficient", deoarece această poziţie a fost luată după declanşarea ofensivei americano-britanice.

Oarecum surprinzător, la reuniunea de luni seară a Ligii Arabe de la Cairo a participat şi şeful diplomaţiei de la Bagdad, Naji Sabri. „Această rezoluţie reprezintă strict minimumul. Ţările arabe pot şi dispun de capacităţi enorme pentru a împiedica şi opri această agresiune", a subliniat responsabilul irakian. Prezenţa ministrului de externe al Irakului în Egipt este de remarcat, deoarece Irakul este supus de câteva zile unor intense bombardamente aeriene americano-britanice, pe care SUA şi Marea Britanie le-au motivat printre altele prin dorinţa de a schimba regimul din care face parte şi Naji Sabri. O explicaţie a faptului că ministrul de externe al Irakului s-a deplasat fără probleme de la Bagdad la Cairo au oferit-o ieri surse arabe, citate de portalul arab *Al Bawaba*, într-un articol intitulat „SUA au asigurat securitatea personală a ministrului de externe irakian pe drumul spre Cairo". Articolul susţine că ministrul irakian, îmbrăcat în costum tradiţional arab, a părăsit sâmbătă Bagdadul la bordul unui automobil şi a ajuns în Siria duminică dimineaţa, de unde s-a deplasat în capitala Egiptului, Cairo, unde a participat la reuniunea Ligii Arabe. În continuare, potrivit unor surse neprecizate din capitala Egiptului, sosirea lui Naji Sabri la Cairo pentru participarea la Liga Arabă ar fi fost coordonată împreună cu oficiali de la Washington. Sursele citate susţin că autorităţile egiptene au acceptat garanţiile oferite de Statele Unite cu privire la securitatea personală a lui Naji Sabri în timpul şederii acestuia în Egipt. În sprijinul acestei teorii, *Al Bawaba* l-a citat pe analistul sirian Shaaban Abud, care a declarat luni că vizita şefului diplomaţiei irakiene la Cairo demonstrează încrederea în sine a regimului de la Bagdad, care nu i-ar fi permis niciodată lui Naji Sabri să părăsească Irakul dacă nu ar fi fost sigur că acesta se va întoarce nevătămat la Bagdad. Oricum, la finalul reuniunii Ligii Arabe de la Cairo diplomatul irakian s-a întors fără probleme la Bagdad.

Pe de altă parte, sursele citate de site-ul arab au apreciat că incidentul în care aviaţia americano-britanică a bombardat un autobuz sirian, tot duminică dimineaţă, la doar câteva ore după intrarea în Siria a lui Naji Sabri, are legătură cu prezenţa pe teritoriul acestui stat a diplomatului irakian.

Se profilează o criză umanitară?

Statele Unite şi aliaţii lor se pregătesc să ofere asistenţă umanitară Irakului după ce climatul de securitate va fi stabilit în ţară, a declarat luni la Washington purtătorul de cuvânt al Departamentului de Stat, Richard Boucher, potrivit unui comunicat al Ambasadei SUA la Bucureşti remis redacţiei. „În baza unor informaţii din surse foarte sigure, nu se poate vorbi de o «criză umanitară»" a declarat Boucher. El a adăugat că nu există dovezi privind un număr semnificativ de refugiaţi. Cantităţi importante de hrană, medicamente şi adăposturi au fost deja transportate în regiune pentru a fi transportate în Irak, după ce ţara va fi sigură din punct de vedere militar şi vor fi finalizate operaţiunile de deminare din porturi, a declarat Boucher.

Echipe de intervenţie în caz de dezastru sunt de asemenea pregătite pentru a începe operaţiunile umanitare şi de reconstrucţie. Potrivit oficialului Departamentului de Stat, SUA doresc şi o ajustare a programului „petrol contra hrană" al ONU, care să se desfăşoare tot sub autoritatea Naţiunilor Unite. Programul „petrol contra hrană" îi permitea Irakului să vândă cantităţi reduse de petrol pentru a folosi sumele obţinute astfel pentru cumpărarea de ajutor umanitar. Potrivit estimărilor ONU, 60% din populaţia irakiană depinde de aceste fonduri.

Luni, Crucea Roşie Internaţională şi secretarul general al Naţiunilor Unite, Kofi Annan, au declarat că Basra se află

„într-o gravă criză umanitară". De asemenea, organizaţia a precizat ieri că are „discuţii constructive" cu ambele părţi implicate în războiul din Irak pentru a obţine acces la prizonierii de război.

Din nou bombe cu fragmentaţie

Bombe cu fragmentaţie au fost lansate, luni seara, asupra unui cartier rezidenţial din Basra (sud), localitate în jurul căreia luptele au continuat, în noaptea de luni spre marţi, a informat corespondentul *Al-Jazira* aflat la faţa locului, citat de *Mediafax*.

Sursa citată a precizat că aceste bombe au fost lansate în jurul orei locale 21.30 (20.30 ora României) şi nu a semnalat existenţa unor eventuale victime. Corespondentul *Al-Jazira* a relatat că luptele violente dintre militarii americani şi britanici şi forţele irakiene au continuat, în noaptea de luni spre marţi, la periferia oraşului Basra. Bombardamente intense au avut loc în zonele de est şi vest ale oraşului.

Aliatele SUA au livrat Iranului armament nuclear

Ministrul rus al apărării, Serghei Ivanov, a declarat ieri că Rusia deţine informaţii potrivit cărora „unele din cele mai apropiate state aliate ale SUA" au furnizat Iranului echipament nuclear foarte periculos. Ministrul rus al energiei atomice, Aleksandr Rumianţev, a precizat că deţine informaţii ce demonstrează că firma Urenco, o companie anglo-olandeză, a furnizat Iranului – ţară inclusă de SUA în aşa-numita „axă a răului", din care fac parte statele potenţial capabile să se dote-

ze cu arme de distrugere în masă – echipament nuclear care este esențial pentru fabricarea armelor atomice. Declarațiile celor doi miniștri ruși survin în urma unor recente acuzații ale oficialilor de la Washington, care susțin că Rusia ar fi vândut echipamente militare Irakului. În șirul acuzațiilor aduse de înalți oficiali ruși politicii anglo-americane se plasează și recentele afirmații ale ministrului rus de externe, Igor Ivanov, care a denunțat *modul de soluționare ales de SUA și aliații lor* a problemei irakiene. În opinia oficialului rus, principala miză în criza irakiană este stabilirea unei noi ordini mondiale. „Războiul din Irak a plasat comunitatea internațională în fața unei alegeri de principiu. Este evident că de modul în care se derulează evenimentele depinde nu numai soarta Irakului, ci și viitorul relațiilor internaționale pentru o lungă perioadă." Ministrul rus a atras atenția că, în prezent, ca urmare a începerii ofensivei americane împotriva Bagdadului, unitatea coaliției antiteroriste este în mare pericol, în timp ce SUA consideră că utilizarea forței împotriva Irakului este singura soluție pentru realizarea dezarmării irakiene. „Comunitatea internațională", a adăugat Igor Ivanov, „a respins și respinge în continuare soluția militară în problema dezarmării Irakului și nu din întâmplare suntem martorii unor manifestații anti-război fără precedent în întreaga lume."

Operațiunea militară americano-britanică împotriva Irakului poate duce la o și mai mare radicalizare a cercurilor extremiștilor islamiști care acționează în Afganistan și în *țările vecine statului afgan împotriva actualei administrații* de la Kabul, a avertizat ministrul rus de externe, Igor Ivanov, la întâlnirea cu emisarul special al ONU în Afganistan, Lakhdar Brahimi.

Rusia nu dorește să participe la o eventuală reconstrucție a Irakului după război, pentru că acest lucru ar contraveni intereselor sale naționale, a declarat, tot ieri, vicepremierul rus Viktor Kristenko. De asemenea, oficialul de la

Moscova a ţinut să precizeze că principalul obiectiv al Rusiei în Irak îl reprezintă apărarea intereselor sale economice.

Ivanov a plusat declarând ieri că Moscova doreşte o participare mai activă a organizaţiilor islamiste, în special a Ligii Arabe, la reconstrucţia Ceceniei, republică rusă separatistă devastată în urma celor două războaie dintre rebelii ceceni şi forţele federale. „Participarea organizaţiilor islamiste poate aduce o contribuţie importantă la procesul de pacificare în republica cecenă", a subliniat şeful diplomaţiei ruse în cadrul unei întâlniri cu fostul ministru egiptean de externe Mohamed Murad Ghalib.

Următoarea ţintă: Iranul

„După terminarea războiului din Irak, SUA se vor concentra asupra opririi programului iranian de îmbogăţire a uraniului, cu toate că Iranul pare să aibă nevoie de câţiva ani pentru a fi capabil să producă arme nucleare", a avertizat analistul Gary Samore, de la Institutul Internaţional de Studii Strategice de la Londra. Specialistul britanic a apreciat că SUA vor beneficia de sprijinul marilor puteri dacă vor încerca să dezarmeze Iranul, ţară situată pe aşa-numita „axă a răului", sprijin pe care nu l-au avut în cazul Irakului. A treia ţară situată de preşedintele american George W. Bush pe „axa răului" este Republica Populară Democrată Coreeană, care a anunţat luni că pregăteşte „o apărare adecvată" împotriva unui eventual atac din partea SUA.

Italia, împotriva tandemului franco-german

Şeful diplomaţiei italiene, Franco Frattini, a denunţat într-o intervenţie susţinută în Parlamentul de la Roma tenta-

tivele de creare a unor axe politice în cadrul UE, referindu-se la tandemul franco-german, relatează *Rompres*. Apropierea franco-germană a fost criticată în ultima perioadă în termeni foarte duri de miniştri ai guvernului Silvio Berlusconi. Intervenţia lui Frattini vine după iniţiativa de săptămâna trecută a Franţei, Germaniei şi Belgiei din Consiliul European de la Bruxelles, în sensul grăbirii demersurilor de creare a unei armate europene şi în contextul preluării preşedinţiei semestriale a UE de Italia în a doua jumătate a acestui an.

Autorităţile italiene nu şi-au ascuns iritarea faţă tandemul dintre Paris şi Berlin şi au formulat acuzaţii la adresa Franţei pentru rolul jucat în evoluţia crizei irakiene şi a războiului care s-a declanşat, dar ministrul Frattini a precizat că „incidentul" poate fi considerat ca închis. Recent, ministrul italian al apărării, Antonio Martino, a declarat într-o emisiune televizată de mare audienţă a canalului public *RAI* că „perioada când Europa trebuia să fie instrumentul politicii franco-germane a apus".

Franco Frattini a insistat asupra necesităţii unor acţiuni pentru descurajarea oricăror încercări de constituire a unor axe bi sau trilaterale, care „nu folosesc la nimic", şi a anunţat, pe de altă parte, „un acord substanţial" între ţările fondatoare ale UE în legătură cu reformele instituţionale privind Europa extinsă, care va fi dat publicităţii „peste câteva săptămâni". Cele şase state fondatoare ale Uniunii sunt Belgia, Germania, Franţa, Italia, Luxemburg şi Olanda. Ieri, premierul belgian, Guy Verhofstadt, a anunţat că summitul pe probleme de apărare, convocat de Belgia, Franţa şi Germania, va avea loc pe 29 aprilie, informează *Reuters*.

TEATRUL DE RĂZBOI

Comandouri israeliene în Irak?

De ce americanii nu vor ziariști în vestul Irakului? Acționează în zonă comandouri israeliene? Se măsluiesc „dovezi" mincinoase? Din motive încă necunoscute, americanii n-au prea mediatizat cucerirea aerodromurilor H-2 și H-3 din vestul Irakului și nici nu vor ziariști sau operatori de televiziune în această zonă. Din această parte a Irakului, supranumită „ținutul rachetelor SCUD", în urmă cu 12 ani, în timpul „războiului din Golful Persic" irakienii au lansat 39 de rachete balistice deasupra orașelor israeliene.

În 1991, Statele Unite au reușit, după eforturi uriașe, să paralizeze voința israelienilor de a reacționa. Ca și în 1991, nici astăzi Washingtonul nu vrea vreun amestec israelian în războiul antiirakian din motive strategico-politice. În mare secret, săptămâni în șir, la granița dintre Iordania și Irak s-au antrenat unități de parașutiști americani, împreună cu o trupă aeropurtată de elită a Statului Major al Armatei israeliene. Dacă comandourile israeliene au participat sau nu la cucerirea aerodromurilor H-2 și H-3, nu se știe. Deocamdată!

13 rachete SCUD au fost, fără îndoială, ascunse de dictatorul irakian. Ieri, în Israel, a provocat emoție știrea că avioane și unități de comando americane au descoperit în zonă două transportoare de rachete și le-au distrus.

20 de americani uciși și 14 capturați sau pierduți

O listă a celor 20 de militari americani uciși în luptă și a celor 14 luați prizonieri de război sau pierduți în acțiune a fost dată publicității marți din surse ale armatei SUA și ale familiilor victimelor, transmite *Mediafax*. Printre cei 20 de americani omorâți în luptă se află nouă pușcași marini care, în cadrul operațiunilor desfășurate duminică, 23 martie, lângă localitatea Nassiriya, s-au întâlnit cu trupe irakiene care au simulat că se predau și apoi au tras asupra lor. Numele celor nouă pușcași marini care și-au pierdut viața nu au fost date publicității. Alți militari americani uciși sunt un căpitan de 27 de ani, mort în urma unui atac cu grenadă în 23 martie lângă tabără Diviziei 101 Aeropurtate din Kuweit, un soldat de 19 ani, care a pierit într-un accident de autovehicul militar în Irak produs în 22 martie, și un locotenent de 27 de ani, care și-a pierdut viața în urma coliziunii a două elicoptere britanice în 22 martie. Din corpul de pușcași marini americani și-au pierdut viața în prăbușirea unui elicopter militar în Kuweit, în 21 martie, un căpitan de 30 de ani, un caporal de 25, un sergent de 29 și un maior de 36 de ani. Din trupele de uscat au murit în luptele de pe teren din Irak un locotenent de 30 de ani, în 21 martie, și un caporal de 22 de ani, iar un alt caporal de 26 de ani a fost raportat ca ucis prin descărcarea accidentală a unei mitraliere, la o dată neprecizată clar, la fel ca și în cazul morții, într-un accident provocat cu un autovehicul militar în Irak, a unui sergent de 22 de ani. Piloții elicopterului Apache doborât după ce nu a mai reușit să revină din misiune pe 23 martie, unul de 30, celălalt de 26 de ani, au fost prezentați la televiziunea irakiană pe 24 martie, aparent fără să fi suferit răniri. Alți cinci subofițeri americani au intrat într-o ambuscadă întinsă convoiului militar spre zorii zilei de 23 martie în apropierea localității Nassiriya, au fost capturați și imediat prezentați de televiziunea irakiană. În plus, notează

AP preluată de *Mediafax*, există alţi şapte militari daţi dispăruţi în acţiune din zona operaţională de la Nassiriya, în sud-vestul Irakului, dintre care doar doi, de 19 şi 22 de ani, au fost identificaţi cu ajutorul familiilor. Televiziunea irakiană a arătat imagini cu patru corpuri neînsufleţite, despre care a afirmat că sunt militari americani ucişi în luptă.

Coaliţia are mari probleme din cauza vremii

Meteorologii au prevăzut, începând de ieri, trei zile de furtuni violente de nisip şi cer înnorat în sudul şi centrul Irakului. Pentru irakieni, acest lucru înseamnă o perioadă de respiro. Pentru americani înseamnă bătăi de cap. Vremea rea îi împiedică să înainteze, fiind nevoiţi să îşi protejeze echipamentul de nisipul fin care pătrunde în motoarele tancurilor, transportoarelor, camioanelor şi elicopterelor. Nu sunt afectate doar trupele terestre, căci, din cauza vizibilităţii reduse, nici bombardierele nu mai sunt la fel de eficiente.

Situaţia nu este favorabilă nici în nord, în Kurdistanul irakian, unde, în loc de furtuni de nisip, forţele speciale americane şi britanice se vor confrunta în următoarele zile cu viscole şi ninsori abundente. Luni, aceste elemente avansate au fost dislocate în patru aeroporturi din nord (Barmeni, Harir, Bakarjo şi Ankwa) şi unul din vest (H-3), formând avangarda forţei care va securiza câmpurile petrolifere din apropierea localităţilor Mosul şi Kirkuk. Următoarea lor misiune va fi să pregătească ofensiva asupra oraşului natal al lui Saddam Hussein, Tikrit, aflat la nord de Bagdad.

Capriciile naturii sunt o mană cerească pentru militarii irakieni, pentru că sunt obişnuiţi cu condiţiile unui climat extrem şi vor profita de situaţie pentru a se reorganiza, a repara autovehiculele de luptă şi pentru a aduce noi provizii şi muniţie unităţilor din prima linie. De asemenea, vor ataca

şi hărţui convoaiele americano-britanice, autovehiculele care staţionează şi unităţile de recunoaştere.

Citând surse militare, agenţia israeliană *Debka* precizează că strategii irakieni şi-au dat seama care este veriga slabă a tacticii americane. Vizând cu orice preţ atingerea obiectivului principal, Bagdadul, coloanele de blindate lasă cu mult în urmă unităţile logistice. Acestea devin astfel extrem de vulnerabile la atacurile unităţilor de gherilă. Drept urmare, irakienii au început deja să folosească mici detaşamente, ai căror membri, de cele mai multe ori îmbrăcaţi în civil, folosesc grenade de mână, mine şi aruncătoare de grenade pentru a distruge autovehicule şi poduri. Această tactică este folosită la Nassiriya şi Basra.

Revizuirea planurilor de război

Bazându-se pe experienţa primelor patru zile de luptă, comandantul CENTCOM, generalul Tommy Franks, a tras mai multe concluzii şi a revizuit parţial planurile de război.

1. Contrar aşteptărilor, nu a apărut nici o fisură în conducerea irakiană, mai ales în ceea ce priveşte structurile de comandă la nivel de divizie, brigadă şi batalion.

2. Coaliţia nu dispune de o forţă terestră suficient de puternică pentru asaltul asupra capitalei irakiene. Ofiţerii CENTCOM de la Camp Doha şi-au dat seama că Bagdadul nu poate fi cucerit cu forţele actuale. Şi, pentru că nu există nici cea mai mică intenţie de a amâna ofensiva, se ia în calcul obţinerea unei aprobări, din partea Casei Albe, de a se suplimenta numărul militarilor din zonă. Luni, Divizia 4 Infanterie a depăşit Canalul de Suez în drumul său spre Golf. Pentru a câştiga timp, cel mai probabil divizia va fi debarcată în porturile saudite de la Marea Roşie şi se va îndrepta spre Irak. De asemenea, o unitate din cadrul Diviziei 82 Aeropur-

tate, Brigada 173 Aeropurtată, cu baza în Italia, a primit ordin de a se deplasa în zonă.

3. Toate aceste forțe, la care se adaugă și diviziile de elită irakiene, sunt gata să dea bătălia finală pentru Bagdad. Potrivit surselor *Debka*, asaltul asupra capitalei va avea loc sâmbătă 29 martie. De abia atunci cele două tabere vor folosi cele mai puternice arme din dotare. Este posibil ca puterea de foc ce va fi aruncată în lupta pentru Bagdad să o egaleze pe cea din marile bătălii ale celui de-al doilea război mondial.

Pușcașii marini americani au trecut Eufratul

Pușcașii marini americani au trecut Eufratul și Canalul Saddam, la Nassiriya, și își continuă înaintarea spre Bagdad, după ce au creat o breșă în orașul irakian, transmite corespondentul *Reuters* care însoțește trupele americane. Convoiul militar american se află în prezent în drum spre capitala irakiană. Deși climatul în Nassiriya rămâne „ostil", pușcașii marini au trecut canalul și se îndreaptă spre Bagdad, conform aceleiași surse. Este posibil ca strategii militari americani să opteze pentru brațul estic al Eufratului, pentru înaintarea forțelor aliate spre Bagdad, în timp ce, în vest, trupele americane au ajuns la aproximativ 100 km de capitala irakiană.

De asemenea, peste 100 de cadavre de irakieni au fost observate marți, pe șoseaua ce leagă orașul Nassiriya de Bagdad, au declarat mai mulți jurnaliști. Nimeni nu a precizat însă dacă este vorba de militari sau de civili. Potrivit unui ofițer al forțelor SUA, 40 de irakieni răniți au fost luați prizonieri de pușcașii marini americani. Corespondentul *Reuters* apreciază că ar putea fi vorba de forțe irakiene care veneau să întărească apărarea orașului și care ar fi fost bombardate de aviația aliată. Pe șosea se aflau și multe autovehicule carbonizate care, după direcția de mers, se îndreptau spre Nassiriya.

Basra este „țintă militară legitimă"

Oficiali militari britanici au declarat că orașul irakian Basra a devenit „o țintă militară legitimă", transmite *CNN*. Această schimbare de strategie intervine din cauza rezistenței puternice a forțelor irakiene care s-au adăpostit în acest oraș. Forțele coaliției anglo-americane vor fi în stare „să atace forțele irakiene din acest oraș și să trimită ajutoare umanitare populației civile", au anunțat oficialii britanici.

Anterior, forțele aliate afirmaseră că doreau să evite luptele în interiorul orașului Basra. Elemente ale Diviziei 51, care apărau zonele din sudul orașului, s-au retras în oraș, având tancuri, artilerie și infanteriști. Americanii și britanicii spun că ar dori să folosească Basra ca punct de intrare a ajutoarelor umanitare.

Un purtător de cuvânt militar britanic, citat de *Reuters*, a confirmat marți, în Kuweit, că trupele Marii Britanii se vor alătura, după toate probabilitățile, forțelor americane care luptă în Basra. Forțele americane din Basra se confruntă cu o puternică rezistență din partea formațiunilor paramilitare loiale președintelui Saddam Hussein, „Fedaiyn Saddam", a declarat un ofițer britanic al forțelor desfășurate în Kuweit. „Dispun de armament ușor, sunt puțini, însă terorizează populația din Basra și probabil va fi nevoie să ne deplasăm acolo pentru a înfrânge rezistența acestora", a precizat sursa citată. Anterior, *CNN* anunțase că, în ultimele 24 de ore, divizii ale armatei irakiene sunt angajate în schimburi de focuri cu cel puțin zece unități ale artileriei britanice.

Televiziunea britanică *Sky News* anunțase ieri, citând surse din cadrul coaliției anglo-americane, că în Basra ar fi izbucnit o revoltă populară a șiiților, majoritari în acest oraș. Comandamentul Central din Qatar a declarat aseară, citat de *Reuters*, că nu poate confirma aceste informații.

Până în prezent, forţele britanice s-au abţinut să se implice în luptele terestre, deoarece acestea pot provoca victime în rândul populaţiei civile irakiene. Oficialii britanici susţin că nu vor ataca oraşul la întâmplare, ci doar forţele armate care se află acolo. „Ar fi fost foarte bine dacă forţele din Basra s-ar fi predat, pentru că nu ar mai fi fost nevoie să luptăm. Dar acum va trebui să intrăm în oraş şi să neutralizăm orice formă de rezistenţă", a declarat purtătorul de cuvânt al forţelor britanice, căpitanul Al Lockwood.

Rezistenţa irakiană în Basra şi în Umm Qasr a afectat programul ONU de distribuire a ajutoarelor umanitare, existând pericolul declanşării unei crize umanitare în regiune. În ultimele zile, oraşul Basra a avut probleme privind aprovizionarea cu apă, dar şi cu energia electrică de care este nevoie şi pentru pomparea apei.

RĂZBOIUL MEDIATIC

„Saddam este fiul CIA"

Suddeutsche Zeitung îl intervievează pe Peter Scholl-Latour, jurnalist și expert în Orientul Mijlociu, despre posibilitățile de informare în războiul din Irak: „Reporterii nu pot informa. Corespondenții germani de pe partea americană abia pot ajunge la briefing-urile colective. Pentru francezi este la fel. Aceasta este «bătrâna Europă» de care nu mai vrea Bush să audă." „Imaginile morților și prizonierilor nu reprezintă în mod necesar faptul că războiul lui Bush și Blair se află într-o pasă proastă din punct de vedere militar. Ele arată altceva, și anume arată războiul așa cum este el cu adevărat, fără jocuri informaționale cu lovituri chirurgicale, în schimb cu abisuri, cu drame umane, cu sânge și groază, cu suferință și lacrimi." • *Die Welt* prezintă sub titlul „Vocea Europei se întărește" declarația cancelarului german, Gerhard Schröder, „Procesul de lărgire a UE trebuie să meargă hotărât înainte, acesta este răspunsul corect față de război" • *Der Standard* afirmă: „NATO s-a transformat după 1989 dintr-o alianță împotriva comunismului într-un instrument al politicii globale a Washingtonului. Cine face parte din alianță trebuie să-și facă datoria, cine se opune – a se vedea exemplul Franței și Germaniei – este supus presiunilor economice și politice." • *Berliner Zeitung:* „Războiul din Irak dezbină Uniunea – Ceartă în prezidiul CDU (Uniunea Creștin-Democrată) – Stoiber se distanțează de poziția proamericană a lui Merkel";

în articol este prezentată diferenţierea opiniilor în cadrul celui mai mare partid de opoziţie din Germania.

Presa arabă laudă rezistenţa irakiană

„Drumul spre Bagdad, încetinit de furtuni de nisip şi rezistenţă" afirmă cotidianul egiptean *Dar Al Hayat:* „Mii de puşcaşi marini americani s-au îndreptat spre nord, spre Bagdad, evitând oraşele pentru a nu da piept cu rezistenţa irakiană". „Remarcile lui Aridi au înfuriat misiunea diplomatică americană din Beirut" informează ziarul libanez *Daily Star:* „Invectivele recente ale ministrului informaţiilor, Ghazi Aridi, împotriva administraţiei americane şi a războiului din Irak au iritat diplomaţii americani din Beirut, care ar fi solicitat ca Aridi să fie «penalizat»."

Pentagonul vrea să-i gonească pe jurnaliştii străini

Ziariştii occidentali acuză Pentagonul de încercarea de a-i determina să părăsească Bagdadul prin bombardarea clădirii Ministerului irakian al Informaţiei, singurul loc de unde jurnaliştii străini pot transmite reportaje în direct despre războiul din Irak, transmite agenţia rusă *RIA Novosti*, citându-l pe corespondentul postului britanic de televiziune *Sky News*. În opinia acestuia, în acest fel Pentagonul intimidează ziariştii străini, pentru ca ei să nu informeze lumea despre situaţia reală din capitala irakiană şi despre poziţia conducerii de la Bagdad. Potrivit *RIA Novosti*, recepţionată de *Rompres*, acelaşi ziarist britanic acuză aviaţia americană că, în timpul atacurilor sale asupra Bagdadului şi împrejurimilor acestuia,

a lovit mai multe locuințe și spitale unde se găsesc zeci de răniți civili, contrar informațiilor furnizate de Comandamentul american, potrivit căruia bombardamentele vizează numai obiectivele militare irakiene.

Un război care nu este ca-n filme

John Keegan, corespondentul militar al ziarului *The Daily Telegraph*, încearcă să risipească pesimismul care s-a așternut în „anglosferă" o dată cu primele pierderi suferite de aliați, explicând că războaiele nu se desfășoară ca în filmele turnate la Hollywood, că ofensivele sunt îndeobște lente și retragerile, frecvente. De exemplu, războiul din insulele Malvine, care a fost relativ scurt conform normelor militare, a ținut o lună de la primele debarcări până la capitularea argentinienilor. Potrivit lui Keegan, performanța aliaților în Irak este de-a dreptul remarcabilă. Au înaintat 500 km de la linia de start, una din cele mai rapide înaintări înregistrate vreodată și care depășește viteza avansului forțelor de eliberare britanice din 1944 de la Sena la Bruxelles.

Cu toate că turcii sunt cei care au băgat bețe în roțile mașinii de război americane, împiedicând Divizia 4 Infanterie să deschidă un al doilea front în nordul Irakului, francezii au acumulat cea mai mare antipatie peste ocean. Până și redactorul-șef al cotidianului *Le Monde*, Jean-Marie Colombani, a fost nevoit să recunoască luni că disputa diplomatică provocată de război va pune capăt pentru totdeauna ambițiilor Europei de a deveni o supraputere militară și diplomatică. Asta nu-i împiedică totuși pe francezi să savureze greutățile întâmpinate de aliați pe frontul irakian.

ROMÂNIA ÎN RĂZBOI

Carburanţii româneşti nu ţin cont de război

Guvernul este interesat de menţinerea preţului carburanţilor, în special la motorină, în perioada următoare, chiar dacă pe piaţa mondială s-a observat o escaladare a preţului la petrol după declanşarea războiului din Irak, a declarat ieri ministrul industriei şi resurselor, Dan Ioan Popescu. „Dacă războiul va dura o perioadă scurtă, influenţa acestuia asupra preţului la petrol nu va fi semnificativă. Dacă războiul va fi mai lung de o lună, trebuie să ne aşteptăm la o creştere de 7-10 dolari pe baril. Am discutat cu miniştri din diferite ţări, inclusiv din OPEC, dar deocamdată nu se poate face o estimare a ceea ce se va întâmpla." Dan Ioan Popescu a subliniat că România are o producţie de 6 milioane de tone de ţiţei pe an, care acoperă 70-80% din necesarul intern. „Mergem şi pe ideea unei opriri a exporturilor. Suntem interesaţi să nu avem creşteri de preţ, în special la motorină, în perioada următoare, pentru că începe campania agricolă." Acesta a precizat că *directorul general al SNP Petrom, Gheorghe Constantinescu*, va face o analiză şi o serie de propuneri pentru livrarea carburanţilor pentru agricultură la preţuri corespunzătoare. De asemenea, ministrul industriei a precizat că au fost luate şi măsuri pentru creşterea stocurilor la nivelul rafinăriilor.

BNR caută conturile irakiene

BNR derulează o analiză care are în vedere identificarea unor eventuale conturi ale autorităţilor irakiene în băncile româneşti, analiză care nu ia în calcul depozitele sau conturile persoanelor fizice sau ale firmelor din Irak, a declarat ieri viceguvernatorul BNR Mihai Bogza, citat de *Mediafax*. „Noi urmărim, la solicitarea guvernului, situaţia conturilor autorităţilor irakiene şi nu ale persoanelor fizice sau ale firmelor care au acţionari irakieni. După finalizarea acţiunii, în funcţie de rezultate şi pe baza unei decizii politice, guvernul va hotărî blocarea posibilelor conturi, întrucât legislaţia bancară nu permite această măsură", a explicat Bogza. Băncile au primit din partea BNR o scrisoare în care se solicită informaţii la zi privind conturile irakiene, au declarat surse bancare, care au apreciat că este puţin probabil să fie identificate conturi aparţinând autorităţilor din statul arab.

Rezerviştii vor bază NATO la Caracal

Cadrele militare în rezervă de la Caracal îi aşteaptă pe americani să vină şi în Olt şi să transforme aerodromul militar de la Deveselu în bază NATO, se arată într-o scrisoare adresată ambasadorului SUA la Bucureşti, Michael Guest, de Asociaţia cadrelor militare în rezervă şi retragere filiala Caracal. Ca urmare a restructurării armatei, Baza militară 91 vânătoare-bombardament de la Deveselu, care are o suprafaţă de 350 ha, a fost transformată în aerodrom militar de rezervă. Asociaţia cadrelor militare în rezervă şi retragere, filiala Caracal, cuprinde aproximativ 400 de foşti militari. Unii dintre ei, pensionaţi încă din 1980, speră că vor fi chiar reactivaţi.

RĂZBOIUL ECONOMIC

Bush cere Congresului 75 miliarde de dolari

Preşedintele american George W. Bush urma să ceară noaptea trecută Congresului aproximativ 75 miliarde de dolari, sumă care va fi utilizată atât pentru campania militară din Irak şi recompensarea aliaţilor, cât şi pentru acoperirea costurilor necesare securităţii interne a Statelor Unite. Potrivit cotidianului *Financial Times*, 63 miliarde de dolari vor fi alocate finanţării războiului din Irak, cinci miliarde din această sumă urmând să acopere costurile aprovizionării cu muniţie şi altele asociate. Calculele Casei Albe au la bază estimările potrivit cărora trupele americane se vor întoarce acasă în şase luni, a arătat un oficial american, citat de cotidianul britanic. Numai cheltuielile alocate pentru mobilizarea, angajarea în luptă şi întoarcerea forţelor armate ale Statelor Unite se ridică la 53 miliarde de dolari. În acest context, reprezentanţii Washingtonului au explicat că trimiterea trupelor militare în Golf a costat 30 miliarde de dolari. „A lupta într-un război este numai puţin mai scump – cu circa două miliarde de dolari pe lună în plus – decât cele aproximativ cinci miliarde de dolari pe lună necesare menţinerii militarilor americani în Golf pentru a intimida regimul de la Bagdad", precizează *Financial Times*.

În afară de fondurile suplimentare necesare intervenţiei militare din Irak, administraţia Bush va solicita 4 miliarde de dolari pentru securitatea internă. Asistenţa financiară pentru

aliaţi şi pentru celelalte naţiuni care luptă împotriva terorismului, cerută de Casa Albă Congresului, se ridică la opt miliarde de dolari, fonduri care includ şi costurile reconstrucţiei Irakului. Ţările beneficiare ale fondurilor americane ar putea fi Turcia, Iordania, Israel, Egipt, Filipine şi Columbia, state care, potrivit oficialilor SUA, luptă atât cu terorismul, cât şi cu industria drogurilor. La începutul acestei săptămâni, Casa Albă a arătat că războiul din Irak costă mai puţin decât atacurile teroriste de la 11 septembrie 2001. Pentru contribuabilii americani acestea au reprezentat 100 miliarde de dolari în plus, iar daunele produse economiei americane sunt estimate între 225 miliarde şi 400 miliarde de dolari.

Ziua a 9-a

Joi 27 martie 2003

S-au împotmolit

Pentagonul recunoaşte că operaţiunea „Şoc şi groază" a fost un fiasco • Tactica irakiană de hărţuire, furtunile de nisip şi noroiul îi forţează pe aliaţi să schimbe încă o dată strategia • Asaltul asupra Bagdadului devine un obiectiv tot mai îndepărtat • De la ocolirea oraşelor şi înaintarea rapidă spre Capitală, americanii şi britanicii vor trece la lichidarea pas cu pas a miliţiilor şi gherilelor •Motivele principale: eşecul acţiunilor de decapitare fulgerătoare a regimului Saddam şi temerile că vor fi atacaţi din spate în bătălia Bagdadului • „Suntem mai aproape de început decât de sfârşit", a declarat Donald Rumsfeld • Prima ţintă a noii strategii este Basra, unde trupele lui Udai au scos din poziţii Brigada 7 Mecanizată britanică.

RĂZBOIUL POLITIC

Rusia ironizează Statele Unite

La câteva zile după ce Washingtonul a acuzat autoritățile de la Moscova că au permis companiilor ruseşti să livreze tehnologie militară electronică de vârf armatei irakiene şi chiar că specialişti ruşi s-ar afla în prezent la Bagdad pentru a coordona utilizarea aparatelor de bruiaj incriminate, autoritățile ruse au respins din nou acuzațiile Casei Albe. Printr-o informare remisă ieri redacției de Ambasada Rusiei şi intitulată „SUA îşi pun eşecurile pe seama armamentului sovietic învechit", reprezentanții Rusiei au respins ironic acuzațiile voalate americane. Ruşii contracarează dur declarațiile prin care oficialii americani lăsau de înțeles că sistemele electronice care ar fi fost livrate Irakului de firmele ruseşti ar fi sprijinit defensiva irakiană împotriva forțelor americano-britanice. Astfel, documentul susține că irakienii posedă doar armament sovietic învechit, deci pretenția SUA că acest armament ar fi influențat atacurile aliate face practic reclamă acestui armament. Informarea remisă de Ambasada Rusiei la Bucureşti este semnată de Viktor Litovkin, comentator militar al agenției *RIA Novosti*.

Eşecurile armatei americane în efectuarea „blitz-kriegului" irakian îi provoacă Washingtonului o surdă nemulțumire, se menționează în comunicat. „Cauzele greşelilor strategice şi tactice sunt căutate de Casa Albă nu în erorile comise în pregătirea operațiunii «Şoc şi groază» şi nici în subapre-

cierea politică şi militară a posibilităţilor de apărare ale Bagdadului şi trupelor sale ci, aşa cum se obişnuieşte în astfel de cazuri, în motive de mâna a doua sau a treia care, brusc, măcar în plan propagandistic, devin cele mai importante, cât pe ce să iasă în prim-plan. Unul din aceste motive l-a constituit armamentul rusesc cu care sunt dotate unităţile irakiene. La sfârşitul săptămânii trecute, la Departamentul de Stat al SUA a fost invitat ambasadorul Rusiei la Washington, Iuri Uşakov, căruia i s-a înmânat o notă de protest. În ea se afirmă că în ultimul an nişte companii particulare din Rusia au vândut Irakului rachete şi proiectile antitanc, aparate pentru vizibilitate nocturnă şi aparatură electronică de bruiaj, capabile să schimbe direcţia de zbor a avioanelor americane, a rachetelor de croazieră şi autodirijate. Toate acestea cu încălcarea sancţiunilor ONU", precizează autorul documentului. Denumirile *firmelor ruseşti incriminate au fost publicate* de presa americană: acestea sunt Biroul de Proiectare pentru Construcţii de Aparatură Specială (BPCAS) din Tula şi Aviakonversiia. „Directorul firmei Aviakonversiia, Oleg Antonov, a declarat că nu s-au făcut nici un fel de livrări din utilajele lor în Irak, iar irakienii îşi puteau crea singuri această aparatură sau şi-o putea procura din terţe ţări", aminteşte autorul articolului. *Faptul că irakienii îşi puteau asambla singuri o astfel de aparatură* s-a confirmat şi la Agenţia Aerospaţială a Rusiei şi la Agenţia Rusă pentru Sisteme de Comandă, căreia îi aparţin întreprinderile care produc sisteme radio-electronice de luptă, menţionează documentul Ambasadei Rusiei.

„În ceea ce priveşte BPCAS din Tula, acesta livrează într-adevăr pe pieţele mondiale de armament proiectile antitanc cu reacţie dirijate. Cei din Tula vând arme în Emiratele Arabe Unite, Iordania, Siria, India şi în alte ţări. Academicianul Vasili Greazev, *membru al conducerii* BPCAS, a calificat reproşurile SUA la adresa întreprinderii privind încălcarea sancţiunilor ONU drept o încercare „incorectă" de a

elimina de pe pieţele mondiale de armament un concurent de prestigiu, ale cărui arme sunt mult mai eficiente la numeroşi parametri decât cele pe care le oferă firmele americane", menţionează autorul analizei.

„Potrivit aprecierilor unor experţi ai companiilor ruse de armament, în pretenţiile americanilor faţă de BPCAS şi de alte firme se întrevede o încercare de a-şi justifica pierderile surprinzător de mari de forţă vie şi de tehnică de luptă prin faptul că li se opune tocmai armamentul rusesc", continuă documentul. „Pentru noi aceasta este reclamă, mai ales dacă ţinem seama că Irakul are armament destul de vechi, încă de pe timpurile sovietice, din cauza lipsei de livrări din ultimii zece ani", remarcă specialiştii militari ruşi. Potrivit datelor din „The Military Balance 2002-2003", în înzestrarea armatei irakiene există, într-adevăr, tehnică de luptă destul de veche, de producţie sovietică – tancuri T-55, T-62 şi T-72, 1 200 de BMP-1, 122 de obuziere D-30, SAU „Gvozdiki" şi „Akaţii" – circa 200 de unităţi, câteva sute de rachete antitanc dirijate, printre care sunt şi modele occidentale, cum ar fi PTUR „Milan".

Sute de mii de tone de alimente trimise de Washington

O operaţiune umanitară de amploare derulată de SUA şi aliaţii lor va fi demarată imediat după ce portul irakian Umm Qasr va fi deminat şi deschis circulaţiei, informează un comunicat al Ambasadei SUA la Bucureşti remis redacţiei. În prezent, potrivit purtătorului de cuvânt de la Casa Albă, Ari Fleischer, se desfăşoară operaţiunile de deminare, primul pas spre a face posibile operaţiunile umanitare. „Minele vor fi dezamorsate. Poporul va fi hrănit", a declarat Fleischer marţi scară, adăugând că preşedintele Bush consideră ajutorul umanitar drept o „problemă crucială".

„Am pregătit 109 milioane de dolari pentru agenţiile umanitare pentru a avea grijă de poporul irakian", a afirmat, potrivit sursei citate, purtătorul de cuvânt de la Departamentul de Stat, Richard Boucher. Suma include şi 60 milioane de dolari alocate Programului Alimentar Mondial din care vor fi achiziţionate 130 000 de tone de alimente. SUA mai au pregătite 610 000 tone de alimente, pentru care au fost alocate 300 milioane de dolari, din care 132 000 tone au fost deja trimise în regiune. Zilnic, în Kuweit şi alte locuri din apropierea Irakului au fost pregătite trei milioane de raţii umanitare de urgenţă, au precizat Fleischer şi Boucher, arătând că este vorba de cel mai mare număr de raţii distribuite vreodată în situaţii de război. Agenţia SUA pentru Dezvoltare Internaţională (USAID) a obţinut deja un contract pentru reconstrucţia şi administrarea portului Umm Qasr, a precizat Boucher, preluat de sursa citată. Experţii Agenţiei urmează să se deplaseze în regiune pentru a organiza serviciile portuare.

Bush şi Blair ajustează strategia politică

Premierul britanic Tony Blair urma să se întâlnească ieri noapte la Camp David cu preşedintele american George W. Bush. Prim-ministrul britanic intenţiona să îşi convingă principalul aliat că Naţiunile Unite trebuie să joace un rol important în Irakul post-conflict, sugerează *Reuters*. Premierul australian John Howard a refuzat invitaţia de a participa la această reuniune anglo-americană, motivând că „în momentele de faţă este mai indicat să rămână în Australia". Un motiv neoficial al acestui refuz politicos ar putea fi protestele care au avut loc în ultima perioadă în Australia.

UE vrea un loc la ONU

Înaltul reprezentant al UE pe probleme de politică externă şi de securitate comună, Javier Solana, susţine că actualele tensiuni dintre Europa şi SUA ar avea drept cauză şi absenţa unui loc acordat Uniunii în Consiliul de Securitate al ONU, potrivit site-ului european de informaţii *EUobserver*. „UE nu este reprezentată printr-un loc în Consiliul de Securitate al ONU", a declarat el, într-un interviu acordat la începutul săptămânii cotidianului german *Die Welt*. „Vă daţi seama ce influenţă ar fi avut Europa dacă ar fi vorbit cu o singură voce?", a arătat el. Solana a afirmat că diferenţele de opinii au apărut chiar între patru membri europeni ai Consiliului de Securitate: Franţa, Germania, Marea Britanie şi Spania. Dacă toate ţările UE ar fi fost reprezentate de un singur loc aceste tensiuni ar fi fost evitate, consideră Solana. Potrivit proiectului viitoarei Constituţii europene, toate statele UE vor fi obligate să se abţină de la orice ar putea contraveni unei poziţii comune în politica externă.

Optimismul americanilor faţă de război scade

Un centru de cercetări din SUA a luat pulsul opiniei publice americane şi, într-un sondaj dat publicităţii marţi, a ajuns la concluzia că numărul americanilor care cred că ofensiva din Irak se desfăşoară „foarte bine" a scăzut brutal în ultimele zile de la 71 % la numai 38 %, cu toate că 72 % din cetăţenii SUA cred în continuare că George W. Bush a luat o decizie corectă când a lansat campania militară împotriva regimului de la Bagdad, informează *Rompres*. Centrul de cercetări specializate amintit, care a realizat sondajul între 23 şi 24 martie, pe un eşantion de 1 495 de persoane cu drept de vot, a mai constatat că numărul americanilor care susţin

această campanie militară în Irak este uşor mai scăzut faţă de cel al americanilor care au sprijinit războiul din Golf din 1991. De asemenea, 57 % din americani urmăresc acum îndeaproape evenimentele din Irak, faţă de 74 %, în perioada atentatelor teroriste de la New York şi Washington din 11 septembrie 2001..

Coreea de Nord atenţionează Japonia că „se autodistruge"

Coreea de Nord a avertizat Japonia că riscă să „se autodistrugă" dacă va lansa săptămâna aceasta un satelit de spionaj aşa cum intenţionează, informează *Mediafax*. Agenţia oficială de ştiri a Coreei de Nord, *KCNA*, a afirmat: „Dacă va pregăti o nouă invazie, susţinând politica americană de înăbuşire a Coreii de Nord din punct de vedere militar, securitatea Japoniei nu va mai fi garantată, această ţară riscând să se autodistrugă."

Autorităţile japoneze au adoptat măsuri de consolidare a securităţii şi supravegherii după apariţia unor informaţii potrivit cărora Phenianul ar putea efectua un test cu rachetă balistică în jurul datei prevăzute pentru lansarea de către Tokio a primilor sateliţi spion, informează *Reuters*. Agenţia de Apărare a Japoniei a anunţat că marina japoneză a desfăşurat o navă de patrulare echipată cu sistem de supraveghere Aegis în Marea Japonici. Potrivit presei japoneze, Japonia va lansa vineri primii doi sateliţi spion, analiştii politici apreciind că acest lucru ar putea determina Phenianul să efectueze un test cu rachetă balistică pentru prima dată din 1998.

TEATRUL DE RĂZBOI

Cele cinci strategii ale SUA

În anii care au trecut, SUA au câştigat experienţă şi încredere în forţele proprii în războaiele pe care le-au purtat. În Panama, Kuweit, Haiti, Bosnia şi Kosovo americanii au reuşit să se impună, să câştige într-un timp scurt, fără a înregistra pierderi majore de vieţi omeneşti. În toate aceste războaie, americanii au folosit tehnologii de luptă avansate, combinate cu un număr redus de militari ai trupelor speciale, având ca sprijin infanteria, care avea rolul de a menţine controlul asupra teritoriilor câştigate.

După atentatele de la 11 septembrie 2001, Statele Unite ale Americii s-au trezit puse în faţa unei situaţii fără precedent. Terorismul, noul inamic, deşi inferior din punct de vedere numeric şi tehnologic, s-a dovedit foarte eficient. În consecinţă, Washingtonul a trebuit să îşi regândească metodele de abordare a noilor ameninţări. S-a ajuns la concluzia că cea mai bună apărare este atacul şi, prin urmare, varianta loviturilor preventive a câştigat adepţi la Pentagon şi Casa Albă. Plecând de la acest concept, au fost elaborate mai multe strategii, până în prezent fiind aplicate cinci.

Prima strategie, care prevede lovirea directă a teroriştilor, a fost deja aplicată în Afganistan şi este în plină desfăşurare.

Cea de-a doua se referă la atacarea sau sancţionarea economică a ţărilor care adăpostesc şi sprijină mişcările teroriste. Efectele sale au fost simţite deja mai ales în sud-estul

Asiei, unde fundamentalismul islamic a câştigat foarte mult teren în ultimii ani.

Ultimele trei strategii se referă strict la Irak. În primul rând, a fost vizată decapitarea regimului condus de Saddam Hussein prin lovituri aeriene chirurgicale. Din păcate, s-a dovedit ineficientă, astfel că s-a decis aplicarea celei de-a patra: „Şoc şi groază". Aceasta urmărea, prin bombardarea intensă a unor obiective strategice irakiene, inducerea unei stări de panică intensă, nimicirea aparatului de conducere şi determinarea populaţiei de a se revolta împotriva regimului de la Bagdad. Forţele aliate ar fi mărşăluit astfel nestingherite către capitală. Dar situaţia din ultimele două zile de pe front a dovedit că este necesară aplicarea altei strategii, mult mai costisitoare, care poate duce treptat la atingerea obiectivului, înlăturarea de la putere a lui Saddam. Este vorba despre distrugerea tuturor punctelor de rezistenţă din sudul Irakului, evitându-se astfel descoperirea flancului sudic în ofensiva asupra Bagdadului.

Britanicii au desfăşurat trupe la graniţa cu Iranul

Unităţi ale infanteriştilor britanici au fost desfăşurate, marţi, de-a lungul frontierei cu Iranul, o manevră ce va îngrijora Teheranul, care este încercuit de coaliţia americană din Afganistan şi Irak, se arată în ediţia electronică de miercuri a publicaţiei *The Daily Telegraph*. Ministerul britanic al Apărării a anunţat că infanteriştii britanici „doar asigură zona unde au loc operaţiuni", după ce au ocupat peninsula Al Faw. Dar, în condiţiile în care trupele iraniene ocupă poziţii de-a lungul râului Shatt al-Arab, forţele britanice au o sarcină delicată. Situaţia a devenit tensionată după mai multe incidente care au avut loc la frontieră. O rachetă a lovit vineri un depozit al unei rafinării de la Abadan, în apropiere de oraşul irakian

Basra, rănind două persoane. Luni, au existat zvonuri că forţele iraniene ar fi tras în direcţia trupelor britanice staţionate în peninsula Al Faw. Iranul, care a fost plasat de preşedintele american, George W. Bush, pe „axa răului", are o poziţie oficială de neutralitate, dar se teme că ar putea fi următoarea ţintă a unui atac americano-britanic. Teheranul denunţă războiul „imperialist", dar cooperează tacit cu Washingtonul şi Londra pentru înlăturarea unui inamic mai vechi, Saddam Hussein. Statele Unite au purtat războaie cu cei mai mari duşmani ai Iranului, regimul taliban din Afganistan şi Partidul Baas din Irak.

Aliaţii schimbă strategia

„Suntem mai aproape de început decât de sfârşit." Afirmaţia, care îi aparţine secretarului american al apărării, Donald Rumsfeld, pare să confirme teoria potrivit căreia un război uşor şi de scurtă durată în Irak este doar o iluzie. Eşecul acţiunilor de lichidare rapidă a liderului irakian Saddam Hussein şi temerile privind pierderi grele în bătălia pentru Bagdad au determinat forţele aliate din Irak să modifice strategia campaniei terestre, concentrându-se asupra înfrângerii miliţiilor şi trupelor speciale care luptă în sudul ţării. Iniţial, strategia americană a avut în vedere traversarea sau ocolirea oraşelor din sud şi înaintarea spre capitala irakiană, însă rezistenţa întâmpinată din partea miliţiilor locale a fost suficient de puternică pentru a-i determina pe comandanţi să-şi schimbe planurile. Aşa că, la sfârşitul celei de-a şasea zi de război, generalul Tommy Franks a decis, într-o primă fază, obţinerea controlului în oraşul Basra. Rolul esenţial în această ofensivă îl vor deţine britanicii, însă, în cazul în care se va dovedi un obiectiv prea greu de atins, vor fi aruncate în lupte întăriri.

Pentagonul recunoaşte: „Şoc şi groază", un fiasco

Strategia Pentagonului de a da o lovitură puternică guvernului irakian printr-un prim asalt aerian rapid nu a funcţionat exact aşa cum s-a dorit, a recunoscut marţi şeful Statului Major Interarme al armatei americane, generalul Richard Myers. Cu toate acestea, el a apreciat că, deşi guvernul irakian rezistă încă, după şase zile de bombardamente intense, controlul lui Saddam Hussein asupra conducerii irakiene a scăzut pe măsură ce forţele americane s-au apropiat de Bagdad. „Dacă aş fi în Bagdad şi aş privi spre sud şi aş vedea o divizie americană la periferia oraşului, nu ştiu dacă aş fi şocat, dar în mod sigur aş fi puţin îngrijorat. Şi ei vor avea curând mai multe motive să fie îngrijoraţi", a avertizat demnitarul militar american într-o declaraţie acordată cotidianului *The New York Times*, preluat de *Rompres*.

Cu trei săptămâni în urmă, generalul Myers anunţase că armata va da o lovitură atât de puternică actualului sistem irakian, încât regimul de la Bagdad avea să înţeleagă chiar de la început că sfârşitul era inevitabil. El nu a făcut atunci nici o previziune, dar a spus că se are în vedere „un conflict scurt" care va fi „mult, mult, mult diferit" de cea de-a 43-a zi a războiului din Golf din 1991.

Martirii lui Saddam, coşmarul aliaţilor

Organizaţia paramilitară „Martirii lui Saddam" (Fedaiyn Saddam) a fost înfiinţată în 1995, la iniţiativa lui Udai Hussein, fiul cel mare al dictatorului irakian. În septembrie 1996, după ce a transferat în secret mai multe arme sofisticate de la Garda Republicană, Udai a fost înlocuit la comanda organizaţiei de fratele său mai mic, Qusai, care a consolidat

şi mai mult Fedayin Saddam. Potrivit serviciilor secrete occidentale, ulterior Udai a fost numit din nou în fruntea Martirilor, fiind secondat de generalul-locotenent Mezahem Saab Al Hassan Al-Tikriti.

Cifre exacte despre efectivul total al membrilor organizaţiei nu sunt cunoscute. Datele cele mai recente precizează că ar putea fi vorba de o forţă alcătuită din 20 000-40 000 de oameni foarte bine antrenaţi. Majoritatea sunt militari tineri, recrutaţi din regiunile fidele lui Saddam Hussein. Fiind o unitate de elită, care se subordonează preşedintelui, misiunea principală este apărarea regimului şi contracarea acţiunilor interne care ar viza înlăturarea de la putere a lui Saddam. De la înfiinţarea ei, organizaţia este răspunzătoare de îndeplinirea misiunilor „murdare".

Având în vedere buna pregătire, loialitatea faţă de Saddam Hussein şi fanatismul în luptă, Fedain Saddam reprezintă o adevărată provocare pentru forţele aliate, care acţionează în prezent în Irak. Membrii organizaţiei pot utiliza tactici teroriste împotriva militarilor alinţei. Nu este exclus să folosească uniforme militare americane în timpul confruntărilor. Recent, Donald Rumsfeld a declarat că forţele paramilitare fidele lui Saddam Hussein au fost desfăşurate în sudul Irakului şi utilizează tactici de gherilă pentru a lupta împotriva trupele anglo-americane din Basra, Nasiriya şi Umm Qasr. La rândul său, generalul Richard Myers crede că forţele paramilitare au capturat tancurile forţelor irakiene care s-au predat.

O altă tactică ce ar putea fi folosită de „Martirii lui Saddam" este uciderea civililor, pentru ca apoi să învinuiască forţele aliate pentru acest lucru. Oficiali din cadrul serviciilor americane de informaţii au precizat că forţele paramilitare irakiene dispun de uniforme de camuflaj identice celor utilizate de trupele americane. Responsabilii americani se tem că irakienii vor folosi aceste uniforme pentru a se amesteca cu forţele aliate, pe care apoi le vor ataca.

RĂZBOIUL MEDIATIC

SUA încearcă distrugerea televiziunii irakiene

Televiziunea irakiană a fost lovită noaptea trecută în timpul raidurilor aliate, întrerupându-şi emisia pentru câteva ore, informează *Reuters*. Agenţiile de ştiri nu au oferit date privind eventuale victime în rândul jurnaliştilor. Canalul de televiziune irakian, care emite prin satelit, şi-a reluat activitatea spre sfârşitul dimineţii de ieri. Respectivul canal de televiziune, care emite 24 din 24 de ore şi este monitorizat în Dubai, a reînceput transmisia la 09.20 GMT, cu cântece patriotice. Televiziunea oficială irakiană, principalul canal de comunicare dintre preşedintele Saddam Hussein şi poporul său, a început să emită din nou ieri dimineaţa, transmiţând versete din Coran.

Federaţia Internaţională a Jurnaliştilor (IFJ) a acuzat ieri SUA, prin vocea secretarului său general, Aidan White, că prin atacarea televiziunii de stat irakiene a încălcat legislaţia internaţională, îndeosebi Convenţiile de la Geneva, relatează *Reuters*. În opinia sa, atacul reprezintă un act de „cenzură" a presei. „Fără îndoială, atacul reflectă supărarea şi frustrarea liderilor politici din SUA după prezentarea imaginilor cu prizonieri de război americani", a precizat White. Organizaţia Amnesty International a criticat la rândul său acţiunile militare îndreptate împotriva mass-media.

În timpul războiului din Kosovo din 1999, avioanele NATO au atacat sediul televiziunii de stat sârbe, fiind ucise şi rănite câteva zeci de persoane.

Apel pentru libertatea presei de război

Un număr de 18 organizaţii internaţionale de apărare a libertăţii de exprimare au dat publicităţii o declaraţie în care solicită ţărilor implicate în războiul împotriva Irakului să respecte drepturile presei, informează reţeaua *FreeEx*. Într-un apel în trei puncte, organizaţiile – printre care se numără Institutul Internaţional pentru Presă (IPI), Societatea Jurnaliştilor Profesionişti, Asociaţia Mondială a Ziarelor (WAN), Federaţia Internaţională a Jurnaliştilor şi Societatea Jurnaliştilor Profesionişti – cer ca „personalul mass-media şi echipamentele acestora să nu fie ţinta nici unei părţi implicate în conflict" şi „deplina respectare a drepturilor jurnaliştilor în conformitate cu legislaţia internaţională". De asemenea, se cer „recunoaşterea necesităţii liberului flux al informaţiilor şi nici o interferenţă politică sau militară în relatările jurnaliştilor".

Al-Jazira, scoasă de la Bursa din New York

Bursa de Valori din New York (New York Stock Exchange – NYSE) a ridicat dreptul postului de televiziune arab *Al-Jazira* de a transmite din localul său, instituţia americană invocând lipsa de spaţiu ca principal motiv pentru această decizie, informează cotidianul britanic *Financial Times*, preluat de *Mediafax*. Conducerea NYSE nu a respins, însă, informaţiile potrivit cărora hotărârea reprezintă o formă de protest faţă de politica postului, care a difuzat recent imagini cu prizonierii şi victimele americane din războiul din Irak. Ray Pellecchia, purtătorul de cuvânt al Bursei de Valori, a declarat că numai grupurile media care „prezintă cu responsabilitate informaţiile economice" vor primi permisiunea de a transmite din incinta NYSE, una dintre cele mai familiare

localuri de pe Wall Street. El a precizat că nu poate explica exact sensul acestei afirmaţii, dar a adăugat că au fost retrase acreditările şi în cazul altor două televiziuni, pe care le-a menţionat.

La rândul său, bursa electronică Nasdaq a refuzat să acrediteze *Al-Jazira* la sediul său din Manhattan, după ce NYSE şi-a anunţat decizia.

„Bagdadul devine o capcană"

Ca într-un scenariu de film, presa franceză creşte suspansul titrând: *Libération:* „Înconjurat de fortificaţii şi săpat de tranşee, Bagdadul devine o capcană". *Le Monde:* „Americanii şi britanicii se pregătesc pentru bătălia Bagdadului". *Le Figaro:* „Capitala se pregăteşte să facă faţă asediului"; „Şocul frontal de care se tem americanii".

Pe de altă parte, corespondenţii încearcă să descifreze ce se ascunde în spatele operaţiunilor mediatizate. Sub titlul: „Tăcerile şi generalităţile comandantului Tommy Franks", *Le Monde* scrie: „Ce se întâmplă în nordul, vestul şi estul ţării? Atenţia este focalizată mai mult către sud, totul se petrece de parcă un al doilea război ar fi în plină desfăşurare. Departe de camerele de luat vederi, fără să se ştie dacă face sau nu victime. Un război care este misiunea forţelor speciale şi nu a unităţilor care ocupă ecranele de o săptămână." Consultantul militar Jean Louis Dufour afirmă în *Le Figaro:* „Angajarea bătăliei pentru Bagdad nu înseamnă că asaltul se va declanşa mâine în suburbii." În apropiere a ajuns o singură unitate militară americană, celelalte, rămase în urmă, sunt hărţuite de irakieni. „A treia divizie de infanterie americană va trebui să se oprească şi să-şi tragă sufletul. Şase zile de luptă, din care două suportând furtuna de nisip, au pus la grea încercare oamenii şi echipamentul." Dufour atrage atenţia, în conti-

nuare, asupra problemelor de logistică, de aprovizionare ale unității. „O problemă pe măsura talentului unităților americane specializate, dacă nu ar trebui securizat fiecare kilometru." Americanii au experiență în cucerirea orașelor „încăpățânate", să enumerăm numai Manila, în 1945, și Seul, în 1950, orașe care, însă, au fost transformate în cenușă. „Cucerirea Bagdadului va trebui efectuată cu blândețe, fără distrugeri totale și îngroparea civililor sub ruine. Această sarcină ar putea fi îndeplinită, în fața irakienilor decișii să se bată, numai consimțind la pierderea în luptă a mii de americani."

Controversa privind imaginile de război continuă; de data aceasta s-au implicat agențiile de presă. Articolul din *Le Monde:* „Morți irakieni, morți americani, încadrare, plan apropiat" constată o schimbare dramatică în imagistica primelor patru zile de conflict. După planurile largi, cu explozii la Bagdad „aproape focuri de artificii, cealaltă față a războiului s-a arătat o dată cu trupuri decapitate, soldați zăcând în tranșee, chipuri însângerate, copii arși". Imaginile șocante pentru opinia publică au provocat adevărate dezbateri la principalii furnizori de imagini: agențiile *France Press, Associated Press* și *Reuters.* În afara imaginilor sumbre, problema se referă la prizonierii de război și la Convenția de la Geneva. Agențiile de presă nu se pot hotărî dacă „să arate sau nu ce înseamnă cu adevărat războiul". Editorialul ziarului *Le Monde* atacă violent problema sub titlul „Fără interviu": „Secretarul american al apărării, Donald Rumsfeld, a avut de o mie de ori dreptate să protesteze împotriva imaginilor difuzate, duminică 23 martie, de televiziunea *Al-Jazira.* Ministrul american ar fi fost chiar mai îndreptățit să apere Convențiile de la Geneva dacă le-ar fi aplicat el însuși." Le *Monde* se referă la faptul că Rumsfeld a fost printre principalii oficiali americani „care s-au încăpățânat să refuze să acorde statutul de prizonier de război sutelor de persoane capturate în timpul campaniei din Afganistan". Remember:

Guantanamo! *Le Monde* încheie: „Convenţiile de la Geneva din 1945 constituie premisele actualei ordini internaţionale, ale acestui sistem multilateral pe care America îl respinge astăzi, în numele necesităţii luptei împotriva terorismului."

ROMÂNIA ÎN RĂZBOI

Americanii nu-şi tratează rănile în România

Şeful Statului Major General, generalul Mihail Popescu, a susţinut, ieri, că România nu a primit, deocamdată, nici o solicitare din partea Statelor Unite pentru tratarea militarilor americani răniţi în conflictul din Irak în unităţile sanitare din Constanţa. El a explicat că analiza aspectelor de ordin medical de către americani face parte din misiunea de cercetare logistică. „Aşa cum se îngrijesc de locul în care mănâncă, în care dorm, de terenul de instrucţie, trebuie să se îngrijească şi de locul în care se acordă asistenţă medicală pentru cei care sunt aici. Nu am primit nici un fel de solicitare de altă natură."

Specialiştii NBC ar putea rămâne acasă

Întrebat dacă există posibilitatea ca cei 15 militari români aflaţi la Doha, în Qatar, să treacă graniţa în Irak, generalul Popescu a explicat că aceştia se află în subordinea comandamentului operaţional din zonă, iar deplasarea lor peste graniţă va depinde de modul de derulare a operaţiunilor militare. „Dacă în zonă nu vor fi folosite substanţe toxice de luptă sau substanţe NBC s-ar putea să nici nu ajungă acolo întreaga companie pentru că n-ar avea rost să o deplasăm." Generalul Popescu a adăugat că ceilalţi 55 de militari concentraţi la Timişoara vor pleca în zonă „atunci când va fi nevoie de ei".

Primii refugiaţi

În ţara noastră au apărut primele solicitări ale unor cetăţeni irakieni privind acordarea statutului de refugiat. Doi irakieni, care au intrat ilegal în ţară, s-au predat autorităţilor şi au solicitat acordarea statutului de refugiat, a anunţat ieri, la Palatul Victoria, chestor-şef adjunct Gheorghe Carp, şeful Direcţiei management organizatoric şi operaţional din cadrul Ministerului de Interne. Oficialul MI nu a precizat nici momentul în care aceştia au intrat în România şi nici locul pe unde au trecut frontiera, invocând motive de securitate. De asemenea, chestorul-şef adjunct Gheorghe Carp a refuzat să precizeze locul unde aceste persoane vor fi trimise şi perioada pentru care statul român le va asigura protecţie. Singurele detalii oferite s-au referit la faptul că cele două persoane nu fac parte din aceeaşi familie şi că au intrat separat pe teritoriul ţării noastre.

Alţi doi afacerişti irakieni declaraţi indezirabili

Gheorghe Carp a spus că este posibil ca în următoarele zile să se înregistreze şi alte cereri pentru acordarea statutului de refugiat şi a precizat că, în general, aceste persoane fac parte din grupuri sau formaţiuni politice oprimate în Irak.

În cazul unor grupuri mai mari de persoane, cererile colective pentru acordarea statutului de refugiat se aprobă numai de guvern, prin hotărâri care precizează perioada în care aceştia vor fi admişi să locuiască pe teritoriul românesc. Potrivit lui Gheorghe Carp, de regulă staţionarea se aprobă pe o perioadă de doi ani. O altă problemă care apare aici este legată de costurile pe care statul trebuie să le suporte în acest

caz, în condiţiile în care este obligat să asigure acestor grupuri atât cazare, cât şi hrană.

Gheorghe Carp a mai anunţat că, în ultimele 24 de ore, alţi doi irakieni, care desfăşurau afaceri pe teritoriul României, au fost declaraţi indezirabili, ca urmare a unor infracţiuni de natură economică. Expulzarea acestora nu este însă simplă, oficialul MI precizând că trebuie întâi să se găsească o altă ţară care va accepta să îi primească.

SPP pe picior de război

Serviciul de Protecţie şi Pază (SPP) şi-a întărit capacitatea operativă până la treapta a doua, ca urmare a declanşării războiului din Irak, a declarat, ieri, generalul de brigadă Gabriel Naghi, directorul SPP. Naghi a precizat că, de la declanşarea războiului, SPP aplică un plan de măsuri specifice într-o asemenea situaţie, Serviciul trecând de la starea normală la treapta a doua a capacităţii operative. Întărirea capacităţii operative a SPP are trei trepte: a doua, întâi şi zero. Treapta zero corespunde celui mai înalt grad de alarmare. În afara riscurilor create de războiul din Golf, SPP este preocupat şi de creşterea numărului persoanelor cu probleme psihice care pot deveni potenţiali agresori la adresa demnitarilor români cărora SPP le asigură protecţia.

RĂZBOIUL ECONOMIC

Operaţiunea „Miliarde pentru aliaţi"

Cele 75 miliarde de dolari solicitate Congresului de preşedintele american George W. Bush în vederea acoperirii costurilor determinate de conflictul din Irak includ şi ajutoare financiare semnificative pentru cei pe care şeful Casei Albe i-a numit „parteneri şi prieteni". Potrivit *Reuters*, ajutoarele vor fi acordate sub formă de granturi şi împrumuturi. Potrivit oficialilor americani, ajutorul financiar este necesar pentru protejarea economiilor din Orientul Mijlociu şi din alte zone de şocul produs de război. Un reprezentant american a afirmat, însă, că vor exista şi ţări care, deşi susţin Statele Unite în cadrul actualului conflict, nu vor beneficia de aceste ajutoare, iar state precum Israelul şi Egiptul vor primi sume mult mai mici decât necesităţile lor.

Potrivit unor documente ale Casei Albe, menţionate de *Reuters*, principalele beneficiare de fonduri americane sunt Israelul (10 miliarde de dolari), Turcia (9,5 miliarde de dolari) şi Iordania (700 milioane de dolari). Astfel, Israelul va primi 1 miliard de dolari constând în asistenţă militară directă şi alte 9 miliarde de dolari sub formă de garanţii pentru contractarea de credite care vor ajuta economia Israelului să depăşească şocul provocat de război. Israelul a cerut aproape 4 miliarde de dolari sub formă de ajutor militar. Iordania va primi un ajutor economic în valoare de 700 milioane de dolari, 406 milioane fiind acordate sub formă de sprijin mili-

tar şi 250 milioane pentru necesităţile bugetului şi serviciul datoriei. Egiptul va beneficia din partea SUA de 300 de milioane de dolari sub formă de granturi, deşi a cerut 4,4 miliarde de dolari. Turcia va primi 1 miliard de dolari sub formă de ajutor economic şi 8,5 miliarde de dolari reprezentând credite şi garanţii pentru împrumuturi. Trebuie menţionat că Washingtonul a renunţat să mai acorde Turciei un ajutor financiar direct în valoare de 6 miliarde de dolari şi împrumuturi în valoare de până la 24 miliarde de dolari după ce Parlamentul turc nu a permis accesul trupelor americane pe teritoriul ţării. Pakistanul va primi 175 milioane de dolari pentru întărirea securităţii la graniţă şi pentru achiziţionarea unor aparate de zbor şi a unor sisteme radar. Afganistanul va primi 127 milioane de dolari pentru combaterea terorismului, alte 170 milioane de dolari urmând să fie alocate pentru antrenamentul şi dotarea armatei afgane. Acestor sume li se vor adăuga alte milioane de dolari pentru reconstrucţia ţării. Palestinienii vor beneficia de 50 milioane de dolari pentru reducerea terorismului. Columbia va primi 34 milioane de dolari pentru combaterea traficului de droguri şi a terorismului. Potrivit sursei citate, bugetul de război al SUA mai prevede ajutoare în valoare de 90 milioane de dolari pentru Bahrain, 61,5 milioane de dolari pentru Oman şi 30 milioane de dolari pentru Djibouti. Polonia, Ungaria şi Cehia vor primi fiecare câte 15 milioane de dolari. Printre beneficiarii fondurilor americane se mai numără România, Slovacia, Slovenia şi Filipine cu sume, însă, neprecizate.

Incertitudinea domină bursele

Preţul acţiunilor a crescut în prima parte a zilei de ieri, iar cotaţiile obligaţiunilor guvernamentale au scăzut uşor, însă preţurile erau instabile din cauza nervozităţii cauzate de

războiul din Irak, care a cuprins majoritatea pieţelor. Potrivit *Reuters*, după patru zile de oscilaţii ale preţurilor, pieţele s-au calmat în aşteptarea unor ştiri proaspete în legătură cu apropierea de Bagdad a trupelor conduse de Statele Unite. Cu toate acestea, acţiunile europene au crescut în defavoarea bondurilor guvernamentale, această evoluţie fiind pusă de unii analişti pe seama unor veşti bune din sectorul corporatist. Oricum, evoluţia preţurilor a fost temperată de război, cei mai mulţi investitori monitorizând situaţia din Irak. „Ştim că războiul nu se va termina într-o săptămână, dar credem că este vorba de săptămâni, nu de luni", a declarat un analist, citat de *Reuters*. La rândul său, un trader de pe piaţa din Amsterdam a afirmat că „războiul este peste tot", referindu-se la situaţia de pe pieţele financiare.

Preţul petrolului a crescut ieri, recuperând din pierderea înregistrată în ziua precedentă la anunţul unei posibile revolte a populaţiei din oraşul petrolier Basra împotriva regimului de la Bagdad. Traderii au urmărit cu atenţie evoluţia războiului, dar au evaluat şi influenţa revoltelor etnice din Nigeria, care au dus la diminuarea livrărilor zilnice de petrol pe piaţa mondială cu peste 800 000 de barili. Astfel, în prima parte a zilei, preţul de referinţă al ţiţeiului american a crescut cu 57 de cenţi, până la nivelul de 28,54 dolari/baril, iar preţul ţiţeiului Brent a crescut cu 57 de cenţi, până la 25,38 dolari/baril, informează *Reuters*. Acţiunile europene au crescut uşor, după ce au fluctuat în jurul cotaţiilor de la închiderea şedinţei precedente. Astfel, indicele FTSE Eurotop 300 a crescut cu 0,6% iar DJ Euro Stoxx 50 cu 0,8%. Ceva mai optimist, indicele japonez Nikkei a închis şedinţa de ieri în creştere cu 1,37% faţă de şedinţa precedentă. Şi preţul aurului a crescut, în prima parte a zilei de ieri ajungând la 330,85 dolari/uncie, faţă de 328,25 dolari/uncie, cât a fost la închiderea de marţi a bursei din New York.

Investitorii rămân reticenţi

În schimb, preţul obligaţiunilor guvernamentale din zona euro a scăzut pe măsură ce au crescut acţiunile, revenind însă rapid la nivelurile din ziua precedentă. „Investitorii de pe piaţa bondurilor realizează că acest război va costa foarte mulţi bani, iar economia nu merge prea bine. În aceste condiţii, guvernele se confruntă cu creşterea deficitelor bugetare", a declarat un trader olandez citat de *Reuters*. Pe piaţa monetară internaţională, dolarul a fost stabil faţă de principalele monede aşteptând evoluţia situaţiei din Irak. „Piaţa este foarte liniştită din cauza incertitudinii care o domină... Reticenţa investitorilor este în creştere astfel încât ei se feresc să facă plasamente nesigure", a declarat Rob Hayward, analist monetar în cadrul ABN Amro. Astfel, moneda americană a fost cotată ieri în jurul valorii de 1,0663 dolari/euro, după ce cu o zi înainte a atins cel mai scăzut nivel de la începutul conflictului din Irak. Faţă de yenul japonez, dolarul a fost cotat la 120,15 yeni.

Bursa de Valori din New York a deschis şedinţa de ieri în scădere uşoară, pe fondul noilor date statistice care au reflectat o activitate mai scăzută în sectorul de producţie şi al atitudinii de expectativă a investitorilor faţă de războiul din Irak. Indicele Dow Jones a scăzut cu 0,03%, la 8.277,5 puncte, Standard & Poor's 500 cu 0,03%, ajungând la 874,49 puncte, iar Nasdaq Composite a coborât cu 0,12%, până la 1.389,30 puncte.

Fosta companie a lui Cheney a primit un contract „gras" în Irak

Concernul petrolier american Halliburton, condus până în anul 2000 de către actualul vicepreşedinte al Statelor

Unite, Dick Cheney, a primit din partea Armatei SUA principalul contract pentru reabilitarea infrastructurii puţurilor de petrol din Irak şi pentru stingerea incendiilor de la aceste puţuri, au informat ieri agenţiile internaţionale de presă.

Luni, Armata SUA a atribuit societăţii Kellog, Brown & Root (KBR), parte a concernului Halliburton, contractul pentru desfăşurarea acestei operaţiuni, informează *Yahoo News*, care preia informaţii dezvăluite ieri de o prestigioasă agenţie de presă americană. Valoarea contractului nu a fost dezvăluită, iar acesta a fost atribuit Halliburton fără nici o licitaţie, relatează *Rompres*. Concernul american a realizat operaţiunile de stingere a incendiilor de la puţurile irakiene şi de refacere a acestora şi la sfârşitul războiului împotriva Irakului din 1991.

Pentagonul a solicitat deja KBR să pună la punct planul pentru acţiunea de stingere a puţurilor de petrol irakiene. Şeful forţelor armate britanice din regiunea Golfului, amiralul Michael Boyce, a declarat la sfârşitul săptămânii trecute că cel puţin şapte astfel de puţuri au fost incendiate în sudul Irakului.

265

Ziua a 10-a

Vineri, 28 martie 2003

Ameninţarea siriană

Preşedintele Siriei, Bashar Assad, nu va aştepta să devină următoarea ţintă a Coaliţiei • Assad: „Israelul reprezintă o ameninţare la adresa noastră" • Siria şi-a rechemat săptămâna aceasta ambasadorii din SUA şi Marea Britanie • Assad cere ţărilor arabe o intervenţie categorică • Reprezentantul Siriei la Bucureşti: o nouă Intifadă se întrevede la orizont • „Consecinţele vor fi foarte mari."

RĂZBOIUL POLITIC

Siria „nu va aştepta să devină următoarea ţintă"

Preşedintele sirian, Bashar Assad, citat ieri de ziarul libanez *As-Safir*, a declarat că Siria se teme că va fi următoarea ţintă a forţelor coaliţiei, informează ediţia online a cotidianului israelian *Haaretz*, preluată de *Mediafax*. „Nu vom aştepta să devenim următoarea ţintă", a subliniat Assad, adăugând că atacurile împotriva Irakului vizează şi alte ţări. Zilele trecute, Liga Arabă a avut la Cairo o întâlnire considerată istorică. Toate cele 22 de state membre, inclusiv Kuweitul (cu rezerve), au semnat o rezoluţie care solicită „retragerea imediată şi necondiţionată" a trupelor aliate din Irak. Analize independente sugerează alarmant că ţările arabe ar putea contracara lovitura coaliţiei asupra Irakului printr-un atac asupra Israelului. În acest caz, conflictul din Orient ar lua o turnură de-a dreptul catastrofală. Ieri, într-o apariţie ocazionată de „consiliul de război" de la Camp David, Bush şi Blair au ţinut să-şi deschidă alocuţiunea printr-o încercare strategică de calmare a populaţiei arabe din Orient. În esenţă, cei doi lideri occidentali au anunţat că doresc urgentarea creării statului Palestina şi reluarea programului „petrol contra hrană". Dacă va avea succes această încercare la populaţia arabă aflată în fierbere ne vor demonstra zilele următoare. Oricum, o nouă ameninţare pluteşte azi în Orient: răzbunarea arabă.

Preşedintele Siriei a solicitat ieri statelor arabe să se opună ferm coaliţiei anglo-americane şi a subliniat că Israelul

reprezintă o ameninţare la adresa Siriei, conform postului de radio israelian. Atât timp cât va exista Israelul, Siria este ameninţată, a apreciat Assad, care a avertizat că planul de pace menţionat de preşedintele american, George W. Bush, nu va reuşi să pună capăt problemelor din teritoriile palestiniene.

Preşedintele sirian a mai avertizat că Washingtonul şi Londra vor fi confruntate cu o puternică „rezistenţă populară arabă" în cazul ocupării Irakului. Assad, care a recunoscut că Statele Unite sunt o superputere capabilă să ocupe un stat mai mic, a precizat că această ţară şi Marea Britanie nu vor putea controla întreg Irakul şi că se vor confrunta cu o rezistenţă puternică. „Armata şi poporul irakian vor opune o rezistenţă puternică, însă, dacă acţiunea americană va reuşi, lucru pe care nu dorim şi de care ne îndoim că se va produce, atunci va exista, în orice caz, o rezistenţă populară arabă faţă de ocupaţie, lucru care a început deja."

Este pentru prima dată când preşedintele Siriei îşi manifestă, în mod clar, ostilitatea faţă de războiul americano-britanic şi sprijinul faţă de rezistenţa arabă, deşi a denunţat, de nenumărate ori, acţiunea împotriva Irakului, reprezentanţii săi afirmând adesea că războiul este o acţiune „de sorginte sionistă". Siria şi-a rechemat săptămâna aceasta ambasadorii din SUA şi Marea Britanie, în semn de protest faţă de lovirea cu o rachetă a unui autobuz sirian, act soldat cu cinci morţi şi zece răniţi.

Tot ieri 27 martie, Marele Muftiu al Siriei, şeicul Ahmad Kaftaro, cel mai înalt demnitar religios musulman al ţării, le-a cerut musulmanilor să comită atacuri sinucigaşe împotriva „invadatorilor" americani şi britanici din Irak. „Le cer musulmanilor să facă uz de toate mijloacele posibile, inclusiv de operaţiunile de martiriu împotriva invadatorilor, pentru a face agresiunea să eşueze."

Într-un interviu acordat în exclusivitate ziarului *ZIUA*, însărcinatul cu afaceri al Republicii Arabe Siriene la Bucu-

reşti, Bshara Kharouf, declara, chiar înainte de declanşarea acţiunii militare: „Dacă intrăm în detalii, simţim şi vedem că este metoda şi strategia Americii de a pune mâna pe Irak, în primul rând, şi pe Orientul Mijlociu, în al doilea rând. Este un pretext pentru a pune mâna pe imensele zăcăminte şi pentru a controla întreaga zonă. Şi, dacă intrăm şi mai mult în detalii, observăm că problema care există între Irak şi America este sprijinită de fapt de grupuri sioniste evreieşti care au hăţurile politicii externe a Americii în mâna lor şi provoacă mereu aceste războaie şi conflicte. În primul rând doresc să ocupe Irakul şi prin Irak să controleze toată zonă şi să dea mână liberă Israelului şi politicienilor săi. Un control planificat prin forţa Americii." „Aş spune un plan sionist-israelian pentru împărţirea zonei Orientului Mijlociu, din nou, în zone de interese. Acest lucru permite forţelor israeliene să pătrundă în zonele respective. Ceea ce fac americanii acum este să împlinească visul lor, să controleze petrolul şi bogăţia ţărilor arabe", mai susţinea Kharouf.

ONU caută bani pentru civilii irakieni

ONU intenţionează să lanseze astăzi un apel statelor membre privind alocarea în regim de urgenţă a unei sume de 2,1 miliarde de dolari pentru evitarea unei catastrofe umanitare în Irak, transmite *Reuters*. Iniţiativa este privită însă cu scepticism de o parte din diplomaţii ONU, deoarece majoritatea statelor membre consideră că SUA şi Marea Britanie trebuie să fie principalele ţări care să contribuie la acest ajutor umanitar, deoarece au declanşat războiul fără aprobarea Consiliului de Securitate. „O familie irakiană obişnuită îşi va consuma rezervele de hrană în cel mult patru-şase săptămâni", a amintit secretarul general al ONU, Kofi Annan. Ministrul de externe al Franţei, Dominique de Villepin, a

declarat ieri că responsabilitatea faţă de populaţia irakiană le revine „în primul rând şi imediat" Washingtonului şi Londrei.

Dezbaterea publică la ONU pe problema Irakului organizată miercuri de Consiliul de Securitate, la solicitarea Ligii Arabe şi a Mişcării Statelor Nealiniate din ONU, a continuat şi în cursul zilei de joi şi a fost marcată de acuzaţii repetate adusc Statelor Unite şi Marii Britanii pentru declanşarea războiului. Cea mai mare parte din reprezentanţii care au luat cuvântul miercuri au subliniat că războiul declanşat de preşedintele american, George W. Bush, nu a fost autorizat de Naţiunile Unite şi riscă să provoace „o catastrofă umanitară". Miercuri, membrii Consiliului de Securitate nu au reuşit să se pună de acord asupra propunerii privind reluarea programului „petrol contra hrană".

Anunţul creării statului Palestina tulbură Israelul

Tocmai acum, când conducerea americană este preocupată până peste cap de problemele războiului din Irak, Silvan Shalom, ministrul de externe al Israelului, a plecat în Statele Unite. Oficial, este invitatul influentului lobby evreiesc din Washington. Silvan Shalom, care se află pentru prima oară la Washington în calitate de ministru de externe, va profita de vizită ca să se întâlnească cu Richard Cheney, vicepreşedintele Statelor Unite, cu consilierul pe probleme de securitate, Condoleezza Rice, cu Colin Powell, responsabil de politica externă americană, şi cu câţiva importanţi senatori şi congresmani. Nu este o vizită întâmplătoare.

Guvernul israelian este îngrijorat de interesul „prea fierbinte" pe care îl acordă premierul britanic Tony Blair conflictului palestiniano-israelian. Ierusalimul se aştepta ca diplomaţia americană să iniţieze acţiuni pentru „dezgheţarea"

impasului din Ţara Sfântă abia după încheierea războiului din Irak. Preşedintele Bush a schiţat un document, „foaia de parcurs", care să conducă la pace. Această „foaie", denumită în ebraică „mapa hadrahim", este coşmarul dreptei şi extremiştilor israelieni, pentru că în ea se vorbeşte de două popoare, israelienii şi palestinienii, şi de două state, Israelul şi Palestina.

Înfiinţarea statului palestinian nu va fi însă posibilă fără eliminarea din teritoriile palestiniene cucerite după „războiul de 6 zile" a majorităţii celor 200 000 de colonişti evrei care trăiesc astăzi în oraşele şi aşezările minuscule din Cisiordania şi Gaza. Iniţial, prim-ministrul Ariel Sharon nu a respins documentul american, dar a făcut aluzie că ar exista peste 100 de „reparaţii" care trebuie făcute în textul acestuia, ceea ce ar însemna încă 100 de ani de discuţii sterile. Premierul englez nu are timp de şiretlicuri diplomatice şi probabil nici preşedintele Bush. Ei vor să demonstreze lumii, şi mai ales arabilor, că îi „doare" suferinţa palestiniană. Nu întâmplător, ministrul de externe britanic, Jack Straw, a declarat miercuri televiziunii *BBC* că Occidentul „este vinovat de existenţa unor standarde duble. Pe de o parte, Occidentul sileşte Irakul să îndeplinească deciziile Consiliului de Securitate şi pe alt plan anulează deciziile votate împotriva Israelului". Ministrul de externe britanic a mai declarat: „Este de datoria noastră să ne confruntăm cu Irakul, dar trebuie să ne ocupăm şi de conflictul israeliano-palestinian. E o ipocrizie ca Occidentul să ceară Irakului ceea ce nu cerem Israelului." Declaraţiile ministrului de externe britanic au stârnit furtună în cercurile guvernamentale de la Ierusalim. Fără îndoială, Blair îi va cere lui Bush să facă publică „foaia de parcurs" şi s-o trimită oficial prim-ministrului Ariel Sharon şi conducerii Autorităţii Palestiniene. Observatorii politici au observat că atât întâlnirea dintre Tony Blair şi preşedintele Bush de la Camp David, declaraţiile iritante ale ministrului

de externe britanic, cât şi vizita inopinată a ministrului de externe israelian la Washington consonează cu dorinţa Europei ca, prin intermediul Angliei, aliatul major al americanilor în războiul din Irak, să încerce să revină în complicatele jocuri politice din Orientul Mijlociu.

Laureaţi Nobel, arestaţi la Casa Albă

Laureaţii Premiului Nobel pentru Pace Mairead Corrigan şi Jody Williams, precum şi coordonatorul naţional al *Pax Christi USA*, episcopul romano-catolic Thomas Gumbleton de la arhidiocezа Detroit şi episcopul Joseph Sprague al Bisericii Metodiste Unite din Chicago se numără printre cele 65 de persoane reţinute miercuri de poliţie, în urma unui protest împotriva campaniei din Irak, organizat în apropiere de Casa Albă, potrivit agenţiilor americane de presă preluate de *Rompres*. Persoanele au fost reţinute pentru că au trecut de barajul ridicat de forţele de ordine în apropiere de reşedinţa preşedintelui George W. Bush, care se afla însă în Tampa (Florida). Manifestanţii de la Washington au cântat şi s-au rugat şi, înainte de încheierea protestului, au lăsat pe asfalt flori şi fotografii ale unor civili irakieni simbolizând posibilele victime ale campaniei militare lansate de SUA împotriva regimului de la Bagdad. Şi la New York au fost arestaţi 16 pacifişti care au blocat o intersecţie importantă în apropiere de Centrul Rockefeller întinzându-se pe jos, legaţi cu cătuşe unii de alţii. La San Francisco, unde protestele împotriva războiului din Irak s-au ţinut lanţ, 12 demonstranţi au fost reţinuţi de poliţie, iar, la Olympia, alţi zece, care s-au legat unii de alţii cu lanţuri de bicicletă şi au blocat intrarea Senatului local.

Divizare extremă în Parlamentul European

Parlamentul European nu a reuşit joi să adopte nici o rezoluţie care să exprime punctul de vedere al acestui for pe tema conflictului irakian, relatează *Reuters*. Forul de la Strasbourg a respins mai multe proiecte de rezoluţie în care se dorea menţionarea fie a lipsei de legitimitate a acţiunii militare căreia îi lipseşte girul ONU şi a opiniei publice internaţionale contrare războiului, fie a necesităţii cooperării transatlantice şi a responsabilităţii lui Saddam Hussein în declanşarea conflictului. Diferenţa dintre voturile „pro" şi cele „contra" a fost de câteva voturi, semn al unei profunde polarizări a opţiunilor în cadrul Parlamentului de la Strasbourg.

Preşedintele Comisiei Europene, Romano Prodi, a cerut miercuri cu fermitate liderilor Uniunii să ia o decizie clară în ce priveşte crearea unei armate europene şi a unei politici comune externe şi de securitate, potrivit site-ului european de informaţii *EUobserver*. Adresându-se Parlamentului European, Prodi a declarat că „a venit momentul adevărului pentru politica externă şi de apărare a Europei". „Alegerea este clară: vrem să fim lăsaţi în afara administrării problemelor lumii? Sau vrem să facem parte din acest sistem, pe picior de egalitate cu aliaţii noştri, în construirea unei noi ordini mondiale?" Preşedintele Comisiei Europene a salutat iniţiativa Belgiei – căreia i s-au alăturat Franţa, Germania şi Luxemburg – de organizare luna viitoare a unui summit dedicat creării unei armate europene. Declaraţiile lui Prodi au fost interpretate ca fiind un mesaj clar de separare a NATO de Europa, dar purtătorul său de cuvânt, preluat de *EUobserver*, a precizat că şeful Comisiei a subliniat doar că nimeni nu trebuie „să-i dicteze" Europei. Preşedintele Grupului Popular European din legislativul european, Hans-Gert Pottering, a apreciat, în cadrul dezbaterilor de miercuri din plenul acestui for, că „Uniunea Europeană este şi în interesul Americii",

potrivit unui comunicat remis *ZIUA*. „Facem un apel către prietenii noştri americani să ia în serios UE. Acesta este modul în care putem fi puternici în lume şi putem trăi împreună în pace, având o relaţie clară cu America."

TEATRUL DE RĂZBOI

Irakienii din sud sunt ostili americanilor şi englezilor (transcriere după corespondenţa lui Cătălin Radu Tănase, PRO TV)

Oamenii din sudul Irakului sunt ostili faţă de trupele americane şi britanice, de poliţia militară care asigură securitatea întregii zone. Sunt ostili mai ales faţă de ziarişti. În momentul în care am scos camerele de luat vederi au devenit extrem de agresivi, ne-au împins, au tras de camere, iar unii dintre ei profită de înghesuială şi deschid rucsacurile celor care sunt acolo, din care fură tot ce pot. Lumea este foarte nervoasă deoarece de o săptămână stă fără mâncare, apă şi medicamente şi se pare că încă se mai păstrează unele sentimente pozitive faţă de Saddam. Cu siguranţă nu îi văd pe soldaţii americani ca pe nişte salvatori. I-am întrebat dacă cred că soldaţii americani şi britanici sunt acei eliberatori. Când am ajuns la camioanele cu mâncare lumea a făcut o horă ad-hoc, un fel de manifestare spontană pro Saddam şi împotriva americanilor. Ei strigau: „Îl vrem pe Saddam înapoi, el este preşedintele nostru!" Nu ştiu dacă această manifestare este 100% sinceră sau este o reminiscenţă a celor 30 de ani cât Saddam s-a aflat la putere. Se pare că lor le este încă frică pentru că Saddam se află încă la putere şi ei nu ştiu ce se va întâmpla. Am stat de vorbă şi cu câţiva bătrâni din sat care spuneau că Saddam nu este bun, nu a fost niciodată bun pentru poporul irakian, însă „nici noi nu vrem să avem trupe de ocupaţie pe teritoriul ţării noastre". Propaganda irakiană încă funcţionează destul de bine, chiar dacă în acele

zone nu mai există militari irakieni. Mulţi dintre cei care cărau pachetele cu alimente veneau şi ţipau în faţa camerelor de luat vederi: „Nu avem nevoie de mâncarea voastră, nu avem nevoie de apa americanilor, este otrăvită, avem apă acasă, avem mâncare acasă!" Însă imediat ce operatorii puneau stop la camere încărcau coşurile cu pachete şi mâncare. Lumea este foarte amărâtă în Irak, sunt foarte săraci, umblă cu picioarele goale, probabil nu au foarte multe haine cu care să se îmbrace şi cred că se află într-o degringoladă absolută. Pe de o parte, pentru că Saddam este încă la putere, iar, pe de alta, pentru că pe unde au trecut americanii sunt liberi, dar ei nu ştiu care le va fi viitorul. Am vorbit cu un colonel american şi l-am întrebat dacă se aşteaptau să fie primiţi ca nişte eliberatori: „Nu-mi pasă cum m-au primit irakienii, dar cu siguranţă în ziua în care ei vor avea dreptul să voteze cu cine vor, să fie alegeri libere, cu siguranţă Saddam nu va mai fi la putere."

Voluntarii antrenaţi în Ungaria au ajuns în Irak

Un grup de voluntari irakieni antrenaţi la baza militară Taszar din sud-vestul Ungariei se află deja în apropiere de portul Umm Qasr, aşteptând să debarce dintr-o navă şi să înceapă misiunile, relatează *MTI*, citată de *Mediafax*. Potrivit unor surse militare americane de la Taszar, irakienii antrenaţi în Ungaria vor ajuta, începând de joi, la distribuirea ajutoarelor umanitare oferite de Naţiunile Unite.

Generalul David Barno, comandantul bazei de la Taszar, a anunţat miercuri că pregătirea celui de-al doilea grup de voluntari irakieni se va încheia peste câteva zile. Potrivit presei ungare, în prezent, la baza Taszar se află 26 de voluntari irakieni. Primii 50 de militari au beneficiat de

pregătire în domeniul administrației publice și pentru a îndeplini sarcini civile și militare.

Cât va dura războiul ?

Unii oficiali militari de la Pentagon consideră că SUA trebuie să mai trimită trupe în Golf și că operațiunile militare din Irak se vor prelugi câteva luni, printre cauzele invocate numărându-se rezistența puternică a forțelor fidele președintelui irakian Saddam Hussein, starea proastă a vremii și vulnerabilitatea liniilor de aprovizionare cu apă, alimente și muniții a trupelor americane.

„Unii ofițeri de rang înalt sunt convinși în prezent că războiul va dura poate mai multe luni și va necesita o forță militară americană mult mai importantă decât cea disponibilă acum în Irak și Kuweit", afirmă cotidianul *The Washington Post*, citând surse de la Pentagon și de la Comandamentul Central al SUA din Qatar, care coordonează operațiunile împotriva regimului de la Bagdad.

Unii comandanți militari americani, care „au pus serios sub semnul întrebării așteptările lor și calendarul" operațiunilor militare, cred că SUA ar trebui să amâne atacul final asupra capitalei irakiene pentru a se asigura că liniile de aprovizionare funcționează corect, că echipamentele militare ajung la timp și că numărul trupelor este corespunzător, continuă cotidianul american, explicând că numai așteptata desfășurare în Irak a Diviziei 4 Infanterie a SUA va dura aproape o lună.

Purtătorul de cuvânt al Pentagonului, Victoria Clarke, a negat că ar fi avut loc „o revizuire majoră a strategiei" militare adoptate de SUA în Irak. Victoria Clarke a declarat *Reuters*, pe de altă parte, că ministrul american al apărării, Donald Rumsfeld, nu a exclus niciodată posibilitatea ca operațiunile militare să dureze săptămâni, poate chiar luni.

Frontul nordic

O mie de militari americani din Brigada 173 Aeropurtată au fost paraşutaţi la Bashur, într-un sector controlat de kurzi. Forţa este sprijinită de 40 de avioane care au aterizat la Bakrajo, la 150 km de Brigada 173. Nici nu se pune problema atacării irakienilor, dar militarii sunt suficienţi pentru securizarea bazelor. Obiectivele apropiate ale frontului sunt oraşele Kirkuk şi Mosul. Luptători kurzi au avansat în zona controlată de irakieni. Analiştii militari consideră că un al doilea front va fi greu de construit şi va lua mult timp.

Aproximativ 1 000 militari din cadrul Brigăzii 173 Aeropurtate a armatei terestre americane au fost paraşutaţi miercuri, în nordul Irakului, prima desfăşurare majoră de forţe americane în această parte a ţării, a anunţat un responsabil al apărării miercuri. „Este prima forţă de importanţă în nordul Irakului", a adăugat acesta, afirmând că trupele au fost paraşutate la un aerodrom din sectorul controlat de kurzi. Componentă a Diviziei 82, Brigada 173 are baza la Aviano, în apropiere de Vicenza, în Italia.

Conform responsabililor locali kurzi, operaţiunea de paraşutare a avut loc pe pistele de la Bashur, la 75 km nord-est de Erbil, capitala Kurdistanului, aflată la 100 km nord de Shamshamal.

O sursă a informat că americanii vor suplimenta efectivul de trupe deplasate în Kurdistan pentru a pregăti terenul favorabil unei ofensive terestre pe frontul de nord, ale cărui obiective vor fi limitate la cucerirea oraşelor Kirkuk şi Mosul.

Joi dimineaţă, mai multe avioane militare americane de transport au aterizat pe o pistă recent amenajată din estul Kurdistanului irakian, regiune care nu se află sub controlul regimului lui Saddam Hussein, au declarat martori, citaţi de *Mediafax*. Operaţiunea a avut loc în localitatea Bakrajo, într-o

zonă situată la 150 km în nordul regiunii unde au fost paraşutaţi, miercuri seara, militarii din Brigada 173. Potrivit locuitorilor din Bakrajo, pe pista amenajată de membrii partidului pro-american Uniunea Patriotică a Kurdistanului (UPK) au aterizat un număr mare de avioane americane. Perimetrul din jurul pistei a fost complet izolat pe durata operaţiunilor aviatice. Un martor a declarat că au aterizat circa 40 de avioane, dar pentru moment nu au fost oferite detalii suplimentare.

Bakrajo este situat între localităţile Suleymanieh şi Shamshamal, aflate pe linia de demarcaţie dintre Kurdistanul irakian (nord) controlat de partidele kurde şi restul Irakului.

În timpul nopţii, alimentarea cu energie electrică a fost întreruptă în oraşul Shamshamal, în timp ce mai mulţi locuitori ai oraşului au declarat că au observat un convoi de microbuze şi de autovehicule de teren americane care se deplasau spre o bază aflată pe linia de front din apropierea oraşului Kirkuk, controlat de regimul de la Bagdad.

Operaţiunile americane au loc în urma refuzului Turciei de a permite tranzitarea teritoriului său de un număr de 62 000 de militari americani. Trupele urmau să deschidă un front de nord împotriva lui Saddam Hussein şi să acţioneze în paralel cu ofensiva lansată de forţele americano-britanice în sudul Irakului.

Construirea unui al doilea front, în nord, care să revigoreze înaintarea forţelor de coaliţie către Bagdad, va necesita un efort masiv, în special din cauza faptului că armamentul greu va trebui să sosească pe calea aerului, sunt de părere analişti militari, citaţi de *Reuters*. Deocamdată, nici măcar nu se pune problema atacării forţelor irakiene, dar militarii americani din zonă sunt suficienţi pentru securizarea câtorva baze aeriene. „Americanii par pregătiţi să deschidă un al doilea front, dar, deocamdată, nu se ştie cât de puternic va fi", este de părere analistul Vladimir Kuzar. „Irakienii au două

corpuri de armată în zonă, iar militarii au câştigat multă experienţă din ciocnirile cu rebelii kurzi, ca să nu mai spunem că terenul este mult mai dificil decât cel din sud."

Rolul paraşutiştilor din Brigada 173 Aeropurtată este, deocamdată, asigurarea stabilităţii în zona controlată de kurzi şi, pe viitor, ei ar putea contribui la pregătirea unei ofensive, este de părere Robert Kamiol, de la *Jane's Defence Weekly*. La rândul său, Christopher Langton, de la Institutul pentru Studii Strategice din Londra, consideră că, pe moment, potenţialul militarilor americani din Kurdistanul irakian este mic. „Din punctul meu de vedere, frontul nordic nu este tocmai un front. Dacă se intenţioncază să i se acorde un rol în asediul Bagdadului, este cam târziu şi inoportun", consideră analistul. Situaţia s-ar putea schimba dacă militarii din nord „vor fi dotaţi cu tancuri, însă va fi nevoie de un efort enorm, pentru că un avion nu poate transporta decât unu-două tancuri".

„Va dura ceva timp până să fie aduse artileria şi autovehiculele. Nu cred că se va putea vorbi de un front nordic până la sfârşitul săptămânii viitoare", consideră analistul german Frank Humbach.

Divizia 4 Infanterie contra Gărzii Republicane

Comandamentul Central al SUA – care coordonează operaţiunile militare din Irak şi are cartierul general în Qatar – a ordonat miercuri noaptea trimiterea în Kuweit a Diviziei 4 Infanterie, una din cele mai modern echipate, care numără 14 000 de militari, şi a altor 14 000 de militari din alte unităţi, informează *The Times online*, preluat de *Rompres*. Din Kuweit, unde sunt deja pregătite 200 de tancuri, autovehicule şi echipamente militare pentru dotarea ei, Divizia 4 Infaterie va trece în Irak, pentru a participa la eventualele confruntări cu Gărzile Republicane ale preşedintelui irakian,

Saddam Hussein, care apără în prezent Bagdadul. Divizia 4, aminteşte *The Times online*, ar fi trebuit să participe la deschiderea frontului nordic, făcută imposibilă însă de refuzul Turciei de a aproba desfăşurarea forţelor americane pe teritoriul turc.

Unităţi ale Gărzii Republicane Speciale, trupe de elită ale regimului irakian, au participat miercuri pentru prima oară la lupte contra forţelor americano-britanice, provocându-le „pierderi grele", a anunţat un purtător de cuvânt militar irakian, citat de *Rompres*. Aceste forţe speciale „au efectuat prima lor misiune astăzi în zori", atacând forţe americane şi britanice în regiunea Eufratului mijlociu din centrul Irakului, în jurul oraşului Najaf, a afirmat purtătorul de cuvânt într-un comunicat la televiziune. „Un mare număr de soldaţi" americani şi britanici au fost ucişi în acest atac, în timp ce şase blindate au fost distruse, potrivit purtătorului de cuvânt. El a făcut un bilanţ al activităţilor din ultimele 24 de ore pe front.

Trupele lui Saddam au încercat să spargă încercuirea

Britanicii susţin că au reuşit să distrugă miercuri noaptea 20 de blindate, iar joi dimineaţă alte 14, toate irakiene. Miercuri seară existau informaţii potrivit cărora 1 000 de autovehicule militare ale Bagdadului se îndreptau spre Nassiriya.

Forţele americano-britanice au lansat o „acţiune decisivă" asupra unui convoi de tancuri irakiene care a părăsit miercuri seara oraşul Basra, pentru a ataca forţele britanice desfăşurate în penisnula Faw, din sud-vestul Irakului, a declarat un oficial militar britanic, citat de *Rompres*.

După ce au stabilit că este vorba despre o tentativă de contraatac, „forţele britanice au iniţiat o acţiune rapidă şi decisivă împotriva acestei ameninţări", a declarat mareşalul

Brian Burridge, în cadrul unei conferinţe de presă, la Comandamentul central al operaţiunii, în Qatar.

Oficialul militar britanic a indicat că artileria şi forţele aeriene aliate „au distrus un număr nedeterminat" de autovehicule ale convoiului militar irakian.

Conform unui ziarist care însoţeşte contingentul britanic în Basra, coloana militară irakiană era compusă din 120 de tancuri de fabricaţie sovietică tip T-55, care transportau trupe şi piese de artilerie. Marţi seara, forţele aliate au distrus aproximativ 20 de blindate irakiene, conform aceleiaşi surse.

Mareşalul Burridge a apreciat că aceste deplasări dezorganizate de forţe au avut loc la comanda forţelor paramilitare loiale preşedintelui Saddam Hussein, care ameninţă cu execuţia militarilor irakieni sau a familiilor lor, subliniind că aliaţii deţin dovezi în acest sens.

Joi dimineaţă, alte 14 tancuri irakiene de tip T-55 au fost distruse în sudul oraşului Basra de tancuri britanice Challenger. Cele 14 tancuri britanice Challenger, care se deplasau de la vest la est la o distanţă de câţiva kilometri sud de Basra, s-au întâlnit „întâmplător" cu convoiul de blindate irakiene. „Tancurile britanice au bombardat tancurile irakiene, iar acestea din urmă nu mai sunt operaţionale", a anunţat un ofiţer, sub acoperirea anonimatului. „Nu ştim exact ce intenţionau trupele irakiene, dar aveau o poziţie ofensivă", a continuat acesta.

RĂZBOIUL MEDIATIC

Ce au mai descoperit trupele SUA

Infanteriştii marini americani aflaţi în căutarea cartierelor generale irakiene din Nassiriya au descoperit o pictură murală în care era desenat un avion care loveşte un complex de clădiri asemănător turnurilor gemene din New York, informează *CNN*. După studierea unei fotografii făcute de un ziarist occidental, Brian Felber, directorul companiei Getty Images News Service, cu sediul în New York, a declarat că inscripţionarea şi culoarea avionului prezintă semnalmentele aparatelor folosite de liniile aeriene irakiene. Compania Getty este o agenţie care realizează fotografii de presă ce difuzează zilnic circa 500 de imagini din întreaga lume şi are 10 fotoreporteri care însoţesc forţele americane din Irak.

Alţi cinci ziarişti dispăruţi în Irak

Încă cinci ziarişti străini au fost daţi dispăruţi în Irak, relatează *Rompres*, citând surse din zona de conflict. Potrivit postului de televiziune arab *Al-Arabyia*, care transmite din Dubai, legătura cu cei cinci jurnalişti, ce se aflau în sudul Irakului, s-a pierdut la 20 martie. *Al-Arabyia* este un post de televiziune lansat în februarie, cu capital saudit, libanez şi

kuweitian. Printre ziariştii dispăruţi se află un corespondent din Iordania, un operator şi un tehnician din Liban, precizează sursa citată preluată de *RIA Novosti*. Grupul de jurnalişti intrase în Irak de pe teritoriul Kuweitului, împreună cu trupele americane, şi la 20 martie a transmis câteva reportaje după care legătura cu acesta s-a pierdut. Nu există nici un fel de informaţii despre soarta ziariştilor. Alţi doi jurnalişti americani au fost daţi dispăruţi acum două zile, la Bagdad, după cum a anunţat, ieri, canalul de televiziune *Al-Jazira*.

Nezavisimaia gazeta:
„Ricoşeul războiului irakian"

Occidentul a fost puternic uimit de curajul Rusiei de a risca o răcire a relaţiilor ei cu Statele Unite. Chiar dacă nimeni nu îndrăzneşte să vorbească deschis despre acest lucru, în spatele demersului Moscovei se întrevăd interese economice. Ultima picătură care a umplut paharul răbdării Rusiei rezidă în evidentele daune economice pe care le va suferi Rusia în urma ocupării Irakului. Inevitabila victorie a coaliţiei pro-americane în Irak se va solda cu pierderi considerabile pentru bugetul rus şi pentru afacerile autohtone. La încheierea ostilităţilor militare, Statele Unite şi Marea Britanie vor institui în statul învins un guvern loial învingătorilor. După care Rusia va pierde contractele sale din Irak atât din domeniul petrolier, cât şi în alte ramuri. Având în vedere că întreg controlul asupra petrolului irakian va trece în mâinile consumatorilor, preţul la combustibil va scadea inevitabil.

Bagdadul – Stalingradul secolului al XXI-lea?

Presa franceză este plină de semne de întrebare. Monitorizând cu atenţie apariţiile publice ale preşedintelui american şi conferinţele de presă de la Pentagon sau de la comandamentul trupelor aliate, jurnaliştii încearcă să afle dacă strategia americană are sorţi de izbândă. Iată câteva titluri care vorbesc de la sine: *Le Monde*, „Ucigaşa bătălie a oraşelor"; „Cum să cucereşti un oraş de cinci milioane de locuitori: o bătaie de cap pentru Tommy Franks"; „Trupele americane nu sunt pregătite pentru gherila urbană". *Le Figaro* titrează, citând un sergent american dintr-un regiment de infanterie marină: „Adevăratul război nu l-am văzut încă. Înghiţim kilometri de drum şi nisipul acesta nenorocit. Cunoaştem interiorul blindatelor pe dinafară. Dar ştim că lupta încă nu a început."

Jean-Louis Dufour semnează articolul intitulat „Capcane de război". Consilierul militar constată cu tristeţe că lecţiile istoriei nu sunt niciodată memorate. „Un jurnalist britanic îl compara zilele trecute pe Bush în Iraq cu Napoleon în Rusia ... Preşedintele american ar fi putut să mediteze la învăţămintele istoriei, printre care invadatorul nu are niciodată dreptate, sentimentul naţional este un factor major, să nu-ţi subestimezi niciodată adversarul." Pentru militari, harta operaţiunilor militare spune mult mai multe decât sesizează civilii: „Trei drumuri duc la Bagdad. Primul, în centru, trece pe la Nassirya către nord, al doilea, la est, urmează râul Tigru. La vest, al treilea traversează Kerbala, oraşul sfânt, loc de pelerinaj pentru şiiţii din întreaga lume." Dufour ne atrage atenţia că oraşul este apărat de Divizia de elită Medina, care şi-a poziţionat trupele între moschei şi mausoleele lui Hussein şi Abbas. „Distrugând Irakul pentru a-l învinge pe tiranul laic Saddam Hussein, americanii şi britanicii vor coaliza împotri-

va lor, pentru mult timp, musulmanii cei mai convinşi de pe planetă."

Libération comentează pe o pagină întreagă problemele create de echipamentele americane. În articolul „Elicopterul care a greşit războiul", Jean-Dominique Merchet scrie: „Elicopterele Apache au făcut minuni în primul război din Golf, unde au distrus circa 800 de autovehicule blindate în deşert. Dar ele nu pot zbura fără să-şi asume mari riscuri deasupra zonelor ostile, unde simpli soldaţi le pot doborî cu puştile sau lansatoarele de grenade."

ROMÂNIA ÎN RĂZBOI

Bush: trupele române, pregătite să răspundă

Într-un discurs rostit miercuri la baza militară Eglin, din Florida, președintele american George W. Bush a subliniat că „toate națiunile din coaliția anti-irakiană contribuie la progresul operațiunilor", informează un comunicat al Ambasadei SUA remis redacției. Comunicatul este o transcriere a discursului lui Bush, realizată de Oficiul de Presă al Casei Albe. În context, Bush a arătat că „forțele armate trimise în Irak de Cehia, Slovacia, Polonia și România, cărora li se vor alătura în curând cele ale Ucrainei și Bulgariei, vor fi pregătite să răspundă unui eventual atac cu arme de distrugere în masă oriunde în regiunea Golfului". „Forțele coaliției sunt îndemânatice și curajoase și suntem onorați să-i avem de partea noastră", a mai spus Bush.

Ambasadorul SUA la Sofia, James Pardew, citat de agenția bulgară *BTA* și *Rompres*, a declarat ieri că unitatea militară pe care Bulgaria o va trimite în regiunea Golfului nu va fi transportată în zonele din Irak unde se desfășoară lupte armate. Referindu-se la afirmațiile președintelui american, el a precizat că nu deține informații clare privind declarația exactă a președintelui american, dar a subliniat că nu există nici o schimbare majoră în planul privind amplasamentul și activitatea unității militare bulgare în regiunea Golfului.

Kasianov vrea să înscrie Bucureştiul pe axa anti-război

Aflat în vizită la Bucureşti, premierul rus susţine că diferenţele de opinii faţă de Irak nu afectează semnarea Tratatului bilateral.

Opiniile diferite ale României şi Rusiei în problema crizei din Irak nu vor influenţa calendarul de redactare şi semnare a Tratatului bilateral de bază dintre cele două ţări, a declarat ieri premierul rus, Mihail Kasianov, la finalul unei întrevederi pe care a avut-o la Bucureşti cu omologul său român, Adrian Năstase. „Chiar dacă între ţările noastre au existat probleme în domeniul politic, acestea au fost eliminate, iar Tratatul va constitui o bază pentru dezvoltarea relaţiilor bilaterale", a explicat Kasianov. Prim-ministrul român a precizat că tratatul va reprezenta o garanţie a stabilităţii relaţiilor dintre România şi Federaţia Rusă, precum şi o dovadă a faptului că problemele din trecut dintre cele două ţări au fost depăşite. „Pot să confirm că nu intenţionăm să introducem în textul tratatului o clauză suplimentară privind Irakul. Avem foarte multe proiecte de realizat şi este important că avem o ambianţă politică favorabilă. Perspectiva Tratatului bilateral, care urmează să fie semnat de preşedinţii Putin şi Iliescu, este o garanţie că drumul pe care mergem este unul constructiv şi amical", a dezvăluit Năstase. Şeful guvernului de la Bucureşti a afirmat că nu a discutat „în mod deosebit" cu Mihail Kasianov despre situaţia internaţională, ci convorbirea s-a concentrat asupra relaţiilor bilaterale dintre România şi Federaţia Rusă. Într-o declaraţie publicată înainte de vizita premierului rus, purtătorul de cuvânt al MAE de la Moscova, Aleksandr Iakovenko, a precizat că oficialul rus va prezenta, în cadrul vizitei la Bucureşti, poziţia Rusiei faţă de asigurarea securităţii internaţionale, faţă de consoli-

darea rolului ONU şi intensificarea autorităţii Consiliului de Securitate al ONU, transmite *Rompres*.

Fundaţia „Horia Rusu" cheamă toţi bucureştenii

Fundaţia „Horia Rusu" cheamă toţi bucureştenii care iubesc libertatea să participe la mitingul de solidaritate cu cei care au pornit lupta împotriva dictaturii lui Saddam şi a terorismului internaţional, se arată într-un apel dat ieri publicităţii. „Nu putem accepta ca, sub justificarea luptei pentru pace, să fim complicii dictaturii, minciunii, foamei, terorii", atrage atenţia fundaţia.

Cluburile Studenţeşti Liberale fac apel la toţi studenţii care se simt ataşaţi de valorile libertăţii şi ale democraţiei să vină în Piaţa Universităţii: „În decembrie 1989, tinerii au fost aceia care au decis să nu mai îndure o dictatură absurdă în România, iar sprijinul poporului american pentru cauza democraţiei a fost un sprijin moral şi psihologic însemnat."

Greul pentru integrarea în NATO abia începe

Faţă de unele dificultăţi pe care Franţa şi Germania ar putea să i le creeze României în procesul ratificării protocolului de aderare la NATO, ca urmare a poziţiei faţă de conflictul din Irak, Ioan Mircea Paşcu a declarat: „Nu este exclus, bineînţeles, ca în parlamentele respective, la toate cele 19 state, să se ridice anumite probleme. Convingerea noastră este însă că toate acele probleme vor căpăta răspunsurile cuvenite şi extinderea va merge înainte. Este un risc prea mare pentru ca cineva să poată să împiedice o asemenea

dezvoltare. Eu, personal, nu cred că cineva este dispus să meargă până acolo. Dar nu este exclus."

Paşcu a adăugat că „la nivelul aliaţilor există un consens foarte puternic asupra deciziilor NATO luate la summitul de la Praga anul trecut şi acesta rămâne unul din fundamentele legăturii transatlantice".

RĂZBOIUL ECONOMIC

FMI: „Războiul poate provoca recesiune"

Chiar înainte de izbucnirea conflictului din Irak, FMI intenţiona să reducă previziunile privind creşterea economiei mondiale de la 3,7% la 3,3%.

Un război prelungit în Irak ar putea duce la o recesiune a economiei mondiale, a avertizat miercuri Fondul Monetar Internaţional, informează *Reuters*. „Depinde de durata conflictului şi de pagubele provocate. Dar chiar şi un război scurt reprezintă o barieră în plus pentru revigorarea economică. Incertitudinea se prelungeşte. Mulţi dintre participanţii la piaţă vor continua să-şi limiteze activităţile", a precizat directorul general al FMI, Horst Koehler, citat de *Reuters*. Principalii factori de risc sunt, potrivit oficialului FMI, preţul ridicat al petrolului, scăderea consumului în SUA şi fragilitatea unor ţări pe cale de dezvoltare care „au o nevoie de finanţare puternică". În acest context, încrederea este un factor-cheie, iar oamenii de afaceri şi consumatorii sunt nervoşi, comentează *Reuters*. În plus, rata şomajului creşte (British Airways a anunţat deja că va desfiinţa 3 000 de posturi din cauza războiului din Irak), iar încrederea consumatorilor europeni este în scădere. În Germania, indicele Ifo, care arată încrederea în mediul de afaceri, a scăzut în mod neaşteptat de la 88,9 la 88,1, spulberând speranţele într-o revigorare a economiei slăbite. De asemenea, un sondaj printre suedezi, desfăşurat cu câteva săptămâni înainte de izbucnirea conflic-

tului din Irak, a demonstrat că încrederea consumatorilor casnici a scăzut la cel mai redus nivel din ultimii şase ani. În această săptămână urmează să fie publicate alte două sondaje cuprinzând date economice extrem de importante. Este vorba despre sondajul privind climatul de afaceri din Franţa şi un studiu pe aceeaşi temă realizat de Universitatea March din Michigan (SUA).

Potrivit lui Ernst Welteke, membru în consiliul de conducere al Băncii Centrale Europene, în condiţiile în care situaţia internaţională continuă să fie neclară, BCE va menţine totuşi dobânzile cel puţin până la întâlnirea de la Roma, care va avea loc în data de 3 aprilie. La rândul său, Horst Koehler arată că dobânzile pot fi reduse dacă acest lucru este necesar, adăugând că previziunile Fondului Monetar Internaţional indică o creştere a economiei mondiale de peste 3%. Potrivit ultimelor date apărute în presă, FMI intenţionează să reducă previziunile privind creşterea economiei mondiale de la 3,7% la 3,3%. Conform *Reuters*, chiar şi în condiţiile unui război prelungit, instituţia financiară internaţională previzionează o creştere a economiei globale. Pe de altă parte însă, directorul general al Băncii Reglementelor Internaţionale, Andrew Crockett, atrage atenţia asupra faptului că economia mondială ar putea fi afectată de creşterea deficitelor comerciale ale Statelor Unite care, împreună cu scăderea economisirii, va determina o absorbţie mai mare de capital, devenind nesustenabile.

Irakul ar putea exporta petrol în trei luni

Irakul ar putea relua exporturile de petrol din zăcămintele din sudul ţării în termen de trei luni, după efectuarea de reparaţii la instalaţiile petroliere ce ar putea costa peste un miliard de dolari, a declarat ieri agenţiei *France*

Presse mareşalul Brian Burridge, comandant al contingentului britanic din Irak, în cursul unei conferinţe de presă organizate la centrul comandamentului de operaţiuni din Qatar. Acesta a precizat că forţele britanice securizaseră câmpul petrolier de la Rumelia, iar echipele de deminare continuă operaţiunile de neutralizare a muniţiilor şi a bombelor plasate de regimul irakian. Trei puţuri de extracţie din nouă au fost stinse, iar activitatea continuă la celelalte şase. „Costurile de repunere în funcţiune a infrastructurilor şi de reluare a producţiei la nivelul anterior de 1,8 milioane de barili de petrol pe zi se ridică la circa un miliard de dolari", a estimat sursa citată. Potrivit *AFP*, exploatarea de la Rumelia este cea mai mare din Irak. Miercuri, Naţiunile Unite nu reuşiseră încă să se pună de acord asupra unui proiect de rezoluţie care să permită o reluare rapidă în Irak a programului umanitar „petrol contra hrană". Acest program, care reprezenta unica sursă de aprovizionare a peste 60% din populaţia irakiană, a fost suspendat de la data de 18 martie, iar reluarea acestuia este considerată prioritate umanitară.

295

Sensul acestui război

Note, interviuri, editoriale

NEWSWEEK CITEAZĂ ZIARUL *ZIUA*

O frază de la rubrica „Punct" face înconjurul SUA şi al lumii

Ultima ediţie a reputatei reviste *Newsweek* consacră un material principal disputei europene pe tema Irakului. Autorul, Stryker Mcguire, constată că liderii europeni care sprijină SUA încearcă să-şi menţină poziţiile în ciuda unei masive opoziţii a propriilor naţiuni. În deschidere, se punctează: München 1938, Praga 1968, Kosovo 1999, Irak 2003. Privind situaţia prezentă din România se spune: „Ceea ce afirmă Ioana Răduş de la cotidianul *ZIUA* din Bucureşti este fără îndoială adevărat pentru mulţi: «Din cauza istoriei noastre, oamenii consideră că Saddam Hussein trebuie eliminat. Românii resping dictatura – o reacţie cauzată de propria noastră experienţă dureroasă»." „Răsfoind" electronic presa internaţională am avut surpriza plăcută să regăsim o altă frază din *ZIUA*, care a făcut, zilele acestea, înconjurul lumii: „Franţa şi Germania rămân arhitecţii Europei de azi, iar răbufnirea lui Chirac trebuie înţeleasă ca recunoaştere a începutului năruirii unui vis. Noua Europă, imaginată şi creată din moloz după ultimul război mondial, nu se va învârti, neapărat, în jurul axei Paris-Berlin." Extrasul este din editorialul „Le petit Big Brother" al colegului nostru Victor Roncea. Citat de *Associated Press*, ziarul *ZIUA* a fost astfel pomenit în următoarele publicaţii şi posturi de televiziune din SUA şi din lume: Newsday; ABC News, CBS News, The

Guardian, Japan Today, News 24 – South Africa, San Francisco Chronicle, Orange County Register, Daily News, The Olympian, Morning Journal, News Journal Texas, Austin American Statesman, Penn Live, Doylestown Intelligencer, Kansas City Star, Boston com, Belleville News-Democrat, Grand Forks Herald, Columbus Ledger-Enquirer, Biloxi Sun Herald, Fort Wayne Journal, Walnut Creek Journal, Sarasota Herald Tribune, AB Journal, Centre Daily Times, Wichita Eagle, Times Daily, News Tribune, American News ş.a.

A consemnat Victor RONCEA

ZIUA, 24 februarie 2003

AMBASADORUL MOSCOVEI LA BUCUREŞTI NE LASĂ CU GURA CĂSCATĂ

Interviu cu Excelenţa Sa Alexandr Tolkaci

„Rusia nu are nevoie de România ca «punte» pentru NATO şi UE." Excelenţa Sa Alexandr Tolkaci este încrezător în alte privinţe: „Semnăm Tratatul şi privim în viitor."

Excelenţa Sa Alexandr Tolkaci, ambasadorul Federaţiei Ruse la Bucureşti, a avut amabilitatea să răspundă primul la solicitarea noastră privind elaborarea unor poziţii ale principalelor state implicate în soluţionarea conflictului din Golf. Chiar în dimineaţa următoare cererii noastre, Excelenţa Sa ne-a aşteptat la un ceai verde pentru a pune câteva puncte pe i la situaţia flamboiantă din Irak şi Orientul Mijlociu. După pagina specială dedicată de *ZIUA* principalelor state din zonă afectate de ameninţarea unui război – Irak, Iran, Iordania, Siria şi Turcia – am solicitat şi opiniile principalilor actori politici ai întortocheatului joc diplomatico-militar din jurul Irakului. Rusia face parte din grupul ţărilor direct interesate de zona Golfului şi, totodată, este factor mondial de decizie şi membru permanent al Consiliului de Securitate al ONU. Poziţia Rusiei privind Irakul va apărea alături de cea a celorlalte state cu drept de veto în Consiliu – Statele Unite, China, Franţa şi Marea Britanie, ai căror ambasadori în România vor avea un spaţiu desemnat, comun, în ediţiile noastre viitoare. Împreună cu acestea dar şi cu Germania şi Grecia, ca

reprezentanţi majori ai Uniunii Europene, cât şi cu Egiptul şi Israelul, ca importante state ale zonei, vom disecta, atât pentru opinia publică cât şi pentru factorii decizionali ai României (foarte slab informaţi în domeniu), posibilitatea izbucnirii unui război, care, sperăm, nu va deveni al treilea război mondial. După Rusia, China şi Israelul au răspuns deja cererii noastre. Astăzi, redăm prima parte a interviului cu Excelenţa Sa Alexandr Tolkaci, un profesionist al diplomaţiei, „vinovat" de detensionarea relaţiilor româno-ruse. Discuţia de azi este dedicată dialogului dintre România şi Rusia în perspectiva apropiatei semnări a Tratatului de bază româno-rus.

ZIUA: Excelenţă, credeţi că mai există vreun impediment în semnarea Tratatului dintre România şi Rusia?

ES Alexandr Tolkaci: Nu. Tratatul este deja realizat. Acum mai sunt doar problemele tehnice pentru variantele în limba rusă şi în limba română. Anul acesta va fi vizita preşedintelui Iliescu în Rusia şi tratatul va fi semnat.

ZIUA: Când preconizaţi că va avea loc întâlnirea celor doi preşedinţi?

ES A.T.: Nu pot să spun data. Cred că în viitorul apropiat. Înaintea acestei vizite mai avem nişte contacte la nivel înalt, de exemplu, dintre preşedintele Senatului României şi preşedintele Consiliului Federaţiei Ruse, care se vor întâlni la sfârşitul lunii februarie la Madrid şi vor discuta despre data vizitei domnului Văcăroiu la Moscova. Invitaţia este deja trimisă. Există contacte regulate între miniştrii de externe – dese convorbiri telefonice. Ultima dată, în urmă cu câteva zile, ministrul nostru de externe, Igor Ivanov, şi cel al României, Mircea Geoană, au vorbit despre vizita preşedintelui român. Avem un dialog foarte bun şi la nivel de primminiştri. În timpul vizitei în Rusia a premierului Năstase din februarie anul trecut, cei doi premieri au vorbit o limbă comună. Convorbirile care au avut loc atunci au fost în limba

engleză, pentru a nu pierde timpul cu traducerea. Şi ambii premieri s-au plăcut. Apoi a fost întâlnirea Năstase-Kasianov de la Berlin. Cred că vor mai avea loc anul acesta între premieri. Există un schimb de opinii, dovadă că şi vizita va avea loc curând. Credem că acest an va fi fructuos pentru dialogul politic. Nu trebuie să aşteptăm lucruri spectaculoase de la acest an, ci trebuie să fie dialoguri constructive, dialogul să aibă continuitate. Şi să existe încredere reciprocă. Noi lucrăm în acest sens. Dialogul poate fi diversificat, sunt sigur că colaborarea noastră se dezvoltă pe calea cea bună, iar acest an va fi foarte important în acest sens.

„Să îl întrebăm pe preşedintele Bush"

ZIUA: Excelenţă, ce credeţi că a vrut să spună preşedintele George W. Bush afirmând că România este o „punte către Rusia"?

ES A.T.: (Râzând) Cred că trebuie să îl întrebăm pe preşedintele Bush, pentru că şi în ţara dumneavoastră această chestiune a fost pusă şi de primul-ministru şi de mai mulţi politicieni. Nimeni nu a putut răspunde clar. De aceea este dificil şi pentru mine. Am mai vorbit despre acest lucru recent. Eu consider totuşi că noi, Rusia, nu avem nevoie de o punte pentru relaţiile noastre cu NATO şi cu Uniunea Europeană. Aceste relaţii există. Există Consiliul celor 20 de la NATO – nu este vorba de Consiliul 19+1, ci despre 20. Statele sunt egale. Avem un dialog foarte activ la un nivel foarte înalt şi cu Uniunea Europeană. Mai există şi probleme, este natural. De exemplu, situaţia Kaliningradului, dar aceasta se rezolvă prin dialog. Avem programe foarte serioase de cooperare energetică, care vor asigura stabilitatea pentru o perioadă de mai mulţi ani. Este vorba despre exportul masiv al energiei în Europa. Adică nu cred că este corect să vorbim

neapărat despre București ca despre o punte. Nu vorbim, de exemplu, despre Varșovia sau Berlin ca despre o punte sau fostele republici ale URSS, țările baltice – Estonia, Lituania și Letonia – , care sunt pe cale să devină membre NATO și care vor fi și membre ale Uniunii Europene. Acestea au graniță comună cu Rusia și acolo poate fi o punte. Nu este corect.

Înțelegem rolul României, România este cel mai mare stat din Balcani și pe plan economic, și pe plan politic și din punct de vedere al numărului populației, iar rolul României în această regiune este foarte important. Și facem totul pentru a dezvolta relațiile de bună vecinătate cu România. Spun de bună vecinătate, deși nu avem frontieră comună, deoarece ne învecinăm prin Marea Neagră. Și este o relație importantă în principiu. Dar, în ce privește comentariul pe tema afirmației președintelui Bush, trebuie să vorbiți cu Washingtonul.

Rusia nu uită greșelile diplomatice ale trecutului

ZIUA: Președintele Bush a venit la București, președintele Iliescu se duce la Moscova, pe când o vizită a președintelui Putin la București?

ES A.T.: Este o întrebare bună. Însă aș dori să vă amintesc că în '96 pregăteam vizita președintelui Boris Elțîn. A fost convenit textul Tratatului în 1996 și în aprilie ministrul de externe Primakov a venit la București. Într-un mod nediplomatic, chiar în acel moment partea română a înmânat alte două noi propuneri și a cerut ca acestea să fie incluse în textul Tratatului. Primakov venise să parafeze textul tratatului și să convină data vizitei lui Elțîn. Și, chiar la aeroport, au fost prezentate alte două probleme. Primakov s-a gândit foarte serios atunci să ia avionul înapoi chiar în același

moment. El a mai făcut acest lucru. Şi în aprilie '98, când SUA au început bombardarea Irakului. Dar, la Bucureşti, în momentul acela, el a rămas, pentru că era vorba de vizita preşedintelui. Acum, preşedintele Iliescu vine la Moscova cu o invitaţie pentru preşedintele Putin. În mod natural, această invitaţie va fi primită, dar despre dată nu putem să vorbim acum. O asemenea vizită nu este un lucru simplu şi pot să vă spun un secret legat de aceasta. (...).

Acum, în martie, Putin are programată o vizită în Bulgaria, pentru a felicita ţara cu ocazia împlinirii a 125 de ani de la eliberarea Bulgariei de dominaţia otomană. Iar acest război ruso-turc s-a desfăşurat şi pe teritoriul României, iar anul trecut am depus o coroană de flori la monumentul lui Suvorov din România. Mass-media româneşti nu au scris despre acest lucru. Iar România a fost o bază a operaţiunilor. Recent, preşedintele Iliescu a aniversat unirea Principatelor Române, care a fost posibilă prin lupta comună a ruşilor şi românilor împotriva Imperiului Otoman. Noi avem sediul ambasadei pe şoseaua Kiseleff, Kiseleff a jucat un rol foarte important în crearea statului român, a fost guvernator şi a făcut foarte mult pentru independenţa României. Istoriile ţărilor noastre sunt legate şi, sincer, cred că este păcat că România nu a profitat de acest lucru, de aniversarea a 125 de ani de la eliberarea de sub otomani. Şi Bulgaria este invitată să devină membru NATO, şi pentru Bulgaria anul 2007 este dată-cheie pentru integrarea în UE, dar nu se teme de dezvoltarea relaţiilor cu Rusia. Aceasta este o atitudine normală. Eliberarea de acum 125 de ani este importantă şi pentru bulgari şi pentru români. Este istoria noastră.

Atât în România cât şi în Rusia se naşte o nouă generaţie

ZIUA: Istoria are şi pete întunecate.

ES A.T.: În 1812, Basarabia a fost ocupată de Rusia, în conformitate cu Tratatul de atunci. Este istorie. Istoria Europei vorbeşte de războaie permanente. Europa trăieşte în pace nu de mult timp. Unii politicieni români consideră Rusia o primejdie. Noi nu avem ambiţii imperiale şi cu atât mai puţin faţă de România. Nu avem frontiere comune. Aceste reacţii sunt rămăşiţe ale mentalităţii din timpul războiului rece. Foarte des, întâlnesc această atitudine a părţii române când, de exemplu, oameni de afaceri români ne cer să dăm ordin firmelor ruseşti să semneze contracte cu ei. Este o mentalitate demnă de Partidul Comunist, a Comitetului Central al PCR. 70% din industria rusă este privatizată! Suntem chiar în aceeaşi situaţie ca şi dumneavoastră. Este o perioadă de tranziţie de la socialism la economie de piaţă. Nu este simplu nici în Rusia, nici în România.

Din păcate, şi la noi sunt unii care nu înţeleg şi au o mentalitate din timpul Tratatului de la Varşovia. Unii politicieni de la noi se întreabă uneori de ce să avem relaţii şi să facem ceva în România. Poate nu le convine, dar România este stat independent. Avem nevoie de timp. Acum, în România se naşte o nouă generaţie. Şi de oameni de afaceri. Ca şi la noi. Dar, din păcate, există şi aspecte negative. Tinerii oameni de afaceri din România nu ştiu limba rusă şi condiţiile economice din Rusia. Sunt orientaţi mai mult spre Vest, deşi condiţiile obiective impun o concentrare spre Est, unde este o piaţă uriaşă. Trebuie să înţelegem că România nu contează prea mult pe pieţele din Vest. Şi nici oamenii de afaceri tineri de la noi nu prea ştiu despre România. Cred că sarcina mea cea mai importantă este să promovez dialogul şi interesul reciproc între cele două părţi. Puteţi să observaţi că firmele

ruseşti sunt implicate în procesul de privatizare din România. Nu trebuie să vă faceţi griji. Şi companiile româneşti participă la procesul de privatizare din Rusia.

Mai este şi cooperarea regională dintre cele două ţări. Avem 89 de regiuni, destul de independente, iar afacerile româneşti trebuie să se îndrepte într-acolo. Nu la Moscova, ci în regiuni, unde este un spaţiu uriaş de investiţii.

ZIUA: Aş dori să revin la problema legată de vizita lui Primakov. Cum se face că problemele înfăţişate atunci părţii ruse, Pactul Ribbentrop-Molotov şi Tezaurul, şi-au găsit o rezolvare acum? Unde este Tezaurul?

ES A.T.: În mare parte, datorită unei înţelegeri, unei atitudini mai înţelepte faţă de Pactul Ribbentrop-Molotov. Federaţia Rusă nu are o legătură directă cu el. În 1989, Consiliul Suprem al Uniunii Sovietice a luat decizia de a trimite un raport la o Comisie specială şi de a condamna în mod oficial acea parte din protocolul secret al Pactului în ceea ce priveşte consecinţele teritoriale. Tratatul dintre Rusia şi România priveşte în viitor, nu în trecut. Arătaţi-mi un tratat de colaborare al vreunui stat în care a fost trecut ceva negativ din relaţiile bilaterale. Acest fel de tratat nu există.

În ceea ce priveşte tezaurul, aceasta este o problemă dificilă. Tezaurul a fost transportat din România în Rusia, în momentul când România a fost aliată a Rusiei, luptând împotriva Imperiului Austro-Ungar. Tezaurul a fost transportat în două părţi. În prima, către guvernul ţarist, şi apoi către guvernul temporar al lui Kerenski. Apoi, a venit Revoluţia bolşevică din octombrie. După care am luptat cu Germania, iar România era aliat al Germaniei şi profitând de situaţia dificilă din jur a redobândit Basarabia. Este istoric. De două ori, în 1931 şi în 1950, am înapoiat o parte din tezaur, chiar şi în muzeele române de artă există opere pentru care se menţionează că au fost înapoiate. Adică, ceea ce am găsit, am înapoiat. Dar problema este dificilă, trebuie să citiţi atent

istoria Rusiei. Tezaurul a fost transportat în Est pentru că la Vest au fost aliaţii din Antantă. Iar guvernul a transportat tot tezaurul, inclusiv cel al Rusiei, la Est. Pentru a-l salva. Vremurile tumultoase au dus chiar şi la pierderea tezaurului nostru, nu doar al României, în perioada aşa-numită a războiului civil. Am propus părţii române – a fost iniţiativa noastră – să creăm o comisie specială din care fac parte şi istorici, şi cercetători, cei care au lucrat în arhive, de la Ministerul de Externe, Ministerul de Finanţe şi alte instituţii ca să găsim împreună tezaurul României. Probabil o parte a rămas şi aici. Este o problemă dificilă şi din alte aspecte, pentru că o parte din tezaur a fost reprezentată şi de obiecte de cult. Anul trecut, în aprilie, m-am întâlnit cu Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Preafericitul Teoctist, şi l-am întrebat ce tezaur bisericesc a fost pierdut. Iar Patriarhul mi-a spus că a cerut tuturor bisericilor şi mănăstirilor să trimită la Bucureşti ce obiecte de cult au avut incluse în tezaur. Mulţi călugări prevăzători au trimis pe vremea aceea, în lăzi, pietre, iar obiectele lor au fost ascunse în munte. Adică tezaurul care a fost trimis la Moscova poate să nu corespundă cu lista completă. Dar este o problemă foarte complexă. De aceea am propus crearea Comisiei. Şi, când va fi semnat Tratatul de bază, miniştrii de externe Geoană şi Ivanov vor semna şi o declaraţie separată de acesta, care se referă şi la Pactul Ribbentrop-Molotov dar şi la participarea României ca aliat al Germaniei în al doilea război mondial, cât şi la problema tezaurului. Este de remarcat că ordinul cel mai important din Uniunea Sovietică, Ordinul Victoriei – cu diamante, briliante – a fost conferit numai către patru cetăţeni străini: Eisenhower, Montgomery, Tito şi Regele Mihai, când România a devenit aliatul Uniunii Sovietice şi a luat parte la războiul împotriva Germaniei. De aceea spun: istoria trebuie lăsată în seama istoricilor.

Sarcina noastră este să lucrăm pentru viitor. Lumea se schimbă cu o viteză foarte mare. Acum se naşte o nouă ordine mondială. Este greu de spus cum va fi aceasta, dar trebuie să privim în viitor cu încredere. Semnăm Tratatul şi privim în viitor.

A consemnat Victor RONCEA

ZIUA, 2 ianuarie 2003

„DICTATORII NU SE SCHIMBĂ".

Interviu cu Excelenţa Sa Michael Guest, ambasadorul Statelor Unite la Bucureşti

„Sunt mândru că România înţelege pericolul reprezentat de Saddam Hussein şi că sunteţi partenerii noştri şi în această problemă."

Ziarul *ZIUA* a solicitat reprezentanţilor principalilor factori mondiali de decizie, membri permanenţi ai Consiliului de Securitate al Naţiunilor Unite, să ofere atât opiniei publice româneşti cât şi forurilor de informaţii poziţiile statelor lor faţă de conflictul – momentan diplomatic – cu Irak. Problematica izbucnirii unui război de anvergură mondială în Golf preocupă cu responsabilitate sporită comunitatea internaţională şi, în ce ne priveşte, comunitatea euro-atlantică din care România face deja parte. „Poporul român, care a trăit sub Ceauşescu, înţelege probabil mai bine decât multe altele faptul că dictatorii nu se schimbă. Nimeni nu a văzut până acum nici cea mai mică dovadă care să arate că intenţiile lui Saddam Hussein s-au schimbat", ne spune, astăzi, Excelenţa Sa Michael Guest, ambasadorul SUA. „Lumea se schimbă cu o viteză foarte mare. Acum se naşte o nouă ordine mondială. Este greu de spus cum va fi aceasta, dar trebuie să privim în viitor, cu încredere", ne spunea, deunăzi, Excelenţa Sa Alexandr Tolkaci, ambasadorul Rusiei. În speranţa atingerii unei viziuni comune, prezentăm astăzi alăturat opiniile reprezentanţilor fostelor puteri rivale, SUA şi Rusia, urmând

ca mâine să înfăţişăm părerile celorlaţi membri ai Consiliului de Securitate – Marea Britanie, Franţa şi China, împreună cu Grecia, aflată la preşedinţia Uniunii Europene, cât şi cu actorii regionali Egipt şi Israel.

– Excelenţă, Statele Unite se confruntă astăzi cu situaţii dificile pe cuprinsul globului. Adversarii Americii încearcă să profite de pe urma unui posibil război al SUA cu Irakul. Coreea de Nord, de exemplu, ameninţă cu „devastarea nucleară" a Washingonului. În acest caz, Administraţia SUA consideră că dialogul poate avea încă loc şi chiar că poate fi acordat un ajutor Coreii de Nord. Aţi putea explica această abordare diferită a unei situaţii similare?

– Noi cunoaştem capacităţile militare ale ambelor ţări. Nu am minimalizat niciodată îngrijorarea legată de capacitatea nucleară a Coreii de Nord. Dar demersurile diplomatice, inclusiv cele cu Coreea de Sud precum şi cu alte ţări din zonă, sunt încă la început, după dezvăluirile din toamnă privind aspecte ale programului nuclear al Coreii de Nord. Considerăm că această situaţie poate fi rezolvată pe cale paşnică şi facem toate eforturile posibile în această direcţie.

Irakul este un caz diferit. Până în momentul de faţă, există 17 rezoluţii ale Naţiunilor Unite – şaptesprezece! – care solicită Irakului să se conformeze acordului de încetare a focului din 1991. Rezoluţiile solicită Irakului să se dezarmeze şi să răspundă nevoilor legitime de securitate ale vecinilor săi şi ale întregii lumi. Irakul a sfidat toate aceste solicitări. Acum, după 12 ani, Irakul continuă să sfideze întreaga lume. În plus, în ultimii 12 ani, Irakul a încercat să obţină tehnologii şi mai periculoase – tehnologii care nu ar face altceva decât să sporească ameninţarea pe care Irakul o reprezintă pentru întreaga regiune şi întreaga lume.

„Consider că am fost destul de răbdători până acum"

Unele țări ne cer să avem mai multă răbdare și să le dăm inspectorilor mai mult timp pentru a-și finaliza misiunea. Ca să fiu sincer, eu consider că am fost destul de răbdători până acum. Poporul român, care a trăit sub Ceaușescu, înțelege probabil mai bine decât multe altele faptul că dictatorii nu se schimbă. Nimeni nu a văzut până acum nici cea mai mică dovadă care să arate că intențiile lui Saddam Hussein s-au schimbat. Care e diferența dacă le dăm inspectorilor mai mult timp pentru a căuta un ac în carul cu fân al Irakului? În cazul în care găsim ceva nedeclarat până acum, chiar se așteaptă cineva ca Saddam Hussein să renunțe la putere? Ar preda el oare cheile palatului și ar permite ca poporul irakian să trăiască în democrație? Există vreun motiv să credem că o perioadă mai lungă de inspecții ne-ar asigura securitate națională? Dimpotrivă, puteți să fiți siguri că Saddam Hussein ar folosi acest timp pentru a-și completa inventarul de arme.

Așa cum spunea secretarul de stat Colin Powell în ultimul discurs adresat Consiliului de Securitate al ONU, există mult prea multe diferențe între ceea ce a declarat Saddam și datele referitoare la ceea ce deține în realitate, date pe care noi, precum și alții, le-am obținut cu ajutorul serviciilor secrete sau prin alte metode. Rezoluția nr. 1441 a Consiliului de Securitate al ONU a reprezentat ultima șansă pentru Saddam de a clarifica aceste diferențe. În schimb, el n-a făcut decât să ne păcălească. Din punctul nostru de vedere, comunitatea internațională nu își poate permite să nu reacționeze.

„Contrar speculaţiilor unora, nu există o poziţie «europeană» în această problemă"

– Cum vede Administraţia americană viitorul politic al Irakului şi al întregii regiuni?

– După cum am mai spus, Saddam Hussein este un dictator, ca şi Ceauşescu. El se foloseşte de bogăţia ţării sale pentru a achiziţiona arme de distrugere în masă şi a împiedica accesul la libertate al poporului său. În aceste condiţii, Irakul nu are un viitor prea strălucit şi întreaga regiune nu va fi niciodată stabilă. În plus, nici comunitatea internaţională nu este în siguranţă.

Este aceasta o problemă legată de petrol? În nici un caz. Este oare vorba de a face o alegere între Statele Unite şi Europa? Din nou, nu este cazul – contrar speculaţiilor unora, nu există o poziţie «europeană» în această problemă. Aici e vorba de valori, de interese legate de siguranţa naţională şi de înţelegerea clară a faptului că şansele ca Saddam Hussein să se schimbe sunt aproape inexistente. Este vorba de dorinţa Irakului de a obţine credibilitate în faţa Naţiunilor Unite. Este vorba de înşelătoria lui Saddam Hussein faţă de noi toţi şi faţă de poporul lui. Şi, de asemenea, este vorba de ameninţarea pe care el o reprezintă pentru comunitatea internaţională.

Noi dorim să vedem un guvern care reprezintă cu adevărat poporul irakian – un guvern care va folosi bogăţia acelei ţări în beneficiul irakienilor şi nu pentru a susţine dorinţa unui dictator de a achiziţiona arme de distrugere în masă sau pentru a construi palate luxoase. Acesta este Irakul care poate oferi sprijin poporului său pentru problemele cu care se confruntă şi care contribuie la stabilitatea din regiune. Acesta este Irakul pe care noi toţi dorim să-l întâmpinăm cu bucurie ca partener şi prieten.

Avem deja un număr de programe destinate securității României

– Dacă România se va alătura alianței împotriva Irakului, cum vor proteja SUA țara noastră de un potențial atac cu rachete al Irakului sau de diferite alte acte ale forțelor fundamentaliste?

– În cazul unui conflict, desigur vom dori să colaborăm cu toți partenerii noștri de coaliție pentru a oferi cea mai bună protecție împotriva unui eventual atac. De fapt, chiar asta facem în acest moment. Avem deja un număr de programe destinate să îmbunătățească securitatea României. De asemenea, purtăm un dialog activ legat de necesitățile României. Părerea noastră este că dumneavoastră aveți capacități foarte bune de detectare și identificare a amenințărilor din interior.

Dar întrebarea dumneavoastră se referă la un lucru fundamental: terorismul reprezintă deja o amenințare pentru noi toți, inclusiv pentru România și totodată pentru normele de civilizație pe care le împărtășim împreună. O problemă nu se rezolvă dacă îi întorci spatele. Dimpotrivă, securitatea țărilor noastre va fi mai bună, pe termen lung, dacă ne aliem împotriva acestei amenințări.

Sunt mândru să văd că România înțelege acest lucru fundamental. Sunteți alături de noi în Afganistan, iar relația noastră s-a îmbunătățit prin acea experiență comună. Sunt mândru că România înțelege pericolul reprezentat de Saddam Hussein și că sunteți partenerii noștri și în această problemă.

A consemnat Victor RONCEA

ZIUA, 7 februarie 2003

SENSUL ACESTUI RĂZBOI

Deasupra tuturor disputelor, agitaţiei media, luărilor diplomatice de poziţie tranşante sau pliabile, a reproşurilor mişcărilor pacifiste mondiale şi a răspunsurilor maşinii de război anglo-americane, deasupra tuturor acestora stă sensul acestui război. Petrol, terorism sau dezarmare, se vor duce ca un fum, atunci când sensul acestui război va fi revelat complet. O serie întreagă de informaţii şi analize face tot mai credibilă ipoteza că Statele Unite şi-au luat misiunea de a schimba lumea islamică. Pe scurt, o dată cu atacul asupra Irakului va urma un proces de durată care va consacra o „Revoluţie a Islamului". Ţinta numărul doi a SUA: Iranul. Riscurile declanşării acestei acţiuni sunt însă extrem de ridicate: abordarea hazardată ar putea declanşa o reacţie sângeroasă la nivel mondial – Jihadul total.

Noua ordine mondială, menţionată atât de Bush Senior cât şi de Junior, implică destinul singuraticei superputeri a lumii: să-şi impună voinţa în ciuda opiniei internaţionale contrare.

Incursiunea SUA, după cum admit chiar experţii americani în politică externă, va fi percepută de majoritatea europenilor şi arabilor drept o operaţiune imperială pentru dominarea lumii islamice, în favoarea Israelului, şi un mod de a obţine controlul asupra petrolului irakian. America va trebui

să trăiască de acum încolo sub un tsunami de antiamericanism. Şi nu din partea teroriştilor, ci a opiniei publice mondiale.

Misiunea pe care şi-o asumă Statele Unite va schimba faţa lumii în viitorii zeci de ani. Motivaţia este „secularizarea", modernizarea lumii arabe, „eliberarea" din regresul şi decadenţa politică actuală, antidemocratică, în care se află. Federalizarea, experimentată momentan de SUA la nivel mic, prin Europa (respectiv chiar în Basarabia), va juca un rol important în fragmentarea lumii arabe. Minorităţile religioase şi etnice vor fi vârfurile de lance ale acestui proces, care poate avea însă un revers dezastruos pentru stabilitatea regiunii şi evoluţia relaţiilor socio-politice la nivel mondial.

Speranţa că Irakul ar putea fi transformat într-un model democratic al regiunii poate fi o capcana fatală. Statele Unite îl vor elimina pe Saddam Hussein şi îşi vor instaura un regim fidel, pro-occidental, asemănător celui din Afganistan. Aceasta nu va fi acelaşi lucru cu crearea şi instalarea democraţiei în Irak, după cum observă analişti americani de la cel mai înalt nivel, comparând situaţia posibilă post-invazie cu încercările de „democratizare agresivă" a Palestinei şi nereuşita loviturii de stat din Venezuela, cu urmările cunoscute.

Pericolul major al acestei acţiuni este însăşi decăderea democraţiei şi a credibilităţii Americii de apărătoare a acesteia. Dacă promovarea democraţiei va deveni doar un instrument strategic de producere a unor structuri politice favorabile intereselor SUA, valoarea şi legitimarea acestui concept vor fi pierdute iremediabil. (Putem introduce aici şi recenta informaţie dată publicităţii în Franţa, potrivit căreia structurile de conducere ale României – o ţară care serveşte SUA în conflictul cu Irak – sunt manipulate de CIA. Poate să fie un fapt mai bun decât dominarea României de KGB, însă reflectă oricum lipsa de scrupule în dorinţa de dominaţie mondială.) Deşi constatăm cu tristeţe că Rusia devine cea mai

mare profitoare politică a acestui conflict, nu putem să nu notăm declarația ministrul de externe rus, Igor Ivanov, plină de ipocrizie, pentru un fost oficial de rang înalt al URSS: „Numai Uniunea Sovietică avea obiceiul de a impune regimurile pe care le considera convenabile și pe care le putea dirija."

Revoluționarea lumii islamice, cu tot ceea ce implică aceasta, este o întreprindere gigantică, însă nu ireal izabilă: înainte de Revoluția Franceză, Europa era guvernată de supușii lui Dumnezeu, monarhii. Însă, în contextul actual, al radicalizării, acest experiment poate deveni nefast pentru soarta întregii lumi. Jihadul nu este un cuvânt gol. Von Clausewitz sublinia că factorul moral, spiritual, este crucial pe câmpul de luptă. Mâine, tinerii militari ai Americii și Marii Britanii vor intra în luptă pentru a pune în practică viziunile unor teoreticieni „iluminați". Mii sau poate chiar sute de mii de irakieni vor avea neșansa de a fi uciși de bombardamentele chirurgicale americane destinate implementării acestui scop.

Dar democrația este un scop sau un mijloc? Iată întrebarea la care administrația neoconservatoare de la Washington va trebui să răspundă, cândva.

Victor RONCEA

ZIUA, 8 martie 2003

DREPT ŞI DREPTATE

Dreptul şi dreptatea nu sunt acelaşi lucru. Nu este totuna când zici că ai dreptate să faci ceva sau zici că ai dreptul să o faci. Dreptul suprem echivalează cu nedreptatea supremă, spuneau romanii. Reciproca ar putea fi şi ea valabilă atunci când la dreptatea absolută se ajunge printr-o încălcare absolută a regulii de drept.

Intervenţia americană în Irak este dreaptă atâta vreme cât priveşte o bătălie împotriva dictaturii, dusă în numele valorilor democraţiei. Este oare această intervenţie şi legală? Adică are ea loc în temeiul unui drept?

Anii post-bipolarismului şi în special substituirea sovietismului cu terorismul ca inamic global al lumii libere au condus la fundamentarea unui drept la intervenţie – chiar şi cu caracter preventiv – atunci când este vorba despre legitimă apărare sau despre curmarea unei situaţii caracterizate prin punerea gravă în pericol a drepturilor omului. Intervenţia defensivă şi cea în scop umanitar constituie, deci, un drept ce poate fi exercitat fără aprobarea ONU. Pentru orice altfel de intervenţie mandatul Consiliului de Securitate este obligatoriu. În lipsa acestuia, inclusiv când este dreaptă – adică justificată moral şi necesară sub aspect tehnic – intervenţia este ilegală – adică în afara dreptului.

În cazul actualului război din Irak, s-ar putea susține că atacul american nu reprezintă pornirea unui nou război, ci reluarea celui din 1991, întrerupt doar printr-un armistițiu ale cărui condiții au fost încălcate între timp de regimul lui Saddam Hussein. Unii vor obiecta la o asemenea abordare pornind de la observația că războiul din 1991 s-a desfășurat pe baza unei rezoluții a ONU care limita obiectul intervenției la eliberarea Kuweitului. Chiar dacă la timpul respectiv ar fi putut fi vorba și despre o acțiune colectivă de legitimă apărare față de agresiunea calificată săvârșită de Irak împotriva unui membru al ONU, încă ar fi greu de admis că scopul acțiunii militare a comunității internaționale putea fi altul decât cel expres menționat de rezoluția Consiliului de Securitate. Or, în prezent ținta este dezarmarea regimului de la Bagdad și mai ales înlocuirea lui.

Existența unui temei juridic al războiului ar mai putea fi legată, pe de altă parte, de rezoluția 1441 care, interpretată extensiv, ar conduce la concluzia că ONU a acordat un nou mandat, de astă dată având ca obiect deposedarea dictaturii saddamiste de armele sale de distrugere în masă prin orice mijloace – inclusiv, deci, *manu militari*. Interpretarea aceasta nu este, însă, împărtășită de toată lumea. O interpretare oficială formulată de către chiar autorul rezoluției, respectiv Consiliul de Securitate, ar fi putut închide orice discuție. Este adevărat că o asemenea rezoluție interpretativă nu a fost formulată, dar nu este mai puțin adevărat că problema a fost adusă în discuția înaltului for și că majoritatea membrilor acestuia au arătat că, fără un mandat expres, nu se poate trece la intervenție militară. În atari condiții a invoca lipsa unei interpretări oficiale – care de altfel putea fi ușor blocată prin veto – spre a spune că fiecare este liber să adopte interpretarea care îi place, ar fi un abuz de drept. Adică o exercitare a dreptului – de astă dată procedural – într-un scop con-

trar celui pentru care a fost recunoscut. Or, dreptul încetează acolo unde începe abuzul.

La ce mai este bun dreptul dacă el nu permite facerea dreptății?! – se vor întreba mulți. Ce mai înseamnă dreptul fără morală?! Neîndoielnic, dreptul nu poate fi desprins cu totul de dreptate. Ele nu se confundă totuși.

În cazul dreptății accentul cade pe morală, adică pe distincția între bine și rău. O distincție care ține mai degrabă de conștiința fiecăruia decât de quorum. Poți avea, astfel, dreptate chiar dacă ești în minoritate. În acest sens, președintele Bush – beneficiind, evident, și de mijloace – a dus SUA într-un război pe care îl crede just, chiar dacă toate organizațiile internaționale, majoritatea populației globului și jumătate din cetățenii americani s-au pronunțat împotriva lui.

Cât privește dreptul, acesta nu este în primul rând interesat de ceea ce este bine sau rău, ci de ceea ce este adecvat sau inadecvat în atingerea unui anume scop. Dreptul ca sistem de legi este o convenție intervenită între membrii societății, convenție în baza căreia fiecăruia i se prescrie o conduită de natură a permite conviețuirea tuturor în armonie. Dreptul internațional, în speță, urmărește să asigure stabilitatea și securitatea omenirii prin realizarea predictibilității în acțiunea statelor și prin ordonarea demersurilor lor individuale în direcția construirii unui consens util și prompt asupra modului de abordare a situațiilor de criză. Într-un atare context legalitatea impune minorității să se supună majorității chiar dacă aceasta nu are dreptate. Altminteri s-ar ajunge ca legea morală propusă de Kant ca bază a ordinii universale să degenereze într-o ordine hobbsiană în care fiecare este în război cu fiecare.

În lumina unei asemenea temeri se pune și întrebarea: Ce este morala fără drept!? sau Ce este dreptatea fără de lege?! Căci degeaba se face dreptate dacă o dată cu ea și prin ea piere lumea. Singura ordine internațională posibilă este

aceea în care dreptatea are şi o componentă utilitară. Este drept nu doar ceea ce este bine, ci şi ceea ce face bine. În cazul nostru, ceea ce măreşte solidaritatea lumii libere conferindu-i astfel mai multă stabilitate şi securitate, iar nu ceea ce o dezbină.

De aceea este muncă în deşert apelul la artificii de logică spre a demonstra, împotriva bunului simţ, că războiul din Irak ar fi conform dreptului internaţional şi că pe o atare cale dreptatea americană se înscrie într-o ordine globală. O ordine, de fapt, americană, acceptată de comunitatea internaţională. Ar fi mult mai profitabil să admitem că vechiul drept internaţional a clacat şi că este cazul, pe de o parte, să dorim ca succesul dreptei întreprinderi americane în Irak să fie cât mai rapid şi mai deplin, indiferent de ceea ce credem despre utilitatea intervenţiei, iar, pe de altă parte, să trecem la un efort solidar dedicat realizării unei noi ordini internaţionale, aptă a concilia dreptul cu forţa şi a asocia morala cu pragmatismul, dreptul cu dreptatea.

Adrian SEVERIN

ZIUA, 26 martie 2003

RĂZBOIUL DIN IRAK – CONSECINȚE ECONOMICE

Ion Iliescu îi consola pe români cum că războiul din Irak nu ne va afecta, dat fiind că nu e vorba de un război mondial. Dacă, în ceea ce privește conflictul armat, localizarea geografică, cel puțin teoretic, poate fi făcută cu destulă ușurință, în ceea ce privește consecințele economice lucrurile sunt mai complicate. Războiul economic nu cunoaște granițe. În ceea ce privește dimensiunea economică, avem de-a face cu un veritabil război mondial.

Evoluția piețelor valutare. Dolarul a înregistrat în ultimele luni un curs descendent față de euro. O dată cu declarația președintelui Bush din noaptea de luni spre marți, dolarul a înregistrat o ușoară creștere. Aceasta a fost previzibilă, dar ea nu trebuie să ne amăgească. O dată cu războiul, SUA vor deveni un importator semnificativ. Un dolar mai scump ușurează soarta importatorului, ieftinind produsele cumpărate. Capacitatea americană de a influența piețele valutare nu este însă suficientă în cazul unui război de mai lungă durată. Dacă războiul nu se va termina în 100 de ore, așa cum a promis administrația americană, dolarul va continua să slăbească față de euro. Dacă războiul va fi scurt, el n-ar face decât să întărească prestigiul american și dolarul și-ar reîncepe tendința crescătoare.

Prețul petrolului. Debutul acestui război, ca și în 1991, ar duce la o scădere pe termen scurt a prețului țițeiului. SUA

au anunțat că vor apela la rezervele strategice. Rezervele americane sunt considerabile (circa 600 milioane de barili) ceea ce ar putea contracara scăderea livrărilor de petrol. În același timp, unele țări producătoare de petrol, ca de pildă Arabia Saudită, au anunțat că își vor spori producția de petrol. Toate acestea vor face ca, pe termen scurt, prețul petrolului să înregistreze scăderi. De altfel, la burse prețul barilului a scăzut mai chiar sub pragul psihologic de 30 $/barilul.

Ca și dolarul, prețul țițeiului pe termen mediu nu poate fi analizat doar prin prisma acestor influențe pe termen scurt. Agențiile specializate socotesc că, pe termen mediu, dacă războiul nu va fi scurt, prețul petrolului s-ar putea așeza pe un palier care să urce la peste 45 $/barilul. Există și scenarii mai pesimiste, care duc prețul barilului de petrol până la 75-100 $, în condițiile unui război de mai lungă durată.

Evoluția deficitelor. Războiul va avea efecte imediate asupra cheltuielilor bugetare din țările implicate în conflict. Chiar dacă SUA refuză să facă previziuni oficiale cu privire la cheltuiele implicate într-un posibil conflict armat, este de presupus că pe anul în curs deficitul lor bugetar ar putea să sporească cu până la 1% din PIB. În situația în care războiul s-ar prelungi, aceasta ar avea efecte asupra ritmului investițiilor (scăderi de până la 15%) cu consecințe pe termen mediu în scăderea PIB-ului. Efecte asupra volumului investițiilor ar putea apărea și în zona limitrofă conflictului. Este de presupus că o prelungire a conflictului ar duce la agravarea trendului descrescător înregistrat în economia mondială.

Inflația și dobânzile. Un conflict armat, pe fondul creșterii deficitelor bugetare și a contului curent, precum și al scăderii investițiilor, va avea consecințe inflaționiste certe. Potrivit evaluărilor de risc de țară, inflația ar putea atinge, în SUA, 5,5% în acest an. Aceasta ar conduce la o sporire a ratelor dobânzii de la 4,5% în prezent până la 7,5%. Aceste

tendințe contradictorii pun Uniunea Europeană într-o stare de alertă, fără ca, până în prezent, miniștrii de finanțe ai UE să fi decis, totuși, o strategie conjugată. O prelungire a războiului, urmată de agravarea războiului, va crea probleme delicate politicilor fiscale. Pe de o parte, taxele ar trebui micșorate, pentru a permite relansarea investițiilor (previziunile de creștere a PIB-ului UE sunt modeste, între 1-2% pe anul în curs), pe de alta, o reducere a taxelor în condițiile agravării deficitelor ar putea să aibă consecințe imprevizibile.

Alte implicații. O influență importantă ar avea-o un eventual atac asupra Israelului. Agențiile de risc socotesc probabilitatea de atac asupra Israelului ca fiind de 35 la 65. SUA s-ar implica, cu siguranță, în protejarea Israelului, ceea ce ar influența negativ trendurile prezentate. Conjunctura economică ar putea fi deteriorată în situația în care, de teama unor eventuale represalii, țările musulmane ar decide să-și retragă capitalurile din băncile occidentale. Unii oameni de afaceri saudiți au început deja să facă acest lucru. Continuarea acestei atitudini ar putea să influențeze evoluția valutelor, contribuind, îndeosebi, la slăbirea dolarului. Implicarea Israelului în conflict ar complica lucrurile pentru americani, căci, dacă în ceea ce privește atitudinea pro-Irak, coaliția arabă nu este consolidată, în ceea ce privește atitudinea anti-israeliană, țările arabe sunt mult mai solidare.

Situația postbelică. Modalitatea în care s-ar realiza reconstrucția Irakului nu este încă lămurită. Țara dispune de mijloace modeste pentru a realiza aceasta. O posibilă „taxă de reconstrucție" plătită de populația irakiană nu ar fi suficientă și nici veniturile din petrol. Suportul financiar american este hotărâtor. El este privit însă, cu rezervă, mai ales de Rusia, căci gestionarea de către SUA a reconstrucției economice a Irakului ar consolida prezența militară americană în zonă. În plus, tentativa de a edifica o țară democratică și stabilă economic în Orient, racordată valorilor occidentale, e dificil de

realizat în condiţiile în care statele din jur au o altă evoluţie economico-politică. O apropiere prea mare a Irakului de Occident ar crea o ripostă fie din partea minorităţilor religioase sau etnice din Irak, fie din partea unor vecini, ca de pildă Iranul. Iar un plan de susţinere pentru întreaga zonă, un fel de nou Plan Marshall, ar fi riscant, prin dezvoltarea unei zone ai cărei locuitori mai au încă în subconştient freamătul Jihad-ului islamic.

Până una-alta, agenţiile specializate socotesc că probabilitatea ca războiul să fie scurt este de 70% faţă de 30% – război de mai lungă durată. Această ultimă posibilitate este numită, din motive care decurg şi din articolul de faţă, „scenariul de coşmar".

Varujan VOSGANIAN

ZIUA, 20 martie 2003

ÎNTRE VIITOR ŞI TRECUT

La 2 octombrie 2002, Consiliul pentru Relaţii Externe din Chicago şi German Marshall Fund publicau „Worldviews 2002", cel mai mare sondaj pe teme de politică internaţională în America şi Europa occidentală. Rezultatele sondajului par şocante acum, la doar jumătate de an de la efectuarea cercetării.

În toamna anului trecut, opinia publică americană era surprinzător de favorabilă unor politici globale care nu reprezentau nici atunci, cum nu reprezintă nici acum, priorităţi ale administraţiei Bush, chiar dimpotrivă. O majoritate covârşitoare a americanilor, 71%, se pronunţau în favoarea participării SUA la Curtea Penală Internaţională, în vreme ce oficialii administraţiei Bush se străduiau să arunce în aer această instituţie şi semnau cu România, cu Israel şi cu foste republici sovietice din Asia Centrala convenţii de nonextrădare. 64% din respondenţii americani erau în favoarea protocolului de la Kyoto, denunţat de preşedintele Bush imediat după ce fusese ales, spre scandalul opiniei publice internaţionale; 75% dintre americani se pronunţau pentru ca SUA să participe la tratatul de interzicere a minelor terestre, de care Pentagonul susţine că are încă neapărat nevoie.

În acelaşi sondaj, aflam că 77% dintre americani consideră că ONU este o organizaţie foarte importantă, care tre-

buie să fie consolidată, şi că toate statele membre trebuie să participe cu câte un contingent de 1 000 de soldaţi la trupele ONU de menţinere a păcii, la dispoziţia Consiliului de Securitate.

Chiar dacă 67% dintre respondenţi considerau că un conflict militar între Israel şi un stat arab din zonă ar aduce atingere intereselor americane, 71% doreau ca SUA să nu se situeze nici de partea Israelului, nici de partea arabilor, şi în genere să nu se amestece.

Nu mai puţin de 58% dintre cei chestionaţi considerau că Europa este cel mai important partener al Statelor Unite şi trebuie să rămână astfel (faţă de doar 42% într-un sondaj similar din 1998). În acelaşi sondaj, europenii chestionaţi tratau cu cordialitate politica externă americană şi considerau în egală măsură esenţială relaţia transatlantică şi capacitatea de intervenţie comună a SUA şi UE în cazul în care pacea lumii ar fi ameninţată.

Un consens cu totul excepţional între clasa politică şi opinia publică americană vădea sondajul de acum şase luni în a refuza, într-o proporţie covârşitoare, ipoteza unei intervenţii unilaterale a Statelor Unite în Irak.

Acum, când gardul de sârmă ghimpată dintre pace şi război a fost tăiat, când primii prizonieri se predau încă înaintea declarării oficiale a ostilităţilor, rezultatele acestui sondaj par dintr-o altă lume. Mai bine de jumătate dintre americani susţin poziţia radicală a administraţiei Bush, mai bine de jumătate dintre europeni – în Franţa şi în Germania aceste estimări pot părea modeste – se împotrivesc acesteia cu o îndârjire care nedumereşte şi nelinişteşte.

Am urmărit cu atenţie recentele comunicate şi relatări ale Casei Albe şi Pentagonului şi m-a izbit repetarea neobosită a formulei „trupele americane şi ale coaliţiei": invariabil, toţi purtătorii de cuvânt oficiali reiau ca pe o mantră ace[illegible] formulă, pe care nu mă îndoiesc că o vom învăţa pe

dinafară foarte curând şi noi, mai ales că, şi dacă suntem şi dacă nu suntem conştienţi de asta, suntem şi noi parte a coaliţiei care e imprimată cu atâta insistenţă în memoria publică. Războaiele se poartă şi cu cuvinte, nu numai cu blindate şi avioane.

După cucerirea ultimei capitale a Ahemenizilor, Alexandru cel Mare închina, la Atena, ca simbol al victoriei, un coif persan, pe care scria că el, regele, „împreună cu coaliţia", aducea acea ofrandă zeilor. Realitatea era foarte deosebită de dedicaţie: moştenitor al calităţii de comandant suprem al Ligii de la Corint, pe care părintele său Filip o silise să se constituie reunind cele mai multe cetăţi ale Greciei în frunte cu Atena, Alexandru utilizase totuşi cât mai puţin posibil resursele acestor aşa-zis aliaţi în care nu avea mare încredere şi renunţase treptat la serviciile flotei elene, bizuindu-se mai ales pe oastea macedoneană şi pe mercenari, recrutaţi din triburile balcanice traci şi illiri. Curând avea să constituie trupe de elită chiar din tineri nobili persani, pe care visa să-i integreze în viitoarea armată imperială. Şi totuşi, dedicaţia lui prelungeşte ficţiunea politică a unei expansiuni cu doi parteneri egali, regele Macedoniei şi coaliţia cetăţilor Greciei, exact în momentul în care acest parteneriat devenea pură istorie.

Ar fi o pură utopie să credem că, după şirul de explozii şi alterări din cele şase luni care ne despart de sondajul Worldvision, structurile, organizaţiile, alianţele şi statele angajate de-o parte şi de alta a faliei care s-a deschis în jurul războiului cu Irakul se vor scutura un pic de praf şi vor redeveni ce le ştim noi că au fost în ultima jumătate de veac. Nu-mi arog haruri profetice, dar nu e nevoie să fii profet pentru a şti că nici ONU, nici NATO nu vor mai fi ce-au fost până mai ieri. La mai bine de un deceniu după victoria Occidentului în războiul rece, structurile internaţionale generate pentru a gestiona acest război sunt pe cale să se prefacă nu ştim

binc în ce. Nu avem cum şti care va fi soarta ONU acum, când tocmai Statele Unite, care au inventat ONU la sfârşitul războiului mondial, se dezic de principiul fondator al Naţiunilor Unite. Nu avem cum şti care va fi chiar soarta Aliantei Nord-Atlantice, când e minată concomitent de himerice reeditări ale măreţiei gaulliste şi de placiditatea unei Germanii care se credc, cum scria recent un comentator, un fel dc Elveţie mare şi ursuză. Dincolo de anxietatea firească pe care o generează războiul, o mare neliniştc cu privire la viitoarele configuraţii dc putere în lumc apasă, inevitabil, lunile şi anii care vin. Să fim oare în pragul unei ere în care centrul de greutate al lumii se va deplasa masiv dincolo de hotarele Europei, ca în vremea lui Alexandru cel Mare?

Zoe PETRE

ZIUA, 21 martie 2003

CONDUCE CIA ROMÂNIA?

România a devenit o victimă colaterală a înfruntării dintre țările membre NATO care se ceartă pe tema doborârii cu forța a regimului dictatorial al lui Saddam. Recent, în cercurile mediatice franțuzești s-a emis judecata că puterea politică de la București este manipulată de CIA, iar frustrata nomenclatură „gorbaciovistă" românească ar fi penetrată de serviciile secrete din Washington, D.C. Nu este o judecată factuală sau concluzia unei cercetări, ci o simplă ipoteză conspiraționistă. Cu toate că a fost emisă de o cercetătoare cu oarecare experiență despre România, Catherine Durandin, afirmația se face ecoul discursului personajului care semnează Alcibiade în „România Mare". Procesul prin care se produce „spălarea creierelor" într-o societate deschisă nu merită atenție. Ipoteza merită însă discutată, fiind populară prin bodegile autohtone. Unde se adună o mare parte a electoratului. Este de interes public, care va să zică.

Ideea că o țară democratică, chiar plină de defecte și ezitări precum România, ar mai putea fi condusă sau manipulată de un serviciu secret străin, de la Răsărit sau Apus, face abstracție de tot ceea ce s-a întâmplat în postcomunism. Se poate demonstra documentat și prin coroborare inteligentă cum a ieșit România de sub dominația KGB și GRU. După 23 august 1944, România comunistă a fost creația NKVD și GRU. Nu îmi amintesc ca vreun intelectual

francez să fi fost preocupat în perioada 1944-1964 de modul în care s-a petrecut acest fenomen politic real, documentat. Poate nu am citit totul. Dar am citit o mulțime de panegirice prostaliniste. Și mai ales nu îmi aduc aminte ca vreunul dintre ei să fi protestat sau să pună la îndoială legitimitatea regimului instaurat de sovietici în România, din motivul real invocat. Îmi amintesc însă cum au devenit niște „paria" Panait Istrati, André Gide și atâția alții când au îndrăznit să denunțe caracterul totalitar al URSS și al comunismului sovietic, în contextul în care stânga franceză era „pupincuristă" (ca să citez un termen inventat de scriitorul Ioan Buduca). Și mai știu cât de prost le-au căzut unora cărțile publicate în anii din urmă de François Furet, Stephane Courtois, Bernard Henry Lévy sau Tony Judt.

Observatori precum madame Durandin nu înțeleg că beneficiul palpabil al eliberării de sub un regim totalitar este să ai opțiuni libere, în mod individual și/sau colectiv. Occidentalii nu au trăit sub totalitarismul comunist și nici eliberarea de acesta. Totuși, ei nu ezită să dea lecții despre ceea ce nu cunosc și nu înțeleg. După căderea comunismului, oamenii trebuie judecați după un criteriu simplu: ce opțiuni au făcut în libertate. Ca să iau argumentul pe partea cea mai grea, să examinăm comportamentul unui politician pe care l-au enervat atât de tare editorialele mele încât și-a pus recent consilierul de presă să trimită scrisori la *ZIUA*, ca să-i sugereze directorului Sorin Roșca Stănescu să nu mă mai publice: președintele României. Ion Iliescu a fost bănuit (inclusiv de subsemnatul) că a fost omul Moscovei, agent KGB (iar Durandin la el s-a referit, deși nu a avut curajul să-l nominalizeze). De fapt, chiar dacă nu îmi place să recunosc, sub presiunea bănuielilor generale, Iliescu a făcut efortul de a scoate România de sub influența Kremlinului. Din informațiile la vârf pe care le-am strâns în anii din urmă (și pe care le voi publica în cărți ce urmează să apară), reiese că acest efort al

mai multor politicieni şi ofiţeri de informaţii s-a făcut în condiţiile unor redutabile tentative de a destabiliza România şi a împiedica intrarea ei în NATO. Cine cunoaşte istoria României şi efectul nefast al comunismului asupra acestei ţări va înţelege de ce atitudinea antirusească şi mai ales cea antisovietică au fost mai puternice decât altele, aşa că un politician cu dorinţa supravieţuirii nu le poate ignora. Iliescu a fost impresionat de politica internaţională dusă de concurentul său la posteritate, fostul preşedinte Constantinescu. Abilul şi ambiţiosul politician Iliescu a vrut să demonstreze Occidentului, în particular americanilor, că şi el sprijină sincer intrarea în NATO, deci ieşirea din sfera de influenţă a Moscovei. Actualul preşedinte are instinctul special de a face pe placul majorităţii. În anumite situaţii, este populism, în altele este politică democratică. Iliescu şi-a dat seama că dorinţa intrării în NATO este opţiunea sinceră a opiniei publice (sondajele au arătat-o). Când neinspiratul preşedinte al Franţei a criticat opţiunea unui stat independent şi suveran (care nu este încă membru al NATO sau UE), Iliescu l-a pus la punct. A făcut-o pentru a mulţumi opinia publică autohtonă, iar nu pentru că ar fi fost manipulat de CIA.

CIA nu a fost în stare să preîntâmpine atacurile din 11 septembrie 2001. CIA nu este în stare să prevină serviciile irakiene de a penetra echipele ONU de dezarmare, deruntându-le complet. CIA poate trimite trupe speciale să prindă teroriști, dar nu are analişti şi agenţi de influenţă atât de fini încât să înţeleagă sofisticata, cameleonica şi alunecoasa clasă politică de la Bucureşti, şi cu atât mai puţin să o manipuleze. Cum îşi poate cineva închipui că ar putea să manipuleze viaţa politică din România? Manipulează CIA Parlamentul Românici? Toate partidele politice? Opinia publică? Pe cine manipulează CIA, pe „aristocraţii" din PSD (Năstase, Geoană, Rodica Stănoiu) sau cumva pe „baronii" locali? Păi, de ce nu îi manipulează să facă mai repede reforma, să priva-

tizeze industria (în favoarea investitorilor americani) şi s-o ducem şi noi mai bine? Într-o ţară în care nimic nu merge cum trebuie, iar totul merge de-a-ndoaselea, a spune că mai poate vreun serviciu secret să manipuleze ceva înseamnă a nu înţelege realitatea. Nici americanii nu îşi dau seama cum de s-a petrecut minunea că aceiaşi politicieni care în 1999 îi criticau aspru pentru intervenţia din Kosovo (Iliescu, Năstase, Paşcu etc.) sunt acum cei mai fideli susţinători ai lor, dar le convine situaţia. Ideea că un serviciu secret recrutează liderii după ce vin la putere, în masă, este ridicolă. Dacă România rămânea prietena „tradiţională" a Franţei, susţinând poziţiile imorale ale lui Chirac, nimeni nu ar fi avut argumente să afirme că suntem manipulaţi de serviciile secrete franţuzeşti. Serviciile de informaţii străine sau autohtone ar putea manipula o ţară precum România doar dacă ar reinstaura un regim totalitar. A nega că până şi o ţară cu atâtea probleme cum este România poate să facă opţiuni libere şi în cunoştinţă de cauză – chiar dacă nu pe placul unora – este un act de idioţenie morală. Ar fi periculos dacă antiamericanismul francez şi german ar degenera în antiromânism (sau antibulgarism). Periculos în sensul amânării integrării în UE. Sau poate că elitele pariziene se tem că, dacă integrează o ţară cu politicieni manipulaţi de serviciile secrete americane, atunci se petrece o integrare a CIA în UE.

Dan PAVEL

ZIUA, 10 martie 2003

RĂZBOIUL EUROPEI PENTRU BAGDAD

Cenuşa regimului Saddam nici nu va apuca să se răcească atunci când confruntarea dintre aliaţii SUA şi statele Europei Occidentale pentru controlul asupra Bagdadului va atinge un punct culminant extrem de periculos pentru stabilitatea mondială şi, poate, chiar ireversibil. Ar fi o teribilă naivitate să ne imaginăm că cele trei state combatante, SUA, Marea Britanie şi Australia, precum şi ţările mai mari sau mai mici care susţin logistic, politic sau moral asaltul regimului Saddam vor ceda teritoriul irakian Europei Occidentale sau Organizaţiei Naţiunilor Unite. Indiferent cât de puternică este coaliţia, războiul din Irak reprezintă pentru SUA, Marea Britanie şi Australia o jertfă de vieţi omeneşti, costuri financiare considerabile, ca să nu mai vorbim de factura de imagine care trebuie achitată în schimbul controversatului război taxat drept act de agresiune nu numai de multitudinea de mişcări pentru pace desfăşurate chiar şi în propriile state, ci şi de multe dintre cancelariile lumii libere. Aceste costuri nu vor fi suportate pentru ca, odată sfărâmat regimul Saddam, cavalerii războiului să părăsească regiunea şi puţurile de petrol, poftindu-i politicos la ospăţ pe cavalerii păcii. „Nu vom lăsa Irakul pe mâna americanilor" avertizează statele europene, care şi ele au trei puternice portavoce, Parisul, Berlinul şi Bruxelles-ul. „Vom garanta independenţa, integritatea şi

democrația în această țară" susțin liderii europeni. Mai mult, Kofi Annan, președintele ONU este luat cu asalt și somat, pentru a precipita evacuarea de către învingători a câmpului de luptă, să propună o rezoluție prin care războiul să fie declarat ilegal, iar agresiunea, condamnată. Totul, numai și numai pentru ca prada să fie lăsată pe alte mâini.

Chiar dacă visul nebunesc al regimului Saddam se va concretiza fie și parțial printr-un îndelungat și sângeros război de gherilă urbană sau dacă conflictul final se va transfera în zonele muntoase, multiplicând sacrificiile de ambele părți, mai devreme sau mai târziu soarta lui Saddam este pecetluită. Finalul războiului din Irak e scris înainte. Nu numai în cărțile sfinte decodificate de Nostradamus, ci și în analizele la zi ale situației din această regiune. Bunul simț și logica ne spun că Statele Unite nu vor ceda teritoriul irakian pe mâna Europei Occidentale. Dar tot bunul simț și logica ne arată că puterile continentului european vor face tot ce este posibil în plan politic, diplomatic, juridic și chiar economic pentru a smulge Irakul. Motivul, astfel cum este el invocat, e strict umanitar. De vreme ce Statele Unite, Marea Britanie și Australia sunt considerate agresoare chiar dacă au luptat împotriva unui regim sângeros, dictatorial, considerat a fi el însuși agresorul propriului popor, pare cât se poate de normal și de legitim demersul europenilor de a le cere americanilor să plece acasă.

Numai că, în realitate, situația este mult mai complicată, iar motivația acestei confruntări e mult mai complexă. Mai multe state europene au concesionat terenuri petrolifere în Irak pe care doresc să le exploateze fără ingerințe din partea SUA sau Marii Britanii. Alte state au făcut și intenționează să mai facă un profitabil comerț cu Irakul. În fine, nu poate fi, sub nici o formă, neglijată nici atractivitatea pe care o prezintă factura reconstrucției economiei irakiene în condițiile în care vorbim de una dintre țările cu cel mai mare potențial de

bogăţie de pe glob. Cine poate contesta uriaşele interese ale Franţei, Germaniei, Italiei, ale altor state UE în această regiune a Golfului? Ca să nu mai vorbim de interesele Moscovei. Şi, dacă ne uităm şi mai departe, vom descoperi că şi China este din ce în ce mai interesată de petrol. Sub aspect juridic şi comercial, atunci când vorbim de terenurile petrolifere sau de comerţul cu Irakul, Statele Unite au venit pe un teritoriu dinainte ocupat de alţii. Nu poate fi însă conceput ca cetăţeanul american să se resemneze în a plăti singur şi în beneficiul altora factura răsturnării lui Saddam.

Dar în joc se află o miză şi mai mare: poziţia geostrategică pentru care se bat marii jucători ai lumii. Zbigniew Brzezinski, fostul consilier pentru securitate al primului preşedinte Bush şi eminent profesor la George Town University, a prevăzut, încă acum opt ani, într-o faimoasă lucrare că bătălia finală pentru controlul Euroasiei se va da în această regiune şi va fi declanşată, la momentul potrivit, de Statele Unite. Nici Afganistanul şi nici Irakul nu rezolvă însă problema. Dacă Statele Unite vor să stăpânească lumea prin controlul Euroasiei, atunci Afganistanul şi Irakul nu sunt decât începutul. Pot veni la rând Siria şi Iranul. Apoi alte state. De aceea, unul dintre argumentele puternic motivante pentru adversarii europeni ai acestui proiect strategic nord-american este visul unei Euroasii sub control economic şi politic exercitat de bătrânul continent.

Decizia principalelor state europene de a crea o puternică forţă militară UE nu este întâmplătoare şi se înscrie perfect în logica de mai sus. O armată UE ar fi o forţă de temut de natură a restabili echilibrul mondial destrămat după căderea zidului Berlinului şi de a da planetei, din nou, o supremaţie bipolară pentru următoarele câteva decenii până când va sosi şi China în ring. Dar o armată europeană în care, de ce nu, şi-ar putea aduce şi Rusia un aport important va pulveriza NATO. Alianţa politică şi militară NATO ar deveni

absolut inutilă şi inoperantă. Dacă spre acest deznodământ se va îndrepta planeta atunci înseamnă că România s-a suit, din nou, într-un tren greşit. Desfăşurarea evenimentelor militare, politicc şi diplomatice ne va spune curând cum stăm. Numai o conciliere între SUA şi statele europene va putea face inutilă îngrijorarea pe care mi-o exprim mai sus. O conciliere care, vai, pare imposibilă.

Sorin ROŞCA STĂNESCU

ZIUA, 24 martie 2003